

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

TystofteFonden

Instruks i prøvetagning af frø

Instruks til virksomheder og prøvetagere
om prøvetagning, forsegling & mærkning

Indhold

1.	INDLEDNING	9
1.1	To typer af prøvetagere samt automatisk prøvetagning	9
1.1.1	Officielle prøvetagere.....	10
1.1.2	Autoriserede prøvetagere	10
1.1.3	Uddannelse af prøvetagere	10
1.2	Prøvetagningens formål	11
1.3	Prøvetagerens funktion og ansvar	11
1.4	Prøvetagerens uafhængighed og habilitet	12
1.5	Virksomhedens ansvar ved prøvetagning	12
1.6	Opdatering af Instruks i Prøvetagning af Frø	12
1.7	Bestilling af prøvetagning	13
2.	DEFINITIONER OG INTRODUKTION	14
2.1	Definitioner	14
2.1.1	Frø	14
2.1.2	Parti	14
2.1.3	Primærprøve	14
2.1.4	Sammensat prøve	14
2.1.5	Originalprøve.....	14
2.1.6	Duplikatprøve.....	15
2.1.7	Fornytt prøvetagning.....	15
2.1.8	Prøvetager.....	16
2.1.9	Andre definitioner	16
2.2	Introduktion til certificering og analysebeviser	17
2.2.1	Certificering af frø	17
2.2.2	Analysebeviser	21
3.	PARTIETS STØRRELSE	22
3.1	Maksimal partistørrelse	23
4.	PRØVETAGNING OG Udstyr	24
4.1	Et parti er ikke fuldstændigt ensartet	24
4.2	Betingelser for udtagning af primærprøver	26
4.3	Antal primærprøver	26
4.3.1	Prøvetagning med automatisk prøvetagningsanlæg	28
4.3.2	Manuel prøvetagning, partier i enheder over 100 kg pr. enhed.....	28
4.3.3	Manuel prøvetagning, partier i enheder mellem 15 og 100 kg pr. enhed	30
4.3.4	Manuel prøvetagning, partier i enheder under 15 kg pr. enhed	30

4.4	Instrumenter til prøvetagning	31
4.4.1	Vedligeholdelse af prøvetagningsudstyr	32
4.4.2	Registrering af udstyr	33
4.5	Manuelle prøvetagningsinstrumenter	34
4.5.1	Stiksøger	34
4.5.2	Prøvetagningsspyd	37
4.5.3	Cargo-spyd	40
4.5.4	Prøvetagningsskuffe	42
4.5.5	Prøvetagning med hånd	43
4.6	Automatiske prøvetagningsanlæg	44
4.6.1	Prøvetagningsfrekvens	44
4.6.2	Prøvetagning med automatisk prøvetager	46
4.6.3	Anlæg, der opsamler én sammensat prøve	46
4.6.4	Forseglede anlæg	48
4.7	Forpligtelser ved brug af forseglet prøvetagningsanlæg	50
4.7.1	Virksomhedens forpligtelser	50
4.7.2	Prøvetagers forpligtelser	51
4.8	Godkendelse af automatiske prøvetagningsanlæg	52
4.9	Årlig kontrol af automatisk prøvetagningsanlæg	54
4.10	Forholdsregler ved mistanke om fejl	54
4.11	Dokumentation for udført prøvetagning	54
5.	PRØVESTØRRELSER OG NEDDELING AF PRØVER	56
5.1	Prøvestørrelser og antal	56
5.2	Særlige forhold	56
5.2.1	Kontroltyrkning	56
5.2.2	Importerede partier	57
5.2.3	Sædekorn	57
5.2.4	Prøver af bederoefrø	57
5.2.5	Prøver til bestemmelse af vandindhold	57
5.2.6	Sygdoms- eller bejdsebehovsundersøgelse	57
5.2.7	Særligt kostbart frø	57
5.3	Neddelingsmetoder	58
5.3.1	Mekaniske neddelingsmetoder	58
5.4	Registrering, logbog og afprøvning	65
5.4.1	Registrering	65
5.4.2	Logbog	65
5.4.3	Afprøvning af neddelere	65
5.5	Prøvestørrelser	67

5.5.1	Prøvestørrelse på danskproducerede sædekornspartier	67
5.5.2	Prøvestørrelse på udenlandske sædekornspartier	67
5.5.3	Prøvestørrelser af partier undtagen sædekornspartier	68
6.	HÅNDTERING AF PRØVER	71
6.1	Poser, der må bruges til original- og duplikatprøver	71
6.1.1	Prøver, der forsegles i stofpose/papirpose	72
6.1.2	Prøver, der forsegles i plastpose	72
6.2	Mærkning af prøver	72
6.2.1	Udfyldelse af mærkesedler til prøver, formular 45	73
6.3	Lukning og forsegling af prøvepose	74
6.3.1	Forsegling af stof- og plastpose	74
6.3.2	Forsegling af papirpose	75
6.3.3	Forsegling af prøve i posestreng ved automatisk prøvetagning	75
6.4	Håndtering af prøver	76
6.4.1	Forsendelse af prøve til kontroldyrkning	76
6.4.2	Opbevaring af duplikatprøve	76
7.	MÆRKNING AF PARTIER	77
7.1	Typer af mærkesedler	77
7.2	Mærkningsmetoder	78
7.2.1	Mærkeseddel trykt på ventilsække og storsække.	78
7.3	Hvilket mærke må benyttes til hvad	78
7.3.1	Mærkesedlens farve	78
7.3.2	EU-mærkning	79
7.3.3	Andre EU-mærkninger	80
7.3.4	OECD-mærkning	80
7.3.5	Tillægsmærkning, gyldighedsforlængelse	81
7.3.6	Identitetsmærkning	81
7.4	Udfyldelse af mærkesedlens felter	82
7.4.1	Mærkesedlen er et dokument	82
7.4.2	Mærkesedlens felter	82
7.5	Kontrol med tryk og forbrug af mærkesedler	86
7.5.1	Kontrol med tryk af mærkesedler	86
7.5.2	Kontrol med forbrug af mærkesedler	86
7.6	Ommærkning af dansk producerede partier	86
7.6.1	Ommærkning inden for samme kategori	87
7.6.2	Ommærkning ved op og nedklassificering	88
7.7	Ommærkning af udenlandske partier	90
7.8	Mærkning af partier ved deling, opsækning og omladning	90

7.9	annullering af parti	91
8.	FORSEGLING AF PARTIER	92
8.1	Tidspunkt for forsegling	92
8.1.1	Maksimal produktionstid.....	92
8.1.2	Afbrudt forsegling	93
8.1.3	Hængepartier	93
8.2	Forseglingsmetoder	93
8.2.1	Rulleplombe og tang	94
8.2.2	Håndlukkeplombe	95
8.2.3	Forseglingstrips.....	95
8.2.4	Forseglingsetiketter.....	95
8.2.5	Syning.....	96
8.2.6	Svejsning	96
8.2.7	Sække med eget forseglingssystem.....	96
8.3	Pakningstyper	96
8.3.1	Kasser	96
8.3.2	Løsvare, vognlæs	97
8.3.3	Octabins	97
8.3.4	Siloer	97
8.3.5	Sække	97
9.	INDBERETNING TIL TYSTOFTEFONDEN	99
9.1	Elektronisk indberetning ved prøvetagning og mærkning	100
9.1.1	Indberetning af data.....	100
9.1.2	Indberetning af importerede partier	108
9.2	Indberetning ved forlængelse af gyldighedsperiode	110
9.3	Indberetning af sortsblandinger af sædekorn	111
9.3.1	Indberetning af selve sortsblandingen	111
9.4	Indberetning ved ommærkning af partier	112
9.5	Andre undersøgelser/bemærkninger	116
9.6	annullering af partier	116
9.7	Indberetning af frøblandinger	117
10.	PRØVETAGNING AF SÆDEKORN	122
10.1	Certificering af sædekorn	122
10.1.1	Mærkning.....	122
10.1.2	Forsegling.....	123
10.2	Vintersæd – produceret i perioden 1. maj til 30. juni	123
10.2.1	Indberetning, vintersæd produceret 1. maj – 30. juni.....	123

10.3	Sortsblandinger af byg, vinterhvede og rug	123
10.3.1	Prøvetagning af et komponentparti	124
10.3.2	Blanding af komponentpartier til et sortsblandingsparti	124
10.4	Sædekorn blandet med markfrø	125
10.4.1	Blanding af komponentpartier samt udtagning af prøver	125
10.5	Certificering af restpartier af sædekorn	126
10.6	Udlevering af sædekorn i løs vægt	126
10.6.1	Udlevering i løs vægt	127
10.6.2	Mærkning og forsegling	127
10.6.3	Indberetning	127
10.6.4	Særlige forhold ved udlevering i løs vægt	127
10.7	Produktion af større partier af sædekorn	127
10.7.1	Prøvetagers ansvar ved produktion	128
10.7.2	Erstatningsordningen for sædekorn	129
11.	PRØVETAGNING AF MARKFRØ	130
11.1	Mærkning og pakning, alle grupper af markfrø	130
11.1.1	Mærkning	130
11.1.2	Mærkning og forsegling af frø i kasser	130
11.1.3	Ventilsække	131
11.1.4	Udportionering i småpakninger	131
11.2	Certificering af restpartier	132
11.3	Frøblandinger, ikke alle arter kan indgå	133
11.3.1	Blanding af frøblandingspartier	133
11.3.2	Mærkning og forsegling	133
11.3.3	Indberetning	134
11.4	Udlevering i løs vægt	134
11.4.1	Krav til udlevering i løs vægt	134
11.4.2	Prøvetagning af løsvare	134
11.4.3	Mærkning og forsegling	134
11.4.4	Indberetning	135
11.5	Handelsfrø	135
11.5.1	Prøvetagning	135
11.5.2	Mærkning og forsegling	135
11.5.3	Indberetning	135
11.6	Plantepas	135
12.	PRØVETAGNING AF GRØNTSAGSFRØ	136
12.1	Prøvetagning af grøntsagsfrø	136
12.2	Standardfrø af grøntsager	136

12.3	Certificerede frø af grønsager	137
12.4	Småpakninger	138
12.5	Plantepas	139
13.	PRØVETAGNING TIL ISTA	140
13.1	Indledning	140
13.2	Definitioner og introduktion	141
13.3	Maksimal partistørrelse	141
13.4	Prøvetagning og prøvetagningsudstyr	141
13.4.1	Prøvetagningsinstrumenter	141
13.4.2	Andre forhold	142
13.5	Prøvestørrelse og neddeling af prøver	142
13.5.1	ISTA vandindholdsanalyse	142
13.6	Håndtering af prøver	142
13.6.1	Krav til prøveposer	142
13.6.2	Mærkning af prøver	143
13.7	Mærkning af partier	143
13.8	Forsegling af partier	143
13.9	Indberetning	143
14.	FORNYET PRØVETAGNING	146
14.1	Forlængelse af gyldighedsperioden	146
14.1.1	Materiale	146
14.1.2	Udtagning af prøver	146
14.1.3	Neddeling og håndtering af prøver	146
14.1.4	Mærkning og forsegling	146
14.1.5	Indberetning	147
14.2	Forlængelse inden udløb af gyldighedsperioden	148
14.2.1	Vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og vintertriticale	148
14.3	Bejdsning efter oprindelig prøvetagning og mærkning af partiet	148
14.3.1	Udtagning af prøver	148
14.3.2	Neddeling og håndtering af prøver	149
14.3.3	Mærkning og forsegling	149
14.3.4	Indberetning	149
14.4	Verifikationsprøve	149
14.4.1	Udtagning af prøver	150
14.4.2	Neddeling og håndtering af prøver	150
14.4.3	Mærkning og forsegling	150

15.	PARTIER DER FØRES UD AF LANDET	151
15.1	Certificerede partier i løsvare	151
15.1.1	Mærkning og forsegling af transportvogne	151
15.1.2	Indberetning af eksport/udførsel	151
15.2	Ikke endeligt certificerede partier	151
15.2.1	Prøvetagning og indberetning	152
15.2.2	Mærkning og forsegling	152
16.	PARTIER, DER FØRES IND I LANDET	154
16.1	Certificerede partier	154
16.1.1	Mærkning af EU-partier	154
16.1.2	Mærkning af OECD-partier	154
16.1.3	Indberetning af import/indførsel	155
16.1.4	Hvornår skal et importparti indberettes	155
16.2	Prøvetagning af udenlandske partier	156
16.2.1	Mærkning efter prøvetagning af udenlandske partier	157
16.3	Bejdsning, efter udenlandsk prøvetagning og mærkning	157
16.4	Ikke endeligt certificerede partier	157
	Bilag 1. Registrerede ændringer til Instruks i prøvetagning af frø	159
	Bilag 2. Arter omfattet af bekendtgørelser	170
	Bilag 3. Diverse logbøger og skabeloner	175
	Bilag 4. Officielle mærkesedler og forseglingsetiketter	184
	Bilag 5. Oversigter til opslagstavlen	221
	Bilag 6. Følgedokument, salg af løst sædekorn og bælgssæd til slutbruger	233

1. Indledning

Denne Instruks i Prøvetagning af Frø (herefter kaldet Instruks) er i overensstemmelse med de gældende regler, vedtaget af International Seed Testing Association (ISTA). ISTA's regler er uddybet i "Handbook on Seed Sampling", der kan købes på www.seedtest.org. Tabeller og billeder fra "Handbook on Seed Sampling" er i et vist omfang gengivet i denne Instruks.

Der er nævnt metoder, der ikke er i overensstemmelse med ISTA's regler. I pågældende tilfælde er det nævnt, at metoden ikke kan benyttes, såfremt der skal udstedes et ISTA analysebevis. Det gælder fx materiale til prøveposer, se kapitel 6.1, og brug af kanalsøger, se kapitel 4.5.2. Regler for prøvetagning med henblik på ISTA analysebevis er yderligere uddybet i kapitel 13.

Instruksen skal anvendes af prøvetagere ved:

1. Prøvetagning, mærkning og forsegling af frø i forbindelse med produktion af partier af frø efter reglerne i Landbrugsstyrelsens bekendtgørelser. Nyeste udgaver af bekendtgørelserne om markfrø, sædekorn og grønsagsfrø findes på [Landbrugsstyrelsens hjemmeside](http://landbrugsstyrelsen.dk).
2. Anden prøvetagning af frø, herunder prøvetagning af udenlandske partier.

Ansvarsfordeling

Prøvetager og virksomhed har hver deres klart afgrænsede ansvar i forbindelse med prøvetagning, herunder indberetning, mærkning og håndtering af prøver. Ansvarsfordelingen afhænger blandt andet af typen af prøvetagningsanlæg, og om virksomheden er godkendt til at bruge autoriserede prøvetagere. Denne Instruks henvender sig derfor til både prøvetagere og til virksomheder.

Anden lovgivning

Instruksen beskriver kun regler i forhold til certificering af frø og sædekorn, men vær opmærksom på, at der kan være regler om mærkning eller sporbarhed af korn og frø inden for andre regelsæt fx omkring plantesundhed eller økologi.

1.1 To typer af prøvetagere samt automatisk prøvetagning

Der findes to typer af prøvetagere: officielle og autoriserede prøvetagere. De to typer af prøvetagere er beskrevet i hhv. afsnit 1.1.1 og 1.1.2. Det påhviler alle prøvetagere at varetage prøvetagningsopgaverne efter denne Instruks, samt følge supplerende mundtlige eller skriftlige anvisninger fra TystofteFonden i forbindelse med prøvetagning.

For det enkelte parti skal alle prøvetagningsopgaverne (prøvetagning, mærkning og forsegling af parti, neddeling, mærkning og plombering af prøver samt registreringer) håndteres af én type af prøvetagere. Det er ikke tilladt at lade den officielle prøvetager udtage primærprøverne af et parti og dernæst lade den autoriserede prøvetager neddele den sammensatte prøve. Dog kan en virksomhedsafdeling (herefter kaldet prøvetagningssted), der er autoriseret til at benytte autoriserede prøvetagere, søge TystofteFonden om tilladelse til at benytte officielle prøvetagere til klart afgrænsede delopgaver. Dispensationen vil i givet fald blive givet ud fra en konkret vurdering, og det er en forudsætning, at arbejdsdelingen er beskrevet i virksomhedens kvalitetsstyringssystem som forudgående er godkendt af TystofteFonden. En sådan delt prøvetagning sker altid under virksomhedens fulde ansvar. Såfremt prøvetagning, neddeling m.m. af et parti udføres af forskellige prøvetagere, skal det registreres i logbog hvilken prøvetager, der er ansvarlig for hvilken del af processen.

En del af prøvetagningen kan foretages med et automatisk prøvetagningsanlæg som skal være godkendt af TystofteFonden. Prøvetagningsstedet har visse forpligtelser knyttet til det automatiske prøvetagningsanlæg, se kapitel 4.6 – 4.10. Fuldførelsen af prøvetagningen foretages af en autoriseret eller officiel prøvetager.

1.1.1 Officielle prøvetagere

Officielle prøvetagere udfører prøvetagning for TystofteFonden og må prøvetage på alle prøvetagningssteder i de artsgrupper for hvilke de har bestået eksamen. Officielle prøvetagere får mindst ét årligt tilsynsbesøg af en medarbejder fra TystofteFonden.

1.1.2 Autoriserede prøvetagere

En autoriseret prøvetager kan være en person ansat i en virksomhed, der arbejder med frøproduktion, frøavl, frøforarbejdning eller frøhandel. En autoriseret prøvetager kan også være en privat prøvetager, det vil sige selvstændig eller ansat uden for frøbranchen.

Prøvetagningssteder, der benytter autoriserede prøvetagere, skal være godkendt af TystofteFonden og virksomheden skal blandt andet have et kvalitetsstyringssystem, fx i form af en kvalitetshåndbog, der beskriver prøvetagning i virksomheden. Selvom et prøvetagningssted er godkendt til at anvende autoriserede prøvetagere, skal der indhentes forudgående tilladelse fra TystofteFonden til at anvende officielle prøvetagere.

Autoriserede prøvetagere har af TystofteFonden fået autorisation til at udføre prøvetagning på specifikke prøvetagningssteder i de artsgrupper for hvilke de har bestået eksamen. Som et led i autorisationen skal hvert godkendt prøvetagningssted og tilknyttede prøvetagere have mindst ét årligt tilsynsbesøg fra TystofteFonden. Dispensation hertil kan gives i særlige tilfælde.

1.1.3 Uddannelse af prøvetagere

Praktisk og teoretisk prøve

TystofteFonden udsteder et autorisationsbevis til uddannede prøvetagere, når både den praktiske og den teoretiske eksamen i prøvetagning af frø er bestået. Herudover skal prøvetageren deltage i TystofteFonden's førstkommande kursus i prøvetagning af frø. Det fremgår af autorisationsbeviserne, hvilke artsgrupper jf. bekendtgørelserne prøvetageren må prøvetage. Hvis en prøvetager er autoriseret i én artsgruppe, men senere ønsker at blive autoriseret i yderligere én artsgruppe, skal TystofteFonden kontaktes med henblik på en teoretisk eksamen.

Efteruddannelse og vedligeholdelse af færdigheder

Prøvetagere skal deltage i et opfølgingskursus mindst hvert andet år. TystofteFonden afholder disse kurser en gang årligt, hvilket annonceres på hjemmesiden og via nyhedsbrev. Virksomheder, der benytter autoriserede prøvetagere, må efter nærmere aftale med TystofteFonden selv forestå efteruddannelse for disse, såfremt der kan fremvises dokumentation for dette og at indholdet af egne kurser er fyldestgørende. Prøvetageren skal desuden jævnligt udføre prøvetagningsarbejde, for at vedligeholde kompetencer og færdigheder.

1.2 Prøvetagningens formål

Formålet med prøvetagning af et frøparti er:

- At lave en prøve, der er repræsentativ for det parti, der er prøvetaget.
- At mærke parti og prøve korrekt med bl.a. referencenummer for at sikre, at analyseresultaterne kan henføres til det parti, der er prøvetaget.
- Forsegle parti og prøve for at garantere, at der ikke er sket ændringer i parti eller prøve efter prøvetagning.

Prøverne bruges til:

- Laboratorieanalyse, der danner baggrund for certificering af partiet.
- Kontrol dyrkning, der danner baggrund for certificering af partiet.
- Duplikatprøve, der opbevares på virksomheden.
- Kontrolprøve for vandindhold i sædekorn.
- Efterkontrolprøve, kontrol af laboratoriets arbejde.

1.3 Prøvetagerens funktion og ansvar

Alle prøvetagere skal følge den gældende version af Instruks i Prøvetagning af Frø, og kvittere for modtagelse af denne. De autoriserede prøvetagere skal herudover følge virksomhedens kvalitetshåndbog. Prøvetageren skal have gode arbejdsrutiner og være omhyggelig. Specielt skal det sikres, at udstyr fungerer korrekt, og at der foretages de nødvendige registreringer og eftersyn af udstyr.

Plombetang og plomber

Alle prøvetagere får udleveret en plombetang af TystofteFonden. Hver plombetang har et unikt ID-nummer og må kun anvendes af den pågældende prøvetager. Plombetangen skal returneres til TystofteFonden, når prøvetageren ophører med at arbejde som prøvetager.

Det er prøvetagerens ansvar at føre regnskab med håndlukkeplomber, forseglingsetiketter samt forseglingsstrips og sikre sig, at kun prøvetageren har adgang til plombetangen. Brug af plomber og forseglingsetiketter er under prøvetagerens ansvar.

Håndtering af tvivlstilfælde

Prøvetageren skal nægte at udføre prøvetagningsarbejdet, hvis der er tvivl om partiets identitet og ensartethed. Såfremt der opstår situationer omkring prøvetagning, mærkning, forsegling m.m. af certificerede partier, som ikke følger Instruksen, må prøvetagere ikke udføre opgaven uden forudgående tilladelse fra TystofteFonden.

Øvrige forpligtigelser

- Sikre at prøvetagnings- og neddelingsudstyret vedligeholdes, altid fungerer korrekt og opbevares forsvarligt.
- Føre logbog over prøvetagningen, neddeling og kontrol af udstyr efter TystofteFondens retningslinjer.
- Overdrage de forseglede prøver til virksomheden for hvert parti, som virksomheden har ønsket prøvetaget.

Fratagelse af autorisation for prøvetagere

Landbrugsstyrelsen kan i særlige tilfælde fratage en prøvetager sin autorisation. Følgende medfører fratagelse af autorisation:

1. Det konstateres at prøvetageren ikke vedligeholder sine kompetencer.
2. Prøvetageren følger ikke tilfredsstillende op på en eller flere afvigelser.
3. Prøvetageren følger ikke anvisninger fra TystofteFonden.

1.4 Prøvetagerens uafhængighed og habilitet

Firmaet må ikke udsætte prøvetageren for pres eller anden påvirkning, der kan influere på prøvetagerens arbejde eller resultatet heraf. Resultatet af prøvetagningen må ikke være afhængigt af prøvetagerens arbejdsbetingelser fx må prøvetageren ikke være akkordlønnet og prøvetager må ikke have personlige interesser i resultatet.

1.5 Virksomhedens ansvar ved prøvetagning

For at sikre, at prøvetagning kan ske tilfredsstillende, skal firmaet sørge for at:

1. Prøvetagning kan udføres et sted, hvor der er tilstrækkeligt med lys og plads.
2. Partier, der ønskes prøvetaget, mærket og forseglet, er let tilgængelige og klart adskilte fra andre partier, så fejl eller forvekslinger undgås.
3. Et passende lokale stilles til rådighed til neddeling, mærkning og forsegling af prøver og til udførelse af diverse papirarbejde. Lokalet skal være placeret i tilknytning til de lokaler, hvor den øvrige del af prøvetagningsarbejdet foregår, og prøvetager skal bl.a. være skærmet for støj, støv, træk og kulde.
4. Et passende skab eller lokale, som kan aflåses eller plomberes, stilles til prøvetagerens rådighed til brug for materialer, som kun prøvetageren må have adgang til.
5. De nødvendige tilladelser og autorisationer, fx af automatiske prøvetagningsanlæg, godkendelse til brug af autoriserede prøvetagere, udlevering af løs-vare, store moderpartier af sædekorn mm forefindes.
6. Passende udstyr stilles til rådighed således at prøvetager kan udføre sine opgaver
7. Bestilling af prøvetagning altid foreligger skriftligt, enten i papirform eller elektronisk fx e-mail.
8. Prøvetager tydeligt kan identificere hvilke partier der skal prøvetages, hvilke prøver der skal tages, og om prøverne fx er til brug for ISTA-analyse. Skema i bilag 3 kan eventuelt benyttes.

Såfremt disse krav ikke er opfyldt, skal prøvetageren nægte prøvetagning og kontakte TystofteFonden.

1.6 Opdatering af Instruks i Prøvetagning af Frø

TystofteFonden opdaterer Instruks efter behov og bilag 1 angiver de rettelser og ændringer der er foretaget. Den gældende version vil altid være tilgængelig på www.tystofte.dk. Alle prøvetagere skal have adgang til Instruks (enten i papirform eller elektronisk), og skal holde TystofteFonden informeret om antallet af printede versioner. Brugere af Instruks har ansvar for at udskifte de opdaterede sider, samt fjerne og kassere alle forældede udgaver, så disse ikke fejlagtigt anvendes.

TystofteFonden orienterer via gruppe-mail og nyhedsbrev når der er opdateringer til Instruks. Kontakt TystofteFonden for tilmelding til gruppe-mail og nyhedsbrev.

Kvittering

Både de officielle og autoriserede prøvetagere skal kvittere for modtagelse af ændringerne til Instruks. Dette gøres ved at logge ind på TystofteFonden og kvittere for opdatering. Alternativt

kan prøvetager kvittere ved at fremsende en mail til certificering@tystofte.dk med ordlyden. *"Jeg har modtaget ændringer og opdateret min Instruks i prøvetagning og sat mig ind i ændringerne"*. Fremtidig adgang til elektronisk indberetning af partier forudsætter, at man har bekræftet den seneste opdatering af Instruksen.

1.7 Bestilling af prøvetagning

Før prøvetager må påbegynde prøvetagningen, skal der foreligge en skriftlig bestilling af prøvetagning uanset om prøvetager er autoriseret og ansat i den pågældende virksomhed, eller om prøvetageren er officiel og bestilt til opgaven. Mundtlig bestilling accepteres ikke.

I bestillingen skal fremgå partiets referencenummer, art, sort, partiets totalvægt, antal enheder samt hvilke prøver der skal tages.

Skema til bestilling af prøvetagning i Bilag 3 kan anvendes, men andre muligheder er fx formular 300, virksomhedens interne elektroniske system, interne jobcards eller e-mail.

2. Definitioner og introduktion

I dette kapitel gennemgås definitioner, typiske begreber der anvendes i forbindelse med prøvetagning, samt der introduceres til certificeringssystemet

2.1 Definitioner

For at lette brugen af Instruksen er ord og begreber, der bruges i forbindelse med prøvetagning, beskrevet.

2.1.1 Frø

Frø omfatter i denne Instruks sædekorn, markfrø og grøntsagsfrø.

Sædekorn omfatter havre, purhavre, nøgenhavre, byg, rug, tritcale, hvede, durumhvede, spelt, majs og kanariegræs, som nævnt i Bekendtgørelse om sædekorn, se bilag 2.

Markfrø omfatter græsser, græsmarksbælgplanter, bælgplanter, bederoer, olie- og spindplanter og andre arter (kålroer, fodermarvkål, honningurt og olieræddike). Kun arter, der er nævnt i Bekendtgørelse om markfrø, er omfattet, se bilag 2.

Grøntsagsfrø omfatter arter, der er nævnt i Bekendtgørelse om grøntsagsfrø, se bilag 2.

Frøblanding er en blanding af certificerede partier af sædekorn, markfrø (dog ikke sorter af plænegræs) og grøntsagsfrø. Frøblandinger kan indeholde arter og sorter med varierende mængdeforhold. Plænegræssorter kan sælges som blandinger, men plænegræssorter må ikke bruges i frøblandinger til foder.

2.1.2 Parti

Et parti er en fysisk afgrænset mængde frø, som kan identificeres ved et entydigt referencenummer, som beskrevet i kapitel 7. Den maksimale størrelse af partiet afhænger af arten, som beskrevet i kapitel 3.

2.1.3 Primærprøve

En primærprøve er en lille mængde frø, taget fra (et sted i) frøpartiet ved én enkelt prøvetagningshandling, se figur 2.1. Antallet af primærprøver afhænger af partiets størrelse samt størrelse af antal af individuelle pakningsenheder. Beregning af antal primærprøver samt udtagning af disse er beskrevet i kapitel 4.

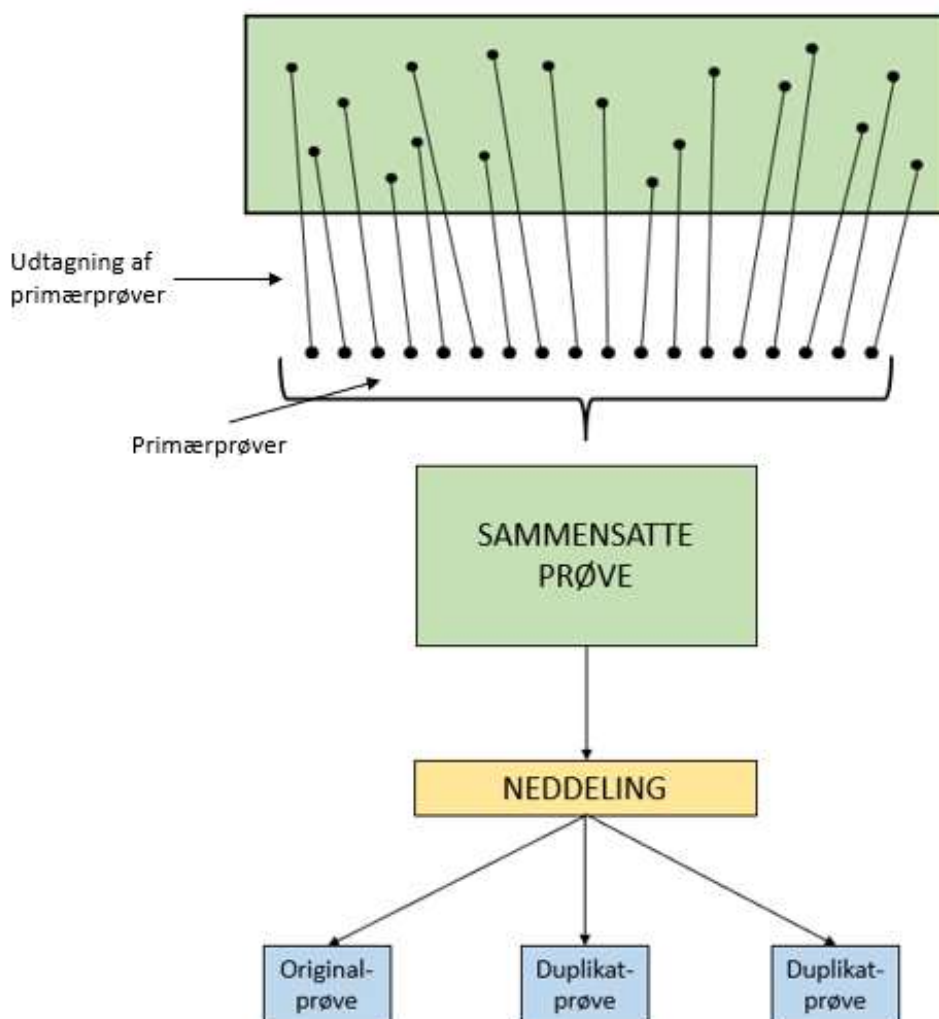
2.1.4 Sammensat prøve

Den sammensatte prøve dannes ved at samle og blande alle primærprøverne taget fra et parti.

2.1.5 Originalprøve

Originalprøven fås ved at neddele den sammensatte prøve til en passende størrelse jf. prøvestørrelser i kapitel 5. Originalprøven er defineret som den prøve, der sendes til laboratoriet til analyse.

Oversigt over prøvetagningsdefinitioner:

Figur 2.1

Der fremstilles kun én originalprøve for hvert parti. Originalprøvens mærkeseddel skal altid afkrydses i feltet "Original". Originalprøven kan deles i flere underprøver beregnet til forskellige analyser, fx bestemmelse af vandindhold eller sygdom.

2.1.6 Duplikatprøve

En duplikatprøve er fremstillet af den samme sammensatte prøve og på samme måde som originalprøven. Til forskel fra originalprøven kan der fremstilles flere duplikatprøver. Duplikatprøvernes mærkeseddel skal være afkrydset i feltet "Duplicate sample" eller "duplikatprøve".

2.1.7 Fornyet prøvetagning

Prøvetagning af et parti, der tidligere er prøvetaget og certificeret.

2.1.8 Prøvetager

Person uddannet til at udføre prøvetagning, og som er registreret hos TystofteFonden. Kan være autoriseret prøvetager eller officiel prøvetager.

2.1.9 Andre definitioner

Automatisk prøvetager.....	En maskine, der kan udtage primærprøver.
Big bags	Storsække.
Brugsfrø.....	Betegnelse for frø, der ikke skal bruges til videre fremavl som fx sædekorn af kategorien C2.
Coatede frø.....	Frø dækket med materiale, der kan indeholde pesticider, fungicider, farvestoffer og/eller andre tilsætningsstoffer.
DAKOFO.....	Forkortelse for D ansk K orn og F oder - Brancheorganisation for den danske korn- og foderstofbranche.
Delparti.....	En del af et certificeret parti eller avlsparti.
Enhed	Et parti består af et antal enheder, der hver for sig er forsegledede og mærkede. En enhed kan være fx pakker, poser, dåser, sække, kasser, siloer eller lign.
Fritløbende frø	Frø, der ved pålæsning, påfyldning eller aflæsning kan løbe i en jævn strøm.
Generation	Et partis generation kan være præ-basis, basis, C1 eller C2. Angiver, hvor i opformeringsprocessen fra forældermateriale til brugsfrø partiet befinder sig. Se også kategori.
Handelsfrø.....	Frø af enkelte arter af markfrø, som er artsægte og bestemt til produktion af planter. Frøet skal opfylde analysekrav, men der er ikke udført avlskontrol. Se kapitel 11.
Hængeparti.....	Partier af sædekorn, der produceres ad flere omgange, afbrudt af produktion af et eller flere andre partier.
Ikke endeligt certificeret frø	Frø, der er godkendt ved avlskontrollen, men endnu ikke er forseglet, prøvetaget og analyseret. Der er ingen begrænsninger på størrelsen af et ikke-endeligt certificeret parti frø.
Ikke fritløbende frø.....	Frø med vedhængende avner, stak eller et stort antal grove bestanddele som stængeldele og jordpartikler. Frøene kan derfor ikke løbe i en jævn strøm.
ISTA.....	Forkortelse for I nternational S eed T esting A ssociation, International sammenslutning af frøanalyse-laboratorier. ISTA har vedtaget internationale regler for prøvetagning og analyse af frø, og har ansvaret for reglernes fortsatte forbedring, opdatering og udgivelse. Et analysebevis kan udstedes efter ISTAs retningslinjer (orange ISTA-beviser).

Kategori	Partier af frø kan forsegles og mærkes i forskellige kategorier. Der stilles forskellige krav til frø i de enkelte kategorier med hensyn til oprindelse og kvalitet af frøet. Se også generation.
Komponentpartier.....	Certificerede partier af sædekorn, der skal indgå i sortsblending.
Kontrol dyrkning.....	En prøve af et parti der sås ud sammen med en standard for at sikre at partiet opfylder krav for sortsrenhed.
LSPN	Forkortelse for List of Stabilised Plant Names. International standard for botaniske artsnavne. ISTA kræver at artsnavne følger LSPN.
Octabins	Store kasser i kraftigt karton med 8 sider samt tilpasset låg.
OECD	Forkortelse for Organisation for Economic Co-operation and Development. OECD fastsætter blandt andet retningslinjer for certificering af frø. Frø kan certificeres efter OECD's retningslinjer.
Pilleret frø.....	Frø, der efter rensning bliver coated, så de bliver rundere, ensartede og dermed lettere at så.
Prøvetagningsfrekvens	Antal udtagne primærprøver pr. tidsenhed. Benyttes ved prøvetagning af et parti med en automatisk prøvetager eller ved hjælp af prøvetagningskuffe.
Renvare	Frø, der er rensat og klar til produktion af et parti.
Råvare.....	Høstet frø, der ikke er rensat for urenheder.
Standardfrø	Grøntsagsfrø, som er artsægte og bestemt til produktion af planter. Frøet skal opfylde analysekrav, men der er ikke udført avlskontrol, se kapitel 12.
Styrtgods	Frø, der aflæsses fra vognlad.
Sækketryk.....	Betegnelsen for mærkesedler, der er trykt på sækken.
Sæson	En sæson løber fra 1. juli til 30. juni det følgende år.
Verifikationsprøve.....	En verifikationsprøve er en prøve af et parti, der allerede er prøvetaget én gang. Relevant hvis der rejses berettiget tvivl om rigtigheden af den oprindelige prøvetagning eller analysen, og sagen ikke kan opklares på anden måde. Verifikationsprøven kan kun rekvireres af TystofteFonden.

2.2 Introduktion til certificering og analysebeviser

Prøvetagning er en essentiel del af certificering, hvilket følgende afsnit vil belyse.

Her kan også ses oversigt over forskellige analysebeviser, og hvilke krav der stilles til prøvetagning med henblik på udstedelse af analysebeviser.

2.2.1 Certificering af frø

Certificerede frø er frø af godkendte sorter, der er avlet på et godkendt areal. Frøet skal opfylde mindstekrav med hensyn til:

- Sortsægted
- Sortsrenhed

- Indhold af ukrudt og andre dyrkede arter
- Spireevne
- Renhed
- Indhold af vand (kun sædekorn og bederoe)
- Forekomst af sygdomme

En godkendt sort er en sort, der er optaget på enten den danske, EU eller OECD sortslisten.

EU- og OECD-certificering

EU-landene har fælles regler for certificering, med henblik på at smidiggøre handel mellem landene. Disse regler indeholder blandt andet normer for sortsrenhed, indhold af andre frø, renhed og spireevne.

Der findes ligeledes OECD-regler for certificering. Disse regler ligner EU-reglerne, dog med den store forskel, at OECD-reglerne, med undtagelse af bederoefrø, ikke har normer for spireevne, indhold af andre frø og renhed. For OECD-regler henvises til [OECD seed schemes, rules and regulations](#).

Markfrø og sædekorn, der avles og skal sælges som udsæd i et EU-land, skal certificeres efter EU-regler. OECD-certificering kan komme på tale, hvis frøet skal sælges uden for EU, eller hvis frøet er importeret fra et ligestillet 3. land, nærmere uddybet senere i dette afsnit.

Sortsliste

Det er kun muligt at certificere frø af sorter der er optaget på sortsliste i enten Danmark, EU, eller OECD. Hvis en sort udelukkende er OECD-sortslistet, kan frø af denne sort udelukkende OECD-certificeres, og frøet må ikke sælges som udsæd inden for EU.

EU Kommissionen har publiceret en [database](#) over sorter der må markedsføres i EU.

En ny sort skal igennem en afprøvning, før den kan optages på sortsliste. Alle nye sorter skal bestå SES-afprøvning hvor det undersøges, om sorten er:

Selvstændig – Ensartet – Stabil

Selvstændig: Sorten skal være genkendelig og synligt kunne adskille fra andre sorter.

Ensartet: Planterne skal være ensartede, når man ser ud over en afgrøde med sorten.

Stabil: Sorten må ikke ændre sig, selv om den opformeres gennem flere generationer.

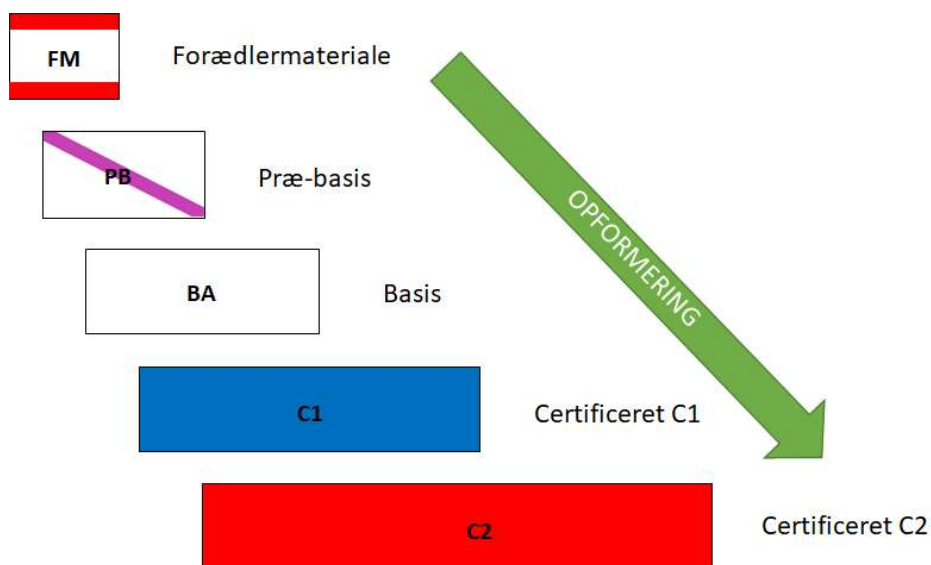
Nogle sorter skal værdisprøves. Her undersøges, om sorten er bedre end andre kendte sorter på en eller flere egenskaber. Det kan fx være bedre udbytte, højere indhold af protein eller bedre resistens mod sygdomme. Den nye sort skal have en eller flere egenskaber, der er bedre.

Der opbevares en standardprøve, som en form for fysisk beskrivelse af sorten. Når partier skal kontroldyrkes udsås de ved siden af standardprøven for den pågældende sort, således at man gennem vækstperioden kan se, om prøverne er overensstemmende med standardprøven eller afviger fra denne.

Kategorier

Der skelnes mellem forskellige kategorier indenfor certificering. Rækkefølgen er således (se også figur 2.2):

- Forædlermateriale (FM)
- Præ-basis (PB)
- Basis (BA)
- Certificeret 1. Generation (C1)
- Certificeret 2. generation (C2) (kun muligt for visse arter, se bilag 2)

Figur 2.2

Forædlermateriale (FM) er frø hvortil der ikke er fastsat normkrav, og avl skal ske under forædlers/sortsejers ansvar. Avl af alle kategorier skal enten anmeldes til TystofteFonden eller være under officiel kontrol i et andet EU-land eller et ligestillet 3. land. Til de forskellige kategorier anvendes mærkesedler med forskellig farve og tekst.

Markfrø kan certificeres til C1 med undtagelse af markært, hestebønne, hør, hamp (enbo), lupin, samt vikkearter, der kan certificeres til C2. Sædekorn kan certificeres til C2 med undtagelse af rug, majs, kanariegræs, og sorghum, der kan certificeres til C1.

Kravene til de første kategorier (PB og BA) er højere end til det certificerede frø (C1 og C2), hvilket giver det bedste udgangspunkt for at producere sortsrent certificeret frø af en høj kvalitet. Opfyldelse af kravene dokumenteres ved markbesigtigelse, analyse og kontroldyrkning.

Markbesigtigelse

Samtlige marker til opformering af frø skal besigtiges af autoriserede avlskontrollører. Officielle avlskontrollører udfører herefter stikprøvevis efterkontrol på en procentdel af de besigtigede arealer.

Formålet med markbesigtigelse er primært at kontrollere:

- Sortsrenhed og sortsægthed
- Artsrenhed
- Forekomst af flyvehavre
- Afstand til andre pollenkilder (fremmedbestøvende arter)
- Ukrudt
- Forekomst af sygdomme

EU har normer for sortsrenhed, der kontrolleres ved markbesigtigelsen. Normerne er strengest for de første generationer og bliver gradvist mindre skrappe. Normerne for artsrenhed i sædekorn er nationale danske regler. For markfrø er der kun normer for artsrenhed, når det drejer sig om anden art af rajgræs i rajgræs. Det kan typisk være italiensk rajgræs i almindelig rajgræs eller omvendt.

Prøvetagning og analyser

Høst af avl, der er godkendt ved markbesigtigelsen, renses op, forsegles, mærkes og prøvetages. Analyser af prøven kan udføres enten af autoriserede laboratorier i Danmark, eller af officielle/autoriserede laboratorier i et andet EU-land. Analyseresultaterne sendes til TystofteFonden direkte fra laboratoriet, uanset hvem der har udført analyserne, og TystofteFonden informerer virksomheden via mail, hvorvidt partiet er certificeret eller ej. Hvis partiet ikke kan certificeres, skal virksomheden bede prøvetageren om at fjerne partiets mærkesedler/sækketryk.

Kontroldyrkning

Kontroldyrkning er et vigtigt led i certificering og udføres i Danmark af TystofteFonden, men kan også udføres i et andet EU-land. Formålet med kontroldyrkning er at kontrollere, om prøverne af de enkelte partier er af den angivne sort (sortsægte), og om der er afvigere i forhold til standardprøven (sortsrent).

Alle partier til videre opformering skal kontroldyrkes. Det vil sige prøver af FM, PB, BA og i mange tilfælde også C1. Det er essentielt, at de første generationer er sortsægte og sortsrene for derved at sikre, at de frø, der opformeres, også er sortsægte og sortsrene. Der kontroldyrkes herudover en procentdel af sidste generation (C2), for at sikre at prøvetagning og certificering foregår hensigtsmæssigt og korrekt. Virksomheden skal have en skriftlig og hensigtsmæssig procedure for udtagning af sidste generation til kontroldyrkning. Vejledning til virksomhederne kan hentes her: <http://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/vejledninger/>

Højere danske normer

EU-direktiverne gør det muligt for et land at have højere normer for national avl, hvilket Danmark har for sædekorn. I den forbindelse er der etableret en Erstatningsordning for Sædekorn. En virksomhed, der er tilmeldt denne ordning, må sælge sædekorn til danske forbrugere, før partiets analyseresultater er endeligt kendt. Dog skal EU's minimumsnormer altid være overholdt.

Viser det sig, at partiet ikke opfylder de højere danske normer, skal virksomheden betale erstatning til køberne eller direkte til Erstatningsfonden for Sædekorn. I det sidste tilfælde kan de pågældende købere få erstatning fra fonden mod dokumentation for køb af et parti, der ikke opfylder de højere danske normer.

DAKOFO udgiver hvert år en oversigt over erstatningspligtige partier, som bl.a. offentliggøres på TystofteFonden's hjemmeside.

Ligestilling af 3. lande

EU har givet ligestilling til en lang række 3. lande. Det er lande som bl.a. USA, Canada, New Zealand og mange flere. For at blive ligestillet skal et land opfylde kravene til OECD-certificering. Ved eksport til et EU-land skal frøet eller sædekornet desuden opfylde EU's minimumsnormer med hensyn til renhed, indhold af andre arter og spireevne, hvor sidstnævnte skal fremgå på OECD-mærkesedlerne.

Frø af sorter fra 3. lande må kun komme ind i EU, hvis den pågældende sort er optaget på sortliste i et EU-land. Eneste undtagelse herfra er tilfælde, hvor sorten skal opformeres inden for EU-området for derefter at blive udført til et 3. land igen.

2.2.2 Analysebeviser

Der kan udstedes forskellige typer af analysebeviser afhængigt af, hvem der har prøvetaget frøpartiet, og hvem der har foretaget analysen. Rekvirenten beslutter, hvilken type analysebevis der ønskes udstedt. Af tabel 2.1 fremgår det, hvem der må udstede analysebeviser på partier prøvetaget i Danmark.

Laboratorium		Dansk Analysebevis	ISTA- analysebevis	Udenlandsk analysebevis
Danmark	Autoriseret laboratorium, der er ISTA-akkrediteret	JA	JA	NEJ
	Autoriseret laboratorium	JA	NEJ	NEJ
Andet EU-land	Officielt ISTA-laboratorium	NEJ	JA	JA
	Autoriseret laboratorium, der er ISTA-akkrediteret	NEJ	JA	JA
	Autoriseret laboratorium	NEJ	NEJ	JA

Tabel 2.1

3. Partiets størrelse

Den maksimale partistørrelse afhænger af frøets størrelse, beskaffenhed og art. For eksempel er den maksimale tilladte partistørrelse for sædekorn højere, end den er for markfrø, blandt andet fordi partier af sædekorn normalt er mere ensartede end partier af markfrø, som eksempelvis græsser.

I ISTA-reglerne og Landbrugsstyrelsen's bekendtgørelser om hhv. markfrø, sædekorn og grøntsagsfrø er fastsat maksimale partistørrelser for forskellige arter, se tabel 3.1. En overskridelse på højst 5% tillades i forhold til den maksimale partistørrelse for at tage højde for vægten af emballage, fx sække. Maksimal partistørrelse inklusiv 5% er angivet i midterste kolonne i tabel 3.1.

Prøvetageren skal nægte prøvetagning og mærkning af partier, der overskrider den maksimalt tilladte partistørrelse. I dette tilfælde kan partiet opdeles i flere partier, der individuelt opfylder kravene til maksimal partistørrelse.

Eksempel: Et firma oprenser et frøparti, som har maksimal partistørrelse på 10.000 kg. Det vil sige, at partiet ikke må overstige en størrelse på 10.500 kg. Partiet forsegles i 10 trækasser. Frøet vejer 10.497 kg. Ved opsækning bliver den samlede partistørrelse på 10.587 kg, når sækkene vejes med. Prøvetageren må ikke acceptere overskridelsen. I stedet skal partiet opdeles i 2 partier, eller overvægten på 87 kg kasseres.

Undtagelser vedrørende store partier

For sædekorn kan virksomheder meddele TystofteFonden (forud for produktionen), at de ønsker at bruge store moderpartier op til 120 tons, jf. bekendtgørelse om sædekorn og i Landbrugsstyrelsens "Vejledning om grøntsagsfrø, markfrø og sædekorn til kommercielt brug". Moderpartier opdeles efterfølgende i delpartier også kaldet datterpartier, hvilket giver mulighed for at begrænse antallet af prøver, virksomheden skal sende til analyse. Alle datterpartier skal prøvetages efter samme retningslinjer som almindelige partier af sædekorn, og datterpartierne må maksimalt være på 30 tons (+ 5 pct.). Reglerne for moderpartier af sædekorn gælder kun i Danmark.

For græsfrø kan virksomheder søge TystofteFonden om godkendelse til at producere større partier af græsser. Godkendelsen gives til den enkelte produktionsafdeling og gælder for bestemte artsgrupper eller arter. Reglerne er beskrevet i bekendtgørelse om markfrø samt i Landbrugsstyrelsens "Vejledning om grøntsagsfrø, markfrø og sædekorn til kommercielt brug".

Reglerne om store partier af græsser gælder både indenfor EU, OECD og ISTA.

3.1 Maksimal partistørrelse

	Art	EU-regler Maksimal parti- størrelse	EU-regler Maksimal parti- størrelse + 5 %	ISTA-regler Maksimal parti- størrelse ❶
Renvarer	Sædekorn	Kg	Kg	Kg
	Sædekorn (byg, havre, hvede, rug, triticale, spelt og durumhvede.....	30.000	31.500	30.000
	Majs, basissæd af indavlede linjer.....	40.000	42.000	40.000
	Majs, basissæd af andet end indavlede linjer og certificeret majs.....	25.000	26.250	40.000
	Kanariegræs.....	10.000	10.500	10.000
	Markfrø	Kg	Kg	Kg
	Markært, hestebønne, vikke og lupin.....	30.000	31.500	30.000
	Bederøe.....	20.000	21.000	20.000
	Raps til udsæd og hamp.....	10.000	10.500	10.000
	Alle andre arter af markfrø.....	10.000	10.500	❷
	Godkendte virksomheder må producere større partier af græsser (skal godkendes til artsgrupper/arter) ❸	25.000	26.250	25.000
	Grønsagsfrø	Kg	Kg	Kg
	Haveært, pralbønne, havebønne, og valsk bønne.....	30.000	31.500	30.000
Blandinger	Vandmelon, centnergræskar, græskar, squash.....	20.000	21.000	❷
	Alle andre arter af grønssagsfrø.....	10.000	10.500	❷
	Sorts- og frøblandinger	Kg	Kg	Kg
	Sortsblanding af sædekorn.....	❹	❹	❺
Pilleret frø	Byg iblandet italiensk eller alm. rajgræs.....	30.000	31.500	❺
	Markfrø blanding.....	10.000	10.500	❺
For alle arter er partistørrelsen den samme som for upilleret frø af arten, dog er der et maksimum for antal; EU-regler: Piller: max 500 millioner, Båndfrø: max 10.000 pakninger eller 10 millioner frø. ISTA-regler: Piller, bånd og måtter: 1 mia. stk. (10.000 enheder af 100.000) dog max 40.000 kg (inkl. coating)				

Tabel 3.1

❶ ISTA-reglerne giver mulighed for + 5 pct. for den maksimale partistørrelse for sædekorn og markfrø. For andre artsgrupper gælder særlige regler, som Landbrugsstyrelsen kan vejlede om.

❷ TystofteFonden kan oplyse om maksimal partistørrelse for disse arter.

❸ Regler for godkendelse findes i bekendtgørelse om markfrø og i "Vejledning om grønssagsfrø, markfrø og sædekorn til kommercielt brug"

❹ Ingen max partistørrelse for sortsblandinger

❺ Ikke muligt.

4. Prøvetagning og udstyr

I følgende kapitel behandles praktiske forhold omkring prøvetagning og udstyr hertil:

- Hvor mange primærprøver skal minimum udtages af et parti
- Hvilke prøvetagningsinstrumenter man må bruge, hvornår de må bruges, hvordan de skal bruges og hvilke krav, der er til vedligehold og logbøger?
- Hvordan godkendes og anvendes automatisk prøvetagningsanlæg?
- Hvilke krav er der til forseglede automatiske prøvetagningsanlæg?

Virksomhedens opgaver i forhold til prøvetagning

Virksomheden/prøvetagningsstedet har visse forpligtelser i forhold til den praktiske prøvetagning, og skal bl.a.:

- Skriftligt oplyse prøvetager hvilke partier, der skal prøvetages (brug evt. bestillingsseddel i bilag 3 eller på [TystofteFondens](#) hjemmeside)
- Skriftligt oplyse hvilken type prøver der skal tages fx om der skal tages prøver til ISTA-analyse
- Sørge for korrekte mærkesedler, egnede prøveposer, egnet prøvetagningsudstyr til såvel prøvetagning som neddeling, anordninger til forseglings, logbøger m.m.
- Sikre, at prøvetageren har mulighed for at udføre sit arbejde, fx skal partier altid være klart afgrænsede og tilgængelige, og der skal være egnede lokaler til håndtering af prøver samt papirarbejde.

Se endvidere også 1.5 for virksomhedens ansvar ved prøvetagning.

4.1 Et parti er ikke fuldstændigt ensartet

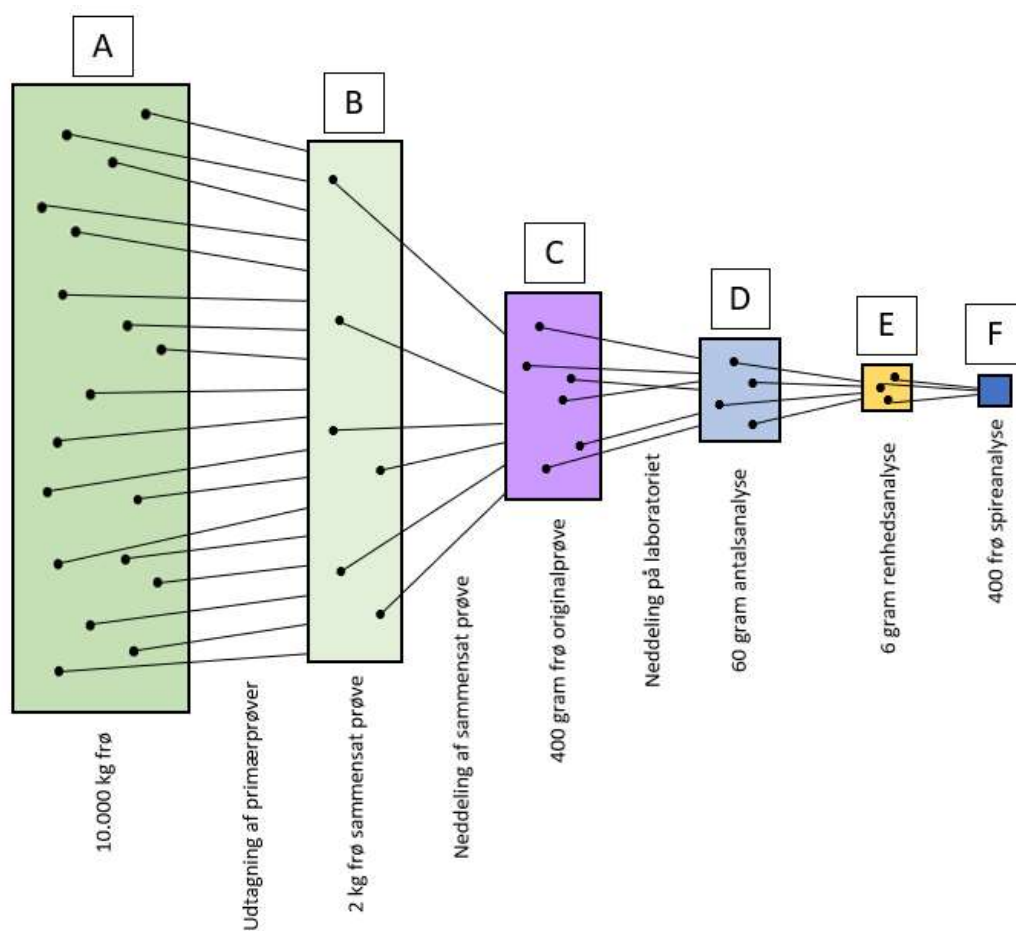
Hvis det var muligt at fremstille fuldstændigt ensartede partier, ville det være nok at tage prøve til analyse et enkelt sted i partiet. Men eftersom partier aldrig er fuldstændigt ensartede, er det nødvendigt at udtage frø fra flere forskellige steder i partiet for at opnå en repræsentativ prøve. At partier ikke er ensartede, kan skyldes flere forhold fx:

- Vægtsortering af tungt og let frø i partiet, der ligger i bunker, kasser, sække eller lignende.
- Forskelligheder i afgrøden, som frøet er høstet fra. Forskellige steder på den samme mark kan medføre variationer i modenhed, sygdomme og forekomst af ukrudt.
- Høstens varighed. Hvis høsten af afgrøden afbrydes på grund af dårligt vejr, vil frøets tilstand ikke være den samme før og efter afbrydelsen.
- Mangel på ensartethed i tærskning, rensning og opbevaring af frø fra samme høstafrøede. Fx forskelligheder i maskiner, i justeringen af den samme maskine, i opbevaring og lagring.
- Blanding af frø fra to eller flere avlspartier for at fremstille et parti.
- Utilstrækkelig blanding af partier inden emballering.

Prøven til laboratoriet dannes

Figur 4.1 viser arbejdsgangen:

- Prøvetager udtager primærprøver forskellige steder i partiet (A)
- Primærprøverne samles og danner nu den sammensatte prøve (B)
- Prøvetager neddelser den sammensatte prøve og danner en originalprøve samt x antal duplikatprøver (C)
- Laboratoriet neddelser prøve til arbejdsprøver fx antalsanalyse (D), renhed (E) og spiring (F)

Figur 4.1

Eksempel: På figur 4.1 ses et parti rajgræs på 10.000 kg i kasser hvoraf der udtages 20 primærprøver. Den sammensatte prøve vejer ca. 2 kg, og neddeles til én originalprøve og én til flere duplikatprøver på hver 400 g. Originalprøven sendes til laboratoriet, hvor den neddeles yderligere, først til en antalsanalyse på 60 gram, herefter til en renhedsanalyse på 6 gram og slutteligt udtages 400 frø til spiringsanalyse. Analyseresultaterne viser, om partiet overholder de gældende kvalitetsnormer.

4.2 Betingelser for udtagning af primærprøver

De forskellige metoder til prøvetagning skal følges nøje. Ved prøvetagningen er det vigtigt, at der sikres forbindelse mellem partiet og den prøve, der repræsenterer partiet. Derfor skal mærkning og forsegling af parti og prøve senest foretages umiddelbart i forbindelse med prøvetagningen.

Et parti skal være så ensartet som muligt ved prøvetagningen. Jo mere uensartet, et parti er, jo vanskeligere er det at udtage en repræsentativ prøve.

Hvis der er dokumentation for, eller tydelige tegn på, at et parti ikke er ensartet, kan der ikke udtages en repræsentativ prøve fra partiet. Tydelige tegn kan fx være synlig forskel på frøets renhed og ensartethed i de enkelte primærprøver. Hvis prøvetageren vurderer at det ikke er muligt at udtage en repræsentativ prøve fra partiet, skal prøvetagning nægtes.

Både ved manuel prøvetagning og ved automatisk prøvetagning, er det prøvetageren, der er ansvarlig for, at prøvetagningen foretages korrekt.

Prøvetager er ansvarlig for at registrere antal primærprøver for det enkelte parti, enten ved registrering af det faktiske antal primærprøver, eller ved registrering af indstilling af ur samt produktionstid.

Registrering skal foretages i en logbog, hvoraf det bl.a. fremgår følgende:

- Partiets referencenummer
- Vægten af partiet
- Antal primærprøver
- Om prøvetagning er foregået manuelt eller med automatisk prøvetager
- Hvilket udstyr der er anvendt ved prøvetagningen
- Dato for prøvetagning
- Om prøven er taget jf. ISTA-regler

Registrering i logbogen skal altid ske på en måde, der ikke kan slettes, dvs. blyant må ikke anvendes. Er det nødvendigt at rette må man ikke gøre fejlen ulæselig, fx ved brug af slettelak eller lign. Fejlen skal blot overstreges, og der noteres dato og initialer/ navn for rettelsen.

Logbog skal altid være tilgængelig og til enhver tid kunne fremvises ved anmodning.

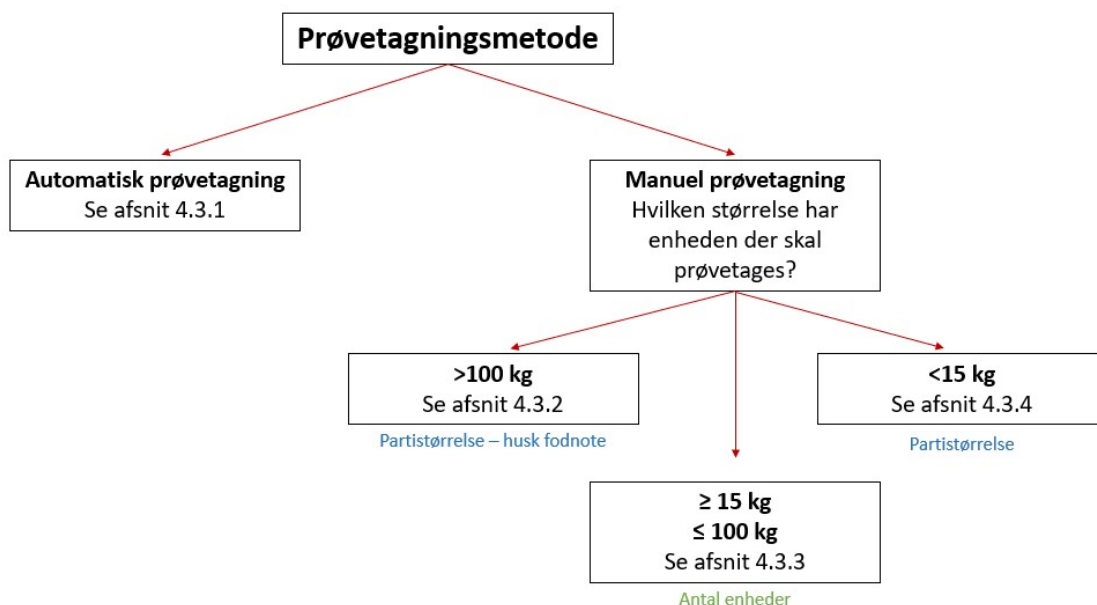
4.3 Antal primærprøver

Antallet af primærprøver, der udtages fra et enkelt parti, afhænger af flere forhold:

- Partistørrelse
- Antallet af enheder
- Prøvetagningsmetode

Alle primærprøver **skal** have samme størrelse og alle primærprøver **skal** være taget med samme prøvetagningsinstrument.

Minimumskravet til antallet af primærprøver er beskrevet i de følgende afsnit. I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at udtage flere primærprøver end minimumsantallet, for at have frø nok til det ønskede antal duplikatprøver og analyser. Figur 4.2 henviser til relevante afsnit ift. prøvetagningsmetode (automatisk eller manuel) samt, ved manuel prøvetagning, pakningsstørrelse på de enheder som skal prøvetages.

Figur 4.2

4.3.1 Prøvetagning med automatisk prøvetagningsanlæg

Hvis et parti prøvetages med en automatisk prøvetager, skal der minimum udtages følgende antal primærprøver:

Partiets størrelse kg			Antal primærprøver minimum	Partiets størrelse kg			Antal primærprøver minimum
0	til	1.500	5	12.501	til	13.000	26
1.501	til	1.800	6	13.001	til	13.500	27
1.801	til	2.100	7	13.501	til	14.000	28
2.101	til	2.400	8	14.001	til	14.500	29
2.401	til	2.700	9	14.501	til	15.000	30
2.701	til	3.000	10	15.001	til	15.500	31
3.001	til	5.500	11	15.501	til	16.000	32
5.501	til	6.000	12	16.001	til	16.500	33
6.001	til	6.500	13	16.501	til	17.000	34
6.501	til	7.000	14	17.001	til	17.500	35
7.001	til	7.500	15	17.501	til	18.000	36
7.501	til	8.000	16	18.001	til	18.500	37
8.001	til	8.500	17	18.501	til	19.000	38
8.501	til	9.000	18	19.001	til	19.500	39
9.001	til	9.500	19	19.501	til	28.000	40
9.501	til	10.000	20	28.001	til	28.700	41
10.001	til	10.500	21	28.701	til	29.400	42
10.501	til	11.000	22	29.401	til	30.100	43
11.001	til	11.500	23	30.101	til	30.800	44
11.501	til	12.000	24	30.801	til	31.500	45
12.001	til	12.500	25				

Tabel 4.1

Eksempel 1: Et parti på 31.500 kg prøvetages med automatisk prøvetager. Tabel 4.1 viser, at der skal udtages i alt 45 primærprøver, jævnt fordelt over produktionstiden.

Eksempel 2: Et parti på 10.250 kg prøvetages med automatisk prøvetager. Tabel 4.1 viser, at der skal udtages 21 primærprøver i alt, jævnt fordelt over produktionstiden.

4.3.2 Manuel prøvetagning, partier i enheder over 100 kg pr. enhed

Hvis et parti er emballeret i enheder over 100 kg pr. enhed, skal der minimum udtages følgende antal primærprøver:

Partistørrelse i alt	Antal primærprøver per parti, minimum
101 - 500 kg	Mindst 5 primærprøver*
501 - 3.000 kg	1 primærprøve for hver 300 kg, dog mindst 5*
3.001 - 20.000 kg	1 primærprøve for hver 500 kg, dog mindst 10*
20.001 kg og derover	1 primærprøve for hver 700 kg, dog mindst 40*

Tabel 4.2

***Vigtigt:** Hvis antallet af enheder er mindre end eller lig med 15, skal der udtages samme antal primærprøver af hver enhed, og samtlige enheder skal prøvetages.

Det beregnede antal primærprøver er altid et minimumsantal. Hvis det beregnede antal ikke er et helt tal, skal der altid rundes op.

Eks. 1: Et parti består af 4 enheder à 120 kg frø, i alt 480 kg. Jf. tabel 4.2 skal der tages mindst 5 primærprøver, men da der skal tages ens antal af hver enhed, skal der tages 2 primærprøver af hver enhed, i alt 8 prøver.

Eks 2: Et parti består af 8 storsække med hver 500 kg sædekorn, i alt 4.000 kg. Ifølge ovenstående skema skal der udtages 1 primærprøve for hver 500 kg, dog mindst 10.

$$\text{Antal primærprøver} = \frac{4.000 \text{ kg}}{500 \text{ kg}} = 8 \text{ primærprøver, dog mindst 10}$$

Da partiet består af 8 enheder, skal der udtages samme antal primærprøver af hver enhed. Derfor skal der udtages 2 primærprøver af hver storsæk, i alt 16 primærprøver.

Eks. 3: Et parti på 25.000 kg består af 50 enheder med hver 500 kg ærter.

$$\text{Antal primærprøver} = \frac{25.000 \text{ kg}}{700 \text{ kg}} = 35,7 = 36 \text{ primærprøver, dog mindst 40}$$

Da partiet består af mere end 15 enheder, skal der ikke udtages primærprøver af alle 50 storsække, men kun 1 primærprøve af hver af 40 tilfældigt udvalgte sække.

Eks. 4: Et parti på 2.000 kg består af 5 enheder med hver 400 kg raps.

$$\text{Antal primærprøver} = \frac{2.000 \text{ kg}}{300 \text{ kg}} = 6,67 = 7 \text{ primærprøver (mindst 5)}$$

Da partiet består af 5 enheder, skal der udtages samme antal primærprøver af hver enhed. Derfor skal der udtages 2 primærprøver af hver storsæk, i alt 10 primærprøver.

4.3.3 Manuel prøvetagning, partier i enheder mellem 15 og 100 kg pr. enhed

Antal primærprøver af partier i enheder på 15 kg til og med 100 kg.

Antal enheder i partiet	Antal primærprøver minimum	
	Antal pr. enhed	Antal i alt
1	3	3
2	3	6
3	3	9
4	3	12
5	2	10
6	2	12
7	2	14
8	2	16
9	1	9
10	1	10
11	1	11
12	1	12
13	1	13
14	1	14
15	1	15
16-30		15
31-59		20
60 eller flere		30

Tabel 4.3

Eks. 1: Et parti består af 45 enheder af hver 15 kg. Partiet prøvetages manuelt. Tabel 4.3 viser, at der skal udtages mindst 20 primærprøver, dvs. at mindst 20 tilfældigt valgte enheder skal prøvetages.

Eks. 2: Et parti består af 4 enheder af hver 100 kg. Partiet prøvetages manuelt. Tabel 4.3 viser, at der skal udtages mindst 3 primærprøver af hver enhed.

4.3.4 Manuel prøvetagning, partier i enheder under 15 kg pr. enhed

Antallet af krævede primærprøver afhænger af partiets størrelse, se tabel 4.4. Fx gælder for partier på 100 kg og derunder, at der skal udtages mindst 3 prøver.

Hver prøve udgøres af én småpakning, fx en pose frø på netto 10 gram.

- Når småpakningerne har lav vægt, kan der være behov for at udtage flere småpakninger end mindstekravet, så den samlede prøve bliver tilstrækkeligt stor (se dog kapitel 12.1 for regler om særligt kostbare frø).
- Når småpakningerne har højere vægt, kan der være behov for at neddele den samlede prøve.

Antal primærprøver af partier i enheder under 15 kg pr. enhed:

Partistørrelse (kg)	Antal primærprøver
0 - 100	3
101 - 200	6
201 - 300	9
301 - 400	12
401 - 500	10
501 - 600	12
601 - 700	14
701 - 800	16
801 - 900	9
901 - 1000	10
1001 - 1100	11
1101 - 1200	12
1201 - 1300	13
1301 - 1400	14
1401 - 1500	15
1501 - 3000	15
3001 - 5900	20
5901 eller mere	30

Tabel 4.4

4.4 Instrumenter til prøvetagning

Primærprøver kan enten udtages manuelt ved hjælp af forskellige prøvetagningsinstrumenter, eller de kan udtages med automatisk prøvetager under tilløbet til sække, kasser eller containere. Ved manuel prøvetagning har følgende indflydelse på valg af prøvetagningsinstrument:

- Art - fritløbende eller stakkede frø
- Emballagetype
- Antal enheder

Hele partiet skal prøvetages med den samme prøvetagningsmetode, dvs. at en del af et parti ikke må prøvetages med prøvetagningsspyd, mens en anden del bliver prøvetaget med automatisk prøvetager.

Alle redskaber, som anvendes ved prøvetagning, skal være rene og tørre. Udtagningen af primærprøver skal foretages sådan, at prøvematerialet, de benyttede redskaber og beholder til prøverne beskyttes mod enhver tilfældig forurening som fx regn, støv m.m.

Opsamlingsbeholdere til primærprøverne bør ikke være fremstillet af materiale, som let bliver statisk elektriske, da de ellers er svære at holde rene. Fx er spande af plastik oftest ikke hensigtsmæssige til

især stakkede arter grundet statisk elektricitet, hvorimod plastspande fint kan anvendes til sædekorn.

Afhængig af partiets opbevaring/emballage kan primærprøverne udtages med prøvetagningsinstrumenter angivet i tabel 4.5

Enheder	Manuelle prøvetagningsinstrumenter				Automatisk prøvetager
	Stiksøger	Kanalsøger/ kammerspyd	Cargospyd	Skuffe	
	4.5.1	4.5.2	4.5.3	5.4.5	
Små sække	X				
Storsække/Bigbags		X	X		
Octabins		X	X		
Kasser		X	X		
Store containere		X	X		
Løsvare		X	X		
Frø i frit fald/styrtgods				X	X

Tabel 4.5

Der skal udtages primærprøver, så de repræsenterer alle dele af partiet. Er der vægtforskel imellem enkelte enheder, skal prøvetageren sikre at der udtages prøver der tager højde for vægtforskellen, således at en enkelt prøve fra en enhed med lavere vægt ikke bliver overrepræsenteret.

Ved prøvetagning i kasser, sække, containere, octabins m.m., skal primærprøverne altid udtages i forskellig dybde, men ikke nødvendigvis fra mere end én position i den enkelte enhed. Prøvetagningsinstrumentet skal kunne nå bunden af enheden.

Hvis der prøvetages med stiksøger, skal hullet af stiksøgeren kunne nå midten af sækken. For at opnå en repræsentativ prøve, må der ikke forekomme en over- eller underrepræsentation af et bestemt område fra enheden som fx fra midten eller toppen af enheden. Ligeledes skal de prøvetagede enheder udvælges tilfældigt, således at der er lige stor sandsynlighed for, at hver enkelt enhed i partiet bliver prøvetaget.

Når man benytter skuffe eller automatisk prøvetager udtages prøven af frø, der er i bevægelse. Primærprøverne skal udtages jævnt over hele tværsnittet af frøstrømmen, og de skal udtages med et bestemt tidsinterval afhængig af strømmens hastighed (se afsnit 4.3.1 vedrørende prøvetagningsfrekvens).

4.4.1 Vedligeholdelse af prøvetagningsudstyr

Alt prøvetagningsudstyr skal holdes vedlige for at sikre at funktionaliteten er tilfredsstillende.

Rengøring

Alle instrumenter skal holdes glatte og rene indvendigt og udvendigt, så frøet kan løbe frit og uden modstand, og det skal sikres, at der ikke overføres andet frø eller urenheder mellem prøverne.

- Prøvetagningsspyddet har to rør, der skal holdes rene
- Automatiske prøvetagere skal enten være selvtømmende eller lette at tømme

- Instrumenter skal rengøres med varmt vand og opvaskemiddel efter behov
- Prøvetagningsspyd kan vaskes med citronsyre, der sikrer at overfladen forbliver glat
- Ved prøvetagning af bejdset frø kan instrumenterne blive klistret af bejdsemidlet. Husk at gøre dem grundigt rene igen, så urenheder ikke sætter sig fast

Kalibrering, årlig kontrol og logbøger

Logbøger for kalibrering og årlig kontrol for prøvetagningsudstyr skal forefindes, hvor det er relevant.

Årlig kontrol af automatisk prøvetager er beskrevet i kapitel 4.9. Årlig kontrol af neddelingsudstyr og logbog for neddeling er beskrevet i kapitel 5.4.

Vægte, der bruges ved neddeling af prøver og/eller ved kontrol af prøvestørrelse, skal afprøves jævnlige.

Procedure for afprøvning af vægt:

- Vælg en genstand og noter vægten.
- Tjek jævnlige vægten ved at afveje genstanden.
- Dokumentér afprøvningen ved at notere den aflæste vægt af genstanden i en logbog med angivelse af dato og initialer.
 - *Tolerance: afvigelse fra genstandens oprindelige vægt må højst være 2 pct. under og højst 5 pct. over. Hvis tolerancen er overskredet, må vægten ikke bruges til afvejning af prøver til laboratorieanalyse.*
 - *Ved tilsyn/audit af prøvetagningssteder vil TystofteFonden kontrollere vægten ved hjælp af kalibrerede lodder.*

Skema til kontrol af vægt kan findes i bilag 3 samt på TystofteFonden's [hjemmeside](#):

4.4.2 Registrering af udstyr

Der skal forefindes en liste over prøvetagningsudstyr på hvert prøvetagningssted, eller for hver prøvetager. Alt udstyr skal være entydigt mærket med unikt ID-nummer, og mærkning skal fremgå af udstyrslisten.

Følgende skal fremgå af udstyrslisten:

- Type af udstyr
- Udstyrets ID-mærkning
- Udstyrets placering

For alt prøvetagningsudstyr skal der, såfremt det er relevant, henvises til brugsvejledninger, logbøger og procedurer for jævnlig kontrol.

4.5 Manuelle prøvetagningsinstrumenter

Ved manuel prøvetagning skal prøvetager tjekke, at hele partiet er til stede, inden prøvetagningen begynder, samt at alle enheder har samme partinummer.

Prøvetagningsprocedure for alle manuelle prøvetagningsinstrumenter

1. Tag en ny pose eller rengjort spand til opsamling af primærprøverne.
2. Undersøg, om prøvetagningsinstrumentet er rent. Hvis ikke, skal det gøres rent med for eksempel trykluft.
3. Bestem minimum antal primærprøver, jf. afsnit 4.3
4. Udtag primærprøverne fra forskellige positioner, så de repræsenterer alle dele af partiet. Det vil sige, at bund, midte og top skal være repræsenteret, uanset hvilken slags pakning der prøvetages.
5. Gentag prøvetagningen indtil det krævede antal primærprøver er udtaget **og** den ønskede prøvemængde er opnået.
6. Prøvetagningsinstrument og andre relevante hjælpemidler (spand, tagrende, klæde m.m.) rengøres efter brug.
7. Derefter følges proceduren for neddeling, emballering, mærkning, plombering og indsendelse af prøven som beskrevet i kapitel 5 og 6.

Selve brugen af de enkelte instrumenter er uddybet i de afsnit, der beskriver instrumentet.

4.5.1 Stiksøger

To stiksøgere med forskellig diameter er vist i figur 4.3.

Figur 4.3

Stiksøger anvendes ved prøvetagning af lukkede sække, og den skal kunne nå til midten af sækken. Længden af en stiksøger til små sække er ca. 50 cm. Der findes længere modeller til prøvetagning af big bags. Stiksøgeren er hul, så frøet kan løbe ind af det ovale hul og ud gennem håndtaget.

Stiksøgeren må kun anvendes til fritløbende frø, og den indvendige diameter varierer afhængig af, hvilken art der skal prøvetages (se tabel 4.6).

Stiksøgerens størrelse indvendig diameter	Anvendes til
17 - 20 mm	Ært, bønne, lupin, majs og frø af lignende størrelse
13 - 16 mm	Sædekorn, roefrø, rajgræs, spinat, asparges, agurk og frø af lignende størrelse
10 - 12 mm	Kløver, timoté, hvene, engsvingel, sennep, gulerod, tomat og frø af lignende størrelse

Tabel 4.6

Prøvetagning med stiksøger

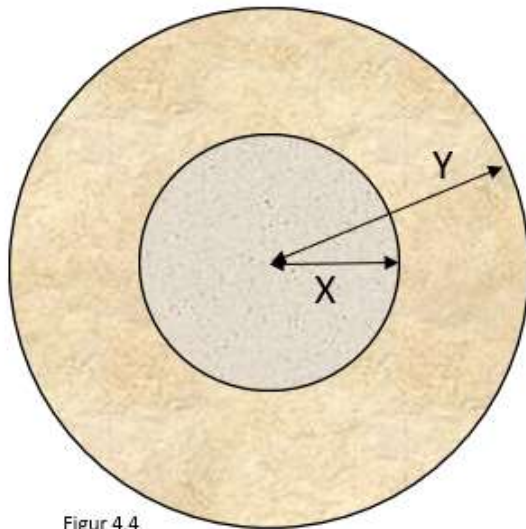
Ved prøvetagning med stiksøger kan der benyttes dæketiketter (formular 55), til at lukke hullet som stiksøgeren efterlader i sækken. Det er en god ide at have dæketiketterne klar, inden man begynder prøvetagningen.

Primærprøverne skal altid udtages fra sækkenes langside. De skal udtages, så de repræsenterer sækkenes bund, midte og top. Der udtages normalt kun 1 primærprøve pr. sæk. Se dog afsnit 4.3.2 for undtagelser ved få enheder.

Hver primærprøve udtages med stiksøgeren således:

1. Stiksøgeren presses ind i sækken med spidsen pegende opad i en vinkel på 30° i forhold til det vandrette plan og med hullet i stiksøgeren vendende nedad, indtil hullet har nået sækkenes midte.
2. Spand eller pose til opsamling af primærprøver holdes under stiksøgeren som drejes en halv omgang (180°), således at hullet i spidsen vender opad.
3. Søgeren vibreres, mens den trækkes ud med aftagende hastighed, således at den udtagne frømængde tiltager fra midten af sækken og ud. Imens løber primærprøven via hullet i enden af stiksøgeren ud i posen eller spanden.
4. Bemærk, at malkning, hvor søgeren skubbes frem og tilbage i sækken, ikke er tilladt.
5. Bliver prøverne udtaget fra sække af plastik eller papir, lukkes hullerne med dæketiketter (formular 55 eller formular 56) alternativt en partimærkeseddel til klæbning. Bliver prøverne udtaget af vævede sække, lukkes hullet ved at skubbe trådene tilbage i deres oprindelige position.

Årsagen til at stiksøger skal trækkes ud med aftagende hastighed skyldes, at mængden af frø i midten af sækken er mindre end yderst i sækken. Se illustration i figur 4.4

Figur 4.4

X = radius (r) af inderste cirkel

Y = radius (r) af hele cirklen

Areal af en cirkel er $\pi \cdot r^2$

Hvis X = 30 cm vil arealet af den inderste cirkel være:

$$\pi \cdot 30^2 = 2827 \text{ cm}^2 = 0,283 \text{ m}^2$$

Hvis Y = 60 cm vil arealet af hele cirklen være:

$$\pi \cdot 60^2 = 11.310 \text{ cm}^2 = 1,131 \text{ m}^2$$

Arealet af den yderste (mørkere) ring vil derfor være:

$$1,767 \text{ m}^2 - 0,283 \text{ m}^2 = \underline{0,848 \text{ m}^2}$$

Mængden af frø i den yderste ring er derfor langt større end mængden af frø i inderste. For at hele partiet skal være ligeligt repræsenteret i prøven, skal stiksøgeren derfor trækkes ud med en aftagende hastighed.

Fordele og ulemper ved brug af stiksøger

Fordele:

1. Stiksøgeren er forholdsvis lille, kompakt og transportabel.
2. Den er relativt billig.
3. Den er let at bruge.

Ulemper:

1. Stiksøgeren kan kun bruges vandret. Hvis en åben sæk eller kasse skal prøvetages med et manuelt instrument, må en anden type instrument anvendes, fx et prøvetagningsspyd.
2. Den kan kun anvendes til emballage som er gennemtrængelig af stiksøgerens spids.
3. Der er risiko for ukorrekt anvendelse af stiksøgeren, da der er en tendens til at glemme, at stiksøgeren skal trækkes ud med aftagende hastighed.

Tips:

- Lav mærker på stiksøgeren, så det ovale hulls position kan bedømmes. Lav fx et mærke, der angiver hvor dybt stiksøgeren skal stikke for at nå sækkens midte og et mærke der viser hvornår hullet vender op.
- Pas på, at spidsen af stiksøgeren ikke går igennem sækkens modsatte side.
- Jo mere poleret indersiden af stiksøgeren er, desto friere flyder frøene. Stiksøgeren kan vaskes med citronsyre for at holde den ren og glat.

4.5.2 Prøvetagningsspyd

Prøvetagningsspyddet er en fællesbetegnelse for forskellige spyd, nemlig: kanalsøgeren, kammerspyddet og svensk kammerspyd.

Længden på prøvetagningsspyddet varierer typisk fra 1,50 til 2,00 m. Det består af 2 rør, der er sat ind i hinanden. Det yderste rør har en tilspidset ende. Det inderste rør har et håndtag i den modsatte ende. I begge rør er der en række huller. Prøvetagningsspyddet benyttes til storsække, octabins, kasser og containere. Prøvetagningsspyddet kan både anvendes vandret, diagonalt og lodret i prøvetagningsmaterialet. Spyddet skal kunne nå bunden af enheden/igennem enheden.

Kanalsøger

En kanalsøger er vist i figur 4.5.

Figur 4.5

På kanalsøgeren er hullerne i det yderste rør placeret over hinanden, mens de på det inderste rør er placeret forskudt. Når det inderste rør drejes, åbnes hullerne nedefra, således at kanalsøgeren fyldes med frø nedefra. Dette sikrer, at de øverste lag ikke bliver overrepræsenteret. Når det inderste rør drejes yderligere, bliver hullerne spærret af yderrørets væg. Primærprøven tømmes ud gennem håndtaget.

Hvis kanalsøgeren anvendes til arter, hvor frøene er større eller på størrelse med hvede, skal prøvetager gøre virksomhed og laboratorie opmærksom på, at der ikke kan udstedes et ISTA analysebevis på denne prøve (se også kapitel 13). Det gøres ved at anvende prøvemærkeseddel formular 45EU.

For kanalsøger gælder at **ét stik er én primærprøve**.

Kammerspyd

Kammerspyddet ligner kanalsøgeren, bortset fra, at det inderste rør består af separate kamre adskilt af en "væg". I forbindelse med prøvetagning drejes det yderste rør, hvorved alle huller åbnes på én gang og fyldes med frø. Det inderste rør drejes videre, hvorved hullerne lukkes. Når et kammerspyd benyttes til prøvetagning, skal man have et klæde eller en "tagrende" parat til tømning af kammerspyddet, da frøet kun kan komme ud ad spyddet igennem de samme huller, som det kom ind ad, se figur 4.6.

Kammerspyddet er mere skånsomt i anvendelse end kanalsøgeren, da spyddet blot kan lukkes forsigtigt indtil der er modstand. På denne måde modvirkes knækkede frø.

Et kammerspyd er vist i figur 4.6.

Figur 4.6

Generelt ved prøvetagning med spyd (kanalsøger, kammerspyd)

Prøvetagningsspyddet må ikke benyttes til stakkede frø, dvs. frø der ikke er fritløbende. For både kanalsøger og kammerspyd gælder at **ét stik svarer til én primærprøve**.

Tømning af kammerspyd er vist i figur 4.7.

Figur 4.7

Procedure ved prøvetagningsspyd

Uanset om prøven tages med kanalsøger eller kammerspyd, skal hver primærprøve udtages således:

1. Prøvetagningsspyddet føres i lukket stand ind i frømaterialen til det når bunden. For kanalsøgeren sikres, at hullerne åbnes nedefra.
2. Prøvetagningsspyddet åbnes langsomt ved at dreje det inderste rør. Samtidigt kan prøvetagningsspyddet vibreres, således at det fyldes.
3. Prøvetagningsspyddet lukkes ved at dreje det inderste rør i modsat retning. Erfaring har vist, at frø kan beskadiges ved lukning af spyddet. Derfor skal spyddet lukkes forsigtigt. Det er ikke nødvendigt at lukke spyddet fuldstændigt, blot frøet ikke falder ud, når spyddet trækkes ud.
4. Prøvetagningsspyddet trækkes ud af materialet og primærprøven tømmes ud. For kanalsøgerens vedkommende gøres det via hullet i enden af søgeren ned i en pose eller spand. For kammerspyddets vedkommende tømmes spyddet via de enkelte huller ud på en "tagrende" eller et klæde (se figur 4.7).

Fordele og ulemper ved prøvetagningsspyd

Fordele:

1. Prøvetagningsspyddet udtager den samme mængde frø, hver gang der prøvetages.
2. Prøvetagningsspyddet kan anvendes i åbne (fx kasser), såvel som lukkede enheder (fx big bags). I lukkede enheder skal emballagen være gennemtrængelig.

Ulemper:

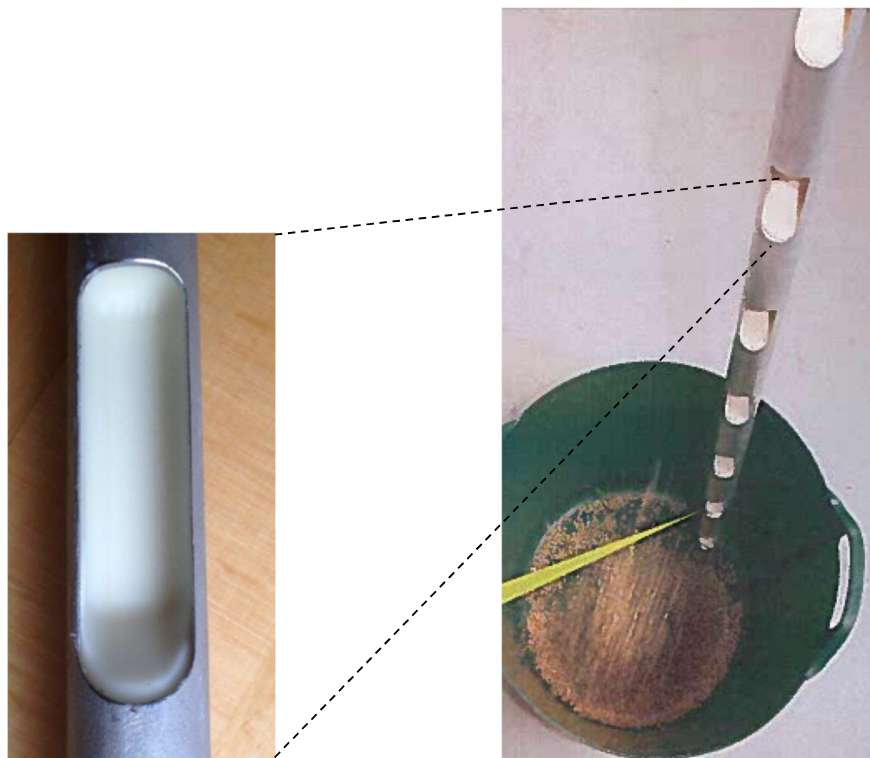
1. Prøvetagningsspyddets største ulempe er risikoen for, at frø kan blive beskadiget ved lukning, eller sætte sig fast mellem de to rør. I flere arter, såsom raps, kløver, ærter, havre og korn med avner, er dette en stor risiko.
2. Det er besværligt at holde rent, da det består af to rør og kan have kamre, der individuelt må kontrolleres for renhed, og derfor kan risikoen for forurening være større i prøvetagningsspyddet end i stiksøgeren.
3. Ved småfrøede arter kan frø kile sig fast mellem det inderste og det yderste rør, hvorved det kan blive vanskeligt at skille spyddet ad.

Tips: I kammerspyddet lukkes hullerne samtidigt. Prøvetageren kan reducere risikoen for, at frø beskadiges ved at lukke forsigtigt, indtil modstand mærkes.

Prøvetagning med svensk kammerspyd

Det svenske kammerspyd – populært kaldet "svenskerspyd" – er vist i figur 4.8. Dette ligner det almindelige kammerspyd, idet spyddet er opdelt i kamre. I det svenske kammerspyd er bunden af hvert kammer dog skrånstillet, således at spyddet med forsigtighed kan tømmes i lodret position ned i en stor spand eller lignende, se figur 4.8. Klæde eller tagrende er derfor ikke påkrævet.

Selve prøvetagningen med det svenske spyd adskiller sig ikke nævneværdigt fra prøvetagning med et alm. kammerspyd.

Figur 4.8

4.5.3 Cargo-spyd

Der findes flere forskellige slags cargo-spyd, der kan åbnes på forskellige måder. Prøvebeholderen kan være fæstnet til spyddet med en kæde eller en stang. Cargo-spyd må kun anvendes lodret. Selve spyddet kan være forsynet med forlænger. Et cargospyd kan se ud som vist på figur 4.9 men der findes flere forskellige modeller.

Cargospyddet består af et prøvetagningskammer, som er placeret i enden af en stang med håndtag. Det cylinderformede kammer er i den ene ende tilspidset. I den anden ende (nærmest stangen) er cylinderen lukket med et låg, der åbnes efter, at cargospyddet er sat ned i frøet.

Cargo-spyddet kan benyttes til prøvetagning fra bigbags, octabins, kasser og store containere, og det skal kunne nå bunden. Cargospyddet er meget velegnet til ært, raps, kløver og engrapgræs, da det er mere skånsomt over for disse arter end prøvetagningsspyddet. Cargo-spyddet er ikke egnet til kantet frø eller til frø med mange urenheder.

Figur 4.9

Cargo-spyddet må ikke bruges til sække der er så små, at prøven der udtages ikke bliver repræsentativ. Ved meget små sække vil cargospyddet med sin udformning ikke kunne udtage en prøve fra bunden af sækken.

Bemærk at ISTA har særlige krav til størrelsen på prøvebeholderen, se mere kapitel 13.

Prøvetagning med cargo-spyd

Cargo-spyddet udtager 1 primærprøve pr. stik.

Husk at primærprøverne skal udtages fra forskellige dybder og forskellige steder i partiet, for at sikre at den sammensatte prøve er repræsentativ for hele partiet.

Hver primærprøve udtages med cargo-spyddet således:

1. Cargo-spyddet føres i lukket stand ned i den ønskede dybde
2. Når spyddet er placeret i den dybde, hvorfra primærprøven ønskes udtaget, åbnes låget, og frøet løber ind i cylinderen (evt. vibreres spyddet let). Derefter trækkes spyddet opad, hvorved prøvekommeret lukkes
3. Primærprøven tømmes ud af hullet og ned i posen eller spanden.

Fordele og ulemper

Fordele:

1. Cargospyddet er let at anvende.
2. Cargospyddet er mindre fysisk anstrengende at anvende end fx kanalsøger
3. Samme prøvestørrelse udtages hver gang.
4. Det er skånsomt over for sarte frø som fx raps og kløver.

Ulemper:

1. Ved brug af et cargo-spyd repræsenterer primærprøven kun et meget begrænset område af enheden. Hvis indholdet i enheden ikke er helt ensartet, er prøver udtaget med cargo-spyd mindre repræsentative end prøver udtaget med stiksøger og prøvetagningsspyd. Derfor skal der udtages et større antal primærprøver fra enheden for at opnå samme høje repræsentation. Dette er specielt vigtigt, hvis partiet opbevares i én eller få større enheder.
2. Urenheder, som er mindre end frøet der prøvetages, kan opsamles i cargo-spyd, hvis dette ikke er lukket, når spyddet trækkes op. Derved bliver urenhederne overrepræsenteret i primærprøven.

4.5.4 Prøvetagningsskuffe

En prøvetagningsskuffe er vist i figur 4.10

Figur 4.10

Prøvetagningsskuffen er trapezformet. Den er ca. 25 cm lang og ca. 15 cm dyb. Den har en bredde foroven og forneden på henholdsvis ca. 6,5 cm og ca. 3,5 cm. Længden af skuffens åbning foroven skal være større end bredden på frøstrømmen. Prøvetagningsskuffen må kun anvendes til prøvetagning af styrtgods (materiale i bevægelse, fx afløb fra lastvogn) eller frø i frit fald (afløb fra rensemaskine uden automatisk prøvetager).

Prøvetagning med prøvetagningsskuffe

Ved udtagning af hver primærprøve føres skuffen gennem et tværsnit af strømmen af materialet på en sådan måde, at den tager et jævnt udsnit af frøet og samtidigt fyldes.

Primærprøverne skal udtages med en fast frekvens. Prøvetagningsfrekvensen beregnes ved at tage udgangspunkt i beskrivelserne for automatisk prøvetagning i afsnit 4.3.1 og 4.6.1

Fordele og ulemper

Fordele:

1. Prøvetagningsskuffen er et simpelt instrument, som er let at vedligeholde.
2. Den er kompakt og transportabel.
3. Den er let at rengøre.

Ulemper:

1. En prøvetagningsskuffe kan være tung at føre igennem frøstrømmen.
2. Prøvetagningsintervallerne afhænger af prøvetageren.

4.5.5 Prøvetagning med hånd

Prøvetagning i hånden bør bruges, hvis det vurderes, at der ved prøvetagning med instrumenter er risiko for:

- Beskadigelse af frøene
- Selektion og separering *eller*
- Krydskontaminering med patogener (sygdomme som fx svampe)

Prøvetagning i hånden kan med fordel anvendes i tilfælde af frø som er kantede eller stakkede, ikke-fritløbende, indeholdende strårester eller andet ru materiale, og frø som let splittes eller beskadiges, især ved lavt vandindhold. Det anbefales at følge ISTA's anbefalinger over hvilke typer frø, der bør prøvetages med håndmetoden, se mere afsnit 13.4.

Prøvetagning med håndmetoden

Prøvetageren bør basere valget af denne prøvetagningsmetode ud fra antallet og størrelsen af beholdere, hvori der skal prøvetages. For at kunne udføre korrekt prøvetagning i hånden, skal alle dele af beholderen være tilgængelige. Beholdere hvori der findes områder, som ikke er tilgængelige fra den almindelige åbning, kan skæres op, inden den prøvetages og ompakkes. Det er også tilladt at delvist tømme beholderen under prøvetagningen, for at skabe adgang til alle områder.

Hver primærprøve udtages i hånden således:

1. Vask hånden og rul om nødvendigt ærmet op.
2. Nedsænk den åbne hånd i beholderen i den påkrævede dybde.
3. Luk hånden og træk den op mens der passes på, at fingrene forbliver tæt lukket om frøene, så ingen bliver tabt.
4. Tøm hånden ned i en pose eller spand.

Fordele og ulemper ved brug af håndmetoden

Fordele:

1. Intet udstyr er påkrævet.
2. Frø med ændret form såsom pilleret frø kan prøvetages i hånden. I tilfælde af prøvetagning i beholdere med frøtape eller -måtter skal beholderen åbnes, og et tilstrækkeligt antal enheder (ruller eller måtte) udtages fra denne.

Ulemper:

1. Ved prøvetagning af kemisk behandlede frø, fx bejdsning, skal der benyttes handsker, og armene bør ligeledes beskyttes. Handskerne bør være tætsiddende for at sikre imod tab af frø.
2. Det kan være tidkrævende og omstændigt, da der kan være behov for at frøene ompakkes til andre beholdere for at sikre tilgængelighed til alle områder.

Tips:

I praksis findes der tre situationer for partier, der prøvetages i hånden, alt afhængig af typen af beholder.

- Primærprøven kan tages direkte fra den åbne beholder. Da det ikke er muligt at prøvetage dybere end ca. 40 cm, skal beholdere indeholdende mere end dette, fordeles i et tilstrækkeligt antal beholdere således at alle områder i partiet bliver tilgængelig.
- Frøpartiet er opbevaret i beholdere, som overholder kravet om tilgængelighed ved prøvetagning. Efter prøvetagning kan frøene ompakkes til andre (fx større) beholdere.
- Primærprøven kan udtages fra frøstrømmen i forbindelse med tømning af en beholder over i en anden. Bemærk at prøvetagningen skal dække hele frøstrømmen, samt at denne skal løbe ensartet og konstant under hele prøvetagningen.

4.6 Automatiske prøvetagningsanlæg

Der findes flere typer af automatiske prøvetagere. Den automatiske prøvetager skal være konstrueret, så den udtager et udsnit af hele frøstrømmen. Desuden skal den være udformet sådan, at frøene ikke kan slynges ud af den automatiske prøvetager, når de er prøvetaget. Frøstrømmen skal være konstant under hele prøvetagningen.

Den automatiske prøvetager skal være placeret så tæt ved tilløbstragten til vægten som muligt. Ved prøvetagning af bejdsset frø, skal bejdsning og blanding være afsluttet inden prøvetagning. Anlægget skal være selvtømmende eller let at tømme mellem partier. Herunder ses billeder af en automatisk prøvetager. Den automatiske prøvetager er udstyret med en spalte som føres igennem frøstrømmen i bestemte intervaller, således at en lille mængde frø opsamles af spalten og føres videre ned i opsamlingsbeholderen via et fraløbsrør.

Figur 4.11

4.6.1 Prøvetagningsfrekvens

Den automatiske prøvetager skal kunne indstilles, således at frekvensen for prøvetagning tilpasses partiet. Prøvetagningsfrekvensen afhænger af partistørrelsen og den tid, det tager at producere

partiet. Det er prøvetagerens ansvar at den automatiske prøvetager indstilles således, at der udtages mindst det krævede antal primærprøver.

I visse automatiske prøvetagere er det muligt at justere størrelsen på den enkelte primærprøve ved at sætte en spalte på med smallere eller bredere åbning. Hvis åbningen på spalten er for lille, vil prøven ikke være repræsentativ, da mindre frø vil have større mulighed for at blive prøvetaget.

I praksis er det hensigtsmæssigt at indstille prøvetagningsfrekvensen (timeren) således, at antallet af primærprøver overstiger antallet, som er anført i afsnit 4.3.1, fordi ISTA-reglerne kun definerer minimumsantallet af primærprøver, der skal udtages. Ved at finde en indstilling af prøvetagningsfrekvensen, som er uafhængig af partistørrelse (dvs. mange primærprøver pr. time), undgås at der ved hvert partiskifte skal indstilles på prøvetagningsfrekvensen, hvis der produceres partier af variabel størrelse. Der er dog visse begrænsninger for anvendelsen af højere prøvetagningsfrekvens, da den sammensatte prøve ikke skal være så stor, at den er vanskelig at neddele. Hvis der produceres partier af ca. samme størrelse, kan en standardindstilling anvendes for enkelte arter eller artsgrupper.

Prøvetagningsfrekvensen skal altid rundes ned til nærmeste hele minutter og beregnes således:

$$\text{Antal primærprøver/time} = \text{Antal primærprøver i alt} \times \frac{\text{gennemstrømning (kg/time)}}{\text{partistørrelse (kg)}}$$

Eksempel 1: Der skal udtages 1 primærprøve per 5:45 minut (dvs. 11 primærprøver pr. time). Såfremt prøvetagningstimeren på den automatiske prøvetager kun kan indstilles på hele minutter, skal denne derfor stilles på 5 minutter for at sikre, at der minimum udtages det rigtige antal primærprøver.

Eksempel 2: Ifølge afsnit 4.3.1 skal der af et parti sædekorn på 30.000 kg udtages 43 primærprøver. Anlægget kan opsække partiet på 2 timer, hvilket svarer til 15.000 kg/time. Ifølge nedenstående formel skal der udtages:

$$43 \text{ primærprøver} \times \frac{15.000 \text{ kg/time}}{30.000 \text{ kg}} = 21,5 \Rightarrow 22 \text{ primærprøver/time}$$

$$\text{hvilket svarer til 1 primærprøve hver } 2:45 \text{ minut} \quad \frac{60 \text{ minutter}}{22 \text{ primærprøver}} = 2,73$$

Dette betyder, at hvis prøvetagningstimeren på den automatiske prøvetager kun kan indstilles på hele minutter, skal denne derfor stilles på 2 minutter for at sikre, at der minimum udtages det korrekte antal primærprøver.

Eksempel 3: Ifølge afsnit 4.3.1 skal der af et parti markfrø på 10.000 kg udtages 20 primærprøver. Anlægget renser partiet på 3 timer og 20 minutter, svarende til 3.000 kg/time. Ifølge nedenstående formel skal der udtages:

$$20 \text{ primærprøver} \times \frac{3.000 \text{ kg/time}}{10.000 \text{ kg}} = 6 \text{ primærprøver/time}$$

hvilket svarer til 1 primærprøve hver 10. minut.

På nogle automatiske prøvetagere indstilles prøvetagningsfrekvensen efter mængde i stedet for tid, således at der fx udtages 1 primærprøve pr. 300 kg eller pr. 500 kg afhængig af partiets størrelse.

4.6.2 Prøvetagning med automatisk prøvetager

Udgangspunktet for benyttelse af automatisk prøvetager er, at prøvetageren er til stede i virksomheden ved produktion. Prøvetageren skifter prøveopsamleren ved hvert partiskifte, neddeler de sammensatte prøver og udfører eller fører tilsyn med mærkningen og forsegling af partierne. Der findes imidlertid flere typer af anlæg, som kan opsamle flere sammensatte prøver ad gangen. Nogle anlæg er forsegled fra den automatiske prøvetager til prøveopsamleren, og nogle har tillige installeret en neddeler, der automatisk neddeler den sammensatte prøve.

Disse tiltag ændrer prøvetagerens opgaver i retning af tilsyn med anlæg og kontrol af logbøger. Tilsvarende ændrer virksomhedens forpligtelser sig, således at virksomheden påtager sig et større ansvar under produktionen. I de følgende afsnit er de forskellige typer af anlæg beskrevet, hvad de må bruges til, og hvilke opgaver prøvetageren og virksomheden har.

Prøvetagning før og efter bejdsning

Sædekornspartier kan prøvetages både før og efter bejdsning med en automatisk prøvetager. Når der udtages prøve både før og efter bejdsning, er det vigtigt, at der ved partiskifte ikke findes såsæd mellem den første og den sidste prøvetager. Ved prøvetagning før og efter bejdsning vil prøvetageren have to sammensatte prøver til neddeling for det samme parti, både en bejdset og en ubejdset.

Baggrunden for prøvetagning før og efter bejdsning er, at laboratorierne foretrækker at udføre analyser på ubejdsede prøver. Sædekornspartier er ofte bejdsede, men det har vist sig, at en prøve, der udtages af et parti sædekorn før bejdsning, vil give samme resultat som analysen af den bejdsede prøve ved laboratorieanalysen, og derfor er det tilladt at lave EU-analysen på den ubejdsede prøve. ISTA analysebevis kan dog kun udstedes på den bejdsede prøve, se afsnit 13.4.2.

Der skal tages en prøve efter partiet bejdses, fordi der skal findes en prøve der repræsenterer partiet i sin nuværende form, altså bejdset. Den bejdsede prøve bruges til eventuel kontroldyrkning eller såfremt rekvirenten ønsker det, til laboratorieanalyse.

4.6.3 Anlæg, der opsamler én sammensat prøve

For de anlæg, hvor der kun kan opsamles én sammensat prøve ad gangen, skal prøvetager skifte opsamlingsbeholder ved hvert partiskifte. Det er vigtigt at huske, at det kun er prøvetageren, der må skifte opsamlingsbeholder.

Der gælder følgende for prøvetagerens tilstedeværelse:

Hvis prøveopsamlingsbeholderen ikke er forseglet med rulleplombe eller låst, skal prøvetager være til stede ved opsamlingsbeholderen hele tiden. Det anbefales, at prøveopsamleren forsegles/låses, hvilket tillader at prøvetager blot skal være til stede i afdelingen/på prøvetagningsstedet. Forseglingen skal være udført med rulleplombe eller lås. Hvis der benyttes lås, skal nøglen til låsen udelukkende være i prøvetagers besiddelse. Se figur 4.12 for eksempler på opsamlingsbeholdere.

Såfremt anlægget er forseglet fra den automatiske prøvetager og ned til prøveopsamleren, kan prøvetageren forlade afdelingen/prøvetagningsstedet under produktion, og blot blive tilkaldt ved partiskifte.

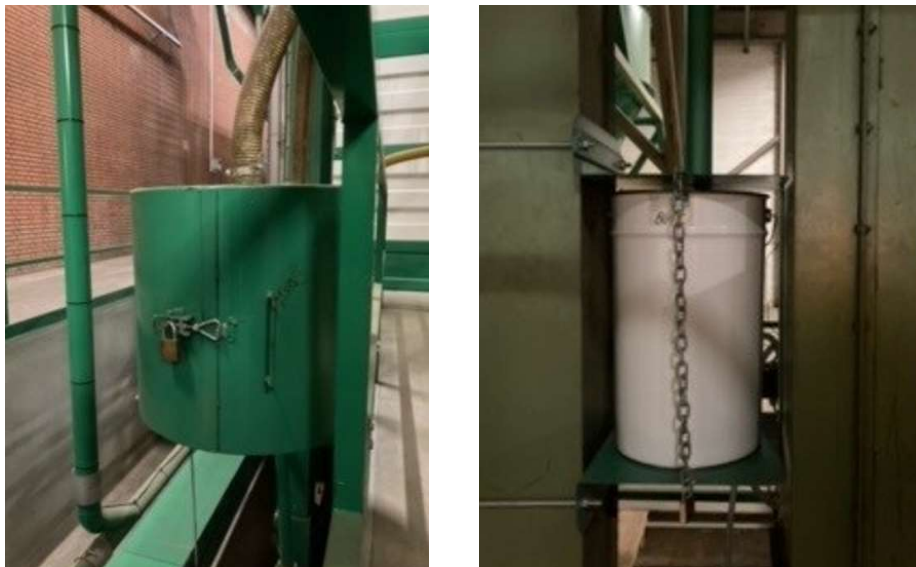
Prøvetageren har følgende forpligtelser:

1. Føre kontrol med den automatiske prøvetager og betjene uret, så den er indstillet med den rigtige prøvetagningsfrekvens.

Uret behøver ikke at være forseglet eller aflåst, medmindre prøvetager forlader afdelingen/prøvetagningsstedet.

2. Sætte opsamlingsbeholder på og tage den af. Den sammensatte prøve i den åbne opsamlingsbeholder må ikke være ude af prøvetagers varetægt, medmindre den er plomberet. Neddeles den sammensatte prøve ikke umiddelbart efter udtagning, skal den plomberes.

Opfyldes disse punkter ikke, må prøvetageren ikke acceptere prøvetagningen, og det producerede parti må efterfølgende prøvetages manuelt.

Figur 4.12

Prøvetagningsprocedure for anlæg med én sammensat prøve

Når der skiftes referencenummer ved produktion af partier, skal prøvetager tømme opsamlingsbeholder og sætte en ny på, inden produktionen af et nyt parti kan begynde. Prøvetager skal ved produktion have opsamlingsbeholder i form af fx ny pose eller rengjort spand klar.

1. Tag en ren pose eller spand til opsamling af primærprøverne
2. Fjern den sammensatte prøve fra foregående produktion
3. Kontroller at den automatiske prøvetager og aftapningsrøret er tomt
4. Placer posens åbning eller spanden omkring aftapningsrøret fra den automatiske prøvetager.
5. Fastgør posen/spanden til aftapningsrøret, således at kun frø fra aftapningsrøret kan fyldes i.
6. Hvis nødvendigt, lås eller forsegls prøveopsamlere med rulleplombe.
7. Bestem ud fra afsnit 4.3.1, hvor mange primærprøver der minimum skal udtages.
8. Den automatiske prøvetager indstilles ud fra beregningen af minimum antal primærprøver. Der skiftes referencenummer, og produktionen kan begynde.
9. Når partiet er produceret færdigt, fjerner prøvetageren plommen eller låsen fra posen/spanden med den sammensatte prøve.
10. Derefter følges proceduren for neddeling, emballering, mærkning, plombering og indsendelse af prøven, beskrevet i kapitel 5 og 6.

4.6.4 Forseglede anlæg

I forseglede anlæg kan der opsamles prøver fra flere partier, uden at prøvetageren er til stede ved partiskift. Det gør planlægningen af produktionen mere fleksibel. Anlæggene, der er forseglede af prøvetager, kan udtage prøver med automatisk prøvetager både før og efter bejdsning.

Krav til anlægget

Der er visse betingelser der skal være opfyldt for at et forseglet anlæg kan godkendes til produktion:

1. Alle rørsamlinger fra de automatiske prøvetagere til opsamlingsbeholdere er forseglet af prøvetager.
2. Den automatiske prøvetager må ikke kunne slås fra, uden at anlægget stopper.
3. En tæller, der tæller antallet af primærprøver pr. parti (antal slag), er tilkoblet den automatiske prøvetager. Kun prøvetager har adgang til, og kan nulstille, tælleren.
4. Anlægget skal være forsynet med tæller af antal sække eller antal produceret kg.

Operatørens ansvar

Operatøren har ansvar for skift af referencenummer, indstilling af ur samt skift af prøveopsamler. Operatøren må ikke stille på prøvetagningsfrekvensen under selve produktionen – kun mellem partier. Operatøren skal føre logbog over produktionen og prøvetagningen.

Prøvetagers ansvar

Prøvetager skal føre tilsyn med produktionen af partier til certificering. Kun prøvetager må bryde forseglingen og tage prøver fra anlægget. Prøvetagerens arbejdsopgaver fremgår af afsnit 4.7.2, fx skal prøvetager kontrollere, at alle producerede partier er indskrevet i logbogen, og at partinumre stemmer med prøverne.

Ved produktion af storsække eller kasser, der forsegles med nummererede strips, håndlukkeplomber eller forseglingsetiketter, skal prøvetager holde regnskab med det antal, som er udleveret til produktionen, for at kunne sammenligne med det faktiske producerede antal enheder. Overskydende strips, plomber eller etiketter skal tilbageleveres til prøvetager.

Virksomhedens ansvar

Fremgår af afsnit 4.7.1

Figur 4.13

Typer af forseglede anlæg

Der findes to typer af denne slags anlæg: Pomatype og Kasetteautomat.

Pomatype

Anlægget opsamler primærprøverne i plastposer i endeløse baner (figur 4.13). Inden produktionen begynder, skal prøvetager sætte plastposen på udløbsrøret og forsegle den på rør/udtag med

rulleplombe. Den modsatte ende af posen skal lukkes ved svejsning, som hermed danner bund for den første sammensatte prøve. En rulleplombe sættes i bunden på den første pose i posestrengen. Det er kun prøvetageren, der må fjerne posestrengene fra rør/udtag og sætte nye på.

Når prøvetager har klargjort plastposer og kontrolleret at forsegling lever op til kravene, kan virksomhedens personale gå i gang med at producere et parti. Når et parti er færdigproduceret, laver virksomhedens medarbejdere to svejsninger på plastposen. Herved dannes toppen af posen for den første sammensatte prøve og bunden af posen til den næste sammensatte prøve. Referencenummer skal noteres på prøveposen med vandfast tusch eller lignende, der ikke kan slettes uden at det kan ses på posen.

Når der er produceret flere partier, opstår en posestreng med en mange prøver som perler på en snor. Prøvetageren kan klippe poser af og neddele prøverne, når det passer ind i det øvrige prøvetagningsarbejde.

Hvis anlægget har indbygget variodeler til neddeling, skal denne indstilles således at vægten på den neddelte prøve er korrekt. Neddeleren skal forsegles således, at virksomheden kun kan indstille deleforholdet i intervallet mellem 4 og 12, og prøvetageren skal tilkaldes, hvis det er nødvendigt at anvende deleforhold uden for dette interval. Deleforhold noteres af virksomheden i logbogen. Se mere om indstilling af variodeler i afsnit 5.3.

Det er prøvetagers opgave at udfylde og påsætte prøvemærkeseddel, formular 45, på den færdige prøve.

Anlæg til sædekorn, der udtager prøve både før og efter bejdsning

På figur 4.14 ses et anlæg med to variodelere: Primærprøverne for henholdsvis den ubejdsede og bejdsede prøve neddeles i to elektriske neddelere (variodelere) til to parallelle prøver, der opsamles i hver sin posestreng (i alt fire posestreng).

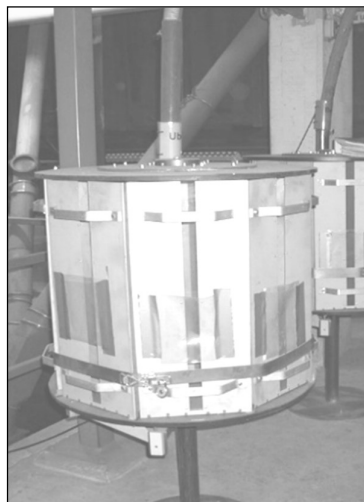
Figur 4.14

Kassetteautomat

Prøverne opsamles i kassetter (figur 4.15), som er opsat på en karrusel. Ved partiskift drejer virksomhedens operatør karrusellen og fører en tom kassette ind under afløbsrøret. Kassetten mærkes med referencenummer.

Kassetterne er aflåst i sektioner af 8 stk. med en nøgle, som kun prøvetageren har rådighed over.

Ved brug af kassetteautomat skal prøven efterfølgende neddeles af prøvetager.

Figur 4.15

4.7 Forpligtelser ved brug af forseglet prøvetagningsanlæg

Når TystofteFonden har godkendt et forseglet automatisk prøvetagningsanlæg, får virksomheden og den/de tilknyttede prøvetagere tilsendt et brev, hvoraf virksomhedens og prøvetagerens forpligtelser fremgår. Nedenfor er skitseret de vigtigste af disse forpligtelser, som er specielle for forseglede automatiske prøvetagningsanlæg.

4.7.1 Virksomhedens forpligtelser

1. At instruere relevante medarbejdere i brugen af anlægget, således at disse retningslinjer følges. Virksomheden skal sikre at medarbejderne har forstået instruktioner og følger dem.
2. At sikre, at der udtages mindst det antal primærprøver pr. parti, der er angivet i tabel 4.1, blandt andet ved at en vejledning i indstilling af ur/tæller er tilgængelig.
3. Sikre sig, at den maksimale partistørrelse jf. tabel 3.1 ikke overskrides.
4. At sikre sig, at de forseglede prøver opfylder krav til prøvestørrelse jf. kapitel 5.
5. For en uge ad gangen at meddele prøvetageren, hvornår systemet forventes benyttet, og hvor mange partier, der forventes produceret, således at prøvetageren har mulighed for at planlægge besøg indenfor de tidsrum, hvor der produceres.
6. At anvende ventilækk med fortrykt mærkeseddel for de partier, der prøvetages med småsækkeanlægget uden tilstedeværelse af prøvetager.
7. At sikre sig, at partier af markært og hestebønne i løs vægt ikke udleveres, før analysen af den indsendte prøve har vist, at partiet opfylder EU-normerne for renhed og spireevne, se afsnit 11.4.
8. At printe en logbog fra TystofteFondens hjemmeside (se bilag 3) og føre den. Logbogen indeholder 50 nummererede sider. Logbogen må ikke kopieres fra en tidligere udskrevet version. Logbogen skal dateres og underskrives af den person, der er ansvarlig for

opsækningen, og som har kontrolleret alle ovenstående punkter. Registrering skal altid ske på en måde, der ikke kan slettes (dvs. ikke blyant). Ved rettelser skal man undgå at fejlen bliver gjort ulæselig, fx ved brug af rettelak eller lign. Fejlen skal overstreges og der noteres dato og initialer/navn.

9. Logbogen skal udfyldes med kuglepen eller lignende med en side pr. parti. Siderne i logbogen er nummereret fortløbende, og der må ikke fjernes sider herfra. Logbogen skal være tilgængelig for prøvetageren.
10. At anvende referencenumrene fortløbende, således at der ikke forekommer spring i rækkefølgen.
11. Inden start af produktion at indstille tidsuret på den automatiske prøvetager (ubejdset og bejdset), og notere indstillingen i logbogen. Antallet af slag (tidsuret) må under ingen omstændigheder ændres i løbet af partiets produktion.
12. At indstille neddeleren (ubejdset og bejdset), så prøvernes vægt er korrekt.
13. At dobbeltsvejs posestrengen eller dreje kassetten ved partiskift og notere dette i logbogen. Hvis der sker fejl i forbindelse med skift eller det glemmes, skal det noteres i logbogen. Prøverne fra de to involverede partier kan i dette tilfælde ikke bruges, og partierne skal holdes tilbage således, at de kan prøvetages manuelt af prøvetageren.
14. Ved partiskift, at mærke hver enkelt pose eller kasse med referencenummer og evt. art og sort. Referencenummer må ikke kunne slettes uden at det kan ses.
15. Kontrollere at forsegling og mærkning af partier er foretaget korrekt og tage foranstaltning til at rette eventuelle fejl eller mangler vedrørende forsegling eller mærkning.
16. At tilkalde prøvetageren såfremt det er nødvendigt at bryde en plombe i anlægget. Anlægget kan først tages i brug igen, når prøvetageren har udført den nødvendige plombering. Brydes en plombe uden prøvetagerens tilstedeværelse, kan prøverne af de producerede partier, der er i posestrengen, ikke godkendes. Disse partier kan fx efterfølgende prøvetages manuelt.
17. At forestå en årlig kontrol af anlægget jf. afsnit 4.
18. Ved kontrollen skal anlægget bl.a. efterses for utætheder, over- eller undertryk samt at ur/tæller virker som forventet.

4.7.2 Prøvetagers forpligtelser

Da virksomheden har tilladelse til at producere uden prøvetagers tilstedeværelse, men ikke tilladelse til at håndtere de sammensatte prøver, skal prøvetager varetage denne del af opgaven. Prøvetager har følgende forpligtelser:

1. Udfylde en rapportbog, hvor der pr. besøg noteres tilsynsdato og klokkeslæt samt referencenumre for de partier, der er produceret i den forløbende periode, og som skal indberettes på formular 300 (Indberetning om parti).
2. Kontrollere og notere, om antal prøver svarer til de producerede partier.

3. Kontrollere, at oplysningerne på de sammensatte prøver for de enkelte partier stemmer overens med oplysningerne i logbogen, og at referencenumrene på de sammensatte prøver stemmer overens med referencenumrene på de partier, der faktisk er produceret.
4. Klippe de fyldte prøveposer fra hinanden i posestrengen og vurdere, om mængden i posen svarer til den forventede mængde. Er mængden ikke som forventet, skal det undersøges, om en mulig forklaring findes i virksomhedens logbog. Er det tilfældet, noteres forklaringen i rapportbogen. Hvis det ikke er muligt at finde fejlen, eller hvis det skyldes en fejl i anvendelse af anlægget, skal det rapporteres til TystofteFonden, og partiet skal prøvetages manuelt. Det skal noteres i rapportbogen, hvilke partier der er prøvetaget manuelt.
Hvis prøverne er for store, og det ikke skyldes fejl i anlægget, skal prøven neddeles manuelt til den korrekte prøvestørrelse.
5. Aflæse indstillingen på uret på den automatiske prøvetager (antal slag pr. minut) og registrere, om det stemmer overens med virksomhedens registrering.
6. Aflæse tæller af antal primærprøver (antal slag), som den automatiske prøvetager har udtaget, og notere antallet. Kontrollere, om der minimum er udtaget det antal primærprøver, der skal udtages i forhold til producerede antal partier. Efterfølgende nulstilles tæller af antal primærprøver.
7. Ved pomattypen med neddelere at aflæse og notere neddelers indstilling og notere, om det stemmer overens med virksomhedens registrering.
8. Aflæse og notere oplysningerne fra sækketælleren og sammenligne det med virksomhedens registreringer. Efterfølgende nulstilles sækketælleren. Desuden skal prøvetageren på lageret kontrollere antal sække på udvalgte partier for at se, om der er overensstemmelse.
9. Kontrollere printet på sække med fortrykt mærkeseddel af de partier, der er produceret, og som stadig er på lager. Notere referencenummer og afkrydse i rapportbogen for de partier, der er kontrolleret. Påse, at partierne ommærkes, hvis printet ikke er i orden.
10. Kontrollere og notere i rapportbogen, om plomberne på anlægget er intakte.
11. Stop for produktionen, der medfører, at en eller flere plomber har været brudt, skal noteres i rapportbogen med angivelse af dato, årsag, forløb og referencenumre på de partier, der efterfølgende er prøvetaget med stiksøger. Stop skal altid indrapporteres til TystofteFonden ved at indsende kopi af rapportbogen.
12. Prøverne skal håndteres som beskrevet i kapitel 5 og 6.
13. Partierne og prøvetagningen indberettes på samme måde som andre certificerede partier, som beskrevet i kapitel 9. Vær opmærksom på at "Dato for udtagning af prøve" er lig med den dag, virksomheden har produceret partiet.
14. Prøvetageren underskriver hver side i virksomhedens logbog, når overensstemmelsen er konstateret.
15. At forestå en årlig afprøvning af fritstående neddelere.

4.8 Godkendelse af automatiske prøvetagningsanlæg

Alle automatiske prøvetagere skal godkendes før brug. Virksomheden skal indsende en ansøgning til TystofteFonden med bl.a. en beskrivelse af anlægget, inklusiv en skitse over anlægget, og med angivelse af type automatisk prøvetager samt anlæggets unikke identifikationsnummer (se detaljer i "Protokol om godkendelse af automatiske anlæg til prøvetagning af frø" på TystofteFonden's [hjemmeside](#)).

I ansøgningen skal virksomheden oplyse hvilke arter, der vil blive prøvetaget af det automatiske anlæg. TystofteFonden afgør hvilken af følgende grupper en art tilhører:

- A. Mindre følsomme større arter (arter, som er på størrelse med eller større end hvede)
- B. Følsomme større arter (fx ærter, bønner)

- C. Arter med små frø (arter med frø, som er mindre end hvede) uden avner
- D. Arter med små frø med mange avner

TystofteFonden besigtiger anlægget og vurderer, om placeringen af den automatiske prøvetager er hensigtsmæssig. Der foretages en vurdering af om installationen lever op til kravene nævnt på side 3 i "Protokol om godkendelse af automatiske anlæg til prøvetagning af frø".

Virksomheden skal beskrive i ansøgningen, hvilke analyser der planlægges at blive udført. Analyseplanen skal tage udgangspunkt i de berørte arter, således at der testes følgende ved produktion af flere artsgrupper:

- Gruppe A & B: Hvis B testes er det ikke nødvendigt at analysere A
- Gruppe C & D: Hvis D testes er det ikke nødvendigt at analysere C
- Gruppe A & B har ikke indflydelse på C & D (og vice versa)

Der skal tages to prøver af hver af ti frøpartier med henblik på sammenligning af analyseresultater. Ée prøve udtages vha. den automatiske prøvetager og den anden prøve udtages manuelt vha. en ISTA-godkendt metode. Prøverne neddeles og mærkes med formular 45. På prøvemærkesedlen skal man oplyse at det drejer sig om godkendelse af en automatisk prøvetager samt anlæggets id-nummer. Hvert prøvepar skal undersøges for mindst to af nedennævnte kvalitetsegenskaber:

- Andre frøarter målt i antal frø (antalsbestemmelse)
 - Hvis partiet forventes at være meget artsrent vælges en anden kvalitetsegenskab
- Renhedsanalyse.
 - Hvis partiet forventes at være meget rent vælges en anden kvalitetsegenskab
- Spiring
 - For artsgruppe B skal spiring analyseres
- Tusindkornsvægt

Alle godkendte laboratorier må udføre analyserne.

Virksomheden indsender data og analyseresultater samt beregninger til TystofteFonden, der herefter på basis af data og beregninger afgør, om et anlæg kan godkendes. Den automatiske prøvetager kan godkendes for en artsgruppe, hvis mindst 70% af de analyserede frøpartier (7 ud af 10) ikke viser nogen betydelig forskel mellem de to prøver for to kvalitetskriterier. Hvis de første syv prøver er indenfor toleranceområdet og uden nogen systematisk forekommende forskelle i alle de udførte analyser, kan den automatiske prøvetager godkendes for den/de relevante gruppe/grupper.

Godkendelsen skal kun gives en gang, men hvis den automatiske prøvetager senere flyttes, eller der sker andre konstruktionsændringer, skal der ansøges om godkendelse påny. Godkendelsen, såvel som eventuelle betingelser for godkendelsen, skal opbevares af virksomheden, så længe den automatiske prøvetager er i drift.

Godkendelsen af et automatisk prøvetagningsanlæg giver ikke tilladelse til at prøver taget med anlægget, må anvendes med henblik på ISTA-analyser. En sådan tilladelse kræver at virksomheden/prøvetagningsstedet har egen ISTA-akkreditering som inkluderer automatisk prøvetagning (se kapitel 13).

4.9 Årlig kontrol af automatisk prøvetagningsanlæg

Virksomheden skal kontrollere de automatiske prøvetagere en gang om året. Virksomheden vælger selv, hvordan kontrollen skal udføres, men den skal omfatte:

1. En kontrol af de enkelte dele
2. Eftersyn for utætheder og affald
3. En test af, om der er over- eller undertryk i beholderen, hvor prøven samles op (det kan fx udføres ved at holde et ark let papir hen til åbningen).
4. En test af om timeren/uret virker som forventet.

Desuden anbefaler ISTA, at man ved kontrollen tager hensyn til evt. kendte svagheder ved de enkelte typer af anlæg. Det bedste tidspunkt at udføre kontrollen er inden opstart af ny sæson, men der er intet krav om tidspunkt, når blot kontrollen udføres en gang årligt.

Ved kontrollen skal virksomheden udfylde en tjekliste for hver af afdelingens automatiske prøvetagere som dokumentation for, at kontrollen er udført. Ved audit og tilsynsbesøg skal dokumentationen forevises. TystofteFonden har lavet et skema (bilag 3), som virksomheden kan benytte som tjekliste. Skemaet dækker de 3 mest anvendte automatiske prøvetagere, der bruges af virksomhederne. Hver automatiske prøvetager skal være mærket entydigt med unikt ID-nummer og være registreret på virksomhedens liste over udstyr. Ved hver automatisk prøvetager skal der være: en betjeningsvejledning for den automatiske prøvetager, en logbog for prøvetagning samt en kopi af godkendelsen af den automatiske prøvetager og kopi af seneste afprøvning. Logbog må også forefindes i elektronisk form, når blot relevante informationer jf. "Logbog for prøvetagning" se afsnit 4.11 er dokumenteret.

4.10 Forholdsregler ved mistanke om fejl

Hvis prøvetageren får mistanke om, at prøvetagningsanlægget ikke udtager repræsentative prøver, skal virksomheden orienteres, og eventuelle fejl skal rettes. Ved fejl skal partiet prøvetages på ny, og virksomheden skal iværksætte korrigerende handlinger, således at den automatiske prøvetager fremover udtager korrekte prøver.

Årsager til fejl ved automatisk prøvetagning kan være, at der samler sig støv og bejdsepulver i apparaturet og i de dele, som fører primærprøverne til opsamlingsbeholderen, eller at en bagudgående luftstrøm medfører urenheder.

Andre fejl kan fx være, at anlægget ikke er rensat tilstrækkeligt ved partiskifte.

4.11 Dokumentation for udført prøvetagning

På det enkelte prøvetagningssted skal der foreligge dokumentation for den prøvetagning, der er foregået på stedet. Det er vigtigt, at registreringer for et partis prøvetagning, er samlet ét sted i en logbog, og at denne opdateres ved hver prøvetagning. Logbogen kan foreligge i papirform eller virksomheden kan have en elektronisk logbog.

Prøvetageren skal føre logbog over samtlige prøvetagninger. En logbog kan evt. kopieres fra bilag 3, downloades fra [TystofteFonden's hjemmeside](#) eller indtastes i virksomhedens elektroniske logbog. Der er ikke noget specifikt formkrav til logbogen når blot den indeholder relevante oplysninger.

Følgende punkter skal noteres i logbogen:

- Dato for prøvetagning

- Referencenummer
- Art & sort (evt. blandingsnummer)
- Kategori/ Formularnummer
- Antal enheder i partiet samt partiets totale vægt
- Antal primærprøver
- Hvilken prøvetager der har taget prøven
- Prøvetagningsmetode, herunder evt. hvilket prøvetagningsinstrument der er anvendt
- Hvortil prøven er sendt

Hvis der på et senere tidspunkt sker noget med partiet eller prøven, skal de aktuelle oplysninger tilføjes i logbogen, således at alle oplysninger om partiet er samlet ét sted. Fx skal det registreres, når et parti eller en del af det opsækkes. Det er tilladt at visse af oplysningerne (fx oplysninger om hvortil prøven er sendt) opbevares andetsteds end i prøvetagningsloggen, når blot dokumentationen forefindes og historikken er bevaret.

Ved automatisk prøvetagning i forseglet produktionslinje skal der ud over logbog for prøvetagning også føres logbog for produktion af partier (kapitel 4.7). "Logbog for Plomberet Prøveopsamlingsautomat" kan downloades fra TystofteFonden's [hjemmeside](#).

5. Prøvestørrelser og neddeling af prøver

Kapitlet beskriver de prøver der skal tages, krav til prøvestørrelse og hvordan prøven neddeles, for at klargøre den til laboratorieanalyse.

5.1 Prøvestørrelser og antal

Krav til prøvestørrelse er angivet i tabel 5.1 og tabel 5.3 og gælder for såvel originalprøver som duplikatprøver. De prøvestørrelser, der er angivet i tabel 5.1 og tabel 5.3, er minimumsstørrelser til analyse for alle EU-krævede laboratorieundersøgelser. Prøvestørrelsen skal tilstræbes at ligge så tæt på minimumsstørrelsen som muligt, men må aldrig være mindre. Hvis virksomheden ønsker, at der skal udføres analyser ud over alle EU-krævede undersøgelser, skal prøvetageren orienteres, således at prøvestørrelsen kan øges.

For partier til certificering, skal der altid fremstilles mindst 2 prøver: én originalprøve og én duplikatprøve. Hvis virksomheden har brug for flere duplikatprøver, skal prøvetageren udtage det ønskede antal.

Virksomhedens ansvar

Det er virksomhedens ansvar at informere prøvetageren om, hvilke prøver der skal udtages til hvilke analyser. Når prøverne er mærket og forseglet af prøvetageren, kan de overdrages til virksomheden, der foranlediger forsendelse til laboratorium, kontroldyrkning mm.

Prøvetagers ansvar

Det er prøvetagerens ansvar at prøvetage, mærke og forsegle det krævede antal prøver, af den korrekte størrelse, til de krævede analyser. Prøvetager skal derfor være opmærksom på den krævede mængde til de bestilte analyser, og tage højde for antal af duplikatprøver.

5.2 Særlige forhold

5.2.1 Kontroldyrkning

For kategorierne forædlermateriale, præbasis og basis skal prøvetageren lave en særlig prøve til kontroldyrkning. For partier af C1, skal der også laves en prøve til kontroldyrkning for følgende arter:

- alle arter af sædekorn undtagen rug
- lupiner, ærter, hestebønne, hamp og hør

Herudover skal certificerede partier af brugsfrø stikprøvevis kontroldyrkes. Det er virksomhedens ansvar at informere prøvetageren om, hvilke retningslinjer der benyttes til udvælgelse af partier til den stikprøvevis kontrol. Det er prøvetagerens ansvar at følge de retningslinjer for udvælgelse som virksomheden har udstukket.

Hvis et importeret parti til videre opformering, skal prøvetages til kontroldyrkning, er det ligeledes virksomhedens ansvar, at rekvirere en kontroldyrkningsprøve hos prøvetageren.

Størrelsen for prøver til kontroldyrkning fremgår af tabel 5.1 og 5.3. Indsendelse til kontroldyrkning i Danmark er beskrevet i 6.4.1.

Minimum stikprøveprocent for udvælgelse af partier til kontroldyrkning fremgår af Landbrugsstyrelsens bekendtgørelser.

5.2.2 Importerede partier

Virksomheden kan rekvirere prøvetagning af et importeret parti.

Det er virksomheden, der skal informere prøvetageren om, hvilke prøver, der skal udtages. Det kan eksempelvis være prøver til analyse for flyvehavre eller til kontroldyrkning.

Prøvestørrelsen af udenlandske partier, der skal prøvetages i forbindelse med undersøgelse for flyvehavre og/eller kontroldyrkning findes i tabel 5.2 og 5.3

5.2.3 Sædekorn

Prøvestørrelserne for sædekorn fremgår af tabel 5.1.

Partier, der prøvetages både før og efter bejdsning

For partier af sædekorn, hvor der udtages prøver både før og efter bejdsning, foretages nogle analyser på den ubejdsede prøve og andre på den bejdsede:

Ubejdset prøve: Analyseres for renhed, antal frø af andre plantearter og spireevne.

Bejdset prøve: Anvendes til kontroldyrkning og til evt. kontrol af bejdsekvalitet. Hvis der er problemer med spiring af den ubejdsede prøve, kan den bejdsede prøve anvendes til spiringsanalysen.

Når der udtages prøver før og efter bejdsning, skal der fremstilles mindst 2 ubejdsede og 2 bejdsede prøver. Hvis der skal udstedes ISTA-analysebevis skal analysen altid udføres på den bejdsede prøve, se mere afsnit 13.4.2.

Sædekorn produceret i Danmark skal stikprøvevis undersøges for vandindhold. Virksomheden skal sikre sig, at denne kontrol udføres og skal informere prøvetageren om retningslinjer for den stikprøvevis udvælgelse af partier til analyse. Prøver til vandbestemmelse skal emballeres i plastposer, se afsnit 5.2.5.

5.2.4 Prøver af bederoefrø

For partier af bederoefrø, skal der altid fremstilles 1 prøve på 100 g til vandindholdsbestemmelse. Prøven skal emballeres i plastpose.

5.2.5 Prøver til bestemmelse af vandindhold

Når der skal udtages en separat prøve til bestemmelse af vandindhold, skal den udtages af den sammensatte prøve før neddeling. Se "Inden neddeling" i afsnit 5.3.

Størrelsen for prøver til bestemmelse af vandindhold fremgår af tabel 5.1 og 5.3. Prøven skal emballeres i plastpose. Prøver til ISTA-vandindholdsanalyse skal emballeres i særlige afprøvede poser, jf. kapitel 6 og kapitel 13.

5.2.6 Sygdoms- eller bejdsebehovsundersøgelse

Prøver til sygdomsundersøgelse eller bejdsebehovsundersøgelse skal have de i tabel 5.1 og 5.3 angivne størrelser. Prøverne skal emballeres i plastpose.

5.2.7 Særligt kostbart frø

Visse frøarter er meget kostbare, og TystofteFonden eller laboratoriet kan derfor undtagelsesvis tillade, at prøvestørrelsen nedsættes til den mængde, der kræves til de aktuelle analyser.

Følgende skal noteres:

1. På prøvemærkesedlen, skal der i rubrikken "Andre oplysninger/Other information" stå "Kostbart frø. Nedsat prøvestørrelse".
2. Ved indberetning skal der under "prøvetager bemærkning" skrives "Nedsat prøvestørrelse".

5.3 Neddelingsmetoder

Den sammensatte prøve er normalt for stor til at blive sendt til analyselaboratoriet, og den skal derfor neddeles til det antal duplikatprøver, som rekvirenten ønsker.

Uanset neddelingsmetode, skal neddelingen udføres meget omhyggeligt. Ved en korrekt neddeling har hvert eneste frø mulighed for at blive repræsenteret, det vil sige, at hverken store, små, lette, eller beskadigede frø vil blive udelukket. Kun metoder nævnt i dette kapitel må benyttes til neddeling, og proceduren skal følges nøje.

Prøverne skal repræsentere det parti, der er prøvetaget, og derfor må hverken prøve eller parti udsættes for nogen form for behandling, fx rensning eller bejdsning, efter prøvetagningen, men skal forsegles senest i forbindelse med prøvetagning.

Vandprøve, udtagning og neddeling

Klargøring

Inden neddelingen påbegyndes, gøres vægt, rene prøveposer og mærkater klar.

Vandprøve

Vandprøve, skal udtages inden neddeling af den sammensatte prøve. Den sammensatte prøve skal dog blandes én gang.

Den sammensatte prøve blandes ved at hælde prøven gennem neddeleren én gang. Herefter udtages prøven til vandindholdsbestemmelse med ske. Der skal udtages minimum 3 prøver i forskellig dybde og forskellige steder af den sammensatte prøve. Prøven til vandbestemmelse emballeres i en plastpose, der tømmes for overskydende luft og lukkes umiddelbart efter. Vægtstørrelsen af vandprøven fremgår af bilag 5.1 og 5.3.

For procedure og krav til ISTA-vandindholdsanalyse, se kapitel 13.

5.3.1 Mekaniske neddelingsmetoder

Der findes flere typer af neddelere, der alle har til formål at neddele den sammensatte prøve til en passende størrelse, samt sikre at prøven er repræsentativ for partiet hvorfra der er prøvetaget.

Følgende 3 typer neddelere må bruges: Boernerdeler, Spaltdeler og Variodeler

Boernerdeler

En Boernerdeler (figur 5.1) består af en frøtragt, en kegle og en række lameller, der fører frøet ned i to rør. Lamellerne danner forskellige kanaler og rum af samme bredde. De sidder i en cirkel foroven og rettes indad og nedad, idet den ene halvdel af kanalerne leder til det ene rør og den anden halvdel til det andet. En lem i bunden af frøtragten holder frøet tilbage. Når lemmen åbnes, falder frøet ned over deleren, hvor det fordeles ligeligt mellem lamellerne, herefter passerer det gennem rørene og opsamles i frøskålene.

Bredden og antallet af kanaler og rum er vigtige faktorer. Jo flere kanaler jo bedre, men bredden af kanalen skal være mindst to gange den maksimale diameter af frøet.

Den største Boernerdelers består af 19 kanaler og 19 rum på hver ca. 25 mm. Den lille Boernerdelers består oftest af 22 kanaler og 22 rum, der hver er 8 mm brede.

Figur 5.1

Arbejdsprocedure

Hav 4 rengjorte frøskåle parat til brug ved neddelingen.

1. Kontroller at Boernerdelers er ren og fjern alle urenheder oppefra og nedad med trykluft.
2. Luk lemmen i bunden af frøtragten og placer en frøskål under hvert rør.
3. Inden selve delingen skal den sammensatte prøve blandes på følgende måde:
 - a. Den sammensatte prøve hældes i delers foroven i midten, og lemmen åbnes hurtigt.
 - b. Frøet halveres automatisk i 2 lige store dele, der ender i hver af de 2 frøskåle.
 - c. tomme frøskåle erstatter de 2 fyldte, som tilsammen udgør den sammensatte prøve.
4. For at dele prøven sættes nu den ene frøskål til side, hvorved mængden er reduceret til det halve. Herefter gentages pkt. 3.a-c. For at fremme tilfældigheden vælges på skift frøskåle fra forskellig side for yderligere halvering.
5. Proceduren fortsættes, indtil den rette prøvestørrelse er nået. Prøvestørrelsen skal altid være mindst den krævede størrelse, se tabel 5.1 og 5.3.
6. For udtagelse af duplikatprøver skal hele den resterende del af den sammensatte prøve neddeles igen, som anført i pkt. 4. Proceduren gentages for hver enkelt duplikatprøve, der udtages.

7. Afslut med at rengøre Boernerdeleren, de øvrige redskaber og arbejdspladsen.

Vedligeholdelse

Det er vanskeligt at kontrollere, om Boernerdeleren er ren, men det er meget vigtigt, at der ikke ligger frø og andre urenheder fra sidste neddeling. Til rengøring af Boernerdeleren skal bruges trykluft, børste, støvsuger samt træpind til at fjerne frø, der har sat sig fast. Der rengøres oppefra og nedad.

Der bør være så få kanter som muligt, og der bør ikke være åbninger eller ru kanter på flader, over hvilke frøet glider, idet frøet kan "forputte" sig i disse spalter og sprækker og hermed overføres til andre frøprøver, hvis Boernerdeleren ikke rengøres korrekt.

For at vedligeholde Boernerdelers glatte overflade skal den rengøres med sæbe og vand efter behov.

Fordele og ulemper

Fordele:

1. Prøvedelingen sker forholdsvis hurtigt, da en halvering sker på få sekunder.
2. Boernerdeleren sætter ikke begrænsninger for prøvestørrelsen, det er alene frøskålenes kapacitet, der er afgørende.
3. Neddelingen er præcis og ikke afhængig af neddelers vertikale placering.
4. Boernerdeleren er robust.

Ulemper:

1. Boernerdeleren er vanskelig at kontrollere for renhed og dermed at holde ren, særligt i toppen og i kanalerne. Derfor er den ikke velegnet til bejdset frø.
2. Frøskålene skal være tilstrækkeligt store til at rumme frømængden, så den ikke står op i tudene og blokerer rørene.
3. Boernerdeleren har mange åbninger forskellige steder, hvilket vanskeliggør korrekt og tilstrækkelig udsugning, når der neddeles bejdset og pilleret frø.

Spalteredeler

Spalterederen (figur 5.2), på engelsk "riffle divider", fungerer i princippet som Boernerdeleren, dog er kanalerne arrangeret parallelt. Kanalerne fører skiftevis til højre eller venstre opsamlingsbeholder. Bredden på spaltereders kanaler skal mindst være to gange den maksimale diameter på frøet. I praksis viser det sig, at en spaltereddel med 18 kanaler er anvendelig til de fleste frøarter. Antallet af kanaler skal altid være et lige antal, for at prøven kan blive delt i lige store mængder i de to opsamlingsbeholdere.

Frøet hældes op i en vippekål, som er fastgjort til neddeleren, og som vendes rundt for at blive tømt ud på kanalerne, eller frøet hældes i en tragt, som er fastgjort over kanalerne, og som kan åbnes med et skod.

Arbejdsprocedure

Hav minimum 4 rengjorte opsamlingsbeholdere parat til brug ved neddeling

1. Kontroller, at spalterederen er ren. Hvis det ikke er tilfældet, rengøres den oppefra og nedefter med trykluft.
2. Sæt to tomme opsamlingsbeholdere i.
3. Hæld den sammensatte prøve i vippekålen eller i tragten således at prøvematerialet løber ud i en svag jævn strøm, mens prøven føres frem og tilbage i længderetningen.

Figur 5.2

4. Vippeskålen vendes langsomt rundt for at blive tømt over kanalerne eller skoddet i tragten åbnes over kanalerne. På den måde fyldes kanalerne med ens mængder af frø.
5. For at blande den sammensatte prøve, erstattes de to fyldte opsamlingsbeholdere under neddeleren med tomme. Gentag pkt. 2-4 én gang for fritløbende frø og to gange for stakkede frø. Herefter betragtes den sammensatte prøve som homogen, og selve delingen kan begynde.
6. For at dele prøven sættes frøet fra den ene af de to fyldte opsamlingsbeholdere til side, hvorved prøven er halveret. Herefter gentages pkt. 2-4 med frøet fra den anden opsamlingsbeholder. Processen fortsættes, indtil prøven er neddelt til den rigtige størrelse. For at fremme tilfældigheden vælges der på skift opsamlingsbeholder fra forskellige sider.
7. Når duplikatprøverne laves, skal hele den resterende del af den sammensatte prøve neddeles igen, som anført i pkt. 6. Proceduren gentages for hver enkelt duplikatprøve, der udtages.
8. Efter brug skal spaltedeleren rengøres.

Vedligeholdelse

Efter hver neddeling er det vigtigt at gøre spaltedeleren fuldstændig ren for frø og andre urenheder, hertil skal bruges trykluft, børste samt træpind til at fjerne frø, der har sat sig fast.

For at vedligeholde spaltedelerens glatte overflade skal den efter behov rengøres med sæbe og vand, der eventuelt er tilsat et antistatisk middel. En kontrol af spaltedeleren som beskrevet i kapitel 5.4.3 skal foretages minimum én gang pr. år for at kontrollere at den ikke selekterer under neddeling.

Fordele og ulemper

Fordele:

1. Spaltedeleren er en enkel og forholdsvis billig konstruktion.
2. Den er nem at anvende og robust, når den bruges korrekt.
3. Den er lille af størrelse og derfor nem at medbringe.
4. Den er typisk nem at kontrollere for renhed samt rengøre, og derfor velegnet til bejdsede prøver.
5. Visse modeller er fuldstændig lukkede, hvorved man mindsker risikoen for tab af frø under delingen, bl.a. har rapsfrø en tendens til at springe ud af neddeleren. Desuden mindskes støvudslip i disse modeller.

Ulemper:

1. Visse typer, hvor tragten er fastgjort til spalterne, er vanskelige at kontrollere for urenheder og at rengøre.
2. I åbne typer af spaltedelere er der et vist spild af frø og tab af lette prøvedele som støv.
3. Det kan være vanskeligt at fordele den samlede frøsmængde ligeligt over spalterne, især for rapsfrøes vedkommende, fordi frøene nemt springer.
4. Den teknik, der anvendes, når frøet hældes ud over spalterne, eller når skoddet åbnes i tragten over spalterne, kan påvirke nøjagtigheden i delingen af frøet.
5. Græsfrø har en tendens til at blive liggende på spalterne.

Tips:

Skarpe kanter, små åbninger og ru flader skal undgås i konstruktionen af spaltedelerne, da små frø har tendens til at sætte sig fast. Brug evt. forskellige spaltedelere til bejdset og ubejdset frø.

Variodeler

Variodeleren (figur 5.3) er en elektrisk neddeler, der gør det muligt at neddele den sammensatte prøve til op til fire foruddefinerede prøvestørrelser i blot én enkelt arbejdsgang.

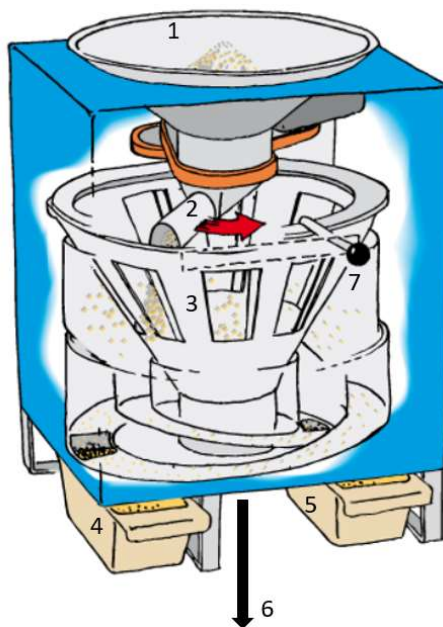
Figur 5.3

Variodeleren skal – ligesom andre neddelere - placeres i vandret position for at sikre korrekt neddeling.

Variodeleren er indvendigt opbygget som vist på figur 5.4. Numre henviser til nummereringen på skitsen. Materialet hældes i tragten (1) og falder gennem den roterende tud (2). Herfra passerer noget af materialet gennem et antal spalter (3), hvorfra materialet ledes ned i prøveopsamlingsskufferne (4 og 5). Mængden, der ledes ned i opsamlingsskufferne afhænger af, hvor meget spalterne er åbne. Materialet, der rammer ved siden af spalterne, ledes væk som overskydende materiale (6). Størrelsen af spalternes åbning indstilles med delehåndtaget (7). Indstillingen af delehåndtaget afhænger af den sammensatte prøves vægt og den ønskede prøvestørrelse.

Den neddelte prøve består af et stort antal delprøver. Fordelerrøret roterer 40 gange pr. min., dvs. hvis en prøveneddeling varer 1 min., og der er 4 spalter, består en prøve af $4 \times 40 = 160$ delprøver.

Da variodeleren er konstrueret til fritløbende frø som korn, kan det til neddeling af græsfrø være nødvendigt at montere et røreværk i øverste tragt.

Figur 5.4

Arbejdsprocedure

1. Sæt de rengjorte opsamlingsskuffer under udløbene.
2. Sæt en ren beholder til at opsamle det overskydende prøvemateriale. Det er vigtigt at have resten af prøven, hvis prøvestørrelsen viser sig ikke at være stor nok, eller hvis der skal laves flere duplikatprøver.
3. Vej den sammensatte prøve.
Delehåndtaget indstilles på det valgte deleforhold, afhængig af den sammensatte prøves vægt og ønsket prøvestørrelse, se nedenstående eksempel.
4. Deleren startes, inden prøven hældes i. Sæt afbryderen på fronten på "Drift" eller "On".
5. Hæld den sammensatte prøve i tragt, herved falder frøet gennem deleren.
6. Sluk på afbryderen, når hele frømængden er løbet gennem deleren. Der er nu fremstillet 1 til 4 prøver, afhængig af model.
7. Gentag 1-6, hvis der skal laves flere duplikatprøver.
8. Rengør deleren. Bevæg delehåndtaget for at evt. frørester rystes fri og rengør med støvsuger/trykluft.

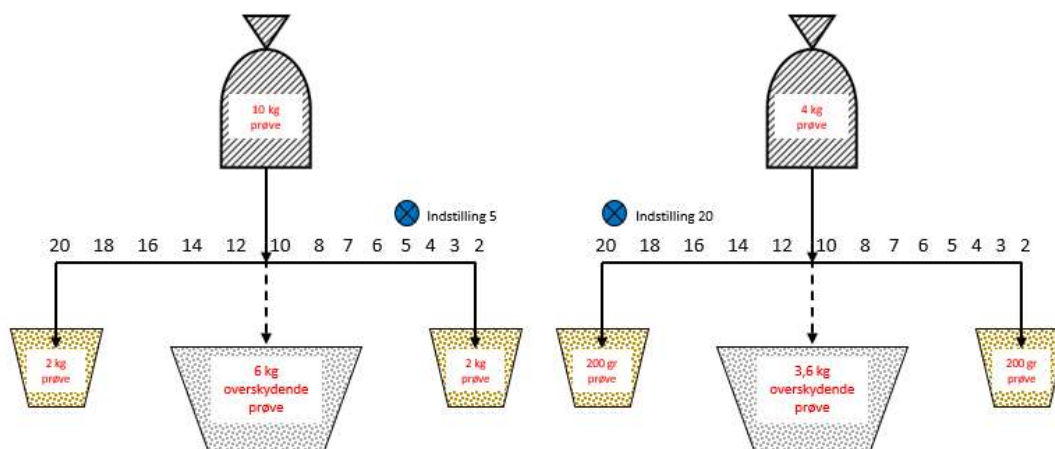
Indstilling af deleforhold på variodeler

Figur 5.5 viser hvordan variodeleren indstilles.

Til venstre: Den sammensatte prøve er på 10 kg, og prøvestørrelsen skal være på 2 kg. Delehåndtaget skal indstilles på $\frac{10}{2} = 5$

Til højre: Den sammensatte prøve er på 4 kg, og prøvestørrelsen skal være 200 gr. Delehåndtaget skal indstilles på $\frac{4000}{200} = 20$

Det kan være en fordel at lave en tabel over indstillinger, der skal benyttes ved forskellige størrelser af den sammensatte prøve og eventuelt lave mærker på skalaen ved delehåndtaget, hvis det sædvanligvis skal indstilles, eksempelvis et sted mellem 6 og 7.

Figur 5.5

Vedligeholdelse

Ved rengøring skal anvendes trykluft og/eller støvsuger. Tragten og den øverste plade skal fjernes, således at neddeleren kan efterses og gøres ren indvendig.

Minimum én gang om året skal det kontrolleres at:

1. Alle deleplader på drejekransen og keglen er intakte.
2. Drejetuden roterer så snart motoren startes. Er justering er nødvendig, strammes 6-mm bolt på bagsiden af maskinen. Pas på, unødvendig hård opspænding reducerer levetiden på gearet.
3. Afdækningspladerne på drejekransen er på plads.

Ved kontrollen skal variodeleren rengøres. Afprøvning af variodeleren, som beskrevet i kapitel 5.4.3, skal foretages før ibrugtagning og herefter minimum én gang årligt for at kontrollere at den fungerer korrekt og står vandret.

Rengøring ved neddeling af græsser

Når variodeleren anvendes til neddeling af græsfrø og andre små frø, kan der sidde rester af frø under dækpladerne. Derfor skal der tages følgende forholdsregler:

Mellem neddeling af prøver af samme sort, skal delehåndtaget bevæges frem og tilbage for at sikre, at eventuelle rester under dækpladerne rystes fri, og der skal benyttes trykluft.

Fordele og ulemper

Fordele:

1. Neddeler prøver til den ønskede mængde hurtigt og nøjagtigt.
2. Det er ikke nødvendigt at blande prøven inden neddeling.

Ulemper:

1. Variodeleren er et avanceret apparat, der er strømfafhængigt og forholdsvis dyrt i anskaffelse.
2. Variodeleren er svær at rengøre, fordi der er lukket af med en kasse.

Tips:

1. Start altid deleren, inden materiale påfyldes. I modsat fald kan et eller flere af rørene tilstoppes, hvorved mængden i de enkelte prøver vil blive forskellig, ligesom dele af prøven vil blive opblandet i de næste prøver. Rens røret med en ståltråd.
2. Da variodeleren er forholdsvis høj, 70-100 cm, er det vigtigt, at den står i den rette højde for brugeren. Et bord med halv højde kan eventuelt anvendes.
3. Neddeling af en spand ærter eller lignende kan hjælpe med at "banke" eventuelt frø løs mellem neddelinger. Derefter benyttes trykluft eller støvsugning.

5.4 Registrering, logbog og afprøvning

5.4.1 Registrering

Alle neddelere skal være mærket entydigt med et ID-nr. eller lignende

- Neddeleren skal fremgå af virksomhedens liste over udstyr til prøvetagning
- Der skal føres logbog over neddeling (se bilag 3)
- Der skal være dokumentation for afprøvning af neddeleren (se bilag 3).

5.4.2 Logbog

For alle typer af neddelere skal der føres en logbog. Formålet med logbogen, er at man kan spore eventuelle fejl opstået i forbindelse med neddeling af prøven. Hvis der fx ved analyse bliver fundet en prøve med et højt indhold af anden art, vil det være en god idé at gennemgå logbogen for at se, om forureningen kan stamme fra den foregående prøve. Ved audit og tilsynsbesøg vil kontrolleres, at logbogen for neddeling bliver ajourført.

Bilag 3 viser et eksempel på en logbog til neddeler. Prøvetageren må gerne lave sin egen logbog, der som minimum skal indeholde følgende oplysninger:

1. Neddelers ID-nummer
2. Partiets referencenummer.
2. Art og sort.
3. Dato for neddeling.
4. Prøvetagerens initialer.

5.4.3 Afprøvning af neddeler

Forud for ibrugtagning af en neddeler, skal det dokumenteres, at den deler lige (undtagen variodeleren, som skal dele i det forhold den er indstillet til), og at den ikke sorterer fx affald og store og små frø under delingen. Herudover skal neddeleren afprøves årligt/hvert andet år, jf. nedenstående.

Spaltedeler

Virksomheden skal foranledige, at neddeleren afprøves én gang årligt, hvilket skal dokumenteres i neddelers logbog. Test af neddeleren kan fx udføres ved at teste deling af en blandet prøve af den type frø, der normalt neddeles, og perler/små glatte frø. Brug små frø, der let kan frasorteres, fx kløver, sennep eller perler. Græsfrø er ikke velegnede til iblanding.

1. Det skal sikres, at der er 800 g korn og 200 g perler eller små frø i testprøven. Der må ikke være under 760 g korn og/eller under 190 g perler/små frø. Skema i bilag 3 kan bruges til at registrere resultaterne.
2. Kontrolprøven blandes to gange og deles ned én gang.
3. Begge portioner vejes og resultatet noteres.
4. Den ene af de to fraktioner deles ned til ca. 125 g
5. Sigt den neddelte fraktion, så korn og perler/små frø separeres.
6. De to fraktioner af korn og perler gennemgås for eventuelle fejlplacerede frø, som placeres korrekt i den pågældende portion.
7. Korn- og perlefraktionerne vejes og resultatet noteres.
8. Alle portioner blandes sammen i én prøve.
9. Proceduren gentages 9 gange fra punkt 2 til 9
10. Beregn procent perler/små frø i prøven for hver af de 10 delinger.
11. Beregn gennemsnit af procent perler/små frø i de 10 prøver.
12. Tolerance på de 10 prøver anbefales at være $\pm 2.0\%$
13. Hvis tolerancen er overskredet ved mere end 1 deling ud af 10, gentages processen. Hvis tolerancen stadig ikke er overholdt, skal neddeleren efterses.

Skema til brug ved afprøvning af spalteneddeler findes i bilag 3. På TystofteFonden's hjemmeside findes et skema, hvor tolerance automatisk beregnes ved udfyldelse af vægtfraktioner.

Variodeler, der ikke er en del af et forseglede anlæg

Virksomheden skal påse, at neddeleren afprøves én gang årligt, hvilket skal dokumenteres i neddelersens logbog.

Afprøvning skal omfatte, kontrol af:

1. at variodeleren står vandret
2. at de mekaniske dele fungerer korrekt
3. at der neddeles korrekt til det valgte indstillingsforhold

Skema til brug ved afprøvning af variodeler findes i bilag 3. På TystofteFonden's hjemmeside findes et skema, hvor tolerance automatisk beregnes ved udfyldelse af vægtfraktioner.

Variodeler, der indgår i et forseglede anlæg

Virksomheden skal sikre, at neddeleren får et servicetjek én gang årligt samt afprøves mindst hvert andet år, hvilket skal dokumenteres i neddelersens logbog.

Der skal forefindes en skriftlig procedure i virksomheden for udførelse af servicetjek og afprøvning.

Det årlige servicetjek skal omfatte, kontrol af:

1. at variodeleren er placeret vandret
2. at de mekaniske dele fungerer korrekt

Afprøvning hvert andet år, skal omfatte:

1. For 10 partier foretages sammenligning af en af delprøverne (5 partier fra den ene posestreng og 5 partier fra den anden posestreng) med det materiale for det pågældende parti, der ledes gennem deleren, men som ikke opsamles i prøveposerne (ledes i spanden). Sammenligning baseres på analyseresultater for renhed, andre arter og tusindkornsvægt.
2. Hvis resultaterne overskrider en tolerance på $\pm 2.0\%$ ved mere end én deling ud af 10, gentages processen
3. Overholdes tolerancen stadig ikke efter 10 neddelinger, skal variodeleren efterses og må først tages i brug igen efter en tilfredsstillende afprøvning.

5.5 Prøvestørrelser

5.5.1 Prøvestørrelse på danskproducerede sædekornspartier

Mindste prøvestørrelse af sædekorn, afhængigt af, hvad prøven skal bruges til, se tabel 5.1.

Art <i>Både bejdset og ubejdset prøve</i>	Mindste vægt af prøve til brug for:			
	Analyse til brug for EU-certificering	Analyse til brug for ISTA-certifikat	Analyse af vandindhold til brug for ISTA-certifikat	Kontrol- dyrkning
Byg <i>Hordeum vulgare</i>	1.000	1.000	100	500
Havre <i>Avena sativa</i>	2.000	1.000	100	500
Hvede <i>Triticum aestivum</i> L. subsp. <i>Aestivum</i>	1.000	1.000	100	500
Rug <i>Secale cereale</i>	1.000	1.000	100	500
Spelt <i>Triticum aestivum</i> L. subsp. <i>Spelta</i>	1.000	1.000	100	500
Triticale <i>Triticosecale</i>	1.000	1.000	100	500

Tabel 5.1

De angivne mængder er minimums nettomængder (angivet i gram). Er prøven mindre kan den efterfølgende analyse ikke benyttes i forbindelse med certificering. Derfor skal prøvetageren altid sikre sig at prøven mindst indeholder den angivne mængde.

I tilfælde af, at virksomheden oplyser prøvetageren om, at der skal udføres flere analyser på prøven, end de EU-krævede analyser, skal prøvetageren øge prøvestørrelsen med den mængde som virksomheden oplyser. Ligeledes skal prøvetageren være opmærksom på, at der kan være forskellige krav til posetype, afhængigt af den ønskede analyse (se kapitel 6).

Ved prøvetagning før og efter bejdsning, skal både den ubejdsede og bejdede prøveleve op til prøvestørrelsen i Tabel 5.1.

Ved flyvehavreanalyse i en udvidet prøvemængde, øges prøvestørrelse med 1 kg. Om udvidet prøvemængde, se "[Veiledning om autoriserede frøanalyselaboratorier](#)" på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

5.5.2 Prøvestørrelse på udenlandske sædekornspartier

Prøvestørrelser af partier fra udlandet til undersøgelse for flyvehavre og/eller til kontroldyrkning se i tabel 5.2

Art	Prøve til undersøgelse for flyvehavre, gram	Prøve til kontroldyrkning, gram
Sædekorn, alle arter og kategorier	3.000	500
Markfrø	-	Se tabel 5.3

Tabel 5.2

5.5.3 Prøvestørrelser af partier undtagen sædekornspartier

Prøvestørrelsen for andre arter end sædekorn er angivet i Tabel 5.3 som minimums nettovægt i gram. Prøvestørrelse for andre arter kan oplyses af TystofteFonden. Tilsvarende kan laboratoriet kontaktes for oplysning om prøvestørrelse ved analyse for sygdomme eller skadedyr.

Art	Mindste vægt af prøve til brug for:			
	Analyse til brug for EU-certificering	Analyse til brug for ISTA-certifikat	Analyse for vandindhold til ISTA-certifikat	Kontrol-dyrkning
Græsser				
Bermudagræs <i>Cynodon dactylon</i>	50	10	50	60
Draphavre, alm. <i>Arrhenatherum elatius</i>	200	80	50	60
Engrævehale <i>Alopecurus pratensis</i>	100	30	50	60
Guldhavre, alm. <i>Trisetum flavescens</i>	50	5	50	60
Hejre, alaska- <i>Bromus sitchensis</i>	200	200	50	60
Hejre, amerikansk <i>Bromus catharticus</i>	200	200	50	60
Hundegræs, alm. <i>Dactylis glomerata</i>	100	30	50	60
Hvene, alm. <i>Agrostis capillaris</i>	50	5	50	60
Hvene, hunde- <i>Agrostis canina</i>	50	5	50	60
Hvene, kryb- <i>Agrostis stolonifera</i>	50	5	50	60
Hvene, stortoppet <i>Agrostis gigantea</i>	50	5	50	60
Knoldrottehal <i>Phleum nodosum</i>	50	10	50	60
Rajgræs, alm. <i>Lolium perenne</i>	200	60	50	60
Rajgræs, italiensk <i>Lolium multiflorum</i>	200	60	50	60
Rajgræs, hybrid <i>Lolium x boucheanum</i>	200	60	50	60
Rajsvingel (Hybrider af <i>Festuca-Lolium</i>) X <i>Festulolium</i>	200	60	50	60
Rapgræs, alm. <i>Poa trivialis</i>	50	5	50	60
Rapgræs, eng- <i>Poa pratensis</i>	50	5	50	60
Rapgræs, enårig <i>Poa annua</i> L.	50	10	50	60
Rapgræs, lund- <i>Poa nemoralis</i>	50	5	50	60
Svingel, eng- <i>Festuca pratensis</i>	100	50	50	60
Svingel, fåre- <i>Festuca ovina</i>	100	25	50	60
Svingel, finbladet- <i>Festuca filiformis</i>	100	25	50	60
Svingel, bakke- <i>Festuca trachyphylla</i>	100	25	50	60
Svingel, rød- <i>Festuca rubra</i>	100	30	50	60
Svingel, strand- <i>Festuca arundinacea</i>	100	50	50	60
Timoté <i>Phleum pratense</i>	50	10	50	60
Bælgplanter (storfrøede)				
Hestebønne <i>Vicia faba</i>	1.000	1.000	100	3.000
Lupin, gul <i>Lupinus luteus</i>	1.000	1.000	100	1.000
Lupin, hvid <i>Lupinus albus</i>	1.000	1.000	100	1.000
Lupin, smalbladet <i>Lupinus angustifolius</i>	1.000	1.000	100	1.000
Vikke, foder- <i>Vicia sativa</i>	1.000	1.000	100	500
Vikke, sand- <i>Vicia villosa</i>	1.000	1.000	100	500
Vikke, ungarsk <i>Vicia pannonica</i>	1.000	1.000	100	500
Ært, mark- <i>Pisum sativum</i>	1.000	1.000	100	3.000

Art	Mindste vægt af prøve til brug for:			
	Analyse til brug for EU-certificering	Analyse til brug for ISTA-certifikat	Analyse for vandindhold til ISTA-certifikat	Kontrol-dyrkning
Bælgplanter (småfrøede)				
Bukkehorn, alm. <i>Trigonella foenum-graecum</i>	500	450	-	-
Foderesparcette <i>Onobrychis viciifolia</i>	Frugt 600 Frø 400	Frugt 600 Frø 400	-	75
Hanekløver, rød <i>Hedysarum coronarium</i>	Frugt 1000 Frø 400	Frugt 300 Frø 120	-	60
Kløver, alexandrin- <i>Trifolium alexandrinum</i>	400	60	50	60
Kløver, alsike- <i>Trifolium hybridum</i>	200	20	50	40
Kløver, blod- <i>Trifolium incarnatum</i>	500	80	50	60
Kløver, hvid- <i>Trifolium repens</i>	200	20	50	40
Kløver, omvendt <i>Trifolium resupinatum</i>	200	20	50	40
Kløver, rød- <i>Trifolium pratense</i>	300	50	50	60
Kællingetand, alm. <i>Lotus corniculatus</i>	200	30	50	40
Lucerne <i>Medicago sativa</i>	300	50	50	60
Sandlucerne <i>Medicago x varia</i>	300	-	50	60
Sneglebælg, humle- <i>Medicago lupulina</i>	300	50	50	60
Stregbælg, blå <i>Galega orientalis</i>	250	200	50	60
Andre arter				
Bederoe <i>Beta vulgaris</i> ①	500	500	50	-
Fodermarvkål <i>Brassica oleracea</i> convar. <i>acephala</i>	200	100	50	50
Honningurt, alm. <i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	300	50	50	60
Kålroe <i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i>	200	100	50	50
Olieræddike <i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i>	300	300	50	50
Olie- og spindplanter				
Hamp <i>Cannabis sativa</i>	600	600	50	150
Hør <i>Linum usitatissimum</i>	300	150	50	60
Kommen <i>Carum carvi</i>	200	80	50	60
Opiumvalmue <i>Papaver somniferum</i>	50	10	50	60
Raps <i>Brassica napus</i> ②	200	100	50	60
Rybs <i>Brassica rapa</i> subsp. <i>oleifera</i>	200	70	50	60
Sennep, gul <i>Sinapis alba</i>	400	200	50	60
Sennep, sarepta- <i>Brassica juncea</i>	100	40	50	60
Sennep, sort <i>Brassica nigra</i>	100	40	50	60
Grønsager				
Agurk, alm., inkl. drueagurk <i>Cucumis sativus</i>	25	150	50	-
Artiskok <i>Cynara cardunculus</i>	50	900	-	-
Asparges, alm. <i>Asparagus officinalis</i>	100	1.000	50	-
Aubergine <i>Solanum melongena</i>	20	150	50	-
Bede, blad- og rød- <i>Beta vulgaris</i>	500	500	50	-
Bønne, have- og stang- <i>Phaseolus vulgaris</i>	700	1.000	100	-
Bønne, pral- <i>Phaseolus coccineus</i>	1.000	1.000	100	-
Bønne, valsk <i>Vicia faba</i>	1.000	1.000	100	-
Cikorie (ikke cikorierod) <i>Cichorium intybus</i>	15	50	50	-
Cikorierod <i>Cichorium intybus</i>	50	50	50	-
Endivie, kruset og bredbladet <i>Cichorium endivia</i>	15	40	50	-

Art	Mindste vægt af prøve til brug for:			
	Analyse til brug for EU-certificering	Analyse til brug for ISTA-certifikat	Analyse for vandindhold til ISTA-certifikat	Kontrol-dyrkning
Grønsager (fortsat)				
Fennikel, alm. <i>Foeniculum vulgare</i>	25	180	50	-
Græskar, centner- <i>Cucurbita maxima</i>	250	1.000	50	-
Græskar <i>Cucurbita pepo</i>	150	1.000	50	-
Gulerod, have- <i>Daucus carota</i>	10	30	50	-
Kørvel, have- <i>Anthriscus cerefolium</i>	20	60	50	-
Kål, (broccoli, blom-, grøn-, rosen-, savoj-, hvid-, spids-, rød- og knude-) <i>Brassica oleracea</i>	25	100	50	-
Kål, kina- <i>Brassica rapa</i>	20	70	50	-
Løg, cepa- og skalotte- <i>Allium cepa</i>	25	80	50	-
Majroe <i>Brassica rapa</i>	20	70	50	-
Majs, sukker- og perle- (popkorn) <i>Zea mays</i>	1.000	1.000	100	-
Melon <i>Cucumis melo</i>	100	150	50	-
Peber, spansk, chili og sød <i>Capsicum annuum</i>	40	150	50	-
Persille, alm. <i>Petroselinum crispum</i>	10	40	50	-
Porre <i>Allium porrum</i>	20	70	50	-
Purløg <i>Allium schoenoprasum</i>	35	30	50	-
Radise og ræddike <i>Raphanus sativus</i>	50	300	50	-
Salat, have- <i>Lactuca sativa</i>	10	30	50	-
Selleri, blad- og knold- <i>Apium graveolens</i>	5	10	50	-
Skorzoner, have- <i>Scorzonera hispanica</i>	30	300	50	-
Spinat <i>Spinacia oleracea</i>	75	250	50	25
Squash <i>Cucurbita pepo</i>	150	1000	50	-
Tomat <i>Solanum lycopersicum</i>	20	15	50	-
Vandmelon <i>Citrullus lanatus</i>	250	1.000	100	-
Vår salat, tandfri <i>Valerianella locusta</i>	20	70	50	-
Ært, have-, slik- og sukker- <i>Pisum sativum</i>	500	1.000	100	660
Pilleret frø				
Mindste antal piller				
Alle arter	10.000	❺	❸	5.000 ❹

Tabel 5.3

- ❶ Ved soldning af pillefrø, minimum 10.000 piller
- ❷ Ved prøvetagning af partier til certificering indsendes separat vandprøve, eller prøven indsendes i plastpose
- ❸ Samme vægtmængde som for upilleret frø af arten
- ❹ For frø af grønsagsarter 2.000 piller
- ❺ For pilleret frø ISTA-analyse; Renhed & spiring = 2.500 piller Andre frø = 10.000 piller

6. Håndtering af prøver

Umiddelbart efter neddeling af den sammensatte prøve til originalprøve og duplikatprøver, skal poserne med original- og duplikatprøverne mærkes og forsegles.

Såfremt der forudgående udtages prøve til vandindholdsbestemmelse, skal denne i den mellemliggende tid opbevares i lufttæt emballage.

6.1 Poser, der må bruges til original- og duplikatprøver

Virksomheden skal indkøbe og udlevere poserne til prøvetageren. Specielt for poser til vandprøver til ISTA-analyser gælder, at poserne skal være afprøvet og godkendt efter en særlig procedure. Om afprøvning af plastposer se 13.6.1. Godkendte plastposer kan i mindre antal rekvireres hos TystofteFonden.

De poser, der benyttes til prøverne, skal være af en sådan kvalitet, at de ikke ødelægges under forsendelsen.

Tre typer af prøveposer må benyttes:

1. fintvævede stofposer
2. lufttætte, kraftige plastposer
3. kraftige papirposer

Posen skal være af en sådan type, at prøven bevarer den kvalitet, som partiet havde ved prøvetagningen. Posetype afhænger af de analyser, som skal udføres på prøven, fx kan spireevne påvirkes ved opbevaring af frø i lufttætte plastposer.

Bemærk, at ISTA har særlige krav til prøveposer. Tabel 6.1 viser krav til prøveposer.

Prøver til EU-analyse	Afsnit	Stofposer/ Papirposer	Plastposer
Bejdset frø	6.1.2	NEJ	JA
Sædekorn, bejdset og ubejdset	6.1.2	JA	JA
Pilleret frø og frø der skal undersøges for rumvægt og størrelsessortering	6.1.2	NEJ	JA
Ubejdset markfrø og grønsagsfrø	6.1.1	JA	NEJ
Vandindholdsbestemmelse	6.1.2	NEJ	JA
Prøver af frø med stort vandindhold	6.1.1	JA	NEJ
ISTA-analyse	Afsnit	Stofposer/ Papirposer	Plastposer
ISTA-analyse inkl. spiring	13.6.1	JA	NEJ
ISTA-analyse inkl. vandindholdsanalyse	13.6.1	NEJ	JA (godkendte)

Tabel 6.1

6.1.1 Prøver, der forsegles i stofpose/papirpose

Stofposer og papirposer bruges som udgangspunkt til prøver, der skal analyseres i laboratoriet for spireevne. Hvis der benyttes plastposer til disse prøver, kan prøvens spireevne ødelægges eller formindskes af det lufttætte miljø, specielt hvis prøven ikke opbevares under optimale forhold. Prøvetageren har ansvaret for, at de stofposer eller papirposer, der anvendes, er rene, tætte og hele. For stofposer, skal sømmen vende ind i posen, fordi det så kan ses, hvis prøveposen har været sprættet op og syet sammen igen.

Prøvetager skal være opmærksom på om posen er egnet til den pågældende type frø. Fx er stofposer ikke egnede til stakkede frø, da frøet sidder fast i vævningen.

Ubejdsset markfrø og grønsagsfrø

Ubejdsede prøver af markfrø og grønsagsfrø, der skal undersøges for renhed, spireevne og/eller indhold af andre plantearter, skal indsendes i stof- eller papirpose.

Prøver, der vurderes at have et stort vandindhold

For at undgå beskadigelse af spireevne skal prøver, der vurderes at have et stort vandindhold, forsegles i stofposer eller papirpose.

6.1.2 Prøver, der forsegles i plastpose

Plastposer benyttes som udgangspunkt til prøver, der kræver lufttæt emballage, fx prøver, hvor vandindholdet skal bestemmes.

Virksomheden skal levere poserne og sørge for dokumentation af afprøvning, hvis relevant. Prøvetageren har ansvaret for, at plastposerne er rene og tilstrækkeligt kraftige. Sammensvejsningen i posens bund og sider skal være tætte.

Bejdsset frø

Prøver af bejdsset frø, uanset art, skal af arbejdsmiljømæssige årsager altid pakkes i plastposer. Dog har ISTA særlige krav til prøveposer, se kapitel 13.

Sædekorn

Prøver af sædekorn, både af bejdsset og ubejdsset frø, kan forsegles i plastposer til EU-analyse. Skal prøven benyttes til stikprøvevis kontrol af vandindhold, skal den fremsendes i plastpose.

Prøver til bestemmelse af vandindhold

Prøver til bestemmelse af vandindhold skal pakkes i plastposer for at undgå vandfordampning. Inden lukning klemmes luften ud af posen og posen lukkes forsvarligt så der ikke sker fordampning.

Pilleret frø og frø, der skal undersøges for rumvægt og størrelsessortering

Prøver af pilleret frø og prøver af frø, der skal undersøges for rumvægt eller størrelsessortering, skal emballeres i plastposer.

6.2 Mærkning af prøver

Prøver skal mærkes med fortrykte prøvemærkesedler, der bindes eller klæbes på prøven. Prøvemærkeseddel, orange formular 45, udleveres af virksomheden til prøvetager. Mærkesedlen skal indeholde partiets referencenummer, så analyseresultatet kan relateres til det prøvetagne parti. Derudover skal der stå, hvordan partiet er mærket, hvilken art og sort det drejer sig om, og om partiet

er bejdset. Det er oplysninger, der er relevante ved analysen, og som skal skrives på analysebeviset. Der er ikke krav om regnskab med forbrug af formular 45.

Mærkesedlerne skal udfyldes tydeligt med alle relevante oplysninger. Referencenummeret skal stemples på/trykkes fra printer, mens de øvrige oplysninger må skrives med kuglepen eller anden permanent skrift. TystofteFonden kan give prøvetagningssteder tilladelse til, at de autoriserede prøvetagere anvender stempel til underskrift og dato på prøvemærkesedler – i så fald fremgår proceduren af virksomhedens kvalitetshåndbog.

Mærkesedlerne på duplikatprøver skal udfyldes med præcis de samme oplysninger som mærkesedlen på originalprøven, bortset fra at feltet "duplikat prøve" skal være afkrydset. Prøvetageren må foretage rettelser på mærkesedlen til duplikatprøverne. Prøvetageren skal rette en mærkeseddel ved at strege de ændrede oplysninger over med permanent skrift og skrive de rigtige oplysninger på mærkesedlen. Prøvetageren skal skrive dato og initialer/ID-nummer ved rettelsen.

6.2.1 Udfyldelse af mærkesedler til prøver, formular 45

Formular 45 foreligger i en række versioner, enten som karton eller som klæbemærke. Der kan være flere felter end beskrevet nedenfor, men som minimum skal felterne nedenfor være på formular 45. Mærkesedlerne til prøverne udfyldes typisk på dansk, eller evt. på engelsk hvis prøven analyseres i udlandet.

Det skal fremgå af prøvemærkesedlen, om prøven er udtaget efter EU's eller ISTAs regler, se kapitel 13 for udfyldelse af formular 45 ved prøver til ISTA-analyse.

Udfyldelse af mærkesedlen, formular 45

1. **Referencenr. (Reference No):** Partiets referencenummer stemples/printes på formular 45. For partier, der ikke har et referencenummer fx prøver af ikke certificerede partier til ISTA-analyse, angives partiets lotnummer eller et internt unikt nummer.
2. **Art, sort (Species, variety):** Partiets art angives på dansk, og hvis prøven skal analyseres i udlandet evt. også/i stedet latinsk navn. Sorten oplyses for certificerede partier. Partiets art er fx vinterbyg, sortsnavn er fx Chess. For sædekorn skelnes under "art" mellem vinter- og vårsæd.
3. **Originalprøve (Original sample) eller Duplikatprøve (Duplicate sample):** Ved afkrydsning anføres, om prøven er en original- eller en duplikatprøve. For hvert parti må der kun findes 1 originalprøve, der sendes til analyse, men gerne flere duplikatprøver. Et af felterne skal udfyldes.
4. **Partiet er (The seed lot is):** Anfør ved afkrydsning, om partiet er ubejdset (not chemically treated) eller bejdset (chemically treated with...).
5. **Andre oplysninger (Other information):** Hvis der er tale om en sortsblending skrives sortsblendingsnummeret. Hvis der er forhold vedrørende prøvetagningen, som laboratoriet bør vide fx "Kostbart frø. Nedsat prøvestørrelse", "Verifikationsprøve" eller lignende udfyldes det her.
6. **Dato for prøvetagning (Date of sampling):** Skriv dato for prøvetagningen. Hvis prøvetagning foregår over mere end en dag, skrives dato for prøvetagningens begyndelse.

7. **ID (ID): Prøvetagers ID-nummer.** Oplysning der sikrer, at laboratoriet kan verificere underskriften på den liste, som TystofteFonden stiller til rådighed for laboratorier, der analyserer for danske virksomheder.
8. **Prøvetagers underskrift (Signature of sampler):** Mærkesedlen skal altid underskrives af prøvetageren. Det er ikke tilladt at underskrive med initialer. Med underskriften bekræfter prøvetageren, at alle oplysninger er korrekte.

TystofteFonden kan give prøvetagningssteder tilladelse til, at de autoriserede prøvetagere anvender stempel til underskrift og dato på prøvemærkesedler – i så fald fremgår proceduren af virksomhedens kvalitetshåndbog.

6.3 Lukning og forsegling af prøvepose

Ved forsegling af en prøve forstås, at prøveposen er lukket af prøvetager på måde, så den ikke kan åbnes og lukkes igen, uden at det kan ses, at forseglingen er brudt. Herudover gælder, at forsegling af prøver med håndlukkeplomber eller forseglingsstrips ikke accepteres.

Ved selve lukningen af posen er det vigtigt, at posens åbning bukkes og foldes korrekt. Med korrekt menes, at fremmed materiale fx uvedkommende frø og urenheder ikke må kunne sætte sig i folderne, så prøven forurenes, når den åbnes på laboratoriet.

6.3.1 Forsegling af stof- og plastpose

Rulleplomber skal benyttes til stofposer og til plastposer, der ikke er selvforseglende eller svejset på en måde, så svejsning ikke kan udskiftes. Selvforseglende plastposer forsegles ved en selvklæbende lukning, hvilket forudsætter, at limen er så stærk, at posen ikke kan åbnes og genlukkes uden at posen ødelægges.

Rulleplomben er præget med Miljø- & Fødevareministeriets kongekrone, dog er det variationer af ældre udgave hvor der i tilgift til kongekrone er indskriften "NAER" eller "Plantedirektoratet". Rulleplomber leveres af virksomheden til prøvetager. Der skal ikke føres regnskab med forbruget, da rulleplomber kun er gyldige anvendt sammen med prøvetagerens personlige plombetang.

Plombetangen (figur 6.1) er prøvetagerens personlige redskab, og det er udelukkende prøvetageren, der må anvende den. TystofteFonden har udleveret en rulleplombetang til samtlige prøvetagere. På ældre modeller er plombetangen præget med "PD" og et tre cifret nummer, fx "PD098". Nyere modeller er præget med "TF" og tre cifret nummer, f.eks "TF135".

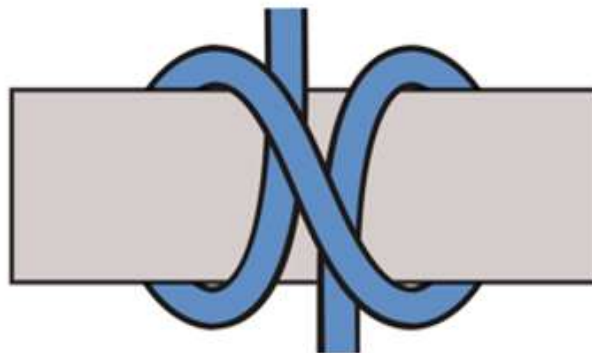
Plombetangen benyttes sammen med rulleplomber samt snor eller plastbindere. Ved hjælp af plombetangen rulles plomben om snor/binder, der ikke må være mere end 2 mm tyk.

Figur 6.1

Fremgangsmåden til lukning og forsegling af stof- og plastikposer med rulleplomber:

1. Den øverste del af posen ombøjjes én gang, således at andre frø ikke sætter sig i posens munding. Samtidigt sikres, at eventuelt indelukket luft presses ud af posen.
2. Derefter foldes posens ombukkede del i små læg (plissering).
3. Til sidst bindes ombukningen med snor. Bindingen skal være meget stram, hvilket lettest opnås ved at binde et dobbelt halvtik, når der bindes med snor (figur 6.2).

Figur 6.2

4. Sæt den udfyldte prøvemærkeseddel på snoren og bind den tæt og stramt ind til posen.
5. Posen forsegles med rulleplombe, der sammenrulles (tæt ind til mærkesedlen) ved hjælp af plombetangen. Det skal gøres sådan, at plombetangens bogstaver og nummer er tydeligt præget i plomben. Det er vigtigt, at bogstaverne ses i plomben, da det er garantien for, at det er prøvetageren, der har forseglet prøven. Vær desuden omhyggelig med, at begge snore ligger inde i rulleplomben, hvis dette ikke er tilfældet, kan forseglingen brydes, uden at det kan ses.
6. Overskydende snor klippes af tæt ved plomben.

6.3.2 Forsegling af papirpose

Papirposer lukkes og forsegles med et klæbemærke: formular 45 eller 56. Hvis formular 56 bruges til forsegling, skal prøvetageren føre regnskab med forbruget. Posen lukkes ved at folde toppen ned en eller flere gange og herefter forsegle lukningen med klæbemærket.

Papirposer kan også lukkes og forsegles med rulleplombe som beskrevet for stof- og plastposer, se 6.3.1.

6.3.3 Forsegling af prøve i posestreng ved automatisk prøvetagning

Under prøvetagning skal posestrengen være forseglet til anlægget. Prøverne adskilles ved dobbelte svejsninger. Prøvetager adskiller prøverne og mærker dem.

Hvis prøven er pakket, så indholdet ikke kan udskiftes, uden at det kan ses – det vil sige en prøvestørrelse svarende til det, der skal sendes, og svejsninger så tæt på prøven, at der ikke kan laves en ny svejsning - så må prøven mærkes med en selvklæbende prøvemærkeseddel eller med en prøvemærkeseddel påsat med snor og rulleplombe i den udvendige svejsning. Tilsvarende gælder, hvis prøven er i prøvetagers varetægt, indtil den afleveres på laboratorium.

Hvis prøven er pakket, så svejsningen kan ændres, uden at det kan ses, så skal prøven forsegles med en rulleplombe i svejsningerne i begge posens ender. Prøvemærkesedlen påbindes med snor gennem et hul/øje i posens udvendige svejsning. Snoren forsegles med rulleplombe og rulleplombe sættes også på den modsatte ende. Posen skal være lufttæt, og der må derfor ikke laves hul i posen.

6.4 Håndtering af prøver

Når prøvetager har forsegle og mærket prøverne, overgår ansvaret for prøverne til virksomheden. Virksomheden skal foranledige at originalprøven sendes til analyse på et frølaboratorium, og at der gemmes en duplikatprøve på virksomheden. Herudover kan der være krav om at virksomheden skal sende prøver til kontroldyrkning, efterkontrol mm. Vejledningen til virksomheder findes på Landbrugsstyrelsens [hjemmeside](#).

Originalprøven skal sendes til analyselaboratoriet umiddelbart efter prøvetagning, og senest 7 dage efter prøvetagning. Prøver til vandindholdsbestemmelse, skal sendes til analyse straks efter prøvetagning. For prøver af partier, der skal have udstedt ISTA-bevis, se kapitel 13.

6.4.1 Forsendelse af prøve til kontroldyrkning

For partier af sædekorn, der er prøvetaget før og efter bejdsning, er det den bejdsede prøve, der skal kontroldyrkes. Prøver til udsåning i kontrolmarken i Danmark skal sendes til:

TystofteFonden
Teglværksvej 10
4230 Skælskør
MRK: KONTROLDYRKNING

Kontroldyrkning kan også ske i et andet EU-land.

Det er vigtigt at prøverne til kontroldyrkning sendes til **korrekt adresse OG mærkes korrekt**. Prøverne skal pakkes forsvarligt så der ikke går hul på pakke eller prøve, og der derved kan ske blanding af prøverne.

6.4.2 Opbevaring af duplikatprøve

Virksomheden er forpligtet til at sikre at der ved prøvetagning altid udtages en duplikatprøve. Disse prøver skal opbevares forsvarligt under kølige og ventilerede forhold, så spireevnen bevares bedst muligt og skadedyr ikke har adgang. Der er specifikke krav til hvor længe en duplikatprøve skal opbevares af virksomheden, se tabel 6.2.

Artsgruppe	Krav til opbevaring
Sædekorn, vår og vinter	Indtil start af ny sæson
Vintersæd produceret 1. maj til 30. juni	Som kopiprøve fra næste sæson
Markfrø	1 år fra prøvetagningsdato
Grønsagsfrø	2 år fra prøvetagningsdato

Tabel 6.2

7. Mærkning af partier

I følgende kapitel gennemgås hvordan partier skal mærkes for at leve op til hhv. Landbrugsstyrelsens bekendtgørelser, EU's direktiver og OECD Seed Schemes.

Virksomheden skal sikre, at partier kan mærkes efter gældende regler. Det er således virksomhedens ansvar at indkøbe mærkesedler, og sikre at de er godkendt af TystofteFonden før ibrugtagning.

7.1 Typer af mærkesedler

Alle enheder i et parti skal under prøvetagerens kontrol forsynes med en officiel partimærkeseddel senest i forbindelse med prøvetagning og forsegling af partiet. For oversigt over mærkesedler, se bilag 4.

Ved mærkning identificeres partiet med et referencenummer, der skaber reference til prøve og analyseresultat. Desuden fortæller oplysningerne på mærkesedlen, om partiet er certificeret og i givet fald, efter hvilket certificeringssystem. Ved ændring af et partis mærkning, skal prøvetageren overvære ændringen og indberette den til TystofteFonden.

Der findes flere typer af partimærkesedler, som alle kan ses i bilag 4. Mærkesedlerne kan findes i flere versioner, og versionsnummer skal fremgå af mærkesedlen. Herudover findes mærkesedler fortrykt på småsække og storsække. Desuden kan de enkelte mærkesedler findes i en L-variant (lang mærkeseddel forsynet med ekstra skrivefelt) samt XL-variant (lang og ekstra bred mærkeseddel). Mærkesedlen skal være mindst 110 x 67 mm.

Certificeringsmærkesedler

I kapitel 2 er beskrevet to certificeringssystemer: EU og OECD. Disse har hver deres certificeringsmærkeseddel.

OECD-mærkesedler

OECD-mærkesedlen oplyser partiets referencenummer og angiverart, sort, avlsland og forseglingsmåned/år for partiet. Mærkesedlen garanterer, at partiet er sortsægte og sortsrent.

EU-mærkesedler

EU-mærkesedler indeholder samme oplysninger som OECD-mærkesedler. Derudover garanterer EU-mærkesedler at partiet lever op til EU's minimumsnormer for renhed og spireevne. Mærkesedler til partier af sædekorn, der garanterer højere danske kvalitetsnormer, er også EU-mærkesedler.

Identitetsmærkesedler, formular 70

Har som primær funktion at identificere et parti med et entydigt referencenummer, for at skabe reference mellem analyseresultatet og parti. Der er få eller ingen oplysninger om partiet, og mærkningen giver ingen garantier om partiets kvalitet.

Tillægsmærkesedler, formular 60 og 62

Tillægsmærkesedler der kun må anvendes sammen med certificeringsmærkesedler. De giver yderligere oplysninger om partiet, med henblik på forlængelse af gyldighedsperioden.

7.2 Mærkningsmetoder

Der findes mærkesedler af følgende typer:

1. Mærkesedler til påsyning. Mærkesedlerne er fremstillet af et materiale, der er svært at rive over. De skal fastgøres, så mærkesedlen kun kan fjernes ved at bryde forseglingen.
2. Mærkesedler til påklæbning.
3. Mærkesedler, der er trykt på sækken. Benyttes til ventil sække og storsække.

Påsætning af mærkeseddel

Mærkesedlen skal være anbragt, så den ikke kan udskiftes, uden at det kan ses.

7.2.1 Mærkeseddel trykt på ventil sække og storsække.

Alle kategorier af frø må sælges i ventil sække eller storsække med fortrykt mærkeseddel.

Fortrykt mærkeseddel på ventil sække og storsække

Den fortrykte mærkeseddel skal have den korrekte farve og indeholde oplysninger svarende til mærkesedlen for den pågældende kategori, se kapitel 7.3.1. Udformningen af mærkesedler trykt på sækkene skal godkendes af TystofteFonden inden de tages i brug.

Partiets oplysninger skal printes i mærkesedlen, når partiet sættes op og teksten skal være læsbar. Oplysningerne om art, sort, referencenummer samt måned og år for forsegling skal stemples inden for rammen af mærkesedlen, og de enkelte oplysninger skal placeres korrekt i forhold til mærkesedlens fortrykte felter. Prøvetageren skal kontrollere, at mærkesedlen er udfyldt korrekt.

Hvis prøvetager vurderer at printet ikke lever op til ovennævnte, skal enheden enten ompakkes, eller den fortrykte mærkeseddel skal overmales og enheden forsynes med en ny korrekt mærkeseddel. Dette kan fx være en mærkeseddel til påsyning.

Sækkepartinummer

Ved levering af et parti ventil sække eller storsække med trykt mærkeseddel fra sækkefabrikken skal hver sæk være forsynet med samme sækkepartinummer.

7.3 Hvilket mærke må benyttes til hvad

Hvilken mærkeseddel der skal anvendes til et parti, afhænger af:

- Kategori og art (evt. artsblanding).
- Om det er EU- eller OECD-certificering eller blot identitetsmærkning.
- Om partiet evt. tillægsmærkes.

7.3.1 Mærkesedlens farve

Farven på mærkesedlen afhænger af partiets kategori, se tabel 7.1. For mange af mærkesedlerne er der vedtaget internationale regler for deres farve. Disse mærkesedler er markeret med * i tabel 7.1

OECD-mærkesedlerne (formular 64-67) adskiller sig fra EU-mærkesedlerne ved at have OECD's logo i toppen af mærkesedlen.

Der findes flere variationer end de i tabel 7.1 nævnte formularnumre, bl.a. mærkesedler kombineret med EU-plantepas og ekstra brede mærkesedler.

Kategori	TystofteFondens formularnummer	Farve
Præ-basis, PB	64, 84, 94	Hvid med violet diagonalstribet*
Basis, Ba	65, 85, 95	Hvid*
1. generation, C1	66, 66L, 86, 86L, 96, 96L	Blå*
2. generation, C2	67, 87, 87L, 97, 97L	Rød*
Blandinger	68L, 88L, 88CL, 88CM, 98C	Grøn*
Tillægsmærkning	60, 62	Gul
Identitetsmærkning	70	Rød/hvid
F-materiale	71	Rød/hvid
Ikke endelig certificeret frø	72	Grå*
Handelsfrø	89, 89L	Brun*
Sorter, endnu ikke officielt sortslistet	92	Orange

Tabel 7.1

7.3.2 EU-mærkning

Partier, der produceres i et EU-land til salg inden for EU, skal være mærket med EU-mærkesedler.

EU-mærkning efter højere danske kvalitetsnormer; formular 84-87

Sædekorn (undtagen majs og kanariegræs), der produceres i Danmark og sælges i Danmark, skal opfylde de højere danske kvalitetsnormer for renhed, anden kornart, indhold af flyvehavre samt spireevne. Disse partier af sædekorn skal mærkes med EU-mærkesedler, der garanterer de højere danske kvalitetsnormer. Disse mærkesedler er følgende; Formular 84 til præbasisfrø, formular 85 til basisfrø, formular 86 til C1 og formular 87 til C2.

Hvis et parti sædekorn ikke opfylder de højere danske kvalitetsnormer, kan partiet annulleres ved at fjerne mærkesedlerne og informere TystofteFonden om annulleringen. Hvis partiet ikke annulleres, vil virksomheden skulle betale erstatning til køber eller til Erstatningsfonden for Sædekorn.

Partier mærket med formular 84-87 kan eksporteres.

EU-mærkning efter EU-kvalitetsnormer, formular 94-97

Et frøparti må kun sælges inden for EU-området, hvis EU-minimumskvalitetsnormer er overholdt med hensyn til sortsrenhed, spireevne, renhed og indhold af frø af specificerede arter.

Mærkesedler, der garanterer at EU-normer er overholdt er: Formular 94 til præbasisfrø, formular 95 til basisfrø, formular 96 til C1 og formular 97 til C2.

Hvis analysen viser, at normerne ikke er opfyldt, skal mærkesedlerne fjernes fra partiet og overdrages til prøvetageren, der annullerer partiet og destruerer mærkesedlerne.

Sædekorn

Sædekorn produceret i Danmark kan mærkes med EU-mærkesedler (formular 94-97), men så skal de pågældende partier eksporteres med henblik på salg i andre EU-lande eller tredjelande.

Majs og kanariegræs er ikke omfattet af de højere danske normer, og derfor kan disse to arter kun mærkes med formular 94-97 for EU-certificering, eller formular 64-67 for OECD-certificering.

7.3.3 Andre EU-mærkninger

Markfrøblandinger, formular 88L

Partier, der indgår i markfrøblandinger, skal som minimum overholde EU's minimumskvalitetsnormer, men ofte har de enkelte virksomheder garanteret højere firmanormer, som partierne så skal overholde. Markfrøblandinger mærkes med mærkeseddel formular 88L (grøn), og dokumentation for blandingerne skal indsendes til TystofteFonden.

Blandinger af sædekorn og markfrø, formular 88cm

Partier af sædekorn, der indgår i blandinger med markfrø, skal overholde de højere danske kvalitetsnormer, mens de partier af markfrø, der indgår i blandingen skal overholde EU's minimumsnormer. Blandingerne kan fx bestå af byg og ærter eller byg og rajgræs. Blandingspartier af sædekorn og markfrø mærkes med formular 88cm (grøn).

Sortsblandinger af sædekorn, formular 88c og 98c

Sortsblandingspartier af sædekorn mærkes med formular 88c (grøn) for danske normer eller 98c (grøn) for EU-normer. Den specifikke sortsblanding skal forud for produktionen være godkendt af TystofteFonden.

EU-mærkning af handelsfrø, formular 89

Visse arter af markfrø kan godkendes af TystofteFonden uden forudgående avlskontrol og sælges som "handelsfrø". Frøet skal blot være tilstrækkeligt artsægte, og partiet skal overholde kvalitetsnormerne for handelsfrø.

Handelsfrø skal mærkes med formular 89 (brun). Vedrørende prøvetagning, mærkning og forsegling af handelsfrø, se kapitel 11. Arter der kan sælges som handelsfrø er angivet med kategorien "H" i 2.

EU-småpakning af certificeret markfrø eller standard/certificeret grønsagsfrø

Småpakninger må bruges til certificeret markfrø, herunder blandinger, samt til grønsagsfrø (standardfrø og certificeret grønsagsfrø). Mærkningsoplysninger kan trykkes på en leverandørmærkeseddel eller direkte på småpakken, se kapitel 11 og kapitel 12.

Standardfrø af grønsager i større pakninger

For standardfrø af grønsager i pakninger større end småpakninger, anvendes en gul leverandørmærkeseddel. Certificeret grønsagsfrø mærkes som alt andet certificeret frø, se kapitel 12.

7.3.4 OECD-mærkning

Partier, der forsegles med OECD-mærkesedler i Danmark, må ikke sælges til udsæd inden for EU-området. Eneste undtagelse for denne regel er beskrevet i dette kapitel afsnit 7.7.

Ved certificering af markfrø og sædekorn i henhold til OECD-ordningen er frøet kontrolleret for sortsæghed, sortsrenhed samt for renhed og spireevne. Men det er kun for roefrø, at mærkesedlerne giver en minimumsnormgaranti for kvalitet (renhed og spireevne).

Til mærkning af partier, der certificeres i henhold til OECD-normerne, anvendes følgende mærkesedler: Formular 64 til præbasisfrø, formular 65 til basisfrø, formular 66 til C1 og formular 67 til C2. Alle felter i mærkesedlen udfyldes. Forseglingsmåned og år skal fremgå af mærkesedlen.

7.3.5 Tillægsmærkning, gyldighedsforlængelse

Et parti kan aldrig være mærket udelukkende med formular 60 eller 62 (begge er gule), og disse kaldes derfor tillægsmærker. Partier, der tillægsmærkes, skal således også være mærket med en certificeringsmærkeseddel. Formular 60 og 62 bruges kun til partier, der er certificeret i Danmark og skal sælges i Danmark, idet der ikke er gyldighedsperiode i EU-reglerne eller OECD-reglerne.

Partier, hvor gyldighedsperiode forlænges, formular 60

Partier af markfrø og sædekorn, der produceres og sælges i Danmark, har en begrænset gyldighedsperiode. Såfremt en virksomhed ønsker at sælge et parti efter udløbet af gyldighedsperioden, skal partiet prøvetages på ny, og en analyse for spireevne af prøven skal vise, at partiet stadig opfylder minimumskravet til spireevne.

Som dokumentation for, at et parti er prøvetaget på ny for at forlænge gyldighedsperioden, kan alle partiets enheder tillægsmærkes med formular 60 (gul) i forbindelse med, at det prøvetages. Partiet skal i dette tilfælde beholde den oprindelige certificeringsmærkeseddel.

Se kapitel 14 for yderligere oplysninger om forlængelse af gyldighedsperioden.

Partier af vintersæd, der produceres i 1. maj til 30. juni, formular 62

Partier af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og vintertriticale, der produceres i perioden fra 1. maj til 30. juni har, uden supplerende tillægsmærkning, kun gyldighed til og med 30. juni. Ved en tillægsmærkning kan partiernes gyldighed forlænges til førstkommende 1. december. Mærkeseddel med formular 62 bruges her som tillægsmærkning. På mærkesedlen, udfyldes felterne "Referencenummer" og "Prøvetagningsmåned og år" med de samme oplysninger, som anføres på partimærkesedlen (formular 84-87).

Yderligere informationer om prøvetagning, mærkning og forsegling af vintersæd, der er produceret mellem 1. maj til 30. juni, findes i kapitel 10.

7.3.6 Identitetsmærkning

Til identitetsmærkning af partier anvendes mærkeseddel formular 70 (rød/hvid). Formular 70 er ikke et certificeringsmærke, og formular 70 giver ingen garantier med hensyn til partiets kvalitet. Formular 70 må ikke anvendes til certificeret frø.

Identitetsmærkning, formular 70

Formular 70 benyttes til:

- Ikke-certificeret frø, når et parti skal knyttes til en prøve og hermed til analysebevis. Frøet må gerne sendes ud af virksomheden med denne mærkeseddel.

Referencenummer skal være af et andet format end det, der benyttes til certificeret frø.

Formular 70 kan benyttes i bl.a. følgende andre tilfælde:

- Ikke-certificeret frø, hvor frøet ikke overholder kvalitetsnormerne, og derfor må have fjernet EU- eller OECD-mærkesedlerne. Disse partier kan mærkes med formular 70, hvis virksomheden ønsker det.

Mærkning af F-materiale, formular 71

Til mærkning af forædlermateriale anvendes mærkeseddel formular 71 (rød/hvid). F-materiale anvendes for nye sorter til produktion af præ-basissæd. Sortsnavn kan eventuelt være en forædlerbetegnelse, hvis sorten endnu ikke er optaget på sortslisten. Der er ingen garantier m.h.t. minimumsnormer for partier mærket med formular 71, dog skal partier af forædlermateriale kontroldyrkes.

Mærkning af ikke endeligt certificeret frø, formular 72

Frø, der er avlet i ét land, kan oprensnes og certificeres i et andet land. Hvis en godkendt avl sendes ud af Danmark til certificering i et andet EU-land eller et OECD-land, skal partiet mærkes og forsegles på en måde, så modtagervirksomhed og myndighed kan se, at det pågældende parti er en godkendt avl, der endnu ikke er certificeret. Hertil anvendes formular 72 eller 72A (grå mærkeseddel). Se også kapitel 15 og 16.

Mærkning af sorter, der endnu ikke er på officiel sortsliste, formular 92

Som udgangspunkt skal en sort være optaget på sortsliste, før partier af sorten må forhandles. Det er dog muligt at forhandle sorter som endnu ikke er optaget på sortsliste til forsøg og lignende formål, hvis partierne mærkes med formular 92. Partier, der mærkes med form 92, skal prøvetages og forsegles på samme måde som ved prøvetagning til certificering af partier, og prøvestørrelse skal også være den samme. For handel med disse skal tilladelse indhentes fra TystofteFonden.

7.4 Udfyldelse af mærkesedlens felter

7.4.1 Mærkesedlen er et dokument

Certificeringsmærkeseddel skal betragtes som et dokument, hvor myndighederne garanterer, at de nævnte oplysninger er korrekte. Det gælder også for mærkesedler, der er fortrykt på sække. Derfor oplysningerne på en mærkeseddel aldrig rettes, i givet fald mister den sin gyldighed.

Oplysningerne på en mærkeseddel skal være påtrykt (printet) eller påstemplet. Oplysningerne må aldrig være udfyldt med kuglepen eller lignende. Der skal sættes nye korrekte udfyldte mærkesedler på partiet, hvis oplysninger på mærkesedlerne ikke er korrekte. Det gælder også for sække med fortrykt mærkeseddel.

7.4.2 Mærkesedlens felter

Afhængig af type af mærkeseddel er der forskellige felter, der skal udfyldes. På den enkelte mærkeseddel skal samtlige felter udfyldes. Nedenfor gennemgås de enkelte felter.

Art

Partiets botaniske artsbetegnelse skal altid påføres.

For partier af markfrø anbefales at artsnavnet desuden angives på dansk og på et eller flere af EU's hovedsprog, der er tysk, engelsk og fransk.

For partier af sædekorn anbefales at artsnavnet også anføres på dansk.

Artsnavne på latin, dansk, tysk, engelsk og fransk samt godkendte forkortelser fremgår af bilag 5.

Sort

Navnet på partiets sort skal udfyldes i overensstemmelse med gældende udgave af EU's fælles sortsliste over landbrugsplantearter. For roefrø anføres, om frøet er monogermt eller præcisionsfrø.

Referencenummer

Referencenummeret (Ref.nr.) er partiets 'identitet' og skal derfor være unikt. TystofteFondens referencenumre skal bruges til partier der er mærket med danske certificeringsmærker. De skal derfor ikke bruges til partier til andet brug, fx til fuglefrø eller foder, eller til ikke-certificeret frø.

Hvert parti skal tildeles et referencenummer af typen **DK 23XX123** eller **DK 23XX1234**. En virksomhed/afdeling kan selv beslutte om den vil benytte tre eller fire cifre efter kendingsbogstavet, dog kan begge typer referencenummer ikke benyttes af samme afdeling.

DK er nationalitetskoden for Danmark i forhold til EU-certificering. Ved OECD-certificering benyttes **DNK**. Både DK og DNK er fortrykt på de danske partimærkesedler.

23. De første to cifre i nummeret angiver den sæson, hvor partiet er prøvetaget, mærket og forsejlet. En sæson går fra 1. juli til 30. juni. For sæsonen 1. juli 2022 til 30. juni 2023 er de første to cifre i referencenumrene "23", fordi den pågældende sæson slutter i år 2023.

XX er to kendingsbogstaver, som er tildelt hvert enkelt prøvetagningssted af TystofteFonden. Et prøvetagningssted kan tildeles flere sæt kendingsbogstaver afhængigt af antallet af producerede partier pr. år.

123 eller 1234. De tre eller fire sidste cifre i referencenummeret er et løbenummer, som går fra 001 til 999 eller 001 til 9999. Det første parti i en sæson får tildelt 001, det næste parti får 002 og så videre. Bemærk i denne Instruks at ethvert eksempel på referencenummer med tre cifre kan erstattes med fire cifre.

Importerende partier

Ved ommærkning, skal importerede partier tildeles et dansk referencenummer. Referencenummeret skal være af typen 23UXX123 eller 23UXX1234. **U** er tilføjet foran den pågældende afdelings kendingsbogstaver og angiver, at partiet er importeret, og **XX** angiver afdelingens kendingsbogstaver.

Tilføjelser til referencenumre.

Der tilføjes bogstav eller –tal, hvis partiet er henholdsvis bejdset eller prøvetaget på ny for at forlænge gyldighedsperioden. Store partier af sædekorn mærkes også med et bogstav.

Bejdsning

Hvis et ubejdset parti bejdses efter, at det er certificeret, skal det oprindelige referencenummer have tilføjet bogstav **A** på den del af partiet, der er bejdset. Hvis en yderligere del af partiet efterfølgende bejdses, tildeles referencenummeret for denne del af partiet bogstav **B** og så videre. Hvis et parti bejdses med flere forskellige midler, skal partiet også opdeles i A-, B- og C-delpartier. Hvis hele partiet ikke er til stede, når en del bejdses, kontaktes TystofteFonden, der vil kunne oplyse, hvilket bogstav A, B, C eller D, der skal tilføjes det oprindelige nummer. Se kapitel 14 vedrørende bejdsning efter oprindelig prøvetagning.

VIGTIGT! Der benyttes ikke bindestreg mellem referencenummer og det tilføjede bogstav. Bejdses et parti i forbindelse med produktionen – altså inden partiet har fået tildelt referencenummer – skal der ikke tilføjes bogstav.

Forny et prøvetagning

Referencenummeret, der trykkes på formular 60, skal tilføjes **-1**, når et parti eller en del af et parti prøvetages for at forlænge gyldighedsperioden. Se desuden kapitel 14 vedrørende fornyet prøvetagning.

Store moderpartier af sædekorn: Tilføjelse af J, K, L og M eller V, X, Y og Z

Der kan produceres op til fire datterpartier på basis af et stort moderparti. For at sikre sporbarhed mellem moderpartiet og de certificerede datterpartier, skal datterpartierne have samme referencenummer som moderpartiet. De enkelte datterpartier identificeres ved tilføjelsen "J, K, L og M" eller "V, X, Y og Z" til referencenummeret.

Fx kan der på moderpartiet 23NE123, produceres fire certificerede partier 23NE123V, 23NE123X, 23NE123Y, 23NE123Z. Se mere i kapitel 10 for produktion af store partier af sædekorn.

Forseglingsmåned

På mærkesedlen angives forseglingsmåned, som er den måned, hvor partiet er mærket og forseglet.

Datoen angives ved måned og år på en af følgende måder:

Oktober 2023 eller Oktober 23
Okt. 2023 eller Okt. 23
10-2023 eller 10-23

Forseglingsdatoen kan også udfyldes på et andet officielt EU-sprog, fx engelsk:

October 2023 eller October 203
Oct. 2023 eller Oct. 23
10-2023 eller 10-23

Ved fremstilling af en markfrøblanding mærket med formular 88L er det dato for blanding og forsegling af blandingspartiet, der påføres som ny forseglingsdato. Se mere kapitel 11.

Dato for forny et prøvetagning

Ved forlængelse af gyldighedsperioden anføres den nye prøvetagningsdato på tillægsmærkeseddel formular 60.

Avlsland

Avlsland er det land, hvori det frø, der indgår i partiet, er avlet og høstet. Hvis et parti indføres fra et andet land, og opsækkes i Danmark med nye mærkesedler, skal det oprindelige avlsland anføres. Når der indgår avl fra flere lande i et certificeret parti, fx mærket med formular 96, skal samtlige landenavne anføres. Der kan benyttes landekoder, se bilag 5.

Sprog

For partier af markfrø anbefales, at landets navn står på engelsk, tysk eller fransk afhængigt af aftagerland. For partier af sædekorn, der mærkes med formular 84-87, anbefales, at landets navn står på dansk.

Opgivet vægt

Mængden af frø i den enkelte enhed skal angives i netto kg eller brutto kg. For bederoe kan mængden angives i antal frønøgler eller antal frø i stedet.

Brutto: Hvis partiet er opsækket i forbrugerpakninger, kan vægten være inklusive emballage. I andre tilfælde er det uden. I feltet "Opgivet vægt" anføres "XX kg". Fx "25 kg". eller "500 kg". Kilo anføres almindeligvis uden decimaler med undtagelse af småpakninger, hvor det kan være nødvendigt.

Anvendelsesformål "Frøblanding til"

På formular 88L til blandinger af markfrø skal anvendelsesformålet med blandingen oplyses i feltet: "frøblanding til", se kapitel 11.

Arternes/sorternes vægtforhold

På formular 88L, 88cm og 88c skal det indbyrdes vægtforhold mellem de indgåede arter/sorter oplyses. På 88c er det tilstrækkeligt at anføre betegnelsen på blandingen, hvis vægtforholdet er meddelt køberen skriftligt, og blandingen er registreret og godkendt hos TystofteFonden. For genetisk modificerede sorter anføres sortnavn efterfulgt af teksten "(Genetisk modificeret)".

Kategori

Formular 72 og 72A, anvendes til ikke endeligt certificeret frø. Denne mærkeseddel kan anvendes til alle generationer, derfor skal høstkategorien anføres på mærkesedlen. Det gøres ved i denne rubrik at skrive fx "1. generation".

Andre oplysninger, nederst på mærkesedlen

Nederst på mærkesedlen i det farvede felt skal følgende oplyses, hvis det er aktuelt for det givne parti:

1. "Pilleret frø".
2. "Prøvetaget på ny + måned/årstal" eller "New test of germination + måned/årstal". Denne tekst kan erstatte påsætning af formular 60.
3. "Bejdset + navn" eller "Treated with + navn". Hvis partiet er bejdset, kan det oplyses her. Oplysning om navn på bejdsemidlet kan alternativt stemples på emballagen.
4. Udenlandsk referencenummer, hvis partiet er omforseglet i Danmark.
5. "Not intended for the production of fodder plants" (hvilket betyder: Ikke bestemt til avl af foderplanter).
6. "Resealed for bulk transport + måned/årstal" (hvilket betyder: Genforseglet til løs transport).
7. Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret. Denne tekst kan erstatte påsætning af formular 62, se kapitel 10.
8. Avlsland: Hvis der i et parti af markfrøblanding (formular 88), indgår frø fra et land, der ikke er medlem af EU, skal samtlige lande hvor frøet i partiet kommer fra, skrives nederst på mærkesedlen. Lande der er med i EU skal i så fald også nævnes. Der kan benyttes landekoder, se Bilag 5.
Hvis der kun indgår frø fra EU-lande i partiet, er der ikke krav om angivelse af navn på alle avlslande.
9. "Garanteret mindste spireevne" anføres for præ-basis og basisfrø for markfrø, der er godkendt med lavere spireevne som alternativ til en firmatillægsmærkning.
10. På mærkesedler for præ-basisfrø skal anføres "*1" eller "*2". Angiver antal generationer før certificeret frø.
11. Med hensyn til sorter af nøgen byg nedsættes kravet til mindste spireevne til 75% af rene frø. Mærkesedlen skal derfor være forsynet med påskriften "Mindste spireevne 75%"

Individuelt løbenummerPåsynings- og klæbemærker:

Hver mærkeseddel skal påføres et individuelt løbenummer begyndende med 001 for hvert parti. Alternativt kan der ved sæsonstart begyndes med 001 og fortløbende påføres individuelle løbenumre på hver mærkeseddel sæsonen ud, og så skal løbenummerintervallet for de brugte mærkesedler angives i logbogen.

Ventilsække eller storsække med fortrykt mærkeseddel:

For ventilsække og storsække med fortrykt mærkeseddel skal hver sæk i forbindelse med opsækning påføres et løbenummer begyndende med 001 ved første sæk.

Det hvide felt nederst på mærkesedlen

Nogle partimærkesedler har nederst et ca. 3 cm hvidt felt beregnet til "leverandøroplysninger". I det felt kan virksomheden skrive oplysninger om partiet, som fx tusindkornvægt, en stregkode eller andre oplysninger, som ikke indgår i certificeringen, og derfor ikke må stå i det farvede felt på mærkesedlen.

Oplysninger knyttet til økologi skal stå i det hvide felt, fx oplysningen "DK-ØKO-050".

Mærkesedler med dette felt har tilføjelsen "L" på formularnummeret, eksempelvis 96L eller 87L. Mærkesedler der både har dette felt og er ekstra brede har tilføjelsen "XL" på formularnummeret.

7.5 Kontrol med tryk og forbrug af mærkesedler

7.5.1 Kontrol med tryk af mærkesedler

Når en mærkeseddel er udfyldt, er det prøvetagerens ansvar at kontrollere, at alle felter på mærkesedlen er udfyldt korrekt, og at kvaliteten af trykket er i orden.

Der må ikke rettes på mærkesedlen. Hvis en eller flere mærkesedler fejltrykkes, skal de destrueres (eller overmales), og korrekte mærkesedler påstemples/påsættes.

7.5.2 Kontrol med forbrug af mærkesedler

Prøvetageren skal føre regnskab/logbog over de trykte mærkesedler. Hvis der på grund af fejlprintning eller lignende må destrueres mærkesedler/sække, skal prøvetageren notere antal fejltrykte mærkesedler i logbogen og sikre at de bliver destrueret. Ligeledes skal det noteres hvis enkelte mærkesedler ikke bliver benyttet.

Kravet om regnskab med mærkesedler gælder også for fortrykte mærkesedler på småsække og bigbags.

7.6 Ommærkning af dansk producerede partier

Ommærkning af dansk producerede partier opdeles i 2 typer:

- Ommærkning inden for samme kategori
- Ommærkning ved op- eller nedklassificering af et parti

For begge typer af ommærkning gælder at:

1. Partiets mærkning ændres.
2. Der udtages ikke nødvendigt nye prøver til analyse, fordi analyseresultatet fra det tidligere parti oftest kan overføres til det nye parti.

Hvis et parti prøvetages i forbindelse med, at der sættes nye certificeringsmærkesedler på partiet, er der ikke tale om en ommærkning, men derimod en ny certificering.

7.6.1 Ommærkning inden for samme kategori

Hvis et dansk produceret parti ommærkes med bibeholdelse af kategorien, skal partiet ikke tildeles et nyt referencenummer. Ommærkning med bibeholdelse af den oprindelige kategori skal indberettes til TystofteFonden. Følgende rubrikker på formular 300 skal benyttes (se eksempel i figur 7.1):

Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve	
☒ Ommærkning inden for samme generation	
fra formular nr.	86
til formular nr.	96
☐ Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering	
fra formular nr.	
til formular nr.	
Tidligere reference nr.	
(Hele partiet skal være til stede)	
☐ Deling / opsækning / omladning	

Figur 7.1

Betingelser for ommærkning inden for samme kategori

1. Hele partiet behøver ikke være tilgængeligt. Dette betyder i praksis, at det er tilladt kun at ommærke en del af partiet. Dette kan fx være tilfældet når en del af et parti mærket med formular 95 mærkesedler (basisfrø EU-norm) skal ommærkes til formular 65 (basisfrø OECD-norm). Her anmeldes ommærkningen til TystofteFonden ved at udfylde formular 300 med partinummer, det antal kg og enheder der skal ommærkes.
2. Den del af partiet, som ommærkes, tildeles nye mærkesedler med bibeholdelse af det oprindelige referencenummer og den oprindelige forseglingsdato.
3. De oprindelige mærkesedler skal fjernes under prøvetagerens kontrol og destrueres jf. afsnit 7.4. Hvis de oprindelige mærkesedler ikke kan fjernes fra partiet, skal de overmales med dækkende farve, eller også skal den nye mærkeseddel anbringes sådan, at den fuldstændigt dækker den oprindelige.
4. Prøvetageren skal altid være til stede, når ommærkningen finder sted.
5. Ommærkning skal indberettes til TystofteFonden, se kapitel 9.

Ved ommærkning inden for samme generation af dansk producerede partier drejer det sig oftest om ommærkning fra mærker, der garanterer EU-minimumsnormer til OECD-mærker, fx fra formular 96 (C1 EU-norm) til 66 (C1 OECD-norm). Men principielt kan alle ommærkninger forekomme, se tabel 7.2. Ved ommærkning skal det dokumenteres overfor TystofteFonden, at normerne er opfyldt for det parti, der ommærkes til.

EU-minimumsnormer til OECD-normer:

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
94	64	95	65	96	66	97	67

Højere danske kvalitetsnormer til OECD-normer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
84	64	85	65	86	66	87	67

Højere danske kvalitetsnormer til EU-minimumsnormer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
84	94	85	95	86	96	87	97

OECD-normer til EU-minimumsnormer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
64	94	65	95	66	96	67	97

OECD-normer til højere danske kvalitetsnormer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
64	84	65	85	66	86	67	87

EU-minimumsnormer til højere danske kvalitetsnormer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
94	84	95	85	96	86	97	87

Tabel 7.2

7.6.2 Ommærkning ved op og nedklassificering

Hvis et parti ommærkes til en anden kategori (fx fra basisfrø til C1), skal partiet altid tildeles et nyt referencenummer. Hvis det kun er en del af partiet der ønskes nedklassificeret se da punkt 2 næste side.

Ved op- eller nedklassificering skal duplikatprøverne også ommærkes med det nye referencenummer og den nye kategori.

Op- eller nedklassificering skal indberettes til TystofteFonden. Formular 300 har en særlig rubrik vedrørende op- og nedklassificering, se figur 7.2. Prøvetageren skal her anføre partiets tidligere formularnummer og det nye formularnummer samt partiets tidligere referencenummer. Indberetning til TystofteFonden er beskrevet i kapitel 9.

Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve	
☐ Ommærkning inden for samme generation	
	fra formular nr.
	til formular nr.
☒ Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering	
	fra formular nr. 96
	til formular nr. 97
Tidligere reference nr.	DK 21PD123
	(Hele partiet skal være til stede)
☐ Deling / opsækning / omladning	

Figur 7.2

Ved ommærkning i forbindelse med op- og nedklassificering skal:

1. Hele partiet skal være til stede.
2. Hvis virksomheden kun ønsker at få ommærket en del af partiet, kan mærkerne fra den anden del af partiet bibeholdes. Den del af partiet som skal ommærkes skal annulleres, og der skal oprettes et nyt parti i den relevante kategori, se kapitel 9 om indberetning.
Den del af partiet, der ønskes ommærket, betragtes som et helt nyt parti, dog kan prøveresultatet fra det oprindelige parti oftest overføres til det nye parti – dette kan kun indberettes ved at kontakte TystofteFonden, der så overfører data manuelt.
3. Hele partiet tildeles nye mærkesedler med nyt referencenummer, men med bibeholdelse af den oprindelige forseglingsdato.
4. Alle de oprindelige mærkesedler skal fjernes under prøvetagerens kontrol. Hvis de oprindelige mærkesedler ikke kan fjernes fra partiet, skal de overmales med uigennemsigtig farve, eller også skal den nye mærkeseddel anbringes således, at den fuldstændigt dækker den oprindelige.
5. Kontroller, hvorvidt antallet af enheder svarer til det oprindeligt opgivne. Hvis prøvetageren ikke kender partiets oprindelige størrelse, skal oplysningen indhentes hos TystofteFonden.
6. Prøvetageren skal være til stede, når ommærkningen finder sted.
7. Prøvetageren har ansvaret for, at alle duplikatprøver i virksomhedens varetægt, forsynes med nyt referencenummer og den nye kategori.
8. Ommærkning skal **ALTID** indberettes til TystofteFonden, se kapitel 9.

Opklassificering af certificeret frø og basis til basis- eller præ-basisfrø

Ved opklassificering fra:

- C2 til C1, basis eller præ-basis
- C1 til basis eller præ-basis
- Basis til præ-basis

skal der altid indhentes tilladelse fra TystofteFonden. Det skal kontrolleres, at avlen, der indgår i det pågældende parti, er godkendt til den nye generation.

Nedklassificering af forædlermateriale

Ved nedklassificering fra forædlermateriale skal der altid indhentes forudgående tilladelse fra TystofteFonden. Det skal kontrolleres, at det pågældende parti, opfylder alle krav til nedklassificeringen.

7.7 Ommærkning af udenlandske partier

Ommærkning af udenlandske partier til danske EU-mærkesedler (formular 84-87 og formular 94-97) med bibeholdelse af oprindelig kategoribetegnelse:

- Inden ommærkning skal virksomheden have tilladelse til ommærkningen af TystofteFonden. Det kan fx være nødvendigt at undersøge, om normerne er opfyldt, hvis der skal sættes mærkesedler på, der garanterer de højere danske kvalitetsnormer.
- Hvis det ommærkede parti er importeret fra et ligestillet tredjeland og derfor OECD-mærket, skal der ved eventuel ommærkning benyttes danske OECD-mærkesedler (formular 64-67). Partiet må kun sælges i Danmark hvis det opfylder EU-normer og der nederst på mærkesedlen i det farvede felt er anført "EC rules and standards".
- Der må kun benyttes EU-mærkesedler, såfremt der indgår frø i det pågældende parti, som er avlet i EU. I det tilfælde skal alle produktionslandene anføres på mærkesedlen (anvend evt. landekoder fra bilag 5), og det skal sikres at partiet overholder EU-minimumsnormer.

Desuden skal:

- Partiet tildeles nyt referencenummer af typen 23Uxx1234 (se også afsnit 7.4.2).
- Den oprindelige forseglingsdato og det oprindelige avlsland bibeholdes.
- Det udenlandske referencenummer trykkes på mærkesedlens nederste del.
- Alle de oprindelige mærkesedler skal fjernes under prøvetagerens kontrol. Hvis de oprindelige mærkesedler ikke kan fjernes fra partiet, skal de overmales med dækkende farve, eller også skal den nye mærkeseddel anbringes sådan, at den fuldstændigt dækker den oprindelige.
- Prøvetageren være til stede, når ommærkningen finder sted.
- Ommærkning indberettes til TystofteFonden, se kapitel 9.

7.8 Mærkning af partier ved deling, opsækning og omladning

Under prøvetagerens kontrol kan én, flere eller alle enheder af et forseglet parti deles, omsækkes eller omlades. Prøvetageren forsyner de nye enheder med nye mærkesedler med nøjagtig samme informationer, som fremgår af de oprindelige mærkesedler undtagen i feltet "opgivet vægt". Dette vil normalt skulle ændres, da enhedstype typisk ændres (fx fra kasser til småsække). Samtlige enheder skal mærkes og forsegles.

Det er ikke tilladt at benytte de oprindelige mærkesedler, overstrege vægtangivelsen og forsyne sedlerne med den nye vægt.

Ved deling/opsækning/omladning skal virksomhederne selv føre regnskab med det antal enheder som de enkelte partier er forseglet i. Det er muligt men dog ikke nødvendigt, at indberette dette til TystofteFonden.

7.9 Annullering af parti

Såfremt et parti ikke opfylder de givne kvalitetsnormer, skal partiet annulleres, og mærkesedlerne fjernes fra partiet. Desuden kan en virksomhed ønske et parti eller en del af et parti annulleret. Hvis mærkesedlerne ikke kan fjernes fra sækkene, fordi de er klæbet eller trykt på, skal sækkene tømmes og destrueres, eller mærkesedlerne skal overmales med en dækkende farve.

Prøvetageren skal have udleveret mærkesedlerne fra det parti, der skal annulleres, eller skal overvære, at mærkesedlerne overmales eller destrueres ved afbrænding eller overrivning. Det er virksomhedens pligt at informere prøvetageren, om hvilke partier der skal annulleres.

Annullering af et parti skal altid indberettes til TystofteFonden, se kapitel 9.

Annullering af faldne partier, der indgår i nye certificerede partier af markfrø

Hvis der i et nyt parti af markfrø indgår "faldne partier", dvs. partier, der ikke opfylder de givne kvalitetsnormer, skal det "faldne parti" annulleres ved indberetning til TystofteFonden. Partiet skal annulleres, selv om virksomheden anmelder, at det "faldne" parti indgår i et nyt certificeret parti. Se også kapitel 11.2

8. Forsegling af partier

Ved forsegling forstås, at de enkelte enheder (fx kasse, sæk, container, silo) er lukket på en sådan måde, at de ikke kan åbnes og lukkes igen, uden at forseglingen ødelægges. Brudte forseglinger må ikke kunne genbruges.

Forseglingen skal være præget eller påtrykt logo med ministeriets krone samt navn, se figur 8.1. Logo findes i flere forskellige udgaver, og kan rekvireres hos TystofteFonden. Undtaget fra ovenstående er dog forseglinger med rulleplombe eller håndlukkeplombe, hvor det er tilstrækkeligt at ministeriets krone er præget i plomben. Se også 8.2.1 og 8.2.2

Figur 8.1

Forseglingsanordninger skal være godkendt af TystofteFonden – nye udformninger af kendte forseglingstyper, fx nummererede forseglingsstrips, skal således godkendes før ibrugtagning. Eksempler på godkendte forseglingsanordninger er vist senere i dette kapitel.

8.1 Tidspunkt for forsegling

Forseglingen må ikke ske senere end prøvetagning og mærkning af partiet, så der aldrig er tvivl om prøvens sammenhæng med partiet. Et prøvetaget parti eller en del af et prøvetaget parti må ikke efterlades uforseglet af prøvetageren.

Dette betyder i praksis at:

- Når et parti skal prøvetages fra sække med stiksøger, skal det være forseglet, inden prøvetagningen starter.
- Når et parti skal prøvetages fra storsække, kasser, octabins eller containere, skal det senest forsegles umiddelbart efter prøvetagning.
- Når et parti skal prøvetages med automatisk prøvetager, skal enhederne forsegles, så snart det færdigproducerede frø er påfyldt.
- Hvis en forsegling brydes, med henblik på genforsegling, skal prøvetageren overvåge partiet fra forseglingen brydes til partiet er genforseglet.

8.1.1 Maksimal produktionstid

ISTA-bevis

Produktion og forsegling af et parti, for hvilket der ønskes udstedt et orange ISTA-bevis, skal så vidt muligt afsluttes samme dag og i alle tilfælde den følgende arbejdsdag. Se mere om ISTA-krav i kapitel 13.

EU- og OECD-certificering

Produktion og forseglings af et parti, for hvilket der ønskes udstedt et dansk analysebevis, skal afsluttes indenfor 7 dage.

8.1.2 Afbrudt forseglings

Hvis produktion og forseglings af et parti afbrydes, skal den foreløbige prøve mærkes og plomberes indtil forseglings genoptages. Prøver til bestemmelse af vandindhold må dog ikke henstå på en måde, så vandindholdet i prøven kan ændre sig. Datoen for prøvetagningen er den dag prøvetagning er påbegyndt.

Automatisk prøvetagning

Hvis et parti, som prøvetages med automatisk prøvetager, ikke færdigproduceres samme dag (afbrudt forseglings), kan prøveopsamlingsposen, der er plomberet på afgangsrøret, efterlades, når dagens produktion stopper og bygningen aflåses. Næste dag genoptages produktionen af partiet, og når partiet er færdigproduceret tages prøveposen af prøvetageren.

Følgende krav skal opfyldes:

1. Prøveopsamlingsposen skal forsegles på afgangsrøret. Forseglings skal udføres af prøvetager, og der skal benyttes rulleplombe eller forseglings med lås, som kun prøvetager har nøgle til.
2. Fra den automatiske prøvetager ned til prøveopsamlingsposen skal alle til- og afgangse forsegles med rulleplombe.
3. Forseglings af anlægget skal kontrolleres, inden prøvetagningen genoptages. Hvis forseglings er brudt, skal prøven kasseres, og hele partiet prøvetages på ny.
4. Prøvetageren skal altid være til stede i afdelingen, når der udtages prøver med den automatiske prøvetager, dvs. at prøvetager skal være til stede, når forseglings/produktionen afbrydes og genoptages; undtagen ved fuldt forseglede anlæg.

8.1.3 Hængepartier

Hængepartier er en betegnelse for partier af sædekorn, der produceres af flere omgange, afbrudt af produktion af et eller flere andre partier. Virksomheder, der producerer hængepartier, skal have en skriftlig procedure, fx som en del af virksomhedens kvalitetshåndbog, som beskriver:

- hvordan delprøver, knyttet til et givent parti, identificeres
- hvordan delprøver, knyttet til et givent parti, sammenblandes og neddeles
- ansvarsfordeling, når flere prøvetagere arbejder på samme hængeparti
- dokumentation af hvilke partier, der er produceret som hængepartier, fx som en note i logbog over prøvetagning

8.2 Forseglingsmetoder

Nedenstående tabel 8.1 giver en oversigt over forseglingsmetoder. Tallene i rubrikkerne henviser til de punkter i kapitel 8, hvor forseglingsmetoden er beskrevet.

	Rulleplombe, snor og plombetang	Håndlukke-plombe	Sække med eget forseglings-system	Partimærkeseddel til påsyning, PP-plastfolie	Forseglings-etiket, formular 56	Forseglingsstrips (plaststrips)	Svejsning
Kasser	8.3.1	8.3.1	-	-	8.3.1	-	-
Løsvare	8.3.2	-	-	-	-	-	
Octabins	-	-	-	-	8.3.3	-	-
Siloer	8.3.4	-	-	-	8.3.4*	-	-
Sække	8.3.5	8.3.5	8.3.5	8.3.5	8.3.5	-	-
Storsække	8.3.5	8.3.5	8.3.5	8.3.5	-	8.3.5	8.3.5

*) Kræver forudgående tilladelse hos TystofteFonden

Tabel 8.1

8.2.1 Rulleplombe og tang

Rulleplomber (figur 8.3) er fra fabrikken præget Ministeriets krone, og ældre versioner har tillige en præget tekst fx "NaturErhvervstyrelsen, Danmark" eller "Plantedirektoratet". TystofteFonden udleverer en rulleplombetang til alle prøvetagere. Plombetangen er præget med "TF" og et unikt trecifret nummer, fx "TF123", som prøvetagerens personlige tang.

Plombetangen må udelukkende bruges af prøvetager, og skal altid være i prøvetagerens varetægt. I tilfælde af, at prøvetageren ikke bærer plombetangen på sig, skal denne og rulleplomberne opbevares et aflåst sted, således at uvedkommende ikke kan benytte den. Det er tilladt at flere prøvetagere opbevarer deres personlige plumbetang i et fælles skab/rum, som kun prøvetagerne har adgang til.

Placering af rulleplombe i plombetang

Placering af plomberingstråd før rulning

Figur 8.2

Plombetangen benyttes sammen med rulleplomber og snor. Ved hjælp af plombetangen rulles plomben omkring snoren (se figur 8.2), der ikke må være mere end 2 mm tyk. I stedet for snor er det tilladt at anvende tynde plastbindere. Begge ender af snoren skal ligge inde i rulleplomben, ellers kan forseglingen brydes, uden at det kan ses. Plombetangens unikke nummer skal være tydeligt præget i plomben.

Prøvetager skal ikke føre regnskab med forbrug af rulleplomber, da rulleplomber kun er gyldige som forsegling når de er forsynet med plumbetangens unikke ID-nummer.

8.2.2 Håndlukkeplombe

Håndlukkeplombe (figur 8.3) er fra fabrikken præget med Ministeriets krone samt teksten "Plantedirektoratet". Håndlukkeplombe skal være i prøvetagerens varetægt, dog må prøvetager udlevere en aftalt mængde til virksomhedens produktionsmedarbejdere til brug under produktionen. Plombe, som ikke er i brug, skal opbevares i et aflåst skab eller rum, hvortil kun prøvetageren har adgang. Håndlukkeplomben lukkes ved at sammenklemme plomben med fingrene. Prøvetager skal føre regnskab med forbrug og udlevering af håndlukkeplombe.

Figur 8.3

8.2.3 Forseglingsstrips

En forseglingsstrip (figur 8.4) er et plastbånd med modhager, der går i stykker, når forseglingen brydes. Forseglingsstrips er fra fabrikken præget med Fødevareministeriets krone samt tekst som vist i figur 8.4. Strips skal være forsynet med et fortløbende sekscifret nummer. Nye typer af strips skal godkendes af TystofteFonden forud for ibrugtagning.

Forseglingsstrips skal være i prøvetagerens varetægt, dog må prøvetager udlevere en aftalt mængde til virksomhedens produktionsmedarbejdere til brug under produktionen. Strips, som ikke er i brug, skal opbevares i et aflåst skab eller rum, hvortil kun prøvetageren har adgang. Prøvetager skal føre regnskab med forbrug af forseglingsstrips.

Figur 8.4

8.2.4 Forseglingsetiketter

Forseglingsetiketter, formular 56, er fremstillet af et kraftigt materiale, der fx kan klæbes på kasser. Etiketten går i stykker, hvis forseglingen brydes, og kan ikke genanvendes. Se bilag 4.

Ældre versioner med fx NaturErhvervsstyrelsen's logo må anvendes til lager er opbrugt.

Formular 56 skal være i prøvetagerens varetægt, dog må prøvetager udlevere en aftalt mængde til virksomhedens medarbejdere til brug under produktionen.

Formular 56, som ikke er i brug, skal opbevares i et aflåst skab eller rum, hvortil kun prøvetageren har adgang.

Prøvetager skal i en logbog føre regnskab med indkøb, forbrug og udlevering af formular 56.

8.2.5 Syning

Med mærkeseddel i syningen

Sække kan forsegles med syning, når partimærkeseddel eller formular 56 indgår i syningen. Der må kun være ét syspor i mærkesedlen/formular 56. Hvis der ved en fejl er syet to syspor i sedlen, kan der forsegles med rulleplombe eller håndlukkeplombe i sytrådens frie ende.

Uden mærkeseddel i syningen

Rulleplombe eller håndlukkeplombe kan benyttes til forseglings, når partiet er i sække, der er lukket ved en syning, og hvor der ikke er fastsyet en partimærkeseddel eller formular 56. Syningen forsegles med en rulleplombe eller en håndlukkeplombe i sytrådens frie ende.

Sække med ubrudt tal- eller bogstavsrække

Sække (af ikke vævet stof), der er forsynet med en påtrykt tal- (1-9) eller bogstavsrække (A-Z), som begynder med nummer 1 eller bogstav A på den øverste kant og som er lukket med en syning, er at betragte som en forseglings. Det er en betingelse, at der kun er ét syspor i sækken.

8.2.6 Svejsning

Storsække kan forsegles ved svejsning. Svejsningerne skal være foretaget på en måde, så sækken ikke kan åbnes og genforsegles ved svejsning.

Forsegling kan ske ved, at der er svejset en partimærkeseddel eller formular 56 ind i sækkens tud.

Forsegling kan også ske ved, at sækkens tud er forsynet med en påtrykt tal- (1-9) eller bogstavsrække (A-Z), som begynder med nummer 1 eller bogstav A på den øverste kant.

8.2.7 Sække med eget forseglingsystem

Se afsnit 8.3.5

8.3 Pakningstyper

Oversigt over forskellige pakningstyper og velegnede forseglingsanordninger, se tabel 8.1

8.3.1 Kasser

Kasser med låg forsegles oftest med formular 56 (4 stk. pr kasse). Kasser med låg kan også forsegles med snor/plastbindere og rulleplombe/håndlukkeplombe, hvis der er huller i låg og kasser til at føre snoren igennem.

Markfrø i kasser

Markfrø er omfattet af særlige regler, se kap 11.1.2 og § 18, stk. 5 i Bekendtgørelse om markfrø.

Kasser skal forsynes med kraftige låg af pap eller plastikfolie. Låget forsegles til kassen med mindst 4 forseglingsetiketter, tæt ved kassens fire hjørner.

Forseglingsetiketten skal være påsat således, at den midterste del af etiketten sidder løst over overgangen mellem kasse og låg - ellers kan etiketten gå i stykker, når kassen flyttes, eller der sættes kasser ovenpå. Forseglingsetiketter bør ikke placeres, der hvor låget vil komme i berøring med kassen ovenpå.

Hvis kassen flyttes fra en afdeling til en anden vil der ofte være behov for at påsætte ekstra forseglingsetiketter for at sikre at kassen er forsvarlig forseglet. Efter behov kan lukningen suppleres med kraftig tape, og plastfolie kan forstærkes ved at anvende klamper.

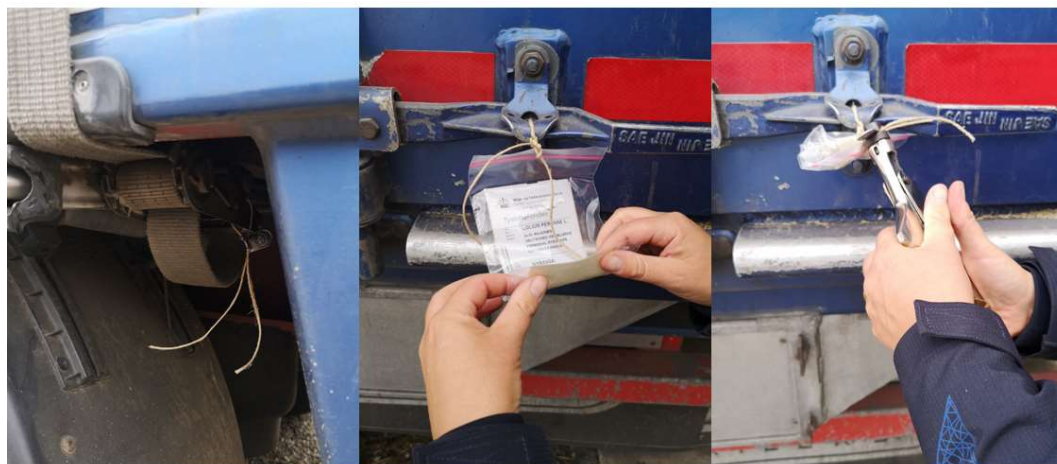
Forseglingen er brudt, hvis forseglingsetiketterne er revet i stykker. Hvis en kasse har mistet låget under transport, er den at betragte som uforseglet.

Prøvetagers ansvar

Det er prøvetagerens ansvar at vurdere, om forseglingen er tilstrækkelig. Hvis forseglingen er brudt skal partimærkesedlerne fjernes.

8.3.2 Løsvare, vognlæs

Ved transport af frø løst i containere skal det ske i lastvogne, som kan forsegles forsvarligt med rulleplomber. Prøvetageren skal overvåge indladningen i transportvognen og skal efter indladningen uden på transportvognen anbringe en partimærkeseddel på en snor, som herefter plomberes med en rulleplombe ved hjælp af plombetangen (figur 8.5).

Figur 8.5

8.3.3 Octabins

Octabins er 8-kantede kasser fremstillet af meget kraftigt pap. Frøpartier emballeret i octabins dækkes med et kraftigt låg, som passer nøjagtigt til kassen. Låget og octabinen forsegles med mindst 4 forseglingsetiketter jævnt fordelt på låget. Forseglingen er brudt, hvis forseglingsetiketterne er revet i stykker.

8.3.4 Siloer

Partier i siloer skal forsegles med snor eller plastbinder og rulleplombe ved såvel tilløb som afløb. Partimærkesedlen sættes på under rulleplomben.

8.3.5 Sække

Der kan anvendes forskellige typer sække til forsegling af partier.

Selvlukkende ventilsækkeStorfrøede arter

Partier af storfrøede arter (fx sædekorn, ært og hestebønne), betragtes som fyldestgørende forseglet når de er fyldt i selvlukkende ventilsække. Når en selvlukkende ventilsæk er fyldt op, presser frøet indersiden af sækken for ventilåbningen, således at indholdet ikke kan løbe ud. Ventilsækkens forsegling kan ikke efterfølgende brydes, uden at det kan ses.

Småfrøede arter

Hvis selvlukkende ventilsække benyttes til småfrøede arter mindre end hvedekerner (fx raps og kløver), skal ventilsækkens åbning lukkes således, at frøet ikke triller ud af sækkene. Dette kan gøres med en forseglingsetiket, formular 56.

Småsække

Småsække kan forsegles med syning + mærkeseddel/plombe, se afsnit 8.2.5.

Storsække

Storsække kaldes også typisk bigbags.

Storsækkens top kan

- lukkes ved binding med snor/plastbindere, der forsegles med rulleplombe eller håndlukkeplombe.
- lukkes og forsegles med svejsning eller forseglingsstrips.
- forsegles med syning + mærkeseddel/plombe, se afsnit 8.2.5.

Partimærkeseddel, hvori der er lavet et hul til at trække snoren igennem, kan påsættes snor/plastbinder. Efterfølgende forsegles sækken med rulleplombe eller håndlukkeplombe uden på mærkesedlen. Tilsvarende gælder ved lukning med forseglingsstrips.

Partimærkeseddel kan også opbevares i plastlomme. Hvis storsækken har en plastlomme, der kan betragtes som en integreret del af storsækken, kan den bruges til at opbevare partimærkesedlen. Plastlommen skal være syet i én af sækkens naturlige syninger fx mellem top og side. Hvis der benyttes en symærkeseddel skal lommens åbning forsegles med formular 56.

Sække med ubrudt tal- eller bogstavsrække

Sække (af ikke-vævet stof), der er forsynet med en påtrykt tal- (1-9) eller bogstavsrække (A-Z), som begynder med nummer 1 eller bogstav A på den øverste kant og som er lukket med en syning, er at betragte som en forsegling. Tal- eller bogstavsrækken, som er trykt ned langs den ene side viser, at sækkene har bevaret deres oprindelige dimensioner.

Sytrådens frie ende skal ikke forsynes med håndlukkeplombe eller rulleplombe, selv om syningen ikke går gennem en symærkeseddel eller formular 56.

Det er en absolut forudsætning, at der kun må være ét syspor i sækken. Hvis der er mere end ét syspor er forseglingen ugyldig medmindre der sættes en rulle- eller håndlukkeplombe i sytrådens frie ende.

9. Indberetning til TystofteFonden

Virksomhedens og prøvetagers opgaver ved indberetning

Et parti skal anmeldes til certificering af den virksomhed, der producerer eller importerer partiet. Herefter indberetter prøvetager data om prøvetagning og mærkning af partiet, og afslutter herefter indberetningen af partiet. Virksomheden har ansvar for at annullere partier eller dele af partier.

Virksomhedens opgaver

- Oprettelse af parti, herunder store moderpartier af sædekorn
- Annullering af parti

Prøvetagers opgaver

- Indberette data om prøvetagning og mærkning af partier
- Indberette oplysninger om ommærkning og tillægsmærkning

Indberetning skal ske elektronisk ved følgende prøvetagning/mærkning:

1. Partier i forbindelse med certificering (9.1)
2. Produktion af vintersæd i perioden 1. maj – 30. juni (kap 10.2.1)
3. Forlængelse af gyldighedsperioden (9.2)
4. Sortsblandinger af sædekorn (9.3)
5. Import af partier (9.1.2)

Prøvetagerens ansvar ved elektronisk indberetning er beskrevet i afsnit 9.1-9.3.

Indberetning skal ske på papir (formular 300 eller 302) eller via mail ved flg. prøvetagning/mærkning:

1. Oprettelse af store partier af sædekorn (moderpartier)
2. Ommærkning af partier fx ved op- & nedklassificering
3. Indberetning om ommærkning i forbindelse med bejdsning
4. Partier af sorter, der er under afprøvning med henblik på optagelse på sortsliste
3. Frøblandinger og angivelse af partier der indgår i blandingerne

Ved indberetning på papir skal de nævnte formularer benyttes. I afsnit 9.4 er beskrevet hvordan de udfyldes, og der er eksempler på udfyldelse af formular 300 sidst i dette kapitel.

Ingen indberetning af prøvetagning/mærkning

Prøvetagning/mærkning skal kun indberettes til TystofteFonden, når aktiviteten er udført med henblik på certificering af partiet.

Prøvetager skal ikke indberette nedenstående, men der skal dog føres logbog over aktiviteterne:

1. Forsegling af ikke-endeligt certificeret parti, formular 72
2. Prøvetagning udelukkende til brug for ISTA-analyse skal indberettes i visse tilfælde, se kapitel 13.

9.1 Elektronisk indberetning ved prøvetagning og mærkning

Elektronisk indberetning skal foretages ved prøvetagning og mærkning af partier i forbindelse med certificering.

Virksomheden og prøvetager skal indberette hver deres del af oplysningerne. Et parti er ikke anmeldt til certificering hos TystofteFonden, før prøvetageren har godkendt alle data.

Prøvetager skal indberette:

- Oplysning om partistørrelse
- Formularnummer (mærkeseddel der benyttes)
- Dato for prøvetagning
- Om partiet er prøvetaget før og efter bejdsning
- Prøvetagningsmetode.

Virksomheden skal indberette:

- Art
- Sort
- Indgået avl
- Referencenummer
- Evt. bejdsemiddel

9.1.1 Indberetning af data

De data, som prøvetageren er ansvarlig for, kan indberettes elektronisk på to måder:

1. Prøvetageren indtaster selv prøvetagerdata.
2. Virksomheden indsender alle oplysninger om parti elektronisk, herunder også prøvetagerdata, hvorefter prøvetageren godkender dem. Det er kun prøvetager der kan godkende partiet.

Den virksomhed, der producerer partierne, aftaler med prøvetageren, hvilken metode der benyttes til indberetning af prøvetagerdata.

Login

Ved begge metoder skal prøvetager gå ind på: www.fcs.tystofte.dk og vælge FCS-002.

Her logges ind med username (prøvetager-ID) og det password der er udleveret af TystofteFonden.

Herefter er der logget på. Klik på "godkend indberetninger" (figur 9.1).

Figur 9.1

Skift password

Password bør ændres mindst en gang om året, fx ved sæsonens begyndelse, af hensyn til IT-sikkerheden og for at sikre, at det kun er prøvetager, der kender password. Prøvetager må ikke overdrage password til andre personer, heller ikke andre prøvetagere. I figur 9.2 ses hvordan man ændrer password ved at klikke på "Change password" og følge anvisningerne.

Figur 9.2

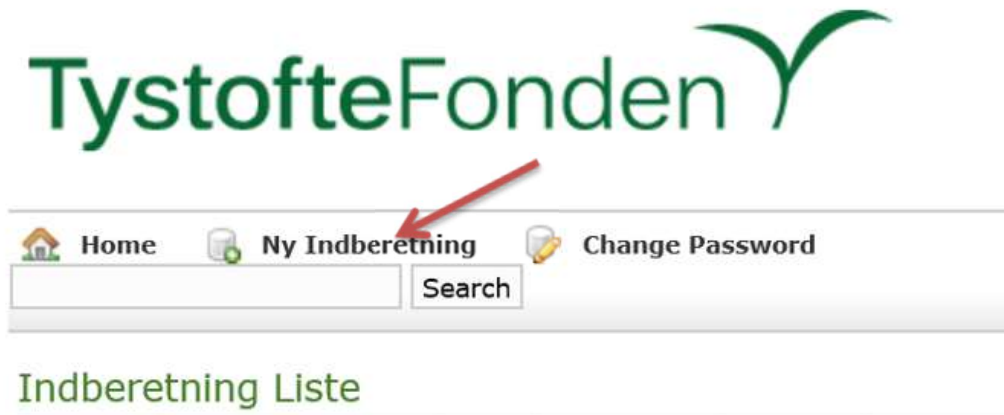
Indberetning af prøvetagerdata

Der er tre mulige situationer:

- A: Firmaet har ikke indberettet noget
- B: Firmaet har indberettet partioplysninger
- C: Firmaet har indberettet partioplysninger og prøvetagerdata

A: Firmaet har ikke indberettet noget

Når prøvetager skal indtaste prøvetagerdata, skal der klikkes på: "Ny indberetning" (figur 9.3). Så åbnes et indtastningsbillede og data kan indtastes.

Figur 9.3

Referencenummer: Indtast referencenummeret fx 23PD123. Der skal ikke tastes DK eller DNK foran selve nummeret (figur 9.4).

The image shows the 'Opret Indberetning' (Create Report) page on the TystofteFonden website. The page has two tabs: 'Firma indberetning' and 'Prøvetager indberetning' (selected). The 'Referencenummer' field is circled in blue, and the '23PD123' value is entered in the adjacent field (highlighted with a red arrow). Below these fields are input fields for 'Prøvetager' (containing 'xxx') and 'Dato' (set to 20 januar 2023).

Figur 9.4

Hvis følgende røde tekstbesked vises (figur 9.5), efter at have indtastet referencenummer, er det fordi partiet allerede er oprettet, gå da til punkt B.

TystofteFonden

Home Indberetning Liste

Opret Indberetning

❗ Feltet [referencenummer] som har værdien [12LA1322] skal være unik

Firma indberetning Prøvetager indberetning

Referencenummer 12LA1322

Prøvetager XXX

Figur 9.5

Prøvetager: I feltet "Prøvetager" er automatisk angivet den prøvetager, der er logget på. Det betyder, at prøvetager ID ikke skal indtastes. I figur 9.6 er det prøvetager med ID-nummer 012, der er logget ind og derved registreret som prøvetager.

TystofteFonden

Home Indberetning Liste Ny Indberetning

Vis Indberetning

Firma indberetning Prøvetager indberetning

Referencenummer 21TY123

Prøvetager	012
Dato	02-07-2020
Formular	70 ID
Antal Kg Ialt	1.740
Enheder	3
Metode	Manuel
Analyseret	Autoriseret dansk laboratorie
Prøvetager Bemærkning	

Ret Slet

Figur 9.6

B: Firmaet har indberettet partioplysninger, prøvetager indberetter prøvetagerdata

Prøvetager logger på og klikker på "Godkend indberetninger". Så fremkommer et skærbillede (figur 9.7), der viser partier produceret på prøvetagningssteder, hvor prøvetager er registreret til at udføre prøvetagning. Når prøvetagerdata mangler vil status være "ikke klar". Der klikkes på referencenummeret ud for partiet, og prøvetager kan nu taste prøvetagerdata ind.

TystofteFonden

Home Ny Indberetning Change Password Search

Indberetning Liste

Status	Reference nummer	Firma	Prøvetager	Prt. dato	Prøvetager Bemærkning	Formular	AntalKg	Ialt	Enheder	Metode	Analyseret	Pfoeb	Indg. diff 5%
ikke klar	2075018	VIK								Automatisk		false	Ialt 8.846 diff

Ialt: 1

Godkend markerede på denne side

Figur 9.7

Indtastning af prøvetagerdata

Nummerering henviser til numre i figur 9.8

- 1. dato:** Her indtastes prøvetagningsdato. Dags dato angives, men både dato, måned og år kan ændres ved at klikke på pil ned.
- 2. Formular:** Klik på pil ned og vælg det formularnummer, partiet er mærket med fx 96 hvis partiet er C1 efter EU-minimumsnormer.
- 3. Antal kg i alt:** Partiets totale vægt i kg. Vægt kan indtastes med eller uden tusindtals separator (for eksempel 10.000 eller 10000).
- 4. Enheder:** Indtast antal enheder i partiet. Antal enheder skal altid udfyldes. Hvis antal enheder er udfyldt med "0", kan partiet ikke efterfølgende godkendes af prøvetager.
- 5. Metode:** Vælg mellem automatisk prøvetagning eller manuel prøvetagning.
- 6. Analyseret:** Klik på pilen og vælg imellem autoriseret dansk laboratorium, officielt udenlandsk laboratorium eller autoriseret udenlandsk laboratorium.
- 7. Prøvetager bemærkning:** Her kan indtastes yderligere oplysninger om parti eller prøvetagning.
- 8. Udfyldes hvis partiet er bejdsset:** Firmaet har ansvar for udfyldelse af dette og prøvetager kan ikke indtaste her.
- 9. Prøvetaget før og efter bejdsning:** Kun for sædekorn. Husk at sætte et kryds her, hvis et parti er prøvetaget både før og efter bejdsning (ved sort pil).
- 10. Opret:** Når al data for et parti er indtastet klikkes på "opdater", og prøvetager kan begynde forfra med at indberette data for et nyt parti, ved at klikke på "indberetning Liste".

Når indtastning af data for partier er komplet, skal data godkendes. Se afsnit i dette kapitel om "Godkendelse af data".

TystofteFonden

Home Indberetning Liste Ny Indberetning

Ret Indberetning

Firma indberetning **Prøvetager indberetning**

Referencenummer 21TY123

Prøvetager 122

1 Dato 31 oktober 2020

2 Formular

3 Antal Kg Ialt

4 Enheder

5 Metode Automatisk

6 Analyseret

7 Prøvetager Bemærkning

8 Udfyldes hvis partiet er bejdset

9 Prøvetaget før og efter bejdning ☐

10

Figur 9.8

TystofteFonden

Home Ny Indberetning Change Password

Search

Indberetning Liste

marker	Reference nummer	Firma	Prøvetager	Prt. dato	Prøvetager Bemærkning	Formular	AntalKg Ialt	Enheder	Metode	Analyseret	Pfoeb	Indg. diff 5%
☐	21TY123	TYS	012	02-07-2020		70 ID	1.740	3	Manuel	AUT_DK_LAB	false	Ialt 1.740 diff
☐	21TY124	TYS	012	28-08-2020		70 ID	590	1	Manuel	AUT_DK_LAB	false	Ialt 590 diff

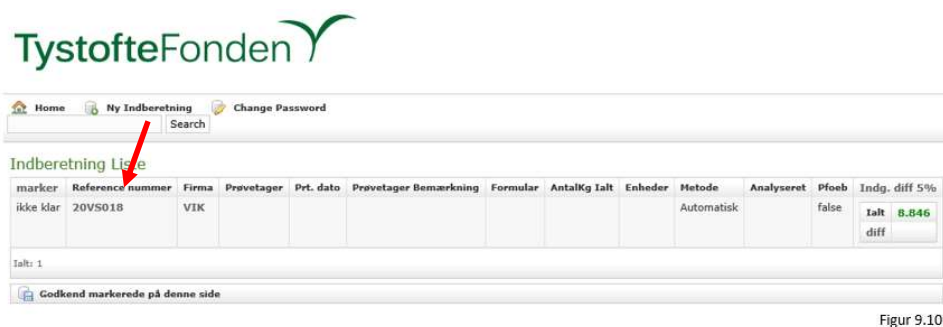
Ialt: 2

Figur 9.9

C: Prøvetagerdata er indberettet af firma

For at kontrollere samt eventuelt tilrette prøvetagerdata til et parti, der er oprettet, og hvor firmaet allerede har registreret prøvetagerdata klikkes på "Indberetning Liste" for at få en oversigt over data for producerede partier der mangler godkendelse (figur 9.9)

Hvis prøvetagningsdata ikke er korrekt, skal prøvetager rette dem, ved at klikke på referencenummeret på indberetningslisten (figur 9.10)

Figur 9.10

Figur 9.11

Tryk på "Ret", hvis der er noget, der skal rettes (figur 9.11). Se i næste afsnit hvordan der rettes.

Godkendelse af data

For at godkende partier, skal der logges på og vælges: "Godkend indberetninger" (figur 9.1). Indberetningslisten kommer da frem, og her kan ses alle partier anmeldt til TystofteFonden, som endnu ikke er godkendt af prøvetager (figur 9.9). Prøvetageren kan se samtlige partier, fra de virksomheder prøvetageren er tilknyttet. Hvis partierne fra en virksomhed ikke fremgår af listen, skal prøvetageren kontakte TystofteFonden. Samme gælder hvis listen indeholder partier fra en virksomhed, som prøvetager ikke har tilknytning til.

Kontroller om oplysningerne på et parti er korrekte, ved at klikke på referencenummeret og se detaljer på såvel "Firma indberetning" som "Prøvetager indberetning". Der kan være informationer der skal rettes, se mere i afsnit "Indberettet prøvetagerdata skal ændres eller tilføjes".

Indberettede data er korrekte

For de partier, hvor de indberettede data er korrekte, klikkes i feltet ☐ i kolonnen "marker" ud for de pågældende partier (figur 9.12).

TystofteFonden

Home Ny Indberetning Change Password

Indberetning Liste

marker	Reference nummer	Firma	Prøvetager	Prt. dato	Prøvetager Bemærkning	Formular	AntalKg	Ialt	Enheder	Metode	Analyseret	Pfoeb	Indg. diff 5%
☐	21TY123	TYS	012	02-07-2020		70 ID	1.740	3	Manuel	AUT_DK_LAB	false		Ialt 1.740 diff
☐	21TY124	TYS	012	28-08-2020		70 ID	590	1	Manuel	AUT_DK_LAB	false		Ialt 590 diff

Ialt: 2

Godkend markerede på denne side

Figur 9.12

Derefter klikkes på "godkend markerede på denne side".

Data for de pågældende partier er herefter godkendt af prøvetageren, partierne kan ikke længere ses på listen og er nu anmeldt til certificering.

Når prøvetageren har godkendt data, kan hverken virksomhed eller prøvetager ændre i det indberettede. Herefter er det kun TystofteFonden, der kan ændre visse data efter henvendelse fra virksomhed eller prøvetager.

OBS: Ikke alle data kan rettes af TystofteFonden. Er et parti først indberettet kan der ikke rettes i referencenummer. Såfremt referencenummer er forkert, skal partiet annulleres og referencenummer kan ikke anvendes igen.

Årsager til, at et parti ikke kan godkendes

Partier, som står mærket med "ikke klar", mangler enten prøvetagerdata/virksomhedsdata, eller der er fejl i enten virksomhedens eller prøvetagers data.

Data mangler

- Er det prøvetagerdata, tilføjes data.
- Er det data fra virksomheden, der mangler, eller som ikke er korrekte, skal virksomheden kontaktes, som så skal ændre eller tilføje data, inden der kan godkendes.

Uoverensstemmelse mellem data for mængde

Hvis der er uoverensstemmelse mellem de mængder, virksomheden har indberettet, og den partistørrelse, som prøvetageren indberetter, kan prøvetager ikke godkende prøvetagerdata. I figur 9.13 er vist eksempel hvor partistørrelsen er 26.500, men der er indberettet 31.500 kg. Prøvetageren skal undersøge, hvilken oplysning der er korrekt. Hvis det er prøvetagerens data, der skal ændres, er

TystofteFonden

Home Ny Indberetning Change Password

Indberetning Liste

marker	Reference nummer	Firma	Prøvetager	Prt. dato	Prøvetager Bemærkning	Formular	AntalKg	Ialt	Enheder	Metode	Analyseret	Pfoeb	Indg. diff 5%
ikke klar	12LA1322	DLG-HA	016	19-08-2011		87 DK/EU C2	26.500	53	Automatisk	AUT_DK_LAB	true		Ialt 31.500 diff 18,47%
ikke klar	12LA1712	DLG-HA	016	06-09-2011		87 DK/EU C2	4.000	63	Automatisk	AUT_DK_LAB	true		Ialt 31.500 diff 31,25%

Figur 9.13

prøvetager ansvarlig for at rette og efterfølgende godkende. Er det virksomheden, der skal rette, skal prøvetager kontakte virksomheden, som skal rette data, før prøvetager kan godkende partiet.

Indberettet prøvetagerdata skal ændres eller tilføjes

Hvis prøvetagerdata skal ændres, klikkes på referencenummeret for det pågældende parti. I det efterfølgende billede klikkes på "ret" (figur 9.11). Herefter fremkommer skærmbillede som vist på figur 9.14. Her er to faneblade (de grønne pile). Prøvetageren kan kun rette de oplysninger der fremgår af fanebladet "Prøvetager indberetning", som er det, der automatisk viser sig (blå fane).

Her ses de indberettede data. De relevante data ændres (eks partistørrelse, antal enheder eller andet) og til sidst klikkes på opdater.

The screenshot shows the 'TystofteFonden' web interface. At the top, there's a navigation bar with 'Home', 'Indberetning Liste', and 'Ny Indberetning'. Below it, a 'Ret Indberetning' section contains two tabs: 'Firma indberetning' and 'Prøvetager indberetning'. The 'Prøvetager indberetning' tab is active, showing a form for reference number '21TY123'. The form fields are: Prøvetager (151), Dato (30 September 2020), Formular (95 EU BA), Antal Kg Ialt (4.600), Enheder (5), Metode (Manuel), and Analyseret (Officielt udenlandsk laboratorie). There is a text area for 'Prøvetager Bemærkning'. At the bottom, there's a checkbox for 'Udfyldes hvis partiet er bejdset' and a checkbox for 'Prøvetaget får og efter bejdning'. The 'Opdater' button is circled in red. Two red arrows point to the 'Antal Kg Ialt' and 'Enheder' fields. Green arrows point to the 'Ret Indberetning' tab and the 'Prøvetager indberetning' sub-tab.

Figur 9.14

I det efterfølgende billede klikkes på "indberetningsliste" for at kunne godkende data, og partierne godkendes som vist på figur 9.12.

Kan et oprettet parti slettes?

Er et parti først oprettet og godkendt af prøvetager, kan det ikke slettes!

Er partiet fejlindberettet kan det annulleres ved at kontakte TystofteFonden, men referencenummer kan ikke anvendes igen. Kontroller derfor alle data inden godkendelse.

Husk, et partis data kan ændres lige indtil det er godkendt af prøvetageren!

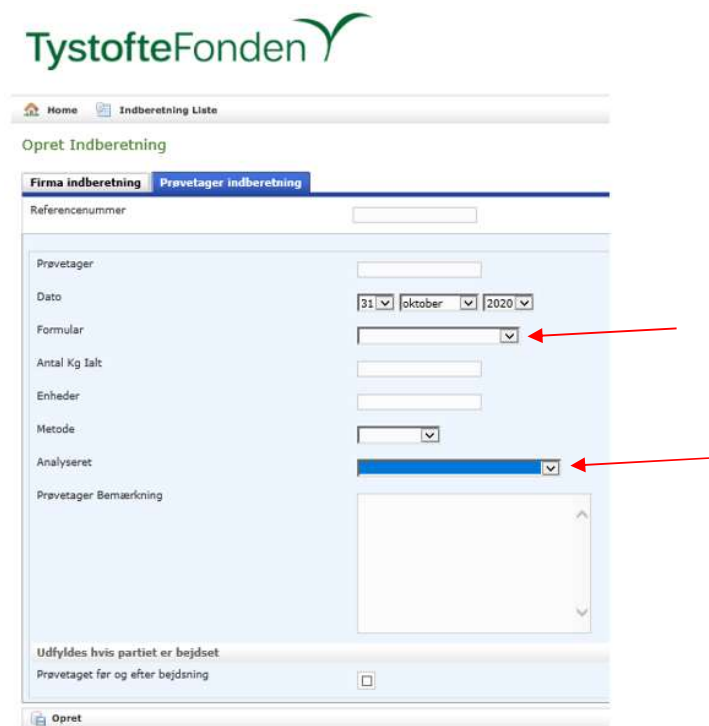
9.1.2 Indberetning af importerede partier

Importerede partier skal også anmeldes elektronisk bortset fra enkelte undtagelser, se kapitel 16.

Data for såvel prøvetagning som firma skal indberettes på samme måde som for danske partier, husk dog at såfremt partiet får tildelt dansk referencenummer skal det have tilføjet U foran firmakendingsbogstaver, dvs. det skal være af typen 21UTY123.

Prøvetager skal være opmærksom på ved indberetning af prøvetagerdata, at feltet "Formular", skal udfyldes uanset om der er sat danske mærkesedler på eller ej. Vælg det korrekte formularnummer. Eksempelvis skal importeret sædekorn C1 mærkes med formular 96 og ikke 86, som kun anvendes til dansk produceret sædekorn.

Husk også at feltet "Analyseret" skal udfyldes (figur 9.15).

Figur 9.15

I firma indberetning skal virksomheden sørge for at indtaste importland samt det udenlandske referencenummer, dette gælder uanset om partiet beholder det udenlandske nummer eller ej.

I feltet "Udfyldes for danske partier" skal "Indgående" udfyldes uanset at partiet ikke er et dansk parti (figur 9.16).

The screenshot shows the 'Opret Indberetning' form in the TystofteFonden system. The form is divided into two main sections: 'Firma indberetning' and 'Prøvetager indberetning'. The 'Udfyldes for danske partier' section is highlighted with a red circle, showing fields for 'Indgående' (USPEC) and 'Kg' (10000). The 'Udfyldes for udenlandske partier' section is also highlighted with a red circle, showing fields for 'Udenlandsk Ref' (NL1234567) and 'Importland' (Holland).

Figur 9.16

I nummer skrives USPEC og i Kg anføres partiets vægt. Prøvetager skal inden godkendelse kontrollere at disse oplysninger er anført, og er dette ikke tilfældet skal virksomheden kontaktes. Prøvetager skal godkende partierne på samme måde, som danske partier godkendes.

9.2 Indberetning ved forlængelse af gyldighedsperiode

Data i forbindelse med forlængelse af et partis gyldighedsperiode, indberettes på samme måde, som beskrevet i afsnit 9.1.1 om Indberetning af data for certificering af partier. Ved gyldighedsforlængelse kan prøvetageren tillægsmærke partiet med mærkesedlen formular 60. I dette tilfælde skal feltet "formular" udfyldes med formular 60 (figur 9.17).

Som "Indgående Ref" skal **ALTID** anvendes det oprindelige parti. Dvs. hvis 23TY123 skal gyldighedsforlænges, 23TY123 angives som indgående referencenummer.

Husk at partier der gyldighedsforlænges skal have tilføjet "-1" efter referencenummer (eller "-2", "-3" etc. afhængig af hvor mange gange, eller hvor mange dele af partiet, der er blevet gyldighedsforlænget). Er der tvivl om hvilket nummer der skal tilføjes (fx hvis kun dele af partiet er tilstede), skal TystofteFonden kontaktes.

Gyldighedsforlængelse for et parti skal godkendes af prøvetager på samme måde som andre partier.

TystofteFonden

Home Indberetning Liste

Opret Indberetning

Firma indberetning | Prøvetager indberetning

Referencenummer: 20TY123-1

Prøvetager: SIV

Dato: 31/10/2020

Formular: 60 Gyldigheds forlængelse

Antal Kg Ialt: 10000

Enheder: 20

Metode: Manuel

Analyseret: Autoriseret dansk laboratorie

Prøvetager Bemærkning:

Udfyldes hvis partiet er bejdset
Prøvetaget før og efter bejdning

Opret

Figur 9.17

9.3 Indberetning af sortsblandinger af sædekorn

Sortsblandinger er nærmere beskrevet i kapitel 10.

9.3.1 Indberetning af selve sortsblandingen

Bemærk at de indgående partier til sortsblandinger skal være certificeret, før data for sortsblandingen kan indberettes. Data for sortsblandingspartier indberettes og godkendes som data fra andre partier. I stedet for sortsnavn angives sortsblandingsnummeret (tildeles af TystofteFonden). Partierne skal mærkes med enten formular 88c eller 98c.

Særligt ved godkendelse af sortsblandinger:

Når prøvetageren godkender sortsblandinger, garanterer prøvetageren samtidig,

- at firmaet har indberettet de korrekte partier
- at de indberettede mængder er korrekte

Indgående partier til sortsblandingen kan kontrolleres ved at gå ind på selve partiet (jf. figur 9.10) eller ved blot at klikke på "I alt" yderst til højre i oversigten over partier (figur 9.18).

ager Bemærkning	Formular	Kategori	UdenlandskRef	Importland	AntalKg Ialt	Indg. diff 5%	Historik
	88C DK/EU SortsBl.	C2			22.000	Ialt 22.000 diff	

Figur 9.18

Derved vises de komponentpartier der er blandet, samt antal kg der er anvendt fra hvert parti der indgår (figur 9.19).

Formular	Kategori	UdenlandskRef	Importland	AntalKg	Ialt	Indg. diff 5%	Historik
88C DK/EU SortsBl.	C2			22.000			
						21HN003 7.333	
						21HN017 7.333	
						21HN041 7.334	
						Ialt 22.000	
						diff	

Figur 9.19

Er det de korrekte partier og mængder, der er angivet, kan prøvetageren godkende partiet.

Er det ikke de korrekte partier eller mængder, skal prøvetageren kontakte virksomheden. Virksomheden skal indberette de korrekte partier og mængder, og derefter kan prøvetageren godkende sortsblandingspartiet.

9.4 Indberetning ved ommærkning af partier

Ved ommærkning af et parti sættes en anden mærkeseddelformular på partiet, uden at partiet prøvetages til ny certificering. De oprindelige analyseresultater for partiet kan normalt overføres til det nye (ommærkede) parti.

Ommærkning af partier kan ikke indberettes elektronisk. Derfor foretages indberetning på formular 300 (se eksempler sidst i dette kapitel) eller via mail.

Betingelser for ommærkning er beskrevet i kapitel 7, og figurer i kapitel 7 viser eksempler på udfyldelse af form 300 ved ommærkning.

På næste side gennemgås udfyldelsen af formularens enkelte felter (se også figur 9.20).

- Partiets reference nr. DK:** Kun partier, der er forseglet og mærket, tildeles et referencenummer, se kapitel 7. Partiets referencenummer skal påstemples eller være anført med trykte tal og/eller bogstaver. Hvis det drejer sig om et udenlandsk parti, som beholder sit oprindelige referencenummer, streges "DK" ud.
- Rekvirentens navn, adresse og telefonnr.:** Angiv navn, adresse og eventuelt telefonnummer. Hvis én virksomhed udfører lønarbejde for en anden virksomhed, angives den virksomhed som ejer partiet, da denne virksomhed er rekvirenten og ansvarlig for partiets kvalitet (se nedenfor i pkt. 6).
- Prøvetager:** Ved afkrydsning anføres, hvem der er ansvarlig for indberetningen: "Officiel prøvetager" eller "Firmaets prøvetager".
- Kategori:** I forbindelse med prøvetagning mærkes partiet med en mærkeseddel, af hvilken partiets kategori fremgår. Kategoribetegnelsen skal anføres ved følgende forkortelser:
 F = F-materiale (Forædlermateriale)
 Pba = Præ-basisfrø/sædekorn

Ba	=	Basisfrø/sædekorn
C1	=	Certificeret frø/sædekorn 1. generation (herunder frøblanding formular 88L)
C2	=	Certificeret frø/sædekorn 2. generation
H	=	Handelsfrø
ID	=	U-certificeret markfrø, sædekorn eller standardfrø for partier mærket med formular 70
St	=	Standardfrø

5. **Antal enheder:** Størrelse på det ommærkede parti

"Antal enheder": her angives hvor mange enheder i partiet der ommærkes.

"a kg": Angiv, hvor mange kg hver enhed vejer.

"Opgivet antal kg i alt": Partiets samlede vægt angives.

"Antal enheder" og "Opgiv antal kg i alt" skal altid udfyldes.

Feltet "Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve" udfyldes.

[illegible]

		Indberetning om parti		Partiets referencenr. DK 									
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. 				☐ Officiel prøvetager ☐ Firmaets prøvetager									
				<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Avlsparti nr.</td> <td style="width: 50%;">Kg</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>		Avlsparti nr.	Kg						
				Avlsparti nr.	Kg								
Dato for udtagning af prøve 													
Prøvetagningssted 													
Ved importeret fra, opgiv land 													
Art. sort (eventuelt frø- eller sortsblandingsnummer) 		☐ Indgår i sortsblanding		☐ Økologisk		Kategori 							
Mærke 		Antal enheder											
☐ Partiet er bejdset (angiv nr. eller navn) 		a kg (evt.)											
☐ Prøvetaget før og efter bejdning		Opgivet antal kg i alt											

Figur 9.20

The image shows a seed inspection form from TystofteFonden. The main form is titled 'Indberetning om parti' and includes fields for 'Partiets referencenr.' and 'DK'. It contains sections for 'Bekræftelse af parti', 'Kontrol af prøver', and 'Ekspedition (udfyldes af virksomheden)'. A red circle highlights the 'Ommærkning inden for samme generation' option in the 'Markering og forsegling uden udtagning af prøve' section. An arrow points from this circle to a detailed view of this section on the right.

Markering og forsegling uden udtagning af prøve

☐ Ommærkning inden for samme generation

fra formular nr. []

til formular nr. []

☐ Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering

fra formular nr. []

til formular nr. []

Tidligere referencenr. []

(Hele partiet skal være til stede)

Date for prøvetagens udfyldelse af formular []

Prøvetagens underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt) []

Figur 9.21

Ommærkning inden for samme generation.

Ved afkrydsning (se figur 9.21) anføres, at der er tale om "Ommærkning inden for samme generation". Ved ommærkning inden for samme generation ændres kategorien ikke. Partiet kan fx være C1 der ændres fra EU-mærkning (formular 96) til OECD-mærkning (formular 66), men der sættes OECD-mærker på i stedet for EU mærker. Felterne "fra formular nr." og "til formular nr." udfyldes. Partiet beholder her det oprindelige referencenummer.

Markering og forsegling uden prøvetagning

☒ Ommærkning inden for samme generation

fra formular nr. 87

til formular nr. 97

Figur 9.22

Eksempel på indberetning af ommærkning inden for samme generation: Et sædekornsparti på 30.000 kg er mærket med formular 87, og 5.000 kg skal afsættes uden for Danmark. Den udenlandske aftager ønsker denne del af partiet ommærket til formular 97, det må herefter kun sælges uden for Danmark. Feltet udfyldes på som vist figur 9.22

Ommærkning ved op- eller nedklassificering

Ved Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering skal felterne "fra formular nr." og "til formular nr." udfyldes sammen med feltet "Tidligere referencenr.". Hele partiet skal ommærkes, og partiet skal have et nyt referencenummer (figur 9.23).

☒ Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering		
fra formular nr.	96	
til formular nr.	95	
Tidligere referencenr.	DK 21TY123	
(Hele partiet skal være til stede)		

Figur 9.23

Deling / opsækning / omladning skal ikke indberettes til TystofteFonden, men prøvetageren skal registrere det, og indsende til TystofteFonden ved anmodning. Virksomheden skal udlevere de mærkesedler, der fjernes fra de oprindelige enheder, til prøvetageren, som skal destruere mærkesedlerne.

Til slut underskriver prøvetageren ved at udfylde de tre felter vist i figur 9.24. Med dato, tangnr. og underskrift bekræfter prøvetager, at oplysninger om partiet er korrekte.

Dato for prøvetagers udfyldelse af formular	Tangnr.
Prøvetagers underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)	

Figur 9.24

Ommærkning ved bejdsning af partier

Se også kapitel 14 om bejdsning.

The figure shows two forms side-by-side. The left form is the 'TystofteFonden' form, and the right form is the 'Reporting of seed lot' form. Red circles highlight corresponding fields in both forms:

- Seed lot reference no.:** DK 21TY123A
- Requestor's name, address and phone no.:** Firmanavn
- Date of sampling:** Dato for prøvetagning
- Sampling location:** Prøvetagningssted
- Species, variety (optional seed- or variety mix no.):** Art og sort
- Label:** Label
- Treated seed:** Behandlet frø
- No. of units:** Enheder
- kg:** kg
- Total mængde der bejdes:** Total mængde der bejdes

Figur 9.25

Ved indberetning af bejdning efter oprindelig prøvetagning og certificering, benyttes formular 300. Der angives referencenummer med tillæg af bogstav, antal enheder og kg der er bejdset samt hvilket bejdsemiddel der er anvendt (figur 9.25).

Prøvetagers underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekte):

Underskriv formularen med det fulde navn. Det er ikke tilladt at underskrive med initialer. Med underskriften bekræfter prøvetageren, at oplysninger er korrekte, og vedkommende er ansvarlig for prøvetagning, mærkning og forsegling af det nævnte parti samt neddeling, mærkning og plombering af prøver. Se eksempler sidst i dette kapitel på udfyldelse af formular 300 ved ommærkninger.

9.5 Andre undersøgelser/bemærkninger

Bemærkningsfeltet på formular 300 eller feltet til bemærkninger ved elektronisk indberetning (figur 9.26) skal udfyldes, hvis der er særlige forhold for prøvetagningen, som kan være af relevans for TystofteFonden.

Figur 9.26

Eksempler på bemærkninger:

"Afbrudt forsegling" skal anføres, hvis en prøvetagning ikke afsluttes samme dag, som den begyndes. I feltet "Dato for udtagning af prøve" skal stå dato for begyndelse af prøvetagning.

"Udlevering i løs vægt direkte fra produktion". Hvis der ved produktion af et parti udleveres sædekorn i løs vægt til den endelige forbruger, skal det anføres her.

"Kostbart frø. Nedsat prøvestørrelse" anføres, hvis der er tale om særligt kostbart frø. Forudsætter forudgående tilladelse fra TystofteFonden.

9.6 Annullering af partier

Et parti, der ikke overholder kvalitetsnormerne, skal annulleres. Andre tilfælde hvor annullering kan være relevant er fx ved fejloprettede partier eller hvis partiet er blevet beskadiget. Det er muligt at annullere kun en del af partiet. Hvis et faldet parti indgår i et nyt certificeret parti, skal det faldne parti først annulleres.

Prøvetager skal sikre, at referencenummeret fjernes fra alle annullerede enheder af partiet.

- Referencenummeret fjernes ved, at partimærkesedlerne fjernes fra alle enheder og overdrages til prøvetageren. Prøvetageren skal destruere mærkesedlerne på det parti, der annulleres, samt føre regnskab med destruerede mærkesedler.
- Hvis mærkesedlen er trykt på enhederne, skal mærkesedlen overmales med uigennemsigtig farve på alle enheder, som forevises prøvetageren, eller de tomme sække skal overdrages til prøvetageren.

Indberetning om annullering skal foretages af virksomheden. Virksomheden skal sende en e-mail til

TystofteFonden med information om hvilke partier der skal annulleres, og evt. mængder der skal annulleres.

9.7 Indberetning af frøblandinger

Formular 302 "Indberetning om parti af frøblanding eller blanding af byg og markfrø" kan anvendes ved indberetning om blandinger af markfrø (se kapitel 11), hvor blandingerne mærkes med formular 88L. Der udfyldes én formular 302 for hvert blandingsparti (figur 9.27).

Indberetning af frøblandinger kan desuden ske via mail eller ved indsendelse af virksomhedens "jobcards".

	Indberetning om blandingsparti af markfrø eller blanding af sædekorn og markfrø
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. 	Blandingsens referencenr. DK Eventuelt nummer/navn

Art og sort	Referencenummer	Medgøbet antal		Antal modtagne mærkesedler	
		Enheder	Kg	Form.nr.	Antal
	DK				
	DK				
	DK				
	DK				
	DK				
	DK				
	DK				
	DK				
Blandingspartiets samlede antal enheder og vægt					

Dato:	Tangnr.	Prøvetagers underskrift	
---	---	-------------------------	--

Formular 302 (08-17)

Figur 9.27

Følgende punkter udfyldes:

1. **Rekvirentens navn, adresse og telefonnr.:** Angiv virksomhedens navn og afdeling.
2. **Blandingens referencenr.:** Partiets referencenummer stemples her
3. **Eventuelt nummer/navn:** Er frøblanding af virksomheden tildelt et navn kan det angives her.
4. **Art og sort:** Angiv arts- og sortsnavn på de indgående partier.
5. **Referencenummer:** Angiv referencenumrene på de indgående partier.
6. **Medgået antal enheder og kg:** Angiv, antal enheder samt den samlede mængde i kg på delkomponentpartierne.

Eksempel: Der produceres en blanding af 24 storsække med i alt 24.150 kg byg og 84 sække med i alt 2.100 kg alm. rajgræs. Disse oplysninger angives i de relevante felter ud for de respektive referencenumre.

Antal kg for hvert indgået parti skal oplyses. Det er ikke tilstrækkeligt at angive de indgåede partiers procentvise andel i den samlede blanding.

7. **Antal modtagne mærkesedler:** Angiv antal mærkesedler for hvert af de indgående partier.

Eksempel: Hvis der anvendes 3 kasser af et parti, og prøvetageren modtager 3 partimærkesedler fra de tomme kasser, anføres det i dette felt.

Hvis der tappes 10.000 tons sædekorn af en forseglet og mærket silo, og denne ikke tømmes, modtages der 1 mærkeseddel. Husk da, at få sat en ny mærkeseddel på siloen med angivelse af den nye mængde. Alle oplysninger skal stemples på partimærkesedlen.

8. **Enheder:** Angiv blandingspartiets samlede antal enheder ved færdigblanding.
9. **Kg:** Angiv blandingspartiets samlede vægt.
10. **Dato:** Angiv dato for blanding af partiet.
11. **Tangnr.:** Angiv prøvetagerens Tangnr. (tildelt af TystofteFonden).
12. **Prøvetagers underskrift:** Underskriv formularen med dit fulde navn. Det er ikke tilladt at underskrive med initialer. Med underskriften bekræfter du, at alle oplysninger er korrekte, og at du har stået for al prøvetagning, mærkning og forsegling af nævnte parti.

Eksempel:

Frøblanding: En virksomhed ønsker at fremstille en græsfrøblanding og sammenblander dele af 3 certificerede græsfrøpartier. DK 21PD234, rødsvingel, Sylvia, 6 enheder, 6.000 kg i alt, DK 21PD345, alm. rajgræs, Juwel, 8 enheder, 4.000 kg i alt og DK 21PD327 engrapgræs, Primo, 4 enheder, 2000 kg i alt. Blandingen pakkes i 400 enheder. Formular 302 udfyldes. Der skal ikke udfyldes en formular 300 "Indberetning om parti" i dette tilfælde.

Formular 300 (blanketten kan downloades fra www.tystofte.dk/certificering/blanketter)

		Indberetning om parti		Partiets referencenr. DK 	
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. 				☐ Officiel prøvetager ☐ Firmaets prøvetager	
				Avlsparti nr. 	Kg
					
					
Dato for udtagning af prøve 		Prøvetagningssted 		Ved importeret frø, opgiv land 	
Art, sort (eventuelt frø- eller sortsblendingsnummer) 				☐ Indgår i sortsblanding	☐ Økologisk
Mærke 				Antal enheder 	Kategori
☐ Partiet er bejdsset (angiv nr. eller navn) 				a kg (evt.) 	
☐ Prøvetaget før og efter bejdsning				Opgivet antal kg i alt 	

Ekspedition (udfyldes af virksomheden)		Oplysninger om prøve / parti	
☐ Ianalyse ☐ Ianalyse med fortrin ☐ Analysebevis uden firmanavn ☐ Dansk bevis (udfyldes eventuelt med enten ☐ E, ☐ T eller ☐ F) ☐ Orange ISTA-bevis (udfyldes med enten ☐ E, ☐ T eller ☐ F) Telefax sendes ☐ Foreløbig renhed ☐ Foreløbig spiring ☐ Endeligt bevis Analysebevis sendes ☐ Foreløbig renhed ☐ Foreløbig spiring ☐ Endeligt bevis Antal duplikater sendes ☐ Foreløbig renhed ☐ Foreløbig spiring ☐ Endeligt bevis		☐ Originalprøve eller ☐ duplikatprøve er sendt til analyse ved ☐ Autoriseret dansk laboratorium ☐ Autoriseret eller officielt udenlandsk EU-laboratorium, angiv sted Prøvetagningsmetode: ☐ Automatisk ☐ Manuel Partiet er mærket med formular nr. Partiet er tillægsmærket med formular nr. Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve ☐ Ommærkning inden for samme generation fra formular nr. til formular nr. ☐ Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering fra formular nr. til formular nr. Tidligere referencenr. (Hele partiet skal være til stede) Dato for prøvetagens udfyldelse af formular 	
☐ Alle EU-krævede undersøgelser ☐ Renhed ☐ Ukrudtsfrø, antal ☐ Andre kulturfrø, antal ☐ Anden komart ☐ Spiring ☐ Forkøling ☐ Vitalitet ☐ Vandindhold ☐ Kornvægt ☐ Prøverensning, inklusive renhed, spireevne ☐ Kontroludrykning ☐ Bejdsbehov ☐ Flyvehavreanalyse		Dato for prøvetagens udfyldelse af formular 	
Dato Kontaktperson Firmaets underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)		Tangnr. Prøvetagens underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)	

Andre undersøgelser / bemærkninger 		Debitor (hvis anden end rekvirent)
--	--	--

Formular 300 (09-17)

Teglværksvej 10
4230 Skælskør
www.tystofte.dk

Tlf.: 50 60 64 50
certificering@tystofte.dk

Formular 300 Eksempel på ommærkning indenfor samme kategori

		Indberetning om parti		Partiets referencenr. DK Gl. referencenr.	
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. 9.4 Ommærkning indenfor samme generation				☐ Officiel prøvetager ☐ Firmaets prøvetager	
				Avlsparti nr.	Kg
Dato for udtagning af prøve		Prøvetagningssted		Ved importeret frø, opgiv land	
Art, sort (eventuelt frø- eller sortsblandingsnummer)			☐ Indgår i sortsblanding	☐ Økologisk	Kategori Samme
Mærke			Antal enheder		
☐ Partiet er bejdsat (angiv nr. eller navn)			a kg (evt.)		
☐ Prøvetaget før og efter bejdsning			Opgivet antal kg i alt		

Ekspedition (udfyldes af virksomheden)		Oplysninger om prøve / parti	
☐ Ianalyse ☐ Ianalyse med fortrin ☒ Analysebevis uden firmanavn ☐ Dansk bevis (udfyldes eventuelt med enten ☐ E, ☐ T eller ☐ F) ☐ Orange ISTA-bevis (udfyldes med enten ☐ E, ☐ T eller ☐ F) Telefax sendes ☐ Foreløbig renhed ☐ Foreløbig spiring ☐ Endeligt bevis Analysebevis sendes ☐ Foreløbig renhed ☐ Foreløbig spiring ☐ Endeligt bevis		☐ Originalprøve eller ☐ duplikatprøve er sendt til analyse ved ☐ Autoriseret dansk laboratorium ☐ Autoriseret eller officielt udenlandsk EU-laboratorium, angiv sted _____ Prøvetagningsmetode: ☐ Automatisk ☐ Manuel Partiet er mærket med formular nr. Eks. 65 Partiet er tillægsmærket med formular nr. _____ Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve ☐ Ommærkning inden for samme generation fra formular nr. Eks. 95 til formular nr. Eks. 65 ☐ Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering fra formular nr. _____ til formular nr. _____ Tidligere referencenr. _____ (Hele partiet skal være til stede) Dato for prøvetagens udfyldelse af formular _____ Dato for ommærkning _____ Tangnr. _____ Prøvetagers underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt) _____	
☐ Alle EU-krævede undersøgelser ☐ Renhed ☐ Ukrudtsfrø, antal ☐ Andre kulturfrø, antal ☐ Anden komart ☐ Spiring ☐ Forkøling ☐ Vitalitet ☐ Vandindhold ☐ Kornvægt ☐ Prøverensning, inklusive renhed, spireevne ☐ Kontroltyrkning ☐ Bejdsbehov ☐ Flyvehavreanalyse Dato _____ Kontaktperson _____ Firmaets underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt) _____		Antal duplikater sendes ☐ Foreløbig renhed ☐ Foreløbig spiring ☐ Endeligt bevis	

Indsendes til TystofteFonden efter udfyldelse

Andre undersøgelser / bemærkninger *Der udstedes ikke nyt analysebevis, da generationen (kategorien) bibeholdes *Oprindelig prøvetagningsdato *En del eller hele partiet kan ommærkes *Oprindelig referencenummer	Debitor (hvis anden end rekvirent) _____
--	---

 Formular 300 (08-17)
 Teglværksvej 10
 4230 Skælskør
 www.tystofte.dk

 Tlf.: 50 80 84 50
 oerficering@tystofte.dk

Formular 300 Eksempel på nedklassificering

		Indberetning om parti		Partiets referencenr. DK		Nyt referencenr.	
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. 9.4 Ommærkning ved nedklassificering til en efterfølgende generation						☐ Officiel prøvetager ☐ Firmaets prøvetager	
						Avisparti nr. Kg	
Dato for udtagning af prøve		Prøvetagningssted		Ved importeret frø, opgiv land			
Art, sort (eventuelt frø- eller sortsblandingsnummer)				☐ Indgår i sortsblending		☐ Økologisk	
Mærke				Antal enheder		Kategori Eks. C2	
☐ Partiet er bejdset (angiv nr. eller navn)				a kg (evt.)			
☐ Prøvetaget før og efter bejdning				Opgivet antal kg i alt			

Ekspedition (udfyldes af virksomheden)		Oplysninger om prøve / parti	
☐ Iltanalyse ☐ Iltanalyse med fortrin ☐ Analysebevis uden firmanavn ☐ Dansk bevis (udfyldes eventuelt med enten ☐ E, ☐ T eller ☐ F) ☐ Orange ISTA-bevis (udfyldes med enten ☐ E, ☐ T eller ☐ F) Telefax sendes ☐ Foreløbig renhed ☐ Foreløbig spiring ☐ Endeligt bevis Analysebevis sendes ☐ Foreløbig renhed ☐ Foreløbig spiring ☐ Endeligt bevis		☐ Originalprøve eller ☐ duplikatprøve er sendt til analyse ved ☐ Autoriseret dansk laboratorium ☐ Autoriseret eller officielt udenlandsk EU-laboratorium, angiv sted Prøvetagningsmetode: ☐ Automatisk ☐ Manuel Partiet er mærket med formular nr. Eks. 97 Partiet er tillægsmærket med formular nr.	
Alle EU-krævede undersøgelser ☐ Renhed ☐ Ukrudtsfrø, antal ☐ Andre kulturfrø, antal ☐ Anden kornart ☐ Spiring ☐ Forkøling ☐ Vitalitet ☐ Vandindhold ☐ Kornvægt ☐ Prøverensning, inklusive renhed, spireevne ☐ Kontroltyrkning ☐ Bejdsebehov ☐ Flyvehavreanalyse		Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve ☐ Ommærkning inden for samme generation fra formular nr. Eks. 96 til formular nr. Eks. 97 ☐ Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering fra formular nr. til formular nr. Tidligere referencenr. Oprindeligt ref.nr.	
Dato Kontaktperson Firmaets underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)		Dato for prøvetagens udfyldelse af formular Tangnr. Dato for ommærkning Prøvetagens underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)	

Andre undersøgelser / bemærkninger *Der udstedes ikke nyt analysebevis, da generationen (kategorien) bibeholdes *Oprindelig prøvetagningsdato *En del eller hele partiet kan ommærkes *Oprindelig referencenummer		Debitor (hvis anden end rekvirent)	
--	--	------------------------------------	--

Indsendes til TystofteFonden efter udfyldelse

 Formular 300 (08-17)
 Teglværksvej 10
 4230 Skælskør
 www.tystofte.dk

 Tlf.: 50 80 84 50
 certificering@tystofte.dk

10. Prøvetagning af sædekorn

Punkterne i dette kapitel omhandler prøvetagning, mærkning og forsegling af sædekorn.

Specielt for sædekorn gælder:

- Danske normer og hermed særlig mærkning
- Særlig mærkning for vintersæd produceret 1. maj – 30. juni
- Regler for sortsblandinger
- Blanding af sædekorn og markfrø, fx byg og ærter
- Udlevering af løsvare
- Produktion på basis af store moderpartier
- Ubejdset prøve kan indsendes til EU-analyse, selvom partiet er bejdset
- Erstatningsordning for sædekorn

Et parti sædekorn, der er prøvetaget, mærket, forseglet, og anmeldt til certificering, må sælges i Danmark før resultatet af laboratorieanalysen. Dette forudsætter, at partiet som minimum overholder EU's kvalitetsnormer og er tilmeldt Erstatningsordningen for Sædekorn.

10.1 Certificering af sædekorn

Havre, nøgen havre, purhavre, byg, hvede, spelt, tritcale og durum kan certificeres til og med certificeret sædekorn 2. generation (C2). Rug, majs og alm. kanariegræs kan certificeres til og med certificeret sædekorn 1. generation (C1).

10.1.1 Mærkning

Sædekorn vil typisk mærkes med formular 84-87, idet sædekorn typisk certificeres efter de højere danske kvalitetsnormer. Såfremt et parti ønskes solgt i en anden EU-medlemsstat og derfor certificeres efter EU's kvalitetsnormer, anvendes formular 94-97. Til sortsblandinger bruges formular 88c (danske normer) eller 98c (EU-normer). Til blandinger af sædekorn og markfrø bruges formular 88cm.

Til vintersæd, der produceres i perioden 1. maj til 30. juni anvendes formular 62 som en tillægsmærkeseddel. Alternativet kan teksten "Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret" trykkes på partimærkesedlen i det nederste felt. På sække med fortrykt mærkeseddel skal oplysningen fremgå, så den entydigt er en del af mærkningen.

Videnskabeligt artsnavn skal fremgå af partiets mærkeseddel. For sædekorn i storsække gælder, at det artsnavn må forkortes på sække mærket efter danske normer. Forkortelse skal ske således: Første bogstav i første ord skrives med stort og punktum fx byg = H. vulgare, alm. havre = A. sativa, alm. hvede = T. aestivum og rug = S. cereale, mens tritcale = X Triticosecale ikke kan forkortes.

Fortrykte mærkesedler

1. Hvis der anvendes fortrykt mærkeseddel, skal prøvetager kontrollere, at der stemples løbenumre på sækkene, og at printningen er placeret korrekt i forhold til de fortrykte rubrikker. Printet skal være let læseligt.
2. Det er tilstrækkeligt, hvis mærkesedlens farve er bundfarve i den fortrykte etikets øverste felter. Dette er indført for at forbedre læsbarheden af mærkesedlen.
3. For vintersæd, der er produceret i perioden 1. maj – 30. juni kan teksten "Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret" påstemples sækkene på modsatte side af sækken i forhold til den fortrykte mærkeseddel. Teksten skal være stor og tydelig.

10.1.2 Forsegling**Silo**

1. Siloen forsegles ved hjælp af rulleplombe, snor og plombetang ved til- og afløb, således at der ikke kan aftappes eller påfyldes sædekorn efterfølgende, uden at det tydeligt vil kunne ses.
2. På snoren under forseglingen sættes en mærkeseddel til påsyning med alle krævede informationer. Bemærk, at partiet altid skal mærkes med mærkeseddel, og at det ikke er tilladt at erstatte denne med fx en note eller lign. påskrevet partiets referencenummer.
3. Hvis der tappes af siloen, skal prøvetageren være til stede. I de tilfælde, hvor der er en rest af partiet tilbage i siloen, skal der under rulleplomben påsættes en ny mærkeseddel. Den nye mærkeseddel skal være påtrykt de krævede informationer. Det er ikke tilladt blot at ændre vægtangivelsen med kuglepen og overstrege den forrige vægt.

10.2 Vintersæd – produceret i perioden 1. maj til 30. juni

Gælder for alle kategorier af vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale og vinterrug.

Vintersæd af godkendt avl, der fra høst har været henlagt ubejdsset, kan i perioden fra 1. maj til 30. juni oprenses, eventuelt bejdses og certificeres.

Sæsonen for sædekorn udløber 30. juni, men disse partier kan med en tillægsmærkning, formular 62, sælges indtil 1. december i det år, hvor prøvetagning, mærkning og forsegling har fundet sted. Teksten "Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret" kan alternativt være påtrykt mærkesedlen i det nederste "tomme felt". I stedet for ordet "prøvetagningsåret" kan det aktuelle kalenderår anføres.

10.2.1 Indberetning, vintersæd produceret 1. maj – 30. juni

Ved den elektroniske indberetning skal prøvetager i feltet "formularnummer" angive mærkeseddelsnummeret samt i indberetningens bemærkningsfelt angive nedenstående tekst:

- Hvis alm. mærkeseddel + form 62, skrives "Formular 62"
- Hvis alm. mærkeseddel med teksten "Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret." skrives "Tekst om sidste salgsdato"

10.3 Sortsblandinger af byg, vinterhvede og rug

Nedenstående punkter gælder per 1. januar 2021 for sortsblandinger af vinter- og vårbyg, vinterhvede samt rug.

Partier af forskellige sorter af samme art må blandes og sælges her i landet som sortsblanding, hvis blandingen er godkendt af TystofteFonden. En sortsblanding kan godkendes, hvis videnskabelige og/eller tekniske erfaringer viser at blandingen er særligt egnet til at begrænse udbredelsen af visse skadegørere. Samtidigt lægges der vægt på kerneudbytte, modningstidspunkt samt strå længde for at sikre nogenlunde ensartede dyrkningsegenskaber for de enkelte sorter indeholdt i en sortsblanding. Hver godkendt blanding tildeles et blandingsnummer af TystofteFonden. En godkendelse gælder for én sæson. Ønsker virksomheden at markedsføre blandingen i en senere sæson, skal der indsendes ny ansøgning om godkendelse.

Godkendte sortsblandinger offentliggøres af Landbrugsstyrelsen, og fremgår af den gældende bekendtgørelse om sædekorn. Kun sortsblandinger der fremgår af bekendtgørelsen, må produceres. Godkendte sortsblandinger kan også ses på TystofteFondens hjemmeside, og der adviseres om godkendte sortsblandinger via nyhedsmail.

Der kan anvendes indgående partier fra forskellige kategorier, med undtagelse af F-materiale og Pba. De indgående partier skal forud for blanding være certificerede. Specielt for rug: Sortsblandinger af hybridrug og konventionel rug skal indeholde mindst 90% af en hybridsort.

Producerede sortsblandingspartier skal indberettes til TystofteFonden.

10.3.1 Prøvetagning af et komponentparti

Komponentpartier defineres som de certificerede partier som indgår i produktionen af en given sortsblanding.

Per. 1. januar 2021 gælder samme regler for komponentpartier til sortsblandinger som for certificeret sædekorn. Derfor er der ikke krav om prøvetagning af sortsblandinger. Komponentpartier til sortsblandinger skal således forud for blandingen være certificeret. Prøvetagning, neddeling og håndtering foregår som beskrevet i kapitel 4, 5 og 6.

Et komponentparti må højst være på 30.000 kg plus 5%, dvs. 31.500 kg. Certificerede datterpartier af sædekorn (se 10.7) kan per 1. januar 2021 anvendes som komponentpartier til sortsblandinger.

Forsegling af et komponentparti

Der gælder samme regler for forsegling af komponentpartier som for certificerede partier, se kapitel 8.

Indberetning om et komponentparti

Indberetning af komponentpartier er beskrevet i kapitel 9.

10.3.2 Blanding af komponentpartier til et sortsblandingsparti

1. Ved fremstilling af et sortsblandingsparti af byg eller vinterhvede skal de enkelte komponentpartier indgå i blandingen i det vægtforhold der er angivet for den pågældende sortsblanding. Sortsblandinger af hybridrug og konventionel rug skal indeholde mindst 90% af en hybridsort.
2. Sortsblandingspartier af sædekorn er ikke underlagt en øvre vægtgrænse.

3. Prøvetageren skal inden blanding af komponentpartierne påbegyndes have kontrolleret de enkelte partier, overvåge blandingsprocessen, sikre at blandingsforholdet er korrekt samt have overdraget mærkesedlerne fra de komponentpartier, der indgår i blandingen.

Mærkning og forsegling af et sortsblandingsparti

Mærkning og forsegling er beskrevet i kapitel 7 og 8.

1. Sortsblandingspartiet skal mærkes med en grøn mærkeseddel for sortsblandinger, formular 88c eller 98c, eller forsegles i sække med fortrykt mærkeseddel, der er godkendt af TystofteFonden. Partiet skal have tildelt et nyt referencenummer.
2. Mærkningen skal indeholde: art, sorterens vægtforhold eller sortsblandingsnummer (se 7.3.2), referencenummer, forseglingsdato, avlsland, opgivet vægt og eventuelt bejdseoplysninger.

Indberetning om et sortsblandingsparti

Indberetning af sortsblandingspartier er beskrevet i kapitel 9.

10.4 Sædekorn blandet med markfrø

Nedenstående punkter gælder C1 og C2 af sædekorn og markfrø. Blandingen kan fx bestå af byg og ærter eller byg og rajgræs.

Til fremstilling af disse blandinger anvendes partier, der allerede er prøvetaget og certificeret. Fremgangsmåden er beskrevet i henholdsvis dette kapitel, samt i kapitel 11 (markfrø).

10.4.1 Blanding af komponentpartier samt udtagning af prøver

1. Sortsblandingspartier af sædekorn og markfrø er ikke underlagt en øvre vægtgrænse
2. Prøvetageren skal inden blanding af komponentpartierne påbegyndes have kontrolleret de enkelte partier, overvåge blandingsprocessen, sikre at blandingsforholdet er korrekt samt have overdraget mærkesedlerne fra de komponentpartier, der indgår i blandingen
3. Der skal ikke udtages prøve af blandingspartiet, medmindre der foretages en bejdssning af det sammenblandede parti.

Neddeling og håndtering af prøver

Neddeling, emballering, mærkning, plombering og forsendelse af prøven er som beskrevet i kapitel 5 og 6.

Hvis det blandede parti er bejdset gælder:

1. Den sammensatte prøve af partiet neddeles til 1.000 g.
2. Der fremstilles kun én prøve, der opbevares i virksomheden til den 1. januar i den efterfølgende sæson.

Mærkning og forsegling af et blandingsparti af sædekorn og markfrø

Mærkning og forsegling er beskrevet i kapitel 7 og 8.

1. Blandingspartier skal mærkes med en mærkeseddel for blandinger, formular 88cm (grøn), eller forsegles i en sæk med fortrykt mærkeseddel 88cm.
2. Mærkningen skal indeholde navne på de enkelte arter og sorter, der indgår i blandingen, samt vægtforholdet.
3. Forseglingsmåneden er den måned, hvor det indgående certificerede sædekornsparti er prøvetaget og forseglet.

Indberetning om et blandingsparti

1. Formular 302 "Indberetning om blandingsparti af markfrø eller blanding af sædekorn og markfrø" udfyldes for hvert blandingsparti, som beskrevet i kapitel 9.
2. Formular 300 "Indberetning om parti" skal kun udfyldes, hvis partiet er blevet bejdsset, og der derfor er udtaget en prøve. Formular 300 udfyldes da som beskrevet i kapitel 9.

10.5 Certificering af restpartier af sædekorn

Gælder for alle kategorier og arter af sædekorn, herunder blandinger.

Rester af certificerede sædekornspartier kan sammenblandes, prøvetages, genopsækkes og certificeres som et nyt parti. Følgende betingelser skal være opfyldt:

1. Det skal være samme sort eller sortsblanding, der sammenblandes.
2. Hvis der sammenblandes partier med forskellig kategori, skal det nye parti certificeres i den laveste kategori. Det sammenblandede parti tildeles nyt referencenummer.
3. Bejdsede restpartier må kun sammenblandes med partier, der er bejdsset med samme middel og i samme dosering. De nye partier må ikke bejdses igen.
4. Prøvetager skal overvåge sammenblandingen og udtage prøve af det sammenblandede parti. Prøvetager skal have overdraget mærkesedlerne fra de indgående partier.
5. Det er ikke mulighed for at forlænge gyldigheden ud over den sæson, hvor partierne genopsækkes og prøvetages. For restpartier af vinterhvede, vinterbyg, vintertriticale og vinterrug, som genopsækkes og prøvetages i maj/juni, gælder gyldighedsperioden indtil 1. december i prøvetagningsåret. Tidspunktet for genopsækning af sædekorn er afhængig af art og fremgår af tabel 10.1

Hvornår må genopsækning finde sted?

Art	Genopsækning må tidligst ske efter
Vårbyg, vårhvede og havre	1. december i den efterfølgende sæson
Vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale og vinterrug	1. maj i sæsonen med henblik på salg i den efterfølgende sæson

Tabel 10.1

10.6 Udlevering af sædekorn i løs vægt

Det er tilladt registrerede virksomheder at sælge certificeret sædekorn af C1- og C2-generation i løs vægt til endelig forbruger i Danmark. Partier eller dele af partier, der udleveres i løs vægt til den endelige forbruger, må ikke tages retur af virksomheden. Den enkelte virksomhed skal have tilladelse af TystofteFonden til at udlevere sædekorn i løs vægt. Kopi af tilladelsen sendes til prøvetageren.

Da det drejer sig om udlevering af partier, der allerede er prøvetaget med henblik på certificering af partiet, skal der ikke udtages prøve i forbindelse med udleveringen.

Omfatter udleveringen af sædekorn mere end ét certificeret parti, skal partierne være af samme sort og generation.

10.6.1 Udlevering i løs vægt

Partier af sædekorn kan udleveres, før analyse foreligger for partiet. Det betyder, at hele eller dele af partiet kan udleveres i løs vægt direkte fra produktionen til slutbruger. Dette kræver at virksomheden har sikret sig, at partiet mindst overholder EU's minimumskvalitetsnormer og er tilmeldt Erstatningsordningen for Sædekorn.

Der kan ligeledes udleveres sædekorn i løs vægt fra forseglede siloer/containere. Der må kun udleveres sædekorn i løs vægt af prøvetagede og mærkede partier.

10.6.2 Mærkning og forsegling

1. Til hver udlevering skal der fremstilles en mærkeseddel, der udleveres til køber eller sættes på vognen.
2. Mærkesedlen udfyldes med de krævede oplysninger som beskrevet i kapitel 7. Sædekorn mærkes med formular 86 eller 87 svarende til kategorien.
3. Omfatter udleveringen flere partier skal der udfyldes mærkeseddel til hvert udleveret parti.
4. Efter udlevering skal vognen lukkes forsvarligt med presenning. Hvis det ikke er endelig forbruger, der forestår transporten, skal vognen ydermere mærkes med partimærkeseddel og forsegles med rulleplombe.

10.6.3 Indberetning

Udlevering af sædekorn i løs vægt skal ikke indberettes til TystofteFonden. Virksomheden skal dog føre regnskab med løst udleveret sædekorn, registrere endelig forbruger, samt sikre og dokumentere at prøvetager er til stede ved udlevering.

Udlevering direkte fra produktion af et parti

Ved produktion af et parti sædekorn, hvor der under produktionen udleveres en del af partiet i løst vægt, indberettes produktionen af hele partiet elektronisk, som beskrevet i kapitel 9, og virksomheden registrerer udleveringen, som beskrevet ovenfor.

10.6.4 Særlige forhold ved udlevering i løs vægt

Inden udlevering skal prøvetager kontrollere at vognladet er rent. Er ladet ikke rengjort inden udlevering skal prøvetager rette henvendelse til virksomheden inden udleveringen sker. Dette kan noteres i rubrikken "Prøvetager bemærkninger" ved indberetning. Herefter ligger ansvaret for kvaliteten af sædekornet hos virksomheden.

Ved udlevering fra silo eller container skal prøvetager overvåge, at forseglingen brydes, overvåge udleveringen, mærke og forsegle siloen eller containeren igen, når udleveringen er afsluttet. På mærkesedlen skal den aktuelle dato anføres, herunder de nye vægtangivelser.

For bejdset sædekorn gælder de almindelige regler og advarsler for bejdsede produkter, hvilket fremgår af følgedokumentet. Eksempel på følgedokument kan ses i bilag 6.

10.7 Produktion af større partier af sædekorn

Det er muligt for virksomheder, at producere partier af sædekorn ('datterpartier') uden at analysere prøver af alle producerede partier. Denne produktion tager udgangspunkt i store partier, op til 120 tons (+5%), også kaldet 'moderpartier'. Har virksomheden sikret sig at moderpartiet overholder EU-kvalitetsnormerne, kan analyseraten for datterpartier reduceres til en enkelt

analyse af ét af datterpartierne. Proceduren er beskrevet i Landbrugsstyrelsens [Vejledning om grøntsagsfrø, markfrø og sædekorn til kommercielt brug](#). Reglerne for moderpartier af sædekorn gælder kun i Danmark.

Produktion af datterpartier fra moderpartier opdeles i to trin:

1. Tilvejebringe og opbevare dokumentation for analyseresultatet af moderparti, op til 120 tons.

Dette er virksomhedens ansvar, og prøvetager er ikke nødvendigvis involveret i prøvetagning af moderpartier. Prøven skal være taget, så den på bedst mulig vis repræsenterer de op til 120 tons (+5%). Et moderparti kan være et råvareparti. Moderpartiet får tildelt et af produktionsafdelingens almindelige referencenumre (fx 23TY123). Moderpartiet skal ikke mærkes med officielle mærkesedler, men af hensyn til sporbarheden, kan det være nødvendigt at mærke moderpartierne med firmamærker.

2. Produktion af op til fire certificerede datterpartier, ud fra samme moderparti.
Alle datterpartier (op til 4, maksimalt 30 tons (+5%) hver) prøvetages, mærkes og forsegles som almindelige certificerede partier.

10.7.1 Prøvetagers ansvar ved produktion

Alle datterpartier fra samme moderparti prøvetages, mærkes og forsegles efter de gældende regler for certificering:

- Partistørrelsen på det enkelte datterparti må være op til 30.000 kg plus 5%
- Der skal udtages det antal primærprøver som er angivet i kapitel 4 af hvert datterparti.
- Alle partier skal mærkes og forsegles som angivet i kapitel 7 og 8.
- For at sikre sporbarhed mellem moderpartiet og de certificerede partier, ved produktion af store partier af sædekorn, skal de op til 4 certificerede partier, der produceres på samme moderparti, have samme referencenummer som moderpartiet. For også at sikre, at de certificerede partier mærkes entydigt, tildeles referencenummeret et J, K, L og M eller V, X, Y og Z. Det vil sige, at på moderpartiet 23TY123, produceres de certificerede partier 23TY123V, 23TY123X, 23TY123Y og 23TY123Z.
- Prøverne fra hvert datterparti skal neddeles og mærkes som angivet i kapitel 5 og 6. Kun prøven for én af partierne skal sendes til laboratorieanalyse. Det skal skiftevis være prøven fra V, X, Y og Z partiet (tilsvarende for J, K, L og M) der indsendes til analyse. Det vil sige, at for partier produceret på moderpartiet 23TY123 indsendes 23TY123V til analyse, for partier produceret på det næste moderparti 23TY124, kan 23TY124X sendes til analyse osv.
- Alle datterpartier, der produceres af et moderparti, skal anmeldes elektronisk til certificering hver for sig og godkendes elektronisk af prøvetageren som beskrevet i kapitel 9. Det gælder uanset om prøve fra partiet er analyseret eller ej.
- De indberettede datterpartier får automatisk overført analyse fra det ene datterparti der er analyseret.

Stikprøver

Af de endeligt certificerede partier skal der udtages stikprøver efter de gældende regler af C2 partier (C1 for rug og hybridsorter) til kontrol dyrkning samt prøver til stikprøvevis analyse for vandindhold. Alle partier er omfattet af stikprøvekontrollen, uanset om prøven af partiet er analyseret eller ej.

Bemærkninger

Moderpartiet og de certificerede datterpartier kan produceres samtidigt. Ved produktion af datterpartier, kan der ved automatisk prøvetagning udtages en prøve, der dækker moderpartiet. Prøven for moderpartiet kan fremskaffes ved at blande en duplikatprøveprøve fra hvert af datterpartierne til én samlet prøve.

Prøven for moderpartiet og originalprøven for én af datterpartier sendes til analyse. Når virksomheden modtager analyseresultatet for moderpartiet, afgør resultatet, om prøverne for de resterende tre partier også skal sendes til analyse.

10.7.2 Erstatningsordningen for sædekorn

Det er muligt at handle sædekorn til forbrug i Danmark, inden endeligt analyseresultat foreligger.

Betingelser for dette er:

1. Partiet skal være anmeldt til certificering hos TystofteFonden
2. Virksomheden skal sikre sig at partiet som minimum overholder EU-kvalitetsnormerne
3. Virksomheden skal være tilmeldt Erstatningsordningen for Sædekorn. Herved er virksomheden erstatningspligtig overfor endelige køber, såfremt partiet ikke overholder de højere danske kvalitetsnormer

11. Prøvetagning af markfrø

Dette kapitel omhandler markfrø, som omfatter frø af græsser, bælplanter (bælgsæd og græsmarksbælplanter), bederoer, olie- og spindplanter (herunder raps) og andre arter (kålroer, fodermarkvål, honningurt og olieræddike).

Særligt for markfrø gælder:

- Pakning af alle artsgrupper må ske i småpakninger. For småpakninger er der særlige regler for produktion, pakkestørrelse og mærkning.
- Markært og hestebønne må udleveres som løsvare, efter nærmere retningslinjer.
- Enkelte arter må desuden sælges efter reglerne om handelsfrø.

Certificerede partier af arter omfattet af bekendtgørelserne om sædekorn, markfrø (dog ikke sorter af plænegræs) og grønsagsfrø, kan blandes og handles som blandinger. Herudover kan frø af arter som ikke er omfattet af ovennævnte bekendtgørelser også indgå i nogle blandinger. Reglerne for blandinger er nærmere beskrevet i Landbrugsstyrelsens [Vejledning om grøntsagsfrø, markfrø og sædekorn til kommercielt brug](#).

Plantepas kræves for visse arter af markfrø samt for solsikke. Et plantepas dokumenterer at frøet er frit for bestemte skadegørere. Reglerne knytter sig til plantesundhed, men indgår i bekendtgørelsen om markfrø (også for solsikke, der ellers ikke er omfattet af bekendtgørelsen). Se også afsnit 11.6.

11.1 Mærkning og pakning, alle grupper af markfrø

Nedenstående gælder for alle arter og kategorier af markfrø med undtagelse af F-materiale.

11.1.1 Mærkning

Partier af rene sorter mærkes med EU-mærkesedler (formular 94-97) eller OECD-mærkesedler (formular 64-67) svarende til frøets kategori. Blandingspartier af markfrø mærkes med formular 88L og blandinger af sædekorn og markfrø med formular 88cm. Partier, der indeholder markfrø, må aldrig mærkes med formular 84-87, 88c eller 98c. Disse mærkesedler må kun anvendes til sædekorn.

11.1.2 Mærkning og forsegling af frø i kasser

For markfrø gælder særlige regler for mærkning og forsegling af partier i kasser, der står på lager. Reglerne gælder kun i virksomheder, der har et kvalitetsstyringssystem, der er godkendt af TystofteFonden, og forudsætter at mærkning og opbevaring af kasserne sker under prøvetagerens ansvar.

Vægtangivelse af partier i kasser

Vægtangivelse på partimærkesedlen for partier i store kasser, kan angives som en gennemsnitsvægt for kasserne i partiet forudsat at:

- 1) Den eksakte vægt noteres på virksomhedens kassemærke, hvor der desuden er oplysninger om referencenummer, art, sort og kategori.

- 2) Kasserne ikke flyttes fra producentens lager.

Kasser, der står på lager, uden forsegling

Et parti, der opbevares i kasser, kan stå uden forsegling forudsat at:

- 1) Kasserne dækkes med låg for at undgå forurening.
- 2) Kasserne ikke flyttes uforseglet mellem produktionsafdelinger
- 3) Partiet markedsføres i forseglede enheder.

11.1.3 Ventilsække

Hvis frøet er mindre end hvedekerner, skal ventilsækkens åbning forsegles. Forseglings kan ske med dæketiket formular 55, forseglingsetiket formular 56 (se bilag 4) eller partimærkesedlen (i de tilfælde, hvor der ikke er fortrykt mærkeseddel på ventilsækken).

11.1.4 Udportionering i småpakninger

Partier af certificeret markfrø af Ba, C1, C2 og frøblandinger mærket med formular 88L kan udportioneres i småpakninger. Disse blandinger mærkes med en leverandøretiket eller alternativt med trykt tekst på pakningen. Udportionering og mærkning kan foregå uden tilstedeværelse af prøvetager.

Betingelser

1. Det udportionerede frø skal overholde EU's kvalitetsnormer.
2. Basisfrø må kun sælges til videre opformering.
3. Maksimal vægt i pakning er angivet i tabel 11.1.
4. Virksomheden meddeler TystofteFonden om udportionering.
5. Hvis der udportioneres frø, der ikke er avlet i Danmark, skal meddelelsen til TystofteFonden være ledsaget af de officielle analysebeviser samt mærkesedler fra partierne.

Krav til mærkning

Tabel 11.1 angiver hvilken farve leverandørmærkesedlen skal have afhængig af type af småpakning.

Småpakning	Indhold	Højeste nettovægt*	Farve på leverandørens mærkeseddel
EU småpakning bederoer	Certificeret bederoefrø - dog IKKE monogerm frø og præcisionsfrø	10 kg	Blå
	Certificeret bederoefrø - monogerm frø og præcisionsfrø	2,5 kg eller op til 100.000 frøenøgler	Blå
EU A-småpakning foderplanter	Blandinger af frø, der IKKE skal anvendes som foderplanter (fx plæneblandinger)	2 kg	Grøn
EU B-småpakning	Frø af arter der indgår i bekendtgørelserne: Basisfrø, certificeret frø, handelsfrø samt blandinger af arter/sorter. Anvendes til foderbrug.	10 kg	C1 rene arter: Blå C2 rene arter: Rød Blandinger: Grøn Handelsfrø: Brun

Tabel 11.1

* Nettovægt er fraregnet eventuelt indhold af granulerede bekæmpelsesmidler, pillering og andre tilsætningsstoffer.

I tabel 11.2 ses en oversigt over informationer der skal fremgå af leverandørmærkesedler på småpakninger.

Småpakninger, indhold, vægt og mærkning

Småpakning	Leverandørmærkeseddel
EU småpakning bederoer	"EU-småpakning" Virksomhedens navn eller identifikationsmærke Partiets referencenummer "Landbrugsstyrelsen, Danmark" "Certificeret frø" Sidste salgsdato (ved salg i Danmark) Art (sukkerroe eller bederoe) Sort (monogerm frø eller præcisionsfrø) Netto- eller bruttovægt (evt. antal frø/frøøgler) Andre oplysninger (f.eks kemisk behandling)
EU A-småpakning foderplanter	"EU A-småpakning" Virksomhedens navn eller identifikationsmærke Partiets referencenummer "Landbrugsstyrelsen, Danmark" Sidste salgsdato (ved salg i Danmark) "Frøblanding til...." Netto- eller bruttovægt Arternes og sorternes vægtforhold Andre oplysninger (f.eks kemisk behandling)
EU B-småpakning rene arter	"EU B-småpakning" Virksomhedens navn eller identifikationsmærke Partiets referencenummer "Landbrugsstyrelsen, Danmark" Sidste salgsdato (ved salg i Danmark) Art Sort (dog ikke ved handelsfrø) "Certificeret frø" eller "Handelsfrø" Netto- eller bruttovægt Andre oplysninger (f.eks kemisk behandling)
EU B-småpakning blandinger	"EU B-småpakning" Virksomhedens navn eller identifikationsmærke Partiets referencenummer "Landbrugsstyrelsen, Danmark" Sidste salgsdato (ved salg i Danmark) "Frøblanding til...." Netto- eller bruttovægt Arternes og sorternes vægtforhold Andre oplysninger (f.eks kemisk behandling)

Tabel 11.2

11.2 Certificering af restpartier

Følgende gælder for alle kategorier og arter af markfrø, herunder blandinger.

Rester af certificerede markfrøpartier og blandinger kan sammenblandes, prøvetages, mærkes, forsegles og certificeres som et nyt parti. Følgende betingelser skal være opfyldt:

1. Det skal være samme sort eller blanding, der sammenblandes.
2. Hvis der sammenblandes partier med forskellig kategori, skal det nye parti certificeres i den laveste kategori.
3. Bejdsede restpartier må kun sammenblandes med partier, der er bejdsset med samme middel og i samme dosering. De nye partier må ikke bejdses igen.
4. Prøvetageren skal overvåge sammenblandingen og udtage prøve af det sammenblandede parti.
5. Der er - til forskel fra sædekornspartier - ingen begrænsninger for, hvor mange gange man på denne måde kan forlænge gyldighedsperioden.

Prøvetagning, mærkning og forsegling af partiet samt neddeling, emballering, mærkning, plombering, forsendelse af prøve og indberetning er beskrevet i kapitlerne 4-9. Hvis der i det nye parti indgår "faldne partier" (dvs. partier der tidligere er analyseret og faldet for EU's kvalitetsnormer) skal det "faldne parti" annulleres.

11.3 Frøblandinger, ikke alle arter kan indgå

Definition

Ved frøblanding forstås en blanding af certificerede partier af sædekorn, markfrø (dog ikke sorter af plænegræs) og grønsagsfrø. Frøblandinger kan indeholde arter og sorter med varierende mængdeforhold. Plænegræssorter kan sælges som blandinger, men plænegræssorter må ikke anvendes i frøblandinger til foder.

Kun certificerede partier kan indgå i frøblandinger.

For blandinger af markfrø og sædekorn skal de højere danske normer for sædekorn være opfyldt. Der kan indgå importpartier, såfremt disse er anmeldt til TystofteFonden og lever op til EU's kvalitetsnormer. Der er ikke krav om prøvetagning af frøblandingspartiet.

11.3.1 Blanding af frøblandingspartier

1. Frøblandingspartiet må maksimalt veje 10.000 kg plus 5%, se kapitel 3.
2. Prøvetager skal, før blanding af partierne påbegyndes, have forevist de enkelte partier, overvåge blandingsprocessen og have overdraget mærkesedlerne fra de indgående partier.
3. Der udtages ikke en prøve af blandingen.

11.3.2 Mærkning og forsegling

Mærkning og forsegling af blandingspartiet følger samme procedure som beskrevet i kap. 7 og 8.

1. Blandingspartiet skal mærkes med en mærkeseddel for frøblandinger, formular 88L til markfrø og formular 88cm til blandinger af sædekorn og markfrø.
2. Blandingspartiet skal tildeles sit eget referencenummer (dvs. der må ikke anvendes et af de indgåede partiers referencenumre). Referencenummeret skal være af typen DK 23XX123.
3. Mærkesedlen skal - ud over de sædvanlige oplysninger - indeholde navne på de enkelte arter og sorter, der indgår i blandingen, samt blandingsforholdet eller alternativt betegnelsen på blandingen hvis vægtforholdet er oplyst til køber og TystofteFonden.
4. Handelsfrø kan indgå i blandingen i lighed med andre arter, men dette skal fremgå af mærkesedlen.
5. Forseglingsdatoen er dato for blanding og forsegling af blandingspartiet.
6. Partiet skal forsegles umiddelbart efter blanding.

11.3.3 Indberetning

Formular 302 "Indberetning om parti af markfrøblanding, sortsblanding eller blanding af byg og italiensk/alm. rajgræs" skal udfyldes for hvert frøblandingsparti. Formular 302 udfyldes med oplysninger om, hvilke partier og mængder der indgår i blandingspartiet samt partiets samlede mængde og antal enheder. Se kapitel 9 for udfyldelse af formularen.

Som alternativ til formular 302 kan anvendes virksomhedens interne blandeseddel, forudsat at denne er godkendt af TystofteFonden. Blandesedlen skal for hvert frøblandingsparti indeholde de informationer som fremgår af formular 302, dvs. referencenummer, enheder og mængde for den enkelte art og sort samt blandingspartiets samlede mængde og antal enheder. Prøvetageren skal skrive sine initialer (ID) og underskrift samt påstemple dato for blanding af partiet.

Partiet kan ikke indberettes elektronisk, men skal indberettes via mail til TystofteFonden. Partier eller dele af partier, der indgår i blandinger, skal ikke annulleres.

11.4 Udlevering i løs vægt

Registrerede virksomheder må sælge certificeret markært og hestebønne af C1- og C2-generation i løs vægt til endelig forbruger i Danmark. Partier eller dele af partier, der udleveres i løs vægt til den endelige forbruger, må ikke tages retur af virksomheden. Den enkelte virksomhed skal have tilladelse af TystofteFonden til at udlevere bælgsæd i løs vægt.

11.4.1 Krav til udlevering i løs vægt

Partier af markært og hestebønne må ikke udleveres, før analyser har vist, at EU-normerne er overholdt. Partierne kan forsegles i siloer/containere, indtil udlevering. Omfatter udleveringen af bælgsæd mere end ét certificeret parti, skal partierne være af samme sort og generation.

11.4.2 Prøvetagning af løsvare

Der skal ikke udtages prøve i forbindelse med udleveringen, da partierne allerede er prøvetaget med henblik på certificering.

11.4.3 Mærkning og forsegling

1. Til hver udlevering af løsvare skal der fremstilles en partimærkeseddel, der udleveres til køber eller sættes på vognen. Til bælgsæd i løsvare benyttes formular 96 eller 97, svarende til den pågældende kategori. Hvis der indgår flere partier ved udlevering af løsvare, skal der udfyldes en mærkeseddel for hvert parti.
2. Mærkeseddel/sedler klæbes på følgedokumentet, se eksempel på følgedokument i bilag 6. Dokumentet udleveres af virksomheden til prøvetager.
3. Ved udlevering fra silo eller container skal prøvetageren overvåge, at forseglingen brydes, overvåge udleveringen, mærke og forsegle siloen eller containeren igen, når udleveringen er afsluttet. På partimærkesedlen på siloen skal de aktuelle oplysninger anføres, herunder den nye vægtangivelse.
4. Inden udlevering skal prøvetager kontrollere, at vognladet er rent, og hvis dette ikke er tilfældet, bede chaufføren feje ladet. Prøvetageren skal rette henvendelse til virksomheden, hvis chaufføren ikke ønsker at rengøre vognen, inden udleveringen sker.
5. Prøvetager skal overvåge udleveringen.

6. Efter udlevering skal vognen lukkes forsvarligt med presenning. Hvis det ikke er den endelige køber, der afhenter partiet, skal vognen mærkes med partimærkeseddel og forsegles med rulleplombe, se kapitel 8 vedrørende forsegling af vognlæs.

11.4.4 Indberetning

Udlevering i løs vægt skal ikke indberettes til TystofteFonden. Virksomheden skal dog føre registrering (logbog) over, hvor meget der udleveres løst til hvem, og det skal dokumenteres, at prøvetageren var til stede ved udleveringen.

11.5 Handelsfrø

Gælder for partier af frø af, bl.a. enårig rapgræs, bermudagræs, hanekløver, esparsette, bukkehorn, lancetvejbred, ungarsk vikke og sort sennep. Fuld oversigt over handelsfrø fremgår af [Bekendtgørelse om markfrø](#). Relevante arter er desuden angivet med kategori H i bilag 2 i denne Instruks.

Ved produktion af handelsfrø kræves ikke forudgående avlskontrol. Frøet skal blot være tilstrækkeligt artsægte og ved laboratorieanalyse opfylde normerne for renhed, indhold af andre arter og spireevne.

11.5.1 Prøvetagning

Prøvetagning, neddeling og prøvehåndtering, som for certificerede partier.

11.5.2 Mærkning og forsegling

Partier af handelsfrø mærkes med EU-mærkesedler formular 89 (brun).

11.5.3 Indberetning

Prøvetagning indberettes på papirversion af formular 300 "Indberetning om parti", I feltet for "Kategori" skrives "H" for handelsfrø.

11.6 Plantepas

Indenfor EU er der krav om plantepas til visse arter af markfrø, med det formål at bekæmpe og forebygge spredning af planteskadegørere.

Virksomheden udsteder selv plantepas, men skal være registreret hos Landbrugsstyrelsen, og selve plantepasset skal være godkendt. Virksomheden skal desuden føre regnskab med udstedte plantepas.

Krav om plantepas fremgår af Landbrugsstyrelsen's [Vejledning om Plantepas](#), hvori det også beskrives hvilke arter der er omfattet af krav til plantepas. For arter, hvor der er krav om certificering, skal plantepasset være kombineret med certificeringsmærkeseddel, se eksempler på mærkesedler i bilag 4. Kravet om plantepas i kombination med certificeringsmærkesedler gælder ikke OECD-mærkesedler.

12. Prøvetagning af grøntsagsfrø

Grøntsagsfrø produceres og sælges normalt som standardfrø, dog må frø af cikorie udelukkende handles som certificeret frø. Bemærk, at der er mange arter af grøntsager, der ikke er omfattet af bekendtgørelsen – frø af disse arter kan ikke certificeres og kan derfor ikke sælges som standardfrø.

For oversigt over arter der er omfattet af Bekendtgørelse om grøntsagsfrø se bilag 2.

Pakning sker ofte i småpakninger. For småpakninger er der særlige regler for produktion, pakkestørrelse og mærkning samt krav om at virksomheden skal være registreret hos TystofteFonden.

12.1 Prøvetagning af grøntsagsfrø

Grøntsagsfrø skal prøvetages som alt andet frø til certificering, ifølge retningslinjerne i denne Instruks. Standardfrø derimod må prøvetages og analyseres af virksomheden, dvs. der er ikke krav om at prøvetagning udføres af autoriseret eller officiel prøvetager. Virksomheden skal dog dokumentere, at kvalitetskravene til frøet er overholdt. Ønsker virksomheden orange ISTA-bevis, skal partiet prøvetages, mærkes og forsegles af en officiel eller autoriseret prøvetager (se også kapitel 13).

Særligt kostbart frø

Hvis en virksomhed ønsker prøvetagning af meget kostbart frø, kan TystofteFonden tillade, efter ansøgning fra virksomheden, at prøvestørrelsen nedsættes til den mængde, der kræves til de aktuelle analyser. På prøvemærkesedlen skal der under "Andre oplysninger" stå "Kostbart frø. Nedsat prøvestørrelse". Der skal således foreligge en tilladelse, før denne tekst kan benyttes på prøvemærkesedlen.

12.2 Standardfrø af grøntsager

Grøntsagsfrø, med undtagelse af cikorie, må produceres og sælges som standardfrø. Ved standardfrø forstås, at frøet ikke er certificeret, men dog fortsat skal opfylde en række krav, hvilket skal kunne dokumenteres. TystofteFonden foretager stikprøvekontrol for at sikre kvaliteten af standardfrø. Reglerne for standardfrø fremgår af [Bekendtgørelse om grøntsagsfrø](#).

Væsentlige forskelle mellem standardfrø og certificeret frø er således, at der for standardfrø ikke er krav om avlskontrol, samt at standardfrø må sælges på grundlag af virksomhedens egen prøvetagning og analyse af partierne.

Krav til standardfrø og til dokumentation

Standardfrø af grøntsager skal:

- Være af en sort, der er på en sortliste i EU
- Ikke være beregnet til opformering, dvs. ikke til avl af planter, der skal bruges til yderligere frøhøst
- Være tilstrækkeligt sortsægte, sortsrent og ensartet
- Overholde gældende kvalitetsnormer, angivet i [Bekendtgørelse om grøntsagsfrø](#)
- Så vidt muligt være fri for sygdomme og skadegørere, der nedsætter frøets brugsværdi

Mærkning og pakning

- Pakningerne skal være lukket således, at lukning ødelægges ved åbning og ikke kan genanvendes.
- Partiet mærkes med gul leverandøretiket med følgende informationer (gælder ikke småpakninger):
 - "EU-regler og -normer"
 - Navn og adresse eller identifikation på leverandør
 - År for lukning eller for seneste undersøgelse af spireevne
 - Art
 - Sort
 - Kategori
 - Referencenummer
 - Angivet netto- eller bruttovægt (eller antal frø)

Partistørrelse

For standardfrø gælder samme maksimum partistørrelser som for grøntsagsfrø certificeret efter EU-reglerne, se tabel 3.1.

Gyldighed

Der er ikke nogen begrænsning for gyldighed af standardfrø, når blot partiet overholder gældende kvalitetsnormer.

Krav til virksomheden

Virksomhederne skal anmelde følgende til TystofteFonden:

1. Produktion af partier af standardfrø
2. Indførsel af partier af standardfrø, dog ikke råvarer
3. Udportionering af partier af standardfrø i småpakninger

Virksomheder, der mærker, forsegler og sælger standardfrø, skal herudover bl.a.:

1. Senest i forbindelse med udportionering prøvetage partiet til analyse for kvalitetsnormerne.
2. Opbevare prøven i minimum 2 år
3. Efter anmodning, indsende analysebevis til TystofteFonden
4. Ved salg mærke og pakke partiet som beskrevet ovenfor

12.3 Certificerede frø af grønsager

Frø, der er omfattet af Bekendtgørelse om grøntsager kan certificeres, se bilag 2. Frøet skal overholde samme kvalitetskrav som standardfrø, se afsnit 12.2, dog skal prøvetagning foretages af en autoriseret eller officiel prøvetager.

Herudover er der for certificeret frø krav om avlskontrol.

Krav til certificerede grøntsagsfrø og til dokumentation

Reglerne for certificerede frø af grøntsager fremgår af [Bekendtgørelse om grøntsagsfrø](#).

a) Certificerede frø af grøntsager skal:

- Være af en sort, der er på en sortliste i EU
- Være tilstrækkeligt sortsægte, sortsrent og ensartet

- Overholde kvalitetsnormerne for renhed, antal andre arter og spireevne jf. bilag 2 i Bekendtgørelse om grøntsagsfrø,
- Så vidt muligt være fri for sygdomme og skadegørere, der nedsætter frøets brugsværdi

b) Mærkning og pakning

- Pakningerne skal være forseglet af en autoriseret eller officiel prøvetager (eller under dennes tilsyn), og forsegling skal ødelægges ved åbning og må ikke kunne anvendes igen
- Partiet skal mærkes med officiel mærkeseddel jf. bilag 4 (gælder ikke småpakninger)

Partistørrelse

Maksimum partistørrelse for certificeret grøntsagsfrø er angivet i tabel 3.1.

Gyldighed

Der er ikke nogen begrænsning for gyldighed af certificerede frø af grøntsager, når blot partiet overholder gældende kvalitetsnormer.

Krav til virksomheden

Virksomhederne skal anmelde følgende til TystofteFonden:

1. Produktion af partier af certificerede grøntsagsfrø
2. Indførsel af partier af certificerede grøntsagsfrø til opformering
3. Udportionering af partier af certificerede grøntsagsfrø i småpakninger

Virksomheder, der mærker, forsegl og sælger certificerede grøntsagsfrø, skal herudover bl.a. sikre at:

1. Partiet ved salg er mærket, forseglet og certificeret
2. Der udtages prøve til kontroldyrkning, se også kapitel 3 i denne Instruks.

12.4 Småpakninger

Såvel certificeret grøntsagsfrø som standardfrø må pakkes i småpakninger. Produktion af småpakninger/udportionering af grøntsagsfrø skal anmeldes til TystofteFonden, se blanket 306 på [TystofteFondens hjemmeside](#).

Udportionering og ompakning

Mærkede og forseglede partier af certificeret grøntsagsfrø og standardfrø kan udportioneres/pakkes i småpakninger under virksomhedens egen mærkning og forsegling og uden tilstedeværelse af officiel eller autoriseret prøvetager. Ompakning af småpakninger med certificeret frø må kun ske under tilstedeværelse af en autoriseret eller officiel prøvetager.

Maksimum størrelse af småpakninger er angivet i tabel 12.1 og gælder uanset om partiet er certificeret eller sælges som standardfrø.

Påsætning af en etiket, der udelukkende indeholder en oversættelse til dansk af de allerede påtrykte oplysninger, betragtes ikke som ompakning. Hvis der derimod ændres eller tilføjes i teksten, betragtes processen som ompakning.

Småpakninger af certificeret grøntsagsfrø eller standardfrø	Højeste nettovægt*
Haveært, slikært, sukkerært, havebønne og pralbønne	5 kg
Alm. asparges, bladbede, centergræskar, havegulerod, havekørvel, haveskorzoner, kepaløg, majroe, mandelgræskar, radise, ræddike, rødbede, skalotteløg, spinat, tandfri vårsalat og vandmelon	500 g
Andre arter	100 g

* Et eventuelt indhold af granulerede pesticider, pilleringsmidler og andre faste tilsætningsstoffer medregnes ikke i de anførte vægtgrænser

Tabel 12.1

Mærkning

Mærkning af småpakninger skal opfylde bestemmelserne i [Bekendtgørelse om grøntsagsfrø](#). Mærkningen kan både være som leverandøretiket men også være stemplet eller trykt på pakningen. Hvis pakningen er gennemsigtig, må etiketten gerne anbringes inde i pakningen.

Lukning af småpakninger skal ske således, at lukningen ødelægges ved åbning og ikke kan genanvendes.

12.5 Plantepas

Plantepas kræves for en række arter af grøntsagsfrø. Et plantepas dokumenterer af et parti er fri for bestemte skadegørere. Reglerne knytter sig til plantesundhed, men de indgår i Bekendtgørelse om grøntsagsfrø.

En virksomhed, der udsteder plantepas, skal være registreret hos Landbrugsstyrelsen, og selve plantepasset skal være godkendt af Landbrugsstyrelsen. Virksomheden skal føre regnskab med udstedte plantepas.

Der er fx krav om plantepas for frø af følgende arter: bladbede, bønne, chili, visse arter af løg, porre, purløg, rødbede, tomat. Småpakninger, der ikke er til erhvervsmæssigt brug, kan dog være undtaget for kravet om plantepas. Se mere information på Landbrugsstyrelsen's hjemmeside bl.a. [Vejledning om brugen af Plantepas \(https://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/vejledninger/\)](https://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/vejledninger/).

13. Prøvetagning til ISTA

Dette kapitel omhandler prøvetagning med henblik på ISTA-analyse. ISTA er en forkortelse af International Seed Testing Association, som definerer standarder for bl.a. prøvetagnings- og analysemetoder. ISTA har nogle særlige regler i forhold til prøvetagning, som i visse tilfælde adskiller sig fra EU's direktiver og de danske certificeringsregler.

13.1 Indledning

ISTA er en international organisation grundlagt i 1924, med hovedsæde i Zürich, Schweiz. ISTA's medlemmer inkluderer frølaboratorier og prøvetagningsenheder fra 83 forskellige lande, heriblandt TystofteFonden som har været akkrediteret siden 2017. TystofteFondens akkreditering dækker manuel prøvetagning med henblik på udstedelse af ISTA-analysebevis (figur 13.1).

The form is titled "ISTA ORANGE INTERNATIONAL SEED LOT CERTIFICATE" and includes the following sections:

- STATED BY APPLICANT – INFORMATIONS DU REQUÉRANT – ANGABEN DES ANTRAGSTELLERS**: Fields for Name of applicant, Species, cultivar, category, weight of lot etc., and other relevant information.
- INFORMATION – INFORMATIONS – ANGABEN**: Fields for Sampling, Date of sampling, Date of analysis, and other relevant information.
- ANALYSIS RESULTS – RÉSULTATS DE L'ANALYSE – UNTERSUCHUNGSERGEBNISSE**: A table with columns for Purity, Germination, and other analysis results. The table includes sub-sections for "PURITY – PURITÉ – REINHEIT" and "GERMINATION – KEIMFÄHIGKEIT".
- OTHER DETERMINATIONS – AUTRES DÉTERMINATIONS – WEITERE UNTERSUCHUNGSERGEBNISSE**: A section for additional analysis results.

The form also features a barcode on the left side and the ISTA logo at the bottom left.

Figur 13.1

13.2 Definitioner og introduktion

ISTA's orange certifikat kan udstedes af et ISTA-akkrediteret frølaboratorie, når følgende kriterier er opfyldt:

- Partiet er prøvetaget, mærket og forseglet efter ISTA's regler
- Prøven er udtaget af en prøvetager under en ISTA akkrediteret virksomhed
- Analysen er foretaget på et ISTA-akkrediteret frølaboratorium

På ISTA-certifikatet angives de ansvarlige ISTA-laboratorier som har udført henholdsvis prøvetagning og udstedelsen af certifikatet. For danske virksomheder uden egen ISTA-akkreditering, dækker TystofteFondens akkreditering til manuel prøvetagning med en autoriseret eller officiel prøvetager.

Ved prøvetagning under TystofteFondens akkreditering angives TystofteFondens medlemsnummer (DKML1100) under prøvetagning, hvorimod virksomheder med egen ISTA-akkreditering har deres eget nummer.

13.3 Maksimal partistørrelse

Maksimal partistørrelse jf. ISTA-regler fremgår af kapitel 3, tabel 3.1. Såfremt arten ikke fremgår af tabel 3.1 kontakt da TystofteFonden.

13.4 Prøvetagning og prøvetagningsudstyr

Prøver til ISTA-analyse udtages på samme måde som prøver til certificering, og ligeledes beregnes antal primærprøver som for certificerede partier, se kapitel 4. For valg af prøvetagningsinstrument i forhold til pakningsenheder se tabel 4.5, dog er der visse forhold prøvetager skal være opmærksom på, disse behandles mere detaljeret i afsnit 13.4.1

13.4.1 Prøvetagningsinstrumenter

Kanalsøger

Ved prøvetagning til brug for ISTA-analyse må kanalsøgeren ikke anvendes til arter, hvor frøene er større eller på størrelse med hvede. Derimod kan kammerspyddet anvendes (se herunder).

Kammerspyd

Kammerspyd må anvendes til ISTA-prøver (se også 4.5.2). Prøvetager skal dog være meget opmærksom på, at spyddet ved prøvetagning med kammerspyd ikke lukkes helt, idet frøene kan blive beskadiget og knække, hvilket kan influere på analyseresultatet. Spyddet må kun lukkes indtil der mærkes modstand, trækkes forsigtigt op og tømmes i en tagrende eller et klæde. Såfremt der benyttes klæde må det kun anvendes til arter der ikke er stakkede, da de kan sætte sig fast i klædet.

Cargospyd

Cargospyddet er velegnet til mere sarte arter (fx bælgssæd). ISTA's krav til prøvebeholderen på cargo-spyddet er, at den har en diameter på mindst 35 mm og en dybde på mindst 75 mm.

Stiksøger

Prøvetagning med stiksøger er overensstemmende med beskrivelse i afsnit 4.5.1

Hånd

Ved prøvetagning med hånd kræver det at partiet er pakket i enheder der muliggør at prøvetagning vil repræsentere hele partiet. Fx vil metoden ikke kunne anvendes til bigbags eller kasser.

Hånden skal være ren og evt. ærme skal være rullet op. Handsker kan med fordel anvendes, især hvis der skal prøvetages behandlede frø.

Stik den åbne hånd ned i partiet til den ønskede dybde. Luk hånden og træk den op, mens fingrene holdes lukkede hele tiden, så frø ikke mistes. Tøm hånden i en passende beholder.

Automatisk prøvetagningsanlæg

Denne prøvetagningsmetode er kun tilladt såfremt virksomheden har sin egen ISTA-akkreditering der dækker prøvetagning med automatisk prøvetager.

13.4.2 Andre forhold**Prøvetagning af bejdsset parti**

Såfremt partiet er bejdsset, skal ISTA-prøven altid udtages efter bejdsning, og analysen foretages på den bejdsede prøve.

Opsamlingsbeholdere til primærprøverne

Ved opsamling af primærprøver til ISTA-analyser, må der kun anvendes plastikspand, hvis det kan dokumenteres, at spanden kan tømmes helt (dvs. at spanden ikke fastholder partikler på indersiden pga. statisk elektricitet). Der kan i stedet anvendes en papirsæk eller metalspand.

13.5 Prøvestørrelse og neddeling af prøver

ISTA's minimumskrav til prøvestørrelser fremgår af tabel 5.1 og 5.3.

13.5.1 ISTA vandindholdsanalyse

Prøve til ISTA-vandanalyse skal udtages straks efter prøvetagningen og inden neddeling af den sammensatte prøve. Den sammensatte prøve skal dog blandes en gang. Blanding kan foretages ved at hælde den sammensatte prøve gennem neddeleren én gang. Er det ikke muligt at blande den sammensatte prøve med neddeler straks efter prøvetagning, kan blanding ske manuelt ved fx at røre med ske. Vandindholdsprøven udtages ved at tage minimum 3 prøver i forskellig dybde og forskellige steder. Den pakkes straks herefter i en afprøvet og godkendt plastpose (se 13.6.1), overskydende luft lukkes ud og den forsegles som beskrevet i 6.3.1.

13.6 Håndtering af prøver

Jf. ISTA's regler skal prøver til brug for ISTA-analyse sendes til analyse straks efter prøvetagning.

13.6.1 Krav til prøveposer

Når der prøvetages med henblik på ISTA-analyser skal prøvetageren påse, at prøven hurtigst muligt pakkes i poser af et materiale, der er accepteret af ISTA. Tabel 13.1 angiver hvilket materiale der må anvendes.

	Småfrøede arter	Storfrøede arter
Prøver til ISTA-analyse, dog ikke vandindhold	Papirpose	Papir eller fintvævet stofpose
Prøver til vandindholdsanalyse	Godkendt plastpose	

Tabel 13.1

Papir- og stofposer

Disse er velegnede til alle typer prøver til ISTA-analyse bortset fra vandindholdsanalyse. ISTA's krav er at posens materiale skal være egnet til typen af frø, samt ikke kunne påvirke frøet fx med hensyn til spireevne og renhedsanalyse, hvorfor stofposer ikke er velegnede til småfrøede arter. For vandindholdsanalyse, se næste afsnit.

Afprøvede plastposer

En virksomhed der skal anvende plastposer til ISTA-vandindholdsanalyse, kan benytte egne afprøvede poser. Afprøvning skal dog dokumenteres og godkendes af TystofteFonden forud for ibrugtagning.

Afprøvning foregår på følgende måde:

1. Der udtages 3 poser fra hver batch til kontrol af vandtæthed. Poserne mærkes med produktionsnummer og et nummer fra 1-3.
2. Hver pose fyldes med vand (undlad luft så vidt muligt)
3. Poserne lukkes forsvarligt med snor
4. Poserne vejes på en kontrolleret og registreret vægt
5. Vægten af poserne noteres i logbog
6. Posen opbevares 1 uge, i oprejt tilstand og ved stuetemperatur
7. Poserne vejes efter 1 uge og vægten noteres i logbog

Hvis vægttabet for hver pose er 0,5% eller derunder, godkendes poserne fra det pågældende produktionsnummer. Afprøvningen indberettes til TystofteFonden, der godkender poserne såfremt de lever op til kravene.

Indkøbes der plastposer med andet produktionsnummer skal der foretages ny afprøvning. TystofteFonden kan ved forespørgsel udlevere afprøvede plastposer til virksomheder, der har begrænset behov for afprøvede plastposer.

13.6.2 Mærkning af prøver

Det skal fremgå af prøvemærkesedlen (formular 45), at prøven er udtaget efter ISTA's regler.

Artsnavnet skal angives med den videnskabelige betegnelse jf. List of Stabilised Plant Names (LSPN), se også bilag 5. For arter der ikke fremgår af bilag 5 henvises til LSPN eller kontakt TystofteFonden.

På prøvemærkesedlen skal angives hvilke analyser der skal foretages (fuld ISTA-analyse eller vandindholdsanalyse). Benyt bemærkningsfeltet til dette.

Alternativt kan prøverne sendes til laboratoriet med følgeseddel der angiver hvilke analyser der skal foretages, på hvilke prøver.

13.7 Mærkning af partier

Ikke-certificerede partier der skal knyttes til et ISTA-bevis, kan mærkes med ID-mærke, formular 70.

13.8 Forsegling af partier

Partier forsegles som beskrevet i kapitel 8. I henhold til ISTA's regler skal partier, for hvilke der ønskes udstedt orange ISTA-bevis, så vidt muligt afsluttes og dermed forsegles samme dag og senest efterfølgende arbejdsdag.

13.9 Indberetning

Prøvetagning med henblik på ISTA-analyse skal indberettes til TystofteFonden, uanset om der er tale om partier til certificering eller ej.

Indberetning af ISTA-prøvetagning foregår ved at logge ind på www.fcs.tystofte.dk med personligt brugernavn og password, som er udleveret af TystofteFonden.

- Vælg menuen "ISTA-prøvetagning" (figur 13.2)
- Vælg "Ny ISTA-prøvetagning" (figur 13.3)
- Indberetningsmenuen, hvor information om prøvetagning kan indtastes (figur 13.4)

Prøvetype

Der kan vælges mellem ISTA-certifikat eller ISTA-vandindhold i prøvetype.

Art

Art vælges ved åbne feltet (tryk på pil ned), og der kan søges i feltet ved brug af danske artsnavne.

Figur 13.2

Figur 13.3

Frøtype

Her vælges mellem Standardfrø, Handelsfrø og Certificeret frø.

Særlig pakning

Her kan vælges hvis partiet fx findes som frøbånd eller måtter. Er dette ikke relevant, vælges blot "Ikke relevant".

Prøvetagningsmetode

Angiv hvilket instrument prøvetagningen er foretaget med. Automatisk prøvetagning er ikke tilladt under TystofteFondens akkreditering og kan derfor ikke vælges.

Alle felter skal udfyldes bortset fra "Bejdset" og "Middel", der kun udfyldes såfremt partiet er blevet kemisk behandlet.

Efter indtastning af prøvetagningen trykkes "Godkend" og prøvetagningen er nu indberettet til TystofteFonden. Vær opmærksom på IKKE at anvende "Enter"-tasten ved skift af felt. Anvend i stedet tabulator-tast.

I modsætning til indberetning af certificerede partier, skal virksomheden ikke indberette her. Det er kun prøvetager der indberetter prøvetagning med henblik på ISTA-analyse.

OBS: Indberetning af prøvetagning med henblik på ISTA-analyse og ISTA-vandindholdsanalyse er ikke relevant hvis virksomheden har egen ISTA-akkreditering.

Hjem ISTA-prøvetagning Liste

Opret ISTA-prøvetagning

Register sample taking

Prøvetager SIVA

Prøvetype ISTA certifikat

Partinummer

Art alm. hvede, Triticum aestivum, TRITI_AES

Sort

Frøtype standardfrø

Total vægt (kg)

Antal enheder

Antal primærprøver

Bejdset ☐

Middel

Særlig pakning pilleret

Prøvetagningsmetode stiksøger

Bemærkninger

Godkend Fortryd

Figur 13.4

14. Fornyet prøvetagning

Forny et prøvetagning af partier produceret i Danmark er beskrevet i dette kapitel, mens forny et prøvetagning af partier fra udlandet er beskrevet i kapitel 16.

Definition: Ved forny et prøvetagning forstås prøvetagning af et parti, der tidligere er prøvetaget og certificeret.

14.1 Forlængelse af gyldighedsperioden

Gælder for alle arter (herunder sortsblandinger af sædekorn) og kategorier med undtagelse af grøntsagsfrø og forædlermateriale. Bemærk at sortsblandinger af sædekorn godkendes for én sæson af gangen. Således forudsætter handel med et gyldighedsforlænget parti af en given sortsblending, at sortsblendingen er godkendt til den aktuelle sæson.

Er forseglingsens gyldighedsperiode udløbet for et parti, kan virksomheden rekvirere prøvetagning til forlængelse af gyldighedsperioden. Det vil sige, der skal udtages en prøve af (rest)partiet, som skal undersøges for spireevne.

Forlængelse af gyldighedsperioden kan ske for hele det oprindelige parti eller for en del af dette. Dele af et oprindeligt parti kan stå i forskellige virksomheder eller afdelinger og skal i forbindelse med forny et prøvetagning betragtes som selvstændige partier. Hvert delparti, der prøvetages på ny med henblik på forlængelse af gyldighedsperioden, får tildelt et nummer til det oprindelige referencenummer, se afsnit 14.1.4.

Reglerne om gyldighed er danske regler, hvilket betyder at importerede partier ikke er underlagt krav om gyldighed, se også afsnit 16.2

14.1.1 Materiale

Materiale, der kan benyttes til prøvetagning: Se kapitel 4.5 for prøvetagningsudstyr velegnet til manuel prøvetagning.

14.1.2 Udtagning af prøver

Forudsætning for prøvetagning er:

1. Prøvetager skal rent fysisk kunne komme til at prøvetage samtlige enheder af partiet/delpartiet.
2. Det er virksomhedens ansvar, at alle enheder der skal prøvetages er tilgængelige for prøvetager.

Antal primærprøver og udtagning af disse er identisk med prøvetagning til certificering og er beskrevet i kapitel 4.

14.1.3 Neddeling og håndtering af prøver

Neddeling, mærkning, emballering, plombering og forsendelse af prøver er beskrevet i kapitel 5 og 6. Prøven skal mærkes med formular 45 (se bilag 4).

14.1.4 Mærkning og forsegling

Mærkning og eventuel genforsegling af partiet følger samme procedurer som beskrevet i kapitel 7 og 8. I forbindelse med prøvetagning af partiet skal samtlige enheder tillægsmærkes med formular 60 (gul), som eventuelt kan anvendes som dæketiket i stedet for formular 55 på de sække, der er prøvetaget med en stiksøger. Tillægsmærket oplyser den nye prøvetagningsdato samt et referencenummer, der består af det oprindelige referencenummer med tilføjelse af et ciffer, der tildeles efter følgende principper:

Hele det oprindelige parti er til stede.

Hvis hele det oprindelige parti er til stede og prøvetages, skal det oprindelige referencenummer tilføjes "-1". Dette viser, at det er første gang, at partiet prøvetages på ny. Næste gang, partiet prøvetages, tilføjes "-2" osv. Referencenummeret vil således være af typen DK 23XX126-1.

Hele det oprindelige parti er ikke til stede.

Hvis man er i tvivl om, hvorvidt hele det oprindelige parti er til stede, skal TystofteFonden kontaktes, idet der er mulighed for, at en anden prøvetager i en anden afdeling eller virksomhed allerede har prøvetaget et eller flere delpartier af det givne parti.

1. Hver del af det oprindelige parti skal tillægsmærkes med hvert sit entydige nummer.
2. TystofteFonden vil kunne oplyse, hvilket ciffer der skal tilføjes det oprindelige referencenummer. Tallets størrelse er afhængig af, hvor mange delpartier der i forvejen er blevet prøvetaget med henblik på gyldighedsforlængelse.
3. Referencenummeret vil fx være af typen DK 23XX126-3 hvor "-3" indikerer, at to andre delpartier af det givne parti allerede er prøvetaget på ny, med henblik på gyldighedsforlængelse.

Mærkning af partier, der både prøvetages og samtidig deles eller opsækkes

Hvis et certificeret parti er forseglet og mærket med EU- eller OECD-mærker og i forbindelse med deling, opsækning eller udportionering prøvetages på ny, mærkes de nye enheder på følgende måde:

1. Partimærkeseddelen skal svare til den oprindelige kategori.
2. I rubrikken "Ref.nr." skrives det oprindelige referencenummer med tilføjelse af "-1" eller "-2" osv. som skal oplyses af TystofteFonden.
3. I rubrikken "Forseglingsdato" skrives den oprindelige forseglingsdato. (Denne rubrik findes ikke på OECD-mærker).
4. I den nederste rubrik skrives "New test of germination" + måned + år" (dato for fornyet prøvetagning). Fx "New test for germination. October 2022"

Når disse oplysninger fremgår af partimærkesedlen, svarer det til, at partiet er tillægsmærket med formular 60 (gul), og derfor skal formular 60 ikke sættes på partiet.

14.1.5 Indberetning

Prøvetagningen indberettes elektronisk som beskrevet i kapitel 9.2.

14.2 Forlængelse inden udløb af gyldighedsperioden

14.2.1 Vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og vintertriticale

Gælder for sorter og sortsblandinger af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og vintertriticale af alle kategorier med undtagelse af F-materiale. Det er muligt for allerede certificerede partier af disse arter at forlænge gyldighedsperioden før udløbet af sæsonen den 1. juli.

I perioden maj og juni vil partier af disse arter kunne prøvetages og analyseres med henblik på forlængelse af gyldighedsperioden, som beskrevet i afsnit 14.1, dog gælder følgende særlige betingelser:

1. Partiet må sælges indtil den 1. december i året for fornyet prøvetagning.
2. På formular 62 i rubrikken "Ref. nr." skrives det oprindelige referencenummer med tilføjelse af "-1", som oplyses af TystofteFonden fx "DK23XX123-1".
3. Alternativt kan "Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret" trykkes på certificeringsmærkesedlen (se afsnit 10.1.1)

14.3 Bejdsning efter oprindelig prøvetagning og mærkning af partiet

Gælder for alle arter og kategorier.

Hvis et allerede certificeret parti eller en del af dette bliver bejdsset, betragtes det bejdsede parti som et nyt parti. Det nye parti skal prøvetages og forsynes med nye mærkesedler. Partiet eller den bejdsede del af partiet tildeles et nyt referencenummer ved, at det oprindelige referencenummer tilføjes et bogstav efter referencenummeret, ("A", "B" etc.) således at hvert bejdsset delparti tildeles en entydig identifikation. Der skal IKKE bindestreg mellem partinummer og bogstav.

Er der tvivl om hvilket bogstav der kan anvendes, fx hvis en del af partiet er bejdsset, kontakt da TystofteFonden.

Markfrø

Der er særlige regler for prøvetagning af markfrø der bejdses efter certificering. Reglerne er beskrevet i bekendtgørelse om markfrø, og kan oplyses af TystofteFonden.

Sædekorn

Ved bejdsning af certificeret sædekorn skal der udtages en ny prøve til brug for en eventuel undersøgelse af om partiet overholder spirenorm. Partiets gyldighedsperiode forlænges dog ikke i forbindelse med bejdsning, med undtagelse af, hvis partiet samtidig tillægsmærkes, se kapitel 14.1 for forlængelse af gyldighedsperioden.

14.3.1 Udtagning af prøver

1. Prøvetageren skal være til stede, når forsegling brydes, og skal overvåge bejdsningen.
2. Såfremt en del af et parti bejdses med ét bejdsmiddel og en anden del med et andet bejdsmiddel, behandles de to dele som to delpartier. Hvert delparti prøvetages for sig, ligesom der indsendes en prøve til analyse for hvert delparti.
3. Der udtages et antal primærprøver, der svarer til delpartiets størrelse og antal enheder. Delpartierne får hvert sit bogstav tilføjet til det oprindelige referencenummer.

14.3.2 Neddeling og håndtering af prøver

Neddeling, emballering, mærkning, plombering og forsendelse af prøver er beskrevet i kapitel 5 og 6.

Mærkning af prøver

Prøven mærkes og forsegles som beskrevet i kapitel 6. Prøven mærkes med prøvemærkeseddel formular 45.

1. Partiets referencenummer er det oprindelige tilføjet et bogstav ("A", "B" eller "C").
2. Anfør på prøvemærkeseddel at partiet er bejdset samt angiv middel partiet er bejdset med.
3. I rubrikken for "Dato for prøvetagning" anføres dato for prøvetagning af det bejdsede parti.

14.3.3 Mærkning og forsegling

Mærkning og forsegling af partier er som beskrevet i kapitel 7 og 8. Den del af partiet, der er blevet bejdset, forsynes med nye mærkesedler hvor det oprindelige referencenummer har fået tilføjet et bogstav ("A", "B" eller "C").

1. Partiet mærkes med en partimærkeseddel svarende til den oprindelige kategori og mærkning.
2. Partiets referencenummer tilføjes et bogstav og er af typen 23XX123A (OBS: **Ingen** bindestreg).
3. Partier af markfrø får ny forseglingsdato (dato for bejdsningen), og hermed er gyldighedsperioden ét år fra prøvetagningsdato. Prøve for partier af sædekorn, skal ikke sendes til analyse, og gyldighedsdato forbliver som før bejdsning.

Hele partiet bliver bejdset med samme bejdsemiddel

Referencenummer skal tilføjes bogstavet "A".

Hele partiet er til stede, men kun en del af partiet bliver bejdset

1. Den bejdsede del af partiet mærkes med det oprindelige referencenummer tilføjet bogstavet "A".
2. Hvis der senere bejdses en anden del af partiet, skal dette delparti mærkes med det oprindelige referencenummer tilføjet bogstavet "B" og så fremdeles.

Samme fremgangsmåde anvendes, hvis en del af partiet bejdses med ét bejdsemiddel og en anden del bejdses med et andet bejdsemiddel.

En del af partiet bejdses, men hele partiet er ikke til stede

Hvis hele det oprindelige parti ikke er til stede, og/eller prøvetageren ikke kender partiets oprindelige størrelse, kontaktes TystofteFonden, der kan informere om partistørrelsen og tildeling af bogstav.

14.3.4 Indberetning

Indberetning om bejdsning kan ikke foretages elektronisk. Der skal derfor anvendes en formular 300 som beskrevet i kapitel 9. Indberetning om bejdsning skal kun ske, hvis bejdsningen er foretaget efter partiet er prøvetaget og certificeret.

14.4 Verifikationsprøve

Gælder for alle arter og kategorier.

En verifikationsprøve er en prøve af et parti, der allerede er prøvetaget én gang. Prøven tages, hvis der rejses berettiget tvivl om rigtigheden af den oprindelige prøvetagning eller analyseresultat, og sagen ikke kan opklares på anden måde. Verifikationsprøven kan kun rekvireres af TystofteFonden.

14.4.1 Udtagning af prøver

Forudsætning for udtagning af primærprøver:

1. Hele det oprindelige parti skal være til stede.
2. Antallet af primærprøver og udtagning af disse følger de almindelige bestemmelser i kapitel 4.

14.4.2 Neddeling og håndtering af prøver

Neddeling, pakning og forsendelse af prøver er som beskrevet i kapitel 5 og 6.

Mærkning af verifikationsprøver

Prøven mærkes med prøvemærkeseddel formular 45. Udfyldelse af mærkesedler er beskrevet i kapitel 6.2.1.

1. Den nøjagtige partistørrelse på prøvetagningstidspunktet anføres.
2. I rubrikken "Andre oplysninger anføres" "Verifikationsprøve".
3. Den aktuelle dato for prøvetagning anføres.

14.4.3 Mærkning og forsegling

Medmindre forseglingen eller partimærkesedlen brydes eller ødelægges ved prøvetagning, skal partiet ikke ommærkes eller omforsegles. Mærkning og forsegling er beskrevet i kapitel 7 og 8.

Indberetning

Den ny prøvetagning indberettes på formular 300 "indberetning om parti. I feltet "Andre bemærkninger" noteres "Verifikationsprøve".

15. Partier der føres ud af landet

15.1 Certificerede partier i løsvare

Nedenstående gælder alle arter og kategorier af certificerede partier af markfrø og sædekorn undtagen F-materiale. Følgende betingelser skal være opfyldt, for at et parti certificeret markfrø eller sædekorn må transporteres ud af landet som løsvare (bulk transport):

1. Hvert parti skal inden indladningen i transportvogne være prøvetaget, mærket og forseglet efter de almindelige regler vedrørende certificerede partier (se kapitel 4 til 9). Analysen skal have vist, at gældende normer er overholdt, inden transporten kan påbegyndes. Dette gælder også for sædekorn, som må sælges inden for Danmark, inden det endelige analyseresultat foreligger.
2. Størrelsen af et parti må ikke overskride de almindelige maksimale partistørrelser, som fremgår af kapitel 3.
3. Transporten skal ske i lastvogne/containere, der kan mærkes og forsegles forsvarligt.
4. Hvis der skal transporteres mere end ét parti i samme transportvogn, skal partierne være adskilte.

15.1.1 Mærkning og forsegling af transportvogne

1. Prøvetageren skal:
 - kontrollere, at vognen er helt tom og rengjort, inden indladning påbegyndes
 - kontrollere indvejning med tomt lad
 - overvåge indladningen i transportvognen
 - mærke og forsegle denne efter indladningen (se figur 8.5 for illustration)
 - kontrollere udvejning og notere nettovægt
2. En mærkeseddel for partiet skal anbringes uden på transportvognen. Mærkesedlen er af samme kategori og med samme referencenummer, som partiet hidtil har været mærket med. Hvis der transporteres mere end ét parti i samme vogn, skal der anbringes en mærkeseddel for hvert parti uden på vognen. Under bemærkninger skal følgende sætning tilføjes "Resealed for bulk transport. *Måned/år* (på engelsk)".
3. Selv om prøvetageren typisk først til allersidst kender vægten af det/de enkelte parti(er), må vægten ikke skrives på partimærkesedlen med kuglepen, men skal som alle de øvrige oplysninger på mærkesedlen stemples eller printes på sedlen. Hvis der rettes i eller skrives med kuglepen på en mærkeseddel, er den ugyldig, og virksomheden risikerer, at aftageren af transportvognen nægter at modtage varen.

15.1.2 Indberetning af eksport/udførsel

Eksport/udførsel skal ikke indberettes til TystofteFonden. Virksomheden skal føre registreringer over omladning og deling af partier og skal kunne dokumentere, at prøvetageren overvåger omladning/deling af parti.

15.2 Ikke endeligt certificerede partier

Definition: Ved ikke endeligt certificeret markfrø og sædekorn forstås frø, der er godkendt ved avlskontrollen, men endnu ikke er forseglet, prøvetaget og analyseret til kontrol med overholdelse af normerne. Der er ingen begrænsninger på størrelsen af et ikke-endeligt certificeret parti.

Ikke endeligt certificeret markfrø eller sædekorn, som er godkendt ved avlskontrol, og hvor sortsægthed af det udsåede parti (udlægsparti) er dokumenteret ved kontroldyrkning, kan mærkes med formular 72, forsegles og føres ud af landet for at blive endeligt certificeret i et andet land.

Det ikke endeligt certificerede parti skal følges af et transportdokument, hvor certificeringsmyndigheden attesterer oplysninger om partiet, fx at der er udført avlskontrol. Virksomheden rekvirerer transportdokument hos TystofteFonden (figur 15.1) ved at sende en rekvisition med informationer om partiet til certificering@tystofte.dk. Det er tilladt at virksomheden selv udfylder transportdokumentet med alle relevante informationer, og sender dette til TystofteFonden til endelig godkendelse. Partiets vægt skal fremgå af mærkeseddel og transportdokument, og der skal være overensstemmelse mellem dem.

15.2.1 Prøvetagning og indberetning

Partiet skal ikke prøvetages. Der skal ikke ske indberetning til TystofteFonden, ud over de oplysninger virksomheden afgiver i forbindelse med anmodning om transportdokument.

15.2.2 Mærkning og forsegling

1. Prøvetageren skal:
 - kontrollere, at vognen er helt tom og rengjort, inden indladning påbegyndes
 - kontrollere indvejning med tomt lad
 - overvåge indladningen i transportvognen
 - mærke og forsegle denne efter indladningen (se figur 8.5 for illustration)
 - kontrollere udvejning og notere nettovægt
2. Partiet/partierne mærkes med grå mærkeseddel formular 72 hvis partiet skal sendes til et land indenfor EU, eller med grå mærkeseddel formular 72A hvis partiet skal sendes til ligestillede lande udenfor EU. Mærkesedlen sættes forsvarligt fast under forseglingen (se figur 8.5).
3. Selv om prøvetageren ofte først til allersidst kender vægten af det/de enkelte parti(er), må vægten ikke skrives på partimærkesedlen med kuglepen, men skal som alle de øvrige oplysninger på mærkesedlen stemples eller printes på sedlen. Hvis der rettes i eller skrives med kuglepen på en mærkeseddel, er den ugyldig, og virksomheden risikerer, at aftageren af transportvognen nægter at modtage varen.
4. Vægt på partimærkeseddel og transportdokumentet skal stemme overens. Der er derfor mulighed for blot at angive estimeret vægt ved bestilling af transportdokument, og først ved indladning og vejning stemple endelig vægt på transportdokumentet (i feltet "Final Total Weight") og partimærkesedlen.

Ministry of Food, Agriculture
and Fisheries of Denmark
Danish Agricultural Agency

TRANSPORT OF NOT FINALLY CERTIFIED SEED

Exporting firm: _____

Receiving firm: _____

Means of transport: _____

Species and variety: _____

Reference number (lot number)			Category
No. of units	Est. weight pr. unit, kg	Est. total weight, kg	Final total weight, kg

Area cultivated for production of the lots: _____ **HA**

Field number: _____

Quantity harvested: _____ **kgs**

Seed used to sow the field:

Reference number	Category	Production country	Certification country

Remarks:

Attestation: The crop from which the transported seed lot is produced has satisfied the conditions according to Council Directive 66/402/EEC.

Date

Fornavn Efternavn

Titel

TystofteFoundation • Tugthavnsvej 10 • DK-4230 Slagelse
Tél. +45 5080 8450 • CVR 35870642 • certificering@tystofte.dk • www.tystofte.dk

Figur 15.1

16. Partier, der føres ind i landet

Partier af frø må indføres til Danmark, når betingelserne i bekendtgørelserne om sædekorn, markfrø eller grønsagsfrø er opfyldt. Der skelnes mellem indførsel fra andre EU-lande og import fra ligestillede tredjelande.

Indførsel fra EU-lande

Certificeret materiale må indføres fra andre EU-lande, og markedsføres med EU-mærkesedler i Danmark. Om handelsfrø og standardfrø, se kapitel 11 og kapitel 12.

Import fra lande uden for EU

Partier fra ligestillede tredjelande udenfor EU, kan indføres med OECD-mærkesedler.

16.1 Certificerede partier

For alle arter og kategorier (F-materiale undtaget) der transporteres ind i landet, skal følgende være opfyldt:

1. Partistørrelsen må ikke overskride de i kapitel 3 nævnte mængder. Partiet skal være forseglet og mærket.
2. Bulk transport af løsvare skal ske i vogne/containere, der er forsegled af de udenlandske certificeringsmyndigheder. Vogne/containere mærkes med en EU-mærkeseddel for partiet eller med en mærkeseddel, der er ligestillet med en EU-mærkeseddel.
3. Ved løs transport, hvor der transporteres mere end ét parti i samme transportvogn, skal der være opsat tætte skillevægge mellem partierne, således at der ikke kan ske sammenblanding.
4. Ved løsvarens ankomst skal prøvetager kontrollere, at mærkning og forsegling er udført efter forskrifterne.

16.1.1 Mærkning af EU-partier

1. Partier, der er mærket med EU-mærkesedler, skal ikke mærkes med danske mærkesedler, såfremt hele partiet er til stede og partiet **ikke** skal omlades fra løs transport eller ompakkes til andre enheder.
2. Ved omladning eller ompakning mærkes partiet med danske partimærkesedler, som svarer til den kategori, der fremgår af de udenlandske partimærkesedler. Der anvendes danske mærkesedler formular 94-97. For sædekorn er det muligt at benytte formular 84-87, såfremt det er dokumenteret, at partiet opfylder de højere danske kvalitetsnormer, fx for flyvehavre. Omladning og ompakning skal altid overvåges af prøvetager.
5. Ved omladning og ompakning forsynes partierne med dansk referencenummer til udenlandske partier (af typen 23UXX123, se afsnit 7.3.2). I rubrikken "Avlsland" noteres det avlsland, som fremgår af den udenlandske mærkeseddel, og under "Andre oplysninger" anføres partiets udenlandske referencenummer.

16.1.2 Mærkning af OECD-partier

Nedenstående gælder alle certificerede arter og kategorier, der er mærket med OECD-mærkesedler. Som hovedregel kan OECD-mærkede partier fra andre lande ikke ommærkes med danske OECD-mærkesedler eller EU-mærkesedler. Eneste undtagelser, hvor der kan ommærkes fra udenlandske OECD-mærker:

1. Omforsegling og -mærkning med danske EU-mærker må ske, hvis frøet opblandes med udsæd der er produceret indenfor EU eller udportioneres i småpakninger.
2. Ved rensning eller ompakning til anden sækkestørrelse er det nødvendigt at omforsegle og ommærke med danske OECD-mærkesedler. Er det tilfældet skal der forud for ommærkning indhentes tilladelse fra TystofteFonden.

16.1.3 Indberetning af import/indførsel

Indførte/importerede partier indberettes elektronisk, som angivet i afsnit 9.1.2. Evt. prøvetagning og mærkning indberettes ligeledes elektronisk.

Hvis der ikke sker omladning/ompakning jf. 16.1.1 og 16.1.2 **og** hele det oprindelige parti er til stede, kan det udenlandske partinummer beholdes. Partiet indberettes til TystofteFonden med det udenlandske partinummer som beskrevet i afsnit 9.1.2

Såfremt der sker omladning/ompakning får partiet tildelt et nyt nummer som beskrevet i 16.1.1 og indberettes som beskrevet i 9.1.2

Virksomhedens ansvar

- Indberette partiet til TystofteFonden (såfremt det er påkrævet se 16.1.4)
- Tage billede af mærkeseddel og sende til TystofteFonden
- Indhente relevant information fra afsender
- Sikre at krav er opfyldt fx om flyvehavre eller kontrolmark, og hvis ikke de er opfyldt, sørge for at partiet prøvetages med henblik på disse analyser
- Skriftligt informere prøvetager om hvilke prøver der skal tages
- Skriftligt informere prøvetager om evt. omladning/ompakning

Prøvetagers ansvar

- Kontrollere at partiet er mærket og forseglet korrekt ved modtagelse
- Overvåge eventuel omladning/ompakning
- Fjerne gamle mærkesedler og sætte nye danske mærkesedler på såfremt partiet omlades/ompakkes
- Tage prøve til kontrol af flyvehavre, kontrolmark etc. hvis relevant
- Godkende eventuel indberetning til TystofteFonden

16.1.4 Hvornår skal et importparti indberettes

Import af markfrø fra andet EU-land

Et certificeret parti markfrø af en art der fremgår af bekendtgørelse om markfrø, kan indføres fra et andet EU-land, hvis sorten er optaget på den danske sortsliste eller på EU's sortsliste og såfremt evt. plantesundhedsskrav er opfyldt.

Partiet skal indberettes til TystofteFonden i følgende tilfælde:

- Det skal anvendes til videre fremavl
- Det bliver ompakket og skifter referencenummer

Import af markfrø fra ligestillet stat

Et certificeret parti markfrø af en art der fremgår af Bekendtgørelse om markfrø, kan importeres fra et ligestillet tredjeland, hvis sorten er optaget på EU's sortliste, arten er godkendt i eksportlandet og partiet er mærket efter OECD reglerne.

Partiet skal altid indberettes til TystofteFonden, medmindre det har en samlet vægt på mindre end 2 kg og er importeret udelukkende med henblik på salg.

Import af sædekorn fra andet EU-land

Et certificeret parti sædekorn af en art der fremgår af Bekendtgørelse om sædekorn, kan indføres fra et andet EU-land, hvis sorten er optaget på den danske sortliste eller på EU's sortliste og flyvehavrekrav (se afsnit 16.2) samt evt. plantesundhedsskrav er opfyldt.

Partiet skal indberettes til TystofteFonden i følgende tilfælde:

- Partiet har en samlet vægt på over 100 kg (uanset generation)
- Det skal anvendes til videre fremavl
- Det bliver ompakket og skifter referencenummer (uanset vægt)

Import af sædekorn fra ligestillet stat

Et certificeret parti sædekorn af en art der er nævnt i Bekendtgørelse om markfrø, kan importeres fra et ligestillet tredjeland, hvis sorten er på EU's sortliste, eksportlandet er godkendt for arten og partiet er mærket efter OECD reglerne. Partiet skal altid indberettes til TystofteFonden, medmindre det har en samlet vægt på mindre end 2 kg og er importeret med henblik på salg. Partiet skal være dokumenteret fri for flyvehavre, se 16.2

Import af arter der ikke er EU- eller OECD-arter

For arter der ikke er godkendt som EU- eller OECD-arter er der ingen krav til mærkning ved importen, men der skal dog medfølge plantesundhedscertifikat.

Importen skal anmeldes til TystofteFonden såfremt det skal anvendes i en frøblanding til ikke-foderbrug. Importen skal desuden anmeldes til Landbrugsstyrelsen, der er national myndighed jf. plantesundhedsforordningen.

16.2 Prøvetagning af udenlandske partier

Ved prøvetagning skelnes der for udenlandske partier, ligesom for danske partier, mellem:

- prøvetagning, hvor partiets forsegling brydes
- prøvetagning, hvor partiets forsegling ikke brydes

For udenlandske partier har dette betydning for partiets mærkning.

Forny et prøvetagning

Udenlandske partier er ikke omfattet af de danske regler om gyldighedsperiode. Der er således ikke krav om forny et prøvetagning – blot skal sælger være sikker på, at spireprocenten fortsat opfylder kravene for den pågældende art og kategori. Der kan derfor være behov for at udtage prøver til spireanalyse, men det er ikke et krav, at analyseresultatet indberettes og heller ikke et krav, at partiet mærkes med oplysning om forny et prøvetagning.

Flyvehavre, danske krav

For partier af sædekorn gælder specielle danske regler m.h.t. flyvehavre. Derfor beder virksomheden ofte prøvetageren om at udtage prøve af importerede partier til flyvehavreanalyse. Prøvestørrelse fremgår af tabel 5.2. Hele partiet skal være til stede ved prøvetagningen.

Reglerne om flyvehavre gælder både for partier, der indføres som certificerede, og for partier, der indføres som ikke-endeligt certificerede.

Kontrol dyrkning, danske krav

For alt frø til fremavl skal der indsendes en prøve til kontrol dyrkning, såfremt virksomheden ikke kan fremskaffe et kontrol dyrkningsbevis fra afsenderlandet, se kapitel 5. Hele partiet skal være til stede ved prøvetagningen.

16.2.1 Mærkning efter prøvetagning af udenlandske partier

For EU-mærkede partier, af arter og kategorier undtagen F-materiale, gælder:

1. **Forsegling brydes ikke, EU-mærkning bibeholdes:** Hvis partiet prøvetages, således at den udenlandske forsegling og mærkning ikke mister sin gyldighed, bibeholdes den udenlandske mærkning. Det gælder, hvis der fx prøvetages med stiksøger uden at enheden åbnes. Partiet bliver ikke tillægsmærket med formular 60, da der ikke er regler om gyldighedsperiode for udenlandsk frø, se også afsnit 7.2.4 samt 14.1.
2. **Forsegling brydes, der sættes danske mærker på:** Hvis partiet prøvetages, således at den udenlandske forsegling og mærkning brydes, skal partiet have danske mærkesedler samt nyt referencenummer som beskrevet i 16.1. Partiet forsynes med en dansk EU-mærkeseddel af serien formular 94-97. Partimærkesedlen skal svare til kategorien på den udenlandske mærkeseddel. På prøvens mærkeseddel skal under "Andre oplysninger" anføres partiets udenlandske referencenummer.

16.3 Bejdsning, efter udenlandsk prøvetagning og mærkning

Et parti, der gennemgår en behandling, som kan påvirke partiets kvalitet, fx bejdsning skal betragtes som et nyt parti. Det nye parti skal derfor prøvetages og forsynes med nye mærkesedler og nyt referencenummer, og alle krævede undersøgelser skal foretages på den nye prøve.

Efter prøvetagningen forsynes partiet med en dansk EU-mærkeseddel af serien 94-97. Referencenummeret skal være af typen 23UXX123, men der skal **ikke** tilføjes et bogstav. Prøvetagningen indberettes elektronisk, som beskrevet i kapitel 9. I feltet "Andre oplysninger" anføres partiets udenlandske referencenummer, og det noteres at partiet er blevet bejdsset.

Partier af markfrø, der i forbindelse med bejdsningen udportioneres i småpakninger, kan mærkes og forsegles under virksomhedens ansvar (ligesom med andre småpakninger, se kapitel 11).

16.4 Ikke endeligt certificerede partier

Nedenstående gælder for alle arter og for kategorierne fra Præbasis til Certificeret frø 2. generation.

Definition: Ved ikke endeligt certificeret markfrø og sædekorn forstås frø, der er godkendt ved avlskontrollen, men endnu ikke er forseglet, prøvetaget og analyseret til kontrol med overholdelse af normerne. Der er ingen begrænsninger på størrelsen af et ikke-endeligt certificeret parti.

Ikke endeligt certificeret markfrø eller sædekorn fra et EU-land eller ligestillet tredjeland kan føres ind i Danmark for at blive endeligt certificeret her i landet.

Det ikke endeligt certificerede parti er forseglet og mærket med formular 72 og skal følges af et transportdokument, hvor den udenlandske certificeringsmyndighed attesterer oplysninger om partiet, fx at der er udført avlskontrol.

De udenlandske, ikke endeligt certificerede partier, har status som danske avlspartier og kan indgå i flere certificerede partier eller i blandinger med danske avlspartier. Partierne skal prøvetages og mærkes med dansk referencenummer af typen 23XX123.

Bilag 1. Registrerede ændringer til Instruks i Prøvetagning af Frø

Kapitel/ Bilag	Ændringer	Gældende fra
Generelt	Justeringer i design, layout og formatering	07-07-2023
Generelt	Diverse omformuleringer, rettelser af trykfejl og lignende	07-07-2023
Generelt	Opdatering af figurer	07-07-2023
Kapitel 1	Tilføjelse og ændringer af relevante links	07-07-2023
Kapitel 1	1.1 Tilføjelse af afdeling (herefter kaldet prøvetagningssted)	07-07-2023
Kapitel 1	1.1.2 Tilføjelse af et prøvetagningssted der er godkendt til at anvende autoriserede prøvetagere, skal have forudgående tilladelse til at anvende officielle prøvetagere	07-07-2023
Kapitel 1	1.1.3 "autoriserede prøvetagere" ændret til "uddannede prøvetagere"	07-07-2023
Kapitel 1	1.1.3 tilføjelse "jf. bekendtgørelserne"	07-07-2023
Kapitel 1	1.1.3 tilføjelse "Hvis en prøvetager er autoriseret i én artsgruppe, men senere ønsker at blive autoriseret i yderligere én artsgruppe, skal TystofteFonden kontaktes med henblik på en teoretisk eksamen."	07-07-2023
Kapitel 1	1.1.3 Tilføjelse af at ved egne kurser skal der fremvises dokumentation og at indholdet af kurset skal være fyldestgørende	07-07-2023
Kapitel 1	1.5 Tilføjelse af krav til egnet lokale samt at passende udstyr til prøvetagningsopgave skal stilles til rådighed	07-07-2023
Kapitel 1	1.6 Tilføjelse af at prøvetager skal kvittere for modtagelse af Instruks	07-07-2023
Kapitel 1	1.6 Tilføjelse af kvittering for Instruks kan ske ved at logge ind på FCS-002 og kvittere for opdateringen	07-07-2023
Kapitel 2	2.1.9 Tilføjelse af DAKOFO	07-07-2023
Kapitel 2	2.1.9 Ændringer i definition af komponentpartier	07-07-2023
Kapitel 2	2.1.9 Tilføjelse af LSPN	07-07-2023
Kapitel 3	3.1 Tabel for max partistørrelse opdateret med nye regler for sortsblandinger af sædekorn	07-07-2023
Kapitel 4	Fjernet at virksomhedens opgaver i forhold til prøvetagning er beskrevet i Landbrugsstyrelsen's Vejledning "Frø og Sædekorn1"	07-07-2023
Kapitel 4	Opdatering af afsnit om Virksomhedens opgaver i forhold til prøvetagning	07-07-2023
Kapitel 4	4.1 Tilføjelse af "forskellige steder i partiet", "...samt x antal duplikatprøver"	07-07-2023
Kapitel 4	4.1 "Arbejdsprøven er den del af frøet, der analyseres i laboratoriet" erstattet med "fx antalsanalyse (D), renhed (E) og spiring (F)"	07-07-2023
Kapitel 4	4.1 Opdatering af eksempel	07-07-2023
Kapitel 4	4.2 Tilføjelse af at det i logbog skal fremgå hvilket udstyr der er anvendt ved prøvetagning	07-07-2023
Kapitel 4	4.2 Tilføjelse af at logbog skal være tilgængelig og til enhver tid kunne fremvises ved anmodning	07-07-2023
Kapitel 4	4.3 Tilføjelse af at et parti ikke kan være pakket i flere forskellige enheder i forbindelse med prøvetagning.	07-07-2023
Kapitel 4	4.3.2 Tilføjelse af eksempel 4	07-07-2023
Kapitel 4	4.4 Tilføjelse af at plastspande oftest ikke er hensigtsmæssige til stakkede frø	07-07-2023

Kapitel 4	4.4 Tilføjet at hvis der prøvetages med stiksøger, skal hullet af stiksøgeren kunne nå midten af sækken.	07-07-2023
Kapitel 4	4.4.1 Tilføjet henvisning til logbog for afprøvning af vægt	07-07-2023
Kapitel 4	4.5.1 Tilføjet at huller fra stiksøger kan lukkes med formular 56	07-07-2023
Kapitel 4	4.5.1 Tilføjet forklaring på hvorfor stiksøger skal trækkes ud med aftagende hastighed samt tilhørende figur 4.4	07-07-2023
Kapitel 4	4.5.2 Ændret formulering for regler ved anvendelse af kanalsøger, ved at der skal anvendes en prøvemærkeseddel formular 45EU	07-07-2023
Kapitel 4	4.5.2 Generel omformulering af afsnittet om kammerspyd	07-07-2023
Kapitel 4	4.5.3 Generel omformulering af afsnit om cargospyd	07-07-2023
Kapitel 4	4.5.5 Tilføjelse af en ulempe ved metoden samt at ompakning, forsegling og mærkning skal ske under overvågning af prøvetager	07-07-2023
Kapitel 4	4.6 Generelle omformuleringer	07-07-2023
Kapitel 4	4.6.1 Tilføjelse af eksempel ved automatisk prøvetagning	07-07-2023
Kapitel 4	4.6.4 Tilføjelse af overskydende strips, plomber eller etiketter skal tilbageleveres til prøvetager	07-07-2023
Kapitel 4	4.7 Generelle omformuleringer	07-07-2023
Kapitel 4	4.7.1 Tilføjelse af hestebønne i punkt 7	07-07-2023
Kapitel 4	4.8 Generelle omformuleringer for at tydeliggøre krav til godkendelse af automatisk prøvetagningsanlæg	07-07-2023
Kapitel 4	4.11 Tilføjet at der ikke er specifikt formkrav til logbog	07-07-2023
Kapitel 4	4.11 Uddybning af indhold til logbog	07-07-2023
Kapitel 4	4.11 Tilføjet at det er tilladt at visse oplysninger opbevares andetsteds end i prøvetagningslog	07-07-2023
Kapitel 5	5.2.1 Tilretning af arter til kontroldyrkning	07-07-2023
Kapitel 5	5.2.1 Omformulering af retningslinjer for udvælgelse til k-mark	07-07-2023
Kapitel 5	5.2.1 Tilføjet "Minimum stikprøveprocent for udvælgelse af partier til kontroldyrkning fremgår af Landbrugsstyrelsens bekendtgørelser."	07-07-2023
Kapitel 5	5.2.3 Tilføjet " Hvis der skal udstedes ISTA-analysebevis skal analysen altid udføres på den bejdsede prøve, se mere afsnit 13.4.2."	07-07-2023
Kapitel 5	5.2.5 ISTA-vandanalyse rettet til ISTA-vandindholdsanalyse samt tilføjet "særlige" til afprøvede poser	07-07-2023
Kapitel 5	5.3 Tilføjet at forsegling skal ske senest i forbindelse med prøvetagning	07-07-2023
Kapitel 5	5.3 Omformulering af tekst under punkt "Klargøring"	07-07-2023
Kapitel 5	5.3 Omformulering af tekst til ISTA-vandindholdsanalyse	07-07-2023
Kapitel 5	5.3.1 Omformulering af tekst til Boerneddeler	07-07-2023
Kapitel 5	5.3.1 Ved spaltedeler er ".der også kaldes en jorddele" ændret til "kaldes også på engelsk riffle divider"	07-07-2023
Kapitel 5	5.3.1 Afsnit med fordele og ulemper omformuleret	07-07-2023
Kapitel 5	5.3.1 Generel omformulering af tekst til variodeler	07-07-2023
Kapitel 5	5.4.2 Flytning af tekst samt omformulering	07-07-2023
Kapitel 5	5.4.3 Generelt omformulering af procedurer	07-07-2023
Kapitel 5	5.4.3 Under afsnit spaltenedeler slettet at TystofteFonden igangsætter årligt en test af de delere der benyttes af officielle prøvetagere	07-07-2023

Kapitel 5	5.4.3 Tilføjet "Skema til brug ved afprøvning af spalteneddeler findes i bilag 3. På TystofteFonden's hjemmeside findes et skema, hvor tolerance automatisk beregnes ved udfyldelse af vægtfraktioner."	07-07-2023
Kapitel 5	5.4.3 Under afsnit variodeler slettet at TystofteFonden igangsætter årligt en test af de delere der benyttes af officielle prøvetagere	07-07-2023
Kapitel 5	5.4.3 Tilføjet "Skema til brug ved afprøvning af variodeler findes i bilag 3. På TystofteFonden's hjemmeside findes et skema, hvor tolerance automatisk beregnes ved udfyldelse af vægtfraktioner."	07-07-2023
Kapitel 5	5.5.3 Tilføjelse af diverse manglende prøvestørrelser	07-07-2023
Kapitel 6	6.1 Henvisning tilrettet	07-07-2023
Kapitel 6	6.1 Poser til ISTA prøver henvist til kapitel 13	07-07-2023
Kapitel 6	6.1.2 Slettet sætning "Prøver til ISTA vandanalyse skal pakkes i særligt afprøvede og godkendte plastposer. Læs mere kapitel 13"	07-07-2023
Kapitel 6	6.2.1 Tilføjet "eller et internt unikt nummer" under punkt Referencenr.	07-07-2023
Kapitel 6	6.3.1 Tilføjet at plombetang er præget med PD på ældre modeller og TYS på nyere modeller	07-07-2023
Kapitel 6	6.4.1 Tilføjet at prøver til kontroldyrkning skal pakkes forsvarligt så der ikke går hul på pakke eller prøve, og der derved kan ske blanding af prøverne.	07-07-2023
Kapitel 6	6.4.2 Nyt afsnit om opbevaring af duplikatprøve samt tilføjelse af tabel	07-07-2023
Kapitel 7	Tilføjelse af forklaring i start af kapitel samt omnummerering af afsnit	07-07-2023
Kapitel 7	7.1 Tilføjelse af forseglingsmåned/år ved OECD mærkesedler	07-07-2023
Kapitel 7	7.2.1 Tilføjelse "Hvis prøvetager vurderer at printet ikke lever op til ovennævnte, skal enheden enten ompakkes, eller den fortrykte mærkeseddel skal overmales og enheden forsynes med en ny korrekt mærkeseddel. Dette kan fx være en mærkeseddel til påsugning."	07-07-2023
Kapitel 7	7.3.1 Tilføjelse " Der findes flere variationer end de i tabel 7.1 nævnte formularnumre, bl.a. mærkesedler kombineret med EU-plantepas og ekstra brede mærkesedler."	07-07-2023
Kapitel 7	7.3.2 Slettet "Formular 84-87, må kun benyttes til sædekorn, fordi det kun er for sædekorn, der er højere danske kvalitetsnormer"	07-07-2023
Kapitel 7	7.3.2 Tilføjet at prøvetager ved annullering destruerer mærkesedlerne	07-07-2023
Kapitel 7	7.3.3 Tilføjet at dokumentation for frøblandinger skal indsendes til TystofteFonden	07-07-2023
Kapitel 7	7.3.3 "Partier af enårig rapgræs, bermudagræs, hanekløver, foderesparsette, almindelig bukkehorn, ungarsk vikke og sort sennep" erstattet af "Visse arter af markfrø" samt tilføjet "Hvilke arter der kan sælges som handelsfrø fremgår af bilag 2, hvor de er angivet med kategorien "H"."	07-07-2023
Kapitel 7	7.3.4 "Hvis virksomheden ønsker det, kan forseglingsmåned og vægt påføres mærkesedlens nederste felt." ændret til "Forseglingsmåned og år skal fremgå af mærkesedlen"	07-07-2023
Kapitel 7	7.6.1 Slettet sætning "Det skyldes, at der ikke udstedes nyt analysebevis"	07-07-2023

Kapitel 7	7.6.1 Uddybning af punkter ved betingelser for ommærkning indenfor samme generation	07-07-2023
Kapitel 7	7.6.2 Uddybning og omformulering af punkter ved betingelser for ommærkning ved op- og nedklassificering	07-07-2023
Kapitel 7	7.6.2 Tilføjet " Nedklassificering af forædlermateriale Ved nedklassificering fra forædlermateriale skal der altid indhentes forudgående tilladelse fra TystofteFonden. Det skal kontrolleres, at det pågældende parti, opfylder alle krav til nedklassificeringen."	07-07-2023
Kapitel 7	7.6 Tilføjet " Partiet må kun sælges i Danmark hvis det opfylder EU-normer og der nederst på mærkesedlen i det farvede felt er anført "EC rules and standards"."	07-07-2023
Kapitel 7	7.6 Tilføjet "af typen 23Uxx1234 (se også afsnit 7.4.2)"	07-07-2023
Kapitel 7	7.7 "antallet af kg" ændret til "enhedstype typisk" samt tilføjet "(fx fra kasser til småsække)"	07-07-2023
Kapitel 8	8.2.4 Tilføjet at der i en logbog føres regnskab med indkøb, forbrug og udlevering af formular 56	07-07-2023
Kapitel 8	Figur 8.5 tilføjet	07-07-2023
Kapitel 9	Omformulering af virksomhedens og prøvetagers opgaver ved indberetning	07-07-2023
Kapitel 9	Tilføjet at oprettelse af store partier af sædekorn (moderpartier) skal indberettes via formular 300/mail	07-07-2023
Kapitel 9	9.2 Uddybning af hvilke data der skal angives ved indberetning af gyldighedsforlængelser	07-07-2023
Kapitel 9	9.7 Tilføjet at indberetning af frøblandinger kan ske via mail eller ved indsendelse af virksomhedens "jobcards".	07-07-2023
Kapitel 10	10.1.1 Tilføjet at formular 62 er en tillægsmærkeseddel, samt at sidste salgsdato som alternativ til formular 62 kan trykkes på certificeringsmærkeseddel	07-07-2023
Kapitel 10	Generelt: Partimærkeseddel ændret til certificeringsmærkeseddel	07-07-2023
Kapitel 10	10.2 Titel på afsnit ændret til Vintersæd – produceret i perioden 1. maj til 30. juni	07-07-2023
Kapitel 10	10.3 Tilføjet at blandingsnummer tildeles af TystofteFonden	07-07-2023
Kapitel 10	10.3 Tilføjet at blandingen skal være godkendt af TystofteFonden før blanding	07-07-2023
Kapitel 10	10.3 Tilføjet at den pågældende blanding kun er gyldig for den sæson hvor blandingen er godkendt. Ønsker virksomheden at anvende blandingen i efterfølgende sæson, skal der ansøges om godkendelse på ny.	07-07-2023
Kapitel 10	10.3.1 Slettet "Opbevaring af komponentpartier i samme silo"	07-07-2023
Kapitel 10	10.3.2 "Blandingspartiet må højst være på 30.000 kg plus 5%, dvs. 31.500 kg." ændret til "Der er ingen max partivægt på sortsblandingspartier"	07-07-2023
Kapitel 10	10.4.1 "Blanding må højst være på 30.000 kg plus 5%, dvs. 31.500 kg." ændret til "Der er ingen max partivægt på blandinger af sædekorn med markfrø"	07-07-2023
Kapitel 10	Tilføje af afsnit 10.7.2 med information om Erstatningsordningen for sædekorn	07-07-2023
Kapitel 11	Slettet: " Den teoretiske eksamen i prøvetagning er opdelt i artsgrupper, der kan bestås selvstændigt. For markfrø er der artsgrupperne: •Markfrø (græsser, græsmarksbælgplanter, bederoe)	07-07-2023

	•Bælgsæd, olie-spindplanter samt andre arter"	
Kapitel 11	Slettet solsikke i afsnit om plantepas	07-07-2023
Kapitel 11	11.1.4 Slettet punkt 6 om mærkning af handelsfrø i blandinger	07-07-2023
Kapitel 11	Tabel 11.1 og 11.2 udskiftet	07-07-2023
Kapitel 11	11.3.3 "Partiet skal ikke indberettes elektronisk, da prøvetageren ved sin underskrift på formular 302 bekræfter, at prøvetageren har overvåget sammenblandingen og har modtaget mærkesedlerne for de indgåede partier." ændret til "Partiet kan ikke indberettes elektronisk, men skal indberettes via mail til TystofteFonden."	07-07-2023
Kapitel 11	11.5 Tilføjet at handelsfrø er angivet med kategori H	07-07-2023
Kapitel 11	11.6 Udspecificeret hvilke arter der kræver plantepas samt at der kan ske ændringer, hvorfor virksomheden er forpligtet til at holde sig opdateret via Landbrugsstyrelsen.	07-07-2023
Kapitel 11	11.6 Tilføjet at kravet om plantepas i kombination med certificeringsmærkesedler ikke gælder OECD-mærkesedler.	07-07-2023
Kapitel 12	Hele kapitlet: Grønsagsfrø ændret til grøntsagsfrø	07-07-2023
Kapitel 13	13.2 Omformulering af Definitioner og introduktion	07-07-2023
Kapitel 13	13.9 Tilføjet at prøvetager skal være opmærksom på IKKE at anvende "Enter"-tasten ved skift af felt. Anvend i stedet tabulator-tast.	07-07-2023
Kapitel 13	13.9 Tilføjet at det kun er prøvetager der indberetter prøvetagning med henblik på ISTA-analyse.	07-07-2023
Kapitel 13	13.4.1 Tilføjet stiksøger og prøvetagning med hånd	07-07-2023
Kapitel 14	14.2.1 Slettet at på tillægsmærket formular 62 i feltet "Andre oplysninger" anføres: "Må sælges til 1. december 20XX".	07-07-2023
Kapitel 14	14.3 Slettet at Bejdsning i forbindelse med produktion og certificering af sædekornspartier er beskrevet i kapitel 10.	07-07-2023
Kapitel 14	14.3 Tilretning af regler for bejdsning af hhv. markfrø og sædekorn	07-07-2023
Kapitel 14	14.3.2 Tilretning af afsnit om mærkning af prøver	07-07-2023
Kapitel 15	15.1.1 Uddybning af punkter	07-07-2023
Kapitel 15	15.2 Tilføjet tekst at der skal sendes rekvisition på transportdokument til TystofteFonden, samt at det er tilladt at virksomheden selv udfylder transportdokumentet og sender til TystofteFonden for endelig godkendelse.	07-07-2023
Kapitel 15	15.2.2 Uddybning af punkter	07-07-2023
Kapitel 16	16.1 Uddybning af punkter	07-07-2023
Kapitel 16	16.1.3 Tilføjelse under virksomhedens ansvar at information til prøvetager er skriftlig	07-07-2023
Kapitel 16	16.1.3 Tilføjelse ved prøvetagers ansvar at eventuel indberetning skal godkendes	07-07-2023
Kapitel 16	16.1.4 Tilføjet afsnit om import af arter der ikke er EU- eller OECD-arter	07-07-2023
Bilag 2	Arter opdateret	07-07-2023
Bilag 3	Logbøger og skabeloner opdateret og indsat henvisning til TystofteFonden's hjemmeside	07-07-2023
Bilag 5	Opdatering af kontaktpersoner	07-07-2023
		07-07-2023
Udsendt 12 november 2020		
Generelt	Justeringer i design og layout	12-11-2020
Generelt	Diverse omformuleringer, rettelser af trykfejl og lignende	12-11-2020

Generelt	Opdatering i kapitel og bilagsnumre	12-11-2020
Generelt	Ændring i kapitelinddeling så underkapitler med x.x.x.x og x.x.x.x nummering er erstattet overskrifter i "fed skrifttype"	12-11-2020
Generelt	Nummerering af tabeller	12-11-2020
Kapitel 1	1.1 Tilføjet at virksomheders egen efteruddannelse skal være efter nærmere aftale med TystofteFonden.	12-11-2020
Kapitel 1	1.3 Ændring i fratagelse af autorisation til at Landbrugsstyrelsen fratager autorisation	12-11-2020
Kapitel 1	1.4 Tilføjet at prøvetager ikke må have personlige interesser i resultatet	12-11-2020
Kapitel 1	1.6 Ordlyd ændret så adgang til Instruks kan være i både papirform og elektronisk form	12-11-2020
Kapitel 1	1.7 Uddybning af hvordan prøvetagning bestilles	12-11-2020
Kapitel 2	2.1.8 Tilføjelse af kontroldyrkning til definitioner	12-11-2020
Kapitel 2	2.2.1 Oversigt over erstatningspligtige partier: udgiver ændret fra Landbrugsstyrelsen til DAKOFO	12-11-2020
Kapitel 3	Ændring i tabel 3.1 for maksimal partistørrelse jf. ISTA-regler	12-11-2020
Kapitel 3	Ændring til TystofteFonden oplyser om maksimal partistørrelse	12-11-2020
Kapitel 4	Tilføjet at virksomheden ved bestilling af prøvetagning skal angive hvilken type prøver der skal tages	12-11-2020
Kapitel 4	4.2 Tilføjelse af hvilke informationer der skal registreres i logbog ved prøvetagning	12-11-2020
Kapitel 4	4.3 Tilføjet at alle primærprøver skal være taget med samme prøvetagningsinstrument	12-11-2020
Kapitel 4	4.4 Ændring af materiale til opsamlingsbeholder, så det generelt ikke anbefales at plastik anvendes til stakkede arter grundet statisk elektricitet	12-11-2020
Kapitel 4	4.7.1 Tilføjelse af hvilke punkter der skal efterses ved kontrol af automatisk prøvetagningsanlæg	12-11-2020
Kapitel 4	4.8 Tilføjelse af restriktioner og begrænsninger af brug af automatisk prøvetagningsanlæg jf. ISTA	12-11-2020
Kapitel 4	4.9 Tilføjelse af at logbog også må forefindes i elektronisk form	12-11-2020
Kapitel 5	5.1 Tilføjelse til prøvetagers ansvar	12-11-2020
Kapitel 5	5.2.5 Henvielse til kapitel 6 og 13 for krav til poser til vandindholdsanalyse	12-11-2020
Kapitel 5	5.3 Henvielse til kapitel 13 for ISTA-vandprøver	12-11-2020
Kapitel 5	5.3.1 Tilretning af krav til afprøvning af variodeler	12-11-2020
Kapitel 5	5.4.3 Tilretning i afprøvning af fritstående variodeler så der neddeles korrekt til valgte indstilling	12-11-2020
Kapitel 5	Prøvestørrelser under afsnit 5.4.3 er ændret til afsnit 5.5	12-11-2020
Kapitel 5	5.5.3 Ændringer i prøvestørrelser af visse arter, bl.a. bælgsead til kontrolanalyse	12-11-2020
Kapitel 6	6.1 Ændring i krav til poser til ISTA-analyse	12-11-2020
Kapitel 6	6.1.2 Henvielse til kapitel 13 for afprøvning af poser til vandanalyse	12-11-2020
Kapitel 6	6.2.1 Henvielse til kapitel 13 ved udfyldelse af formular 45 til ISTA-analyse	12-11-2020
Kapitel 6	6.3.1 Opdatering af beskrivelse af design på rulleplomber	12-11-2020
Kapitel 6	6.4.1 Opdatering af modtageradresse ved forsendelse af kontrolmarksprøver	12-11-2020
Kapitel 7	7.2.2 Ændring i procedure ved annullering af partier der ikke	12-11-2020

	overholder minimumsnormer	
Kapitel 7	7.2.2 Tilføjet at sortsblandinger skal være godkendt af TystofteFonden	12-11-2020
Kapitel 7	7.2.5 Sletning af afsnit og formular 70 til komponentpartier til sortsblandinger	12-11-2020
Kapitel 7	7.3.2 Sletning af punkt om kendingsbogstaver PD i ref.nr.	12-11-2020
Kapitel 7	7.3.2 Tilføjet at der ikke benyttes bindestreg mellem referencenummer og bogstav ved bejdsning, samt at der ikke skal tilføjes bogstav når partiet bejdses i forbindelse med produktion	12-11-2020
Kapitel 7	7.5 Sletning af punkt 3 om forlængelse af gyldighed da dette er beskrevet andetsteds	12-11-2020
Kapitel 8	Ændring i krav om prægning/tekst på forseglinger af partier	12-11-2020
Kapitel 8	Opdateret beskrivelse af prægning i rulle- og håndlukkeplomber	12-11-2020
Kapitel 8	8.2.4 Tilføjet at ældre versioner af formular 56 må anvendes	12-11-2020
Kapitel 8	8.3.1 Tilføjet at kasser supplerende kan lukkes med plastfolie og	12-11-2020
Kapitel 9	Ændring i vilkår for hvornår et parti ikke skal indberettes	12-11-2020
Kapitel 9	Opdatering af skærm billeder	12-11-2020
Kapitel 9	9.3 Generel opdatering som følge af at der ikke længere må anvendes ID-partier som komponenter til sortblandinger	12-11-2020
Kapitel 9	9.6 Opdateret beskrivelse af annullering af partier	12-11-2020
Kapitel 10	10.3 Generel opdatering af regler for sortsblandinger	12-11-2020
Kapitel 10	10.3 Tilføjet til at sortsblandinger fremgår af Bekendtgørelse om sædekorn	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.1 Slettet: Opbevaring i samme silo uden adskillelse af komponentpartier af samme sort – afsnit kommer næste udgave	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Tilføjet at prøvetager skal sikre at blandingsforholdet er korrekt	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Punkt 4 slettet	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Punkt 5, slettet at sortsblandingen skal prøvetages	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Punkt 6 slettet	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Slettet afsnit om Neddeling og håndtering af prøve af et sortsblandingsparti	12-11-2020
Kapitel 10	10.4 Titel på formular 302 rettet	12-11-2020
Kapitel 10	10.4.1 Tilrettet at blandinger kan bestå af sædekorn og markfrø	12-11-2020
Kapitel 10	10.5.1 Slettet da processen er beskrevet ovenover	12-11-2020
Kapitel 10	10.7.1 Tilføjet at de indberettede datterpartier automatisk får overført analyse fra det ene datterparti der er analyseret.	12-11-2020
Kapitel 11	Tabel 11.1 redigeret	12-11-2020
Kapitel 11	Tilføjelse af kapitel 11.2 med angivelse af informationer på leverandørmærkeseddel	12-11-2020
Kapitel 11	11.7 Afsnit om plantepas opdateret	12-11-2020
Kapitel 11	Eksempel på følgedokument ved udlevering af løsvare slettet da den fremgår af kapitel 10	12-11-2020
Kapitel 12	12.2 Punkt om gyldighed af standardfrø tilføjet	12-11-2020
Kapitel 12	12.2 Tilføjet at partier af standardfrø ved salg skal være pakket og mærket som beskrevet i afsnittet	12-11-2020
Kapitel 12	12.2 Tilføjelse om krav til standardfrø og dokumentation	12-11-2020
Kapitel 12	12.3 Tidligere småpakninger, nu indsat afsnit om	12-11-2020

	certificerede grønsagsfrø, og efterfølgende afsnit rykket	
Kapitel 12	12.5 (tidl. 12.4) Opdatering af afsnit om plantepas	12-11-2020
Kapitel 13	Nyt kapitel omhandlende prøvetagning med henblik på ISTA-analyse tilføjet	12-11-2020
Kapitel 14	14.1 Tilføjet at regler om gyldighed er danske regler, hvorfor dette ikke gælder importpartier	12-11-2020
Kapitel 14	14.1.1 Henvisning til kapitel 4.5 omkring velegnet udstyr	12-11-2020
Kapitel 14	14.2.1 Formular 60 rettet til formular 62	12-11-2020
Kapitel 14	14.3 Tilføjet at der ikke skal bindestreg mellem partinummer og bogstav	12-11-2020
Kapitel 14	14.3.4 Procedure for indberetning af bejdsede partier rettet	12-11-2020
Kapitel 15	15.2.2 Opdatering af punkt 2	12-11-2020
Kapitel 15	15.2.2 Tilføjet figur 15.1	12-11-2020
Kapitel 16	Første afsnit redigeret og en del slettet da det behandles senere i kapitlet	12-11-2020
Kapitel 16	16.1.1 Omformulering af alle tre punkter	12-11-2020
Kapitel 16	16.1.1 Omformuleret så det fremgår at hvis et importparti ikke omlades/ompakkes og hele partiet er tilstede, kan det beholde det udenlandske partinummer	12-11-2020
Kapitel 16	16.2.1 Ændring fra at importpartiet kan tillægsmærkes med formular 60 til at det ikke tillægsmærkes	12-11-2020
Kapitel 16	16.1.3 Tilføjelse af virksomhedens og prøvetagers ansvar	12-11-2020
Kapitel 16	16.1.4 Nyt afsnit og krav til indberetning ved import	12-11-2020
Bilag 2	Tilføjet – oversigt over arter fra de tre bekendtgørelser om sædekorn, markfrø og grønsager	12-11-2020
Bilag 3	Tilføjet logbog over prøvetagning og logbog over afprøvning af vægt	12-11-2020
Bilag 3	Skema til kontrol af neddelere opdateret	12-11-2020
Udsendt 28. september 2017		
Kapitel 4	4.2 Ændring i registrering i logbog til ordlyden "Ved rettelser skal man undgå at fejlen bliver gjort ulæselig, fx ved brug af hvidtelak eller lign. Fejlen overstreges og der noteres dato og initialer/navn,"	28-09-2017
Kapitel 4	4.4 Ændring i anvendelse af cargospyd tabel 4.5	28-09-2017
Kapitel 4	4.9 ændring til ordlyden "Virksomheden vælger selv, hvordan kontrollen skal udføres, men den skal omfatte:"	28-09-2017
Kapitel 4	Udskiftning af hele afsnit 4.8	28-09-2017
Kapitel 4	4.9 henvisning til bilag ændret fra 4-3 til 26, 4-3 & 4-1 til 26, 5-1	28-09-2017
Kapitel 5	Henvisninger til bilag ændret	28-09-2017
Kapitel 5	5.4.3.3 slettet krav gældende fra 2015	28-09-2017
Udsendt 1. september 2017		
Generelt	NaturErhvervstyrelsen ændret til hhv. Tystofte eller Landbrugsstyrelsen hvor relevant.	01-09-2017
Kapitel 1	Tekst om Uddannelse af prøvetager er ændret så prøvetager nu skal bestå både den teoretiske og den praktiske eksamen inden prøvetagning må udføres selvstændigt. Prøvetageren skal desuden deltage i TystofteFondens førstkommende kursus i prøvetagning. Når begge eksaminer er bestået udstedes et autorisationsbevis.	01-09-2017
Kapitel 1	Frøteamets kontakt e-mail er ændret til certificering@tystofte.dk	01-09-2017

Kapitel 1	1.6 Ændring så prøvetagere nu skal kvittere for modtagelse af ændringerne til instruksen ved at fremsende en mail til certificering@tystofte.dk med ordlyden. "Jeg har modtaget ændringer og opdateret min Instruks i prøvetagning og sat mig ind i ændringerne".	01-09-2017
Kapitel 1	Skema til bestilling af prøvetagning er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 4	4.5.3 Tilføjet at cargo-spyddet ikke må bruges til sække der er så små at prøven der udtages ikke bliver repræsentativ. Ved meget små sække vil cargo-spyddet med sin udformning ikke kunne udtage en prøve fra bunden af sækken.	01-09-2017
Kapitel 4	4.5.5 Tilføjet en beskrivelse af prøvetagning med hånd metoden	01-09-2017
Kapitel 4	4.7.1 Tilføjet at der ved rettelser ikke må bruges hvidtelak eller anden form for sletning. Fejlen skal rettes ved en enkelt gennemstregning samt navn/initialer og dato.	01-09-2017
Kapitel 4	Bilag 4-1 Logbog for plomberet prøveopsamlingssted er flyttet til Tystofte.dk/certificering/prøvetagning/logbog	01-09-2017
Kapitel 4	Bilag 4-2 Rapportbog for plomberet prøveopsamlingsautomat er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 4	Bilag 4-3 Skema til årlig kontrol af automatiske prøvetagningsanlæg er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 4	Bilag 4-4 er flyttet til Tystofte.dk/certificering/prøvetagning/logbog	01-09-2017
Kapitel 5	Bilag 5-1 Logbog for neddelere er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 5	Bilag 5-2 Skema til kontrol af spaltedeler er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 6	6.1 Poser godkendt til ISTA vandprøver kan ikke længere rekvireres af NaturErhvervstyrelsen.	01-09-2017
Bilag 26	Tilføjet med skabeloner til skemaer der er henvist til i teksten.	01-09-2017
Bilag 28	Kontaktpersoner er ændret	01-09-2017
Udsendt 1. august 2016		
Generelt	Der er indsat tomme sider for at lette udskrivning af dokumentet. Markering: "TOM SIDE x af x indsat for at lette udskrivning af dokumentet, når der trykkes på begge sider af papiret."	15-08-2016
Kapitel- oversigt	Dato for "gældende fra" er opdateret for relevante kapitler.	15-08-2016
Indholds- fortegnelse	Indholdsfortegnelse er opdateret.	15-08-2016
Kapitel 1	Frøteamets kontakt e-mail er ændret til planter@naturerhverv.dk	15-08-2016
Kapitel 2	Enkelte definitioner og tekst er præciseret, fx frøblandinger. Afsnit om markbesigtigelse og kontroldyrkning er opdaterede.	15-08-2016
Kapitel 4	Oversigt over metode til beregning af antal primærprøver indsat. Tolerance for vægt til prøver er ændret: afvigelse fra genstandens oprindelige vægt må højst være 2 pct. under og højst 5 pct. over. Et beregningseksempel for automatisk prøvetagning er slettet. Tilføjet, at plastspand må bruges til opsamling af delprøver til ISTA-analyse, når det er dokumenteret, at spanden kan tømmes helt. Frøteamets kontakt e-mail er ændret til planter@naturerhverv.dk og enhedens navn er ændret til Planter.	15-08-2016

	Afsnit udgår: om brug af én variodeler til neddeling af både bejdset og ubejdset prøve af sædekorn.	
Kapitel 5	Antallet af sider i kapitlet er rettet.	15-08-2016
Kapitel 6	Tilføjet, at det skal fremgå af prøvemærkesedlen om prøven er udtaget efter EU's eller ISTAs regler. Teksten i kapitlet er præciseret og tilrettet gældende praksis. Henvisning til Tystofte er opdateret. Afsnit 6.5 om opbevaring af duplikatprøver udgår, da det indgår i vejledningen til virksomheder om frø og sædekorn 1.	15-08-2016
Kapitel 7	Formular 96LS er fjernet i tabellen i 7.2.1.	15-08-2016
Kapitel 8	Fodnote med ikrafttrædelsesdato er rettet.	15-08-2016
Kapitel 9	Henvisning til vejledning til virksomheder opdateret, henvisning til udgået formular 101 slettet, formular 302 opdateret, eksempler på udfyldelse af formular 300 opdaterede.	15-08-2016
Kapitel 10	Tilføjet punkt om ubejdset prøve i indledningen. Tilføjet tekst om tekst på fortrykt mærkeseddel, når der produceres vintersæd i perioden 1. maj – 30. juni. Dato rettet til 30. juni i afsnit 10.1.1.	15-08-2016
Kapitel 11	I tekst om artsgrupper i forhold til teoretisk eksamen er bælgsgæd er flyttet. Reglerne er ikke ændrede. Definition på frøblanding er præciseret.	15-08-2016
Bilag 25	Liste over seneste ændringer er tilføjet øverst i tabellen.	15-08-2016
Bilag 27	Formular 45: tilføjet, at det skal fremgå, når prøven er taget efter ISTAs regler. Tabel side 3: tilføjet formular 88cm. Formular 88: teksten over mærket er rettet til frøblandinger af markfrø.	15-08-2016
Bilag 28	Kontorpostkasse er ændret til planter@naturerhverv.dk Side 1 med indholdsliste og oversigten over tabeller er slettet.	15-08-2016
Bilag 29	Tilføjet, at plastspand må bruges til opsamling af delprøver til ISTA-analyse, når det er dokumenteret, at spanden kan tømmes helt. Tilføjet, at det skal fremgå af prøvemærkesedlen om prøven er udtaget efter EU's eller ISTAs regler.	15-08-2016
Udsendt 26. april 2016		
Kapitel- oversigt	Dato for "gældende fra" er opdateret for relevante kapitler.	24-05-2016
Indholds- fortegnelse	Indholdsfortegnelse er opdateret.	24-05-2016
Kapitel 1	1.5 Henvisning til blanket til bestilling af prøvetagning tilføjet.	24-05-2016
Kapitel 4	4.4.1.2 Tolerance er tilføjet for afprøvning af vægte, der bruges til afvejning af prøver.	24-05-2016
Kapitel 5	5.3.2 Neddeling med ske, beskrivelsen er fjernet, og metoden må således ikke benyttes.	24-05-2016
Kapitel 6	6.1.2.3 tilføjet afsnit om afprøvning af plastposer til ISTA-vandprøver	24-05-2016
Kapitel 11	Dato for ikrafttræden nederst i kapitlet er rettet.	18-04-2016
Kapitel 5	Bilag 5-2 tilføjet prøvevægt for <i>Festuca trachyphylla</i> , ISTA-prøver. Bilag 5-2 ændret mængde for pelleret frø, ISTA-prøve. Bilag 5-2 latinsk navn for tomat opdateret.	31-01-2016
Kapitel 12	Tilføjet, at mærkesedler til standardfrø mærket efter OECD-reglerne skal være gul.	31-01-2016
Kapitel 17	Tilføjet at vægten af ikke-enderligt certificerede partier skal fremgå af mærkeseddel og transportdokument.	31-01-2016

Bilag 25	Nye ændringer er tilføjet, og den ældste gruppe af ændringer er fjernet fra tabellen.	31-01-2016
Bilag 26	Revisionslisten er fjernet, idet den erstattes af dato i kapiteloversigten.	31-01-2016
Bilag 29	Bilag 29 om ISTA-regler er tilføjet.	31-01-2016

Bilag 2. Arter omfattet af bekendtgørelser

Græsarter.....	side 171
Olie- og spindplanter.....	side 171
Bælgplanter.....	side 172
Bederoer.....	side 173
Andre arter.....	side 173
Sædekorn.....	side 173
Grønsager.....	side 173

Der henvises til Landbrugsstyrelsen's gældende bekendtgørelser for hhv. sædekorn, markfrø og grønsager.
Er der i "Kategori" angivet et H betyder det at den pågældende art må sælges som "Handelsfrø".

ART videnskabeligt navn	ART dansk navn	Kategori
Græsser		
<i>Agrostis canina</i> L.	Hundehvene	C1
<i>Agrostis capillaris</i> L.	Alm. hvene	C1
<i>Agrostis gigantea</i> Roth	Stortoppet hvene	C1
<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Krybhvene	C1
<i>Alopecurus pratensis</i> L.	Engrævehale	C1
<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv. ex J. Presl & C. Presl.	Alm. draphavre	C1
<i>Bromus catharticus</i> Vahl	Amerikansk hejre	C1
<i>Bromus sitchensis</i> Trin.	Alaskahejre	C1
<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	Bermudagræs	H
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Alm. hundegræs	C1
<i>Festuca arundinacea</i> Schreber	Strandsvingel	C1
<i>Festuca filiformis</i> Pourr.	Finbladet svingel	C1
<i>Festuca ovina</i> L.	Fåresvingel	C1
<i>Festuca pratensis</i> Huds.	Engsvingel	C1
<i>Festuca rubra</i> L.	Rød svingel	C1
<i>Festuca trachyphylla</i> (Hack.) Krajina	Bakkesvingel	C1
<i>X Festulolium</i> Asch. & Graebn.	Rajsvingel (Hybrider af <i>Festuca</i> art og <i>Lolium</i> art)	C1
<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	Italiensk rajgræs, herunder westerwoldisk rajgræs	C1
<i>Lolium perenne</i> L.	Alm. rajgræs	C1
<i>Lolium x hybridum</i> Hausskn	Hybridrajgræs	C1
<i>Phleum nodosum</i> L.	Knoldrottehale	C1
<i>Phleum pratense</i> L.	Timoté	C1
<i>Poa annua</i> L.	Enårig rapgræs	H
<i>Poa nemoralis</i> L.	Lundrapgræs	C1
<i>Poa palustris</i> L.	Stortoppet rapgræs	C1
<i>Poa pratensis</i> L.	Engrapgræs	C1
<i>Poa trivialis</i> L.	Alm. rapgræs	C1
<i>Trisetum flavescens</i> (L.) P. Beauv.	Alm. guldhavre	C1
Olie- og Spindplanter		
<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern.	Sareptasennep	C1
<i>Brassica napus</i> L.	Raps	C1
<i>Brassica nigra</i> (L.) W. D. J. Koch	Sort sennep	H
<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs	Rybs	C1
<i>Cannabis sativa</i> L.	Hamp, enbo, godkendte sorter THC højst 0,2%	C2
<i>Cannabis sativa</i> L.	Hamp, ikke enbo, godkendte sorter THC højst 0,2%	C1
<i>Carum carvi</i> L.	Kommen	C1
<i>Linum usitatissimum</i> L.	Spindhør og olieør, former af alm. hør	C1
<i>Papaver somniferum</i> L.	Opiumvalmue	C1
<i>Sinapis alba</i> L.	Gul sennep	C1

ART videnskabeligt navn	ART dansk navn	Kategori
Bælgplanter		
Fabaceae (Leguminosae)	Ærteblomstfamilien	H
<i>Biserrula pelecinus</i> L.	Savbælg	H
<i>Galega orientalis</i> Lam.	Blå stregbælg	H
<i>Hedysarum coronarium</i> L.	Rød hanekløver	H
<i>Lathyrus cicera</i> L.	Kikerfladbælg	H
<i>Lotus corniculatus</i> L.	Alm. kællingetand	C1
<i>Lupinus albus</i> L.	Hvid lupin	C2
<i>Lupinus angustifolius</i> L.	Smalbladet lupin	C2
<i>Lupinus luteus</i> L.	Gul lupin	C2
<i>Medicago dolia</i> Carmign.	Tornet sneglebælg	H
<i>Medicago italica</i> (Mill.) Fiori	Disc medic (engelsk navn)	H
<i>Medicago littoralis</i> Rohde ex Loisel.	Kyst-sneglebælg	H
<i>Medicago lupulina</i> L.	Humlesneglebælg	H
<i>Medicago murex</i> Willd.	Kærvsneglebælg	H
<i>Medicago polymorpha</i> L.	Krogsneglebælg	H
<i>Medicago rugosa</i> Desr.	Wrinkled medic/Gama medic (engelsk navn)	H
<i>Medicago sativa</i> L.	Lucerne	C1
<i>Medicago scutellata</i> (L.) Mill.	Skjoldsneglebælg	H
<i>Medicago truncatula</i> Gaertn.	Tøndesneglebælg	H
<i>Medicago x varia</i> T. Martyn	Sandlucerne	H
<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	Foderesparsette	H
<i>Ornithopus compressus</i> L.	Flad fugleklo	H
<i>Ornithopus sativus</i> Brot.	Liden fugleklo	H
<i>Pisum sativum</i> L.	Markært	C2
<i>Trifolium alexandrinum</i> L.	Aleksandrinerkløver	C1
<i>Trifolium fragiferum</i> L.	Jordbærkløver	H
<i>Trifolium glanduliferum</i> Boiss.	Glandular clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium hirtum</i> All.	Rose clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium hybridum</i> L.	Alsikekløver	C1
<i>Trifolium incarnatum</i> L.	Blodkløver	C1
<i>Trifolium isthmocarpum</i> Brot.	Moroccan clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium michelianum</i> Savi	Balansa clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium pratense</i> L.	Rødkløver	C1
<i>Trifolium repens</i> L.	Hvidkløver	C1
<i>Trifolium resupinatum</i> L.	Omvendt kløver	C1
<i>Trifolium squarrosum</i> L.	Squarrose clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium subterraneum</i>	Jordkløver	H
<i>Trifolium vesiculosum</i> Savi	Pilebladkløver	H
<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.	Alm. bukkehorn	H
<i>Vicia benghalensis</i> L.	Bengalsk vikke	C2 / H
<i>Vicia faba</i> L.	Hestebønne	C2
<i>Vicia pannonica</i> Crantz	Ungarsk vikke	C2 / H
<i>Vicia sativa</i> L.	Fodervikke	C2
<i>Vicia villosa</i> Roth	Sandvikke	C2

ART videnskabeligt navn	ART dansk navn	Kategori
Bederoe		
<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>rapacea</i> W. D. J. Koch	Foderbede	C1
<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>altissima</i> Döll.	Sukkerroe	C1
Andre arter		
<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	Kålroe	C1
<i>Brassica oleracea</i> L. Convar. <i>Acephala</i> (D. C.) Alef var. <i>medullosa</i> Thell. + var. <i>Viridis</i> L.	Fodermarvkål	C1
<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	Alm. honningurt	C1
<i>Plantago lanceolata</i> L.	Lancetvejbred	H
<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> Pers.	Olieræddike	C1
Sædekorn		
<i>Avena nuda</i>	Nøgen havre	C2
<i>Avena sativa</i>	Alm. Havre	C2
<i>Avena strigosa</i>	Purhavre	C2
<i>Hordeum vulgare</i>	Alm. Byg	C2
<i>Phalaris canariensis</i>	Alm. Kanariegræs	C1
<i>Secale cereale</i>	Alm. Rug	C1
<i>Triticum aestivum</i> L. subsp. <i>Aestivum</i>	Alm. Hvede	C2
<i>Triticum aestivum</i> L. subsp. <i>Spelta</i>	Spelt	C2
<i>Triticosecale</i>	Triticale	C2
<i>Triticum turgidum</i> subsp. <i>Durum</i>	Durum	C2
<i>Zea mays</i>	Majs	C1
Grønsager		
<i>Allium cepa</i> L.	Kepaløg	C2
<i>Allium cepa</i> var. <i>aggregatum</i>	Skalotteløg	C2
<i>Allium fistulosum</i> L.	Pibeløg	C2
<i>Allium porrum</i> L.	Porre	C2
<i>Allium sativum</i> L.	Hvidløg	C2
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	Purløg	C2
<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	Havekørvel	C2
<i>Apium graveolens</i> L.	Selleri, blad- og knold	C2
<i>Asparagus officinalis</i> L.	Asparges	C2
<i>Beta vulgaris</i> L.	Bede, rød-, blad etc	C2
<i>Brassica oleracea</i> L.	Kål, blom-, grøn-, rosen-, savoj, hvid-, spids, rød-, palme-, portugisisk-, knude- samt broccoli	C2
<i>Brassica rapa</i> L.	Kinakål	C2
<i>Brassica rapa</i> L.	Majroe	C2
<i>Capsicum annuum</i> L.	Spansk peber, herunder chilipeber og sød peber	C2
<i>Cichorium endivia</i> L.	Endivie, herunder kruset endivie og bredbladet endivie	C2
<i>Cichorium intybus</i> L.	Julesalat og italiensk cikorie	C2
<i>Cichorium intybus</i> L. (partim)	Cikorierod	C2
<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai	Vandmelon	C2

ART videnskabeligt navn	ART dansk navn	Kategori
Grønsager - fortsat		
<i>Cucumis melo</i> L.	Melon	C2
<i>Cucumis sativus</i> L.	Alm. Agurk herunder drueagurk	C2
<i>Cucurbita maxima</i>	Centnergræskar	C2
<i>Cucurbita pepo</i> L.	Mandelgræskar, alm. græskar, UFO-squash, courgette	C2
<i>Cynara cardunculus</i> L.	Artiskok	C2
<i>Daucus carota</i> L.	Gulerod, have- og foder-	C2
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	Alm. Fennikel	C2
<i>Lactuca sativa</i> L.	Havesalat	C2
<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex. A. W. Hill	Persille, blad- og rod-	C2
<i>Phaseolus coccineus</i> L.	Bønne, pral-	C2
<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	Bønne, busk- og stang-	C2
<i>Pisum sativum</i> L.	Ærter, skal-, marv-, sukker-	C2
<i>Raphanus sativus</i> L.	Radise og ræddike	C2
<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	Rabarber, have-	C2
<i>Scorzonera hispanica</i> L.	Haveskorzoner	C2
<i>Solanum lycopersicum</i> L.	Tomat	C2
<i>Solanum melongena</i> L.	Aubergine	C2
<i>Spinacia oleracea</i> L.	Spinat	C2
<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	Vårsalat, tandfri	C2
<i>Vicia faba</i> L.	Valsk bønne	C2
<i>Zea mays</i> L.	Majs, sukker- og perle- (popcorn)	C2

Bilag 3. Diverse logbøger og skabeloner

I følgende findes en oversigt over diverse logbøger og skabeloner der anvendes i forbindelse med prøvetagning. Logbøgerne og skabelonerne kan desuden hentes på TystofteFonden's hjemmeside under <https://www.tystofte.dk/certificering/provetagning/logboeger/>

- 1) Bestilling af prøvetagning
- 2) Logbog for prøvetagning (på hjemmeside i version med 50 sider)
- 3) Rapportbog for plomberet prøveopsamlingsautomat
- 4) Skema til årlig kontrol af automatiske prøvetagningsanlæg
- 5) Logbog for neddelere
- 6) Skema til kontrol af spalteneddelere (på hjemmeside i version der beregner afvigelse)
- 7) Skema til kontrol af variodelere (på hjemmeside i version der beregner afvigelse)
- 8) Skema til afprøvning af vægt (på hjemmeside i version der beregner afvigelse)

Bestilling af prøvetagning

Virksomhedens navn:

Partioplysninger:

Partinummer:

Art & sort:

Kategori:

Evt. bejdsemiddel:

Partiets størrelse:

Total vægt (kg):

Antal enheder:

Vægt per enhed:

Prøvetagning (sæt kryds):

☐ Automatisk
antal:

☐ ISTA-regler

Duplikatprøver

☐ Manuel

☐ EU-regler

Analyser (sæt kryds):

☐ Alle EU-analyser

☐ Flyvehavre

☐ Renhed

☐ Anden art

☐ Kontrol dyrkning

☐ Fornyet spiring

☐ Stikprøve laboratorium

☐ Andet:

☐ ISTA-analysebevis for:

Virksomhedens underskrift samt dato

Logbog for prøvetagning

TystofteFonden
Teglværksvej 10
4230 Skælskør
www.tystofte.dk

Tlf.: 50 80 84 50
certificering@tystofte.dk

[illegible]

Rapportbog for plomberet prøveopsamlingsautomat Ført af prøvetager for hvert besøg

Tidspunkt for tilsyn Dato Fra Til

Referencenumre på partier produceret siden sidste besøg:

Referencenummer	Sække-tryk 1.)	Stiksøges 2.)	Referencenummer	Sække-tryk 1.)	Stiksøges 2.)
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		

1.) Sæt kryds "X" ved de partier, hvor trykket på sækkene er kontrolleret og fundet i orden. Skriv et minus "-" ved de partier, hvor trykket ikke er i orden og udfyld bemærkninger. Når feltet "Sækketryk" ikke udfyldes, betyder det at partiet har forladt virksomheden, og at prøvetager derfor ikke har kunnet kontrollere sækkestrykket.
2.) Skriv et "S" ved de partier der må prøvetages med stiksøger

Svarer antal prøver med antal partier

Svarer prøvestørrelserne til den forventede mængde

Tidsur på automatisk prøvetager indstillet på

Indstilling af tidsuret er lig med registrering i logbog

Tæller for antal primærprøver aflæst til

Tæller for antal primærprøver nulstillet

Prøvedeler indstillet på

Prøvedelerens indstilling ens med firmaets registrering ...

Tæller for antal sække (50 kg) aflæst til

Sækketælleren ens med firmaets registreringer (50 kg) ..

Sækketæller nulstillet (50 kg)

Tæller for antal storsække aflæst til

Storsækketælleren ens med firmaets registreringer

Storsækketæller nulstillet

Plombering af anlægget kontrolleret og fundet intakt

Bemærkninger/Afviigelser fra normal (brug evt. bagsiden):

☐ Ja	☐ Nej, udfyld bemærkninger
☐ Ja	☐ Nej, udfyld bemærkninger
Ubejdset	Bejdset
☐ Ja	☐ Nej, udfyld bemærkning
Ubejdset	Bejdset
☐ Ja	☐ Nej, fordi
Ubejdset	Bejdset
☐ Ja	☐ Nej, udfyld bemærkninger
☐ Ja	☐ Nej, udfyld bemærkninger
☐ Ja	☐ Nej, fordi
☐ Ja	☐ Nej, udfyld bemærkninger
☐ Ja	☐ Nej, fordi
☐ Ja	☐ Nej, udfyld bemærkninger

Dato

ID

Underskrift prøvetager

Skema til årlig kontrol af automatiske prøvetagningsanlæg

Fabrikat & årgang:	
Navn & dato:	
Anlæggets ID-nummer:	

Listen er udarbejdet ud fra 3 fabrikater af automatiske prøvetagere: Tagumatic (T. prøven tages via en snegl), Damas (D. prøven udtages via udtagningskod med dækplade), Rationel (R. prøven ledes gennem en spalte).

Generelt	Fundet i orden ja/nej	Rengjort	Justeret	Repareret	Bemærkninger
Eftersyn for utætheder					
Eftersyn for frø/affald					
Kontrol af enkelte dele:					
Tilløbsrør					
Gummilapper over udtagningspalte (R)					
Plade over udtagningskod (D)					
Rør omkring udtagningsnegl (T)					
Udtagningspalte (R)					
Snegl (T)					
Udtagningskod (D)					
Slæde (hvis findes)					
Tandstang på slæde					
Evt. tandhjul					
Motor og gear					
Afløb fra spalte					
Afløbsrør					
Over- eller undertryk i prøveopsamlingsbeholder <i>Kan kontrolleres ved at sætte et stykke papir over munden af slangen hvor prøven kommer ud. Testen udføres under produktionen.</i>					

Aflæsning af skala og kontrol af indstilling af ur for styring af antal primærprøver pr. time.

Stopurskontrol af tidsinterval mellem primærprøver ved forskellige indstillinger	Markøren på indstillingsskrue	Antal min./sek. mellem hver primærprøve	Bemærkninger
Aflæst til:			
Aflæst til:			
Aflæst til:			

Logbog for neddelers

Neddelers ID-nummer: _____

Referencenummer	Art	Sort	Dato	Initialer

Kontrol af neddelers

Samlet vægt i prøve [g]

Småfrøet art
skal være ca. 20 %

Storfrøet art
skal være ca. 80 %

Vurdering

Forklaring

	Fraktionernes vægt [g]		Afvigelse fra forventet	
	Småfrøet art	Storfrøet art	Selektion (2 %)	Deler lige (2 %)
1. gent.				
2. gent.				
3. gent.				
4. gent.				
5. gent.				
6. gent.				
7. gent.				
8. gent.				
9. gent.				
10. gent.				

Virksomhed / Afdeling	Neddelers ID

Navn / Initialer	Dato

Udstyrets ID-nummer: _____ Sted: _____

Vægt af prøve: _____ Vægt af store frø: _____ Vægt af små frø: _____ Indstilling neddelers: _____

Deling nr.	Vægt i gram efter en gang gennem deleren				Neddelt vægt	Vægt i gram efter deling			Afvigelse %
	1. skuffe	2. skuffe	3. skuffe	4. skuffe		Vægt store frø	Vægt små frø	Andel små frø %	
1					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!
2					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!
3					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!
4					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!
5					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!
6					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!
7					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!
8					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!
9					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!
10					0			#DIVISION/0!	#DIVISION/0!

Overholder variodeleren tolerancekravet? ☐ JA ☐ NEJ Bemærkninger: _____

Dato: _____

Prøvetagers signatur & ID: _____

Kontrol af vægt

Virksomhed/afdeling	
Vægtens ID	

Dato	Loddets vægt [g]	Målt vægt [g]	Afvigelse [%]	Vurdering	Bemærkninger	Prøvetagers navn & ID

Tolerance

Maks 2% under.

Maks 5% over.

Bilag 4. Officielle mærkesedler og forseglingsetiketter

Prøvemærkesedler	side 185
Mærkesedler til partier, indledning	side 186
Mærkesedler til partier	side 187
Dæk- og forseglingsetiketter	side 220

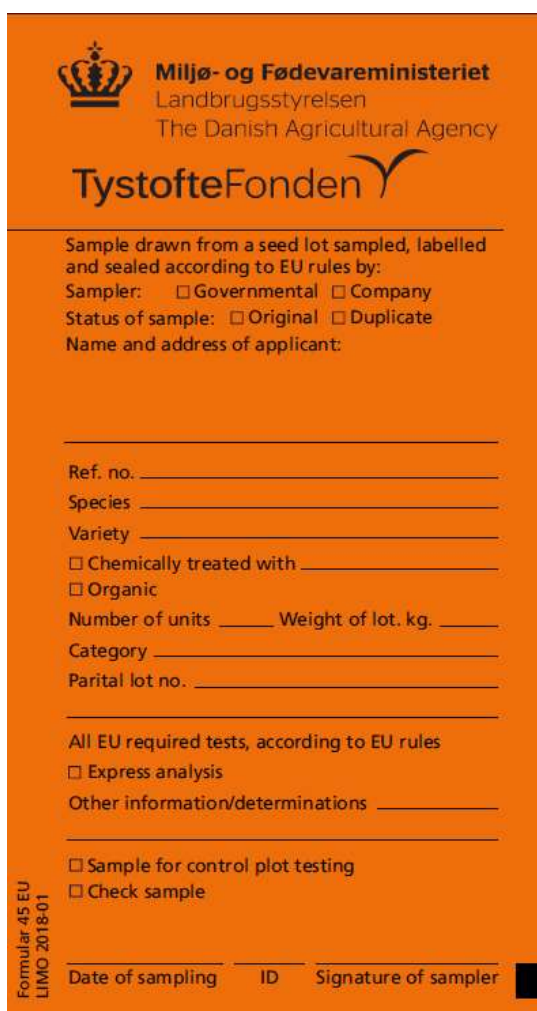
Mærkesedler til prøver**Formular 45**

Orange

Mærkning af prøver af partier (kapitel 6.2). Foreligger i en række versioner, nedenstående foreligger som klæbemærke og plastmærke.

Det skal fremgå af formular 45, når prøven er udtaget efter ISTA's regler.

Nedenfor ses hhv. 45EU og 45ISTA.

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen
The Danish Agricultural Agency

TystofteFonden

Sample drawn from a seed lot sampled, labelled and sealed according to EU rules by:
 Sampler: ☐ Governmental ☐ Company
 Status of sample: ☐ Original ☐ Duplicate
 Name and address of applicant: _____

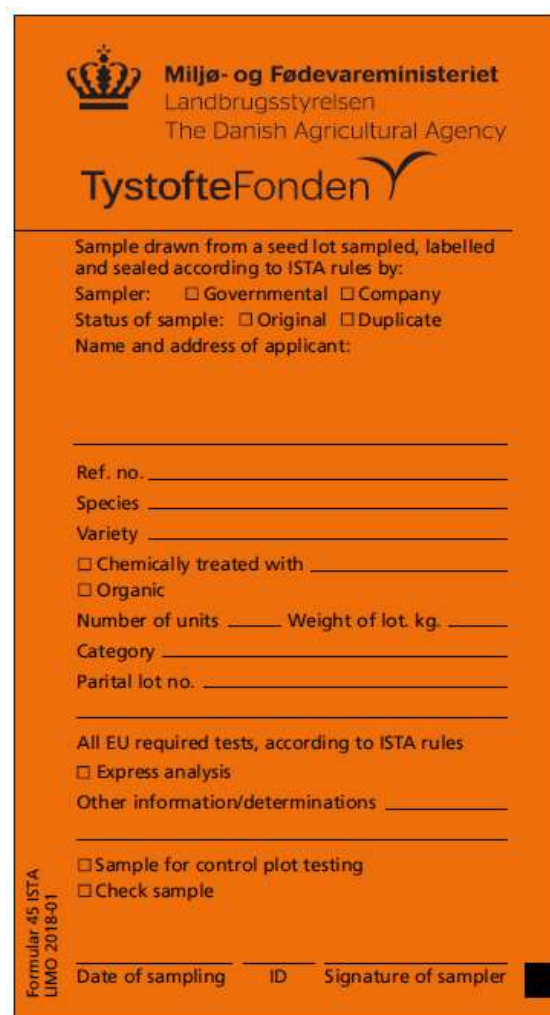
Ref. no. _____
 Species _____
 Variety _____
☐ Chemically treated with _____
☐ Organic
 Number of units _____ Weight of lot. kg. _____
 Category _____
 Partial lot no. _____

All EU required tests, according to EU rules
☐ Express analysis
 Other information/determinations _____

☐ Sample for control plot testing
☐ Check sample

Date of sampling _____ ID _____ Signature of sampler _____

Formular 45 EU
LIMO 2018-01

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen
The Danish Agricultural Agency

TystofteFonden

Sample drawn from a seed lot sampled, labelled and sealed according to ISTA rules by:
 Sampler: ☐ Governmental ☐ Company
 Status of sample: ☐ Original ☐ Duplicate
 Name and address of applicant: _____

Ref. no. _____
 Species _____
 Variety _____
☐ Chemically treated with _____
☐ Organic
 Number of units _____ Weight of lot. kg. _____
 Category _____
 Partial lot no. _____

All EU required tests, according to ISTA rules
☐ Express analysis
 Other information/determinations _____

☐ Sample for control plot testing
☐ Check sample

Date of sampling _____ ID _____ Signature of sampler _____

Formular 45 ISTA
LIMO 2018-01

Mærkesedler til partier

Partier kan certificeres efter EU's regler eller OECD's regler – og for sædekorn også efter højere danske normer. Certificering kan ske i kategorierne præbasis, basis, C1 og C2.

Mærkesedlen viser partiets kategori og hvilke regler, der er certificeret efter. Hver type af mærkeseddel har et formularnummer (se tabellen nedenfor). Formularnummeret er trykt nederst til venstre på mærkesedlen. Samtlige typer af mærkesedler kan også findes i en lang version, hvor der er tilføjet et hvidt felt nederst på mærkesedlen (der føjes L til formularnummeret fx 96L).

Farve på mærkesedlen dækker normalt hele den del af mærkesedlen, der vedrører certificering. På storsække, hvor mærkesedlen er printet på sækken, er det dog tilstrækkeligt, at mærkesedlens øverste felt, med navnet på certificeringsmyndigheden og henvisningen til certificeringstype, har den korrekte baggrundsfarve. Resten af mærkesedlen må have hvid baggrundsfarve, såfremt selve mærkesedlen er afgrænset af en tydelig ramme – undtagelsen er indført for at fremme læsbarheden af certificeringsoplysningerne.

Farve- og nummer-koder

	Præbasis -4	Basis -5	C1 -6	C2 -7
EU-min. 9-	94	95	96	97
EU-DK-høj 8-	84	85	86	87
OECD 6-	64	65	66	67

Endvidere findes følgende mærkesedler

Parti	Formular	Farve
Frøblanding af markfrø	88L	grøn
Frøblanding af markfrø og sædekorn (højere danske normer)	88cm	grøn
Handelsfrø af visse arter	89	brun
Sortsblandinger af sædekorn, højere danske normer	88c	grøn
Sortsblandinger af sædekorn, EU-normer	98c	grøn
Sorter, der ikke er på officiel sortsliste endnu	92	orange

Tillægsmærkesedler bruges ved fornyet prøvetagning (formular 60) og ved produktion af vintersæd i perioden 1. maj til 30. juni (formular 62). Tillægsmærkerne er gule.

Partier, der ikke er endeligt certificeret, mærkes med formular 72 (grå), EU eller OECD-version.

Formular 60

Gul

Tillægsmærkeseddel til forseglede partier, der prøvetages på ny med henblik på forlængelse af forseglingsens gyldighedsperiode (afsnit 7.2.5).

 Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen
The Danish Agricultural Agency

TystofteFonden

Dette parti er prøvetaget på ny
Von dieser Partie ist eine erneute Probe genommen
This seed lot has been subject to resampling

Ref. nr.
Anerk.-nr.
Ref. No.

Forseglingstidspunkt og år
Monat und Jahr der Verschliessung
Month and year of sealing

Andre oplysninger
Zusätzliche Angaben
Other information

Formular 60
LIMO 2018-01

Formular 62

Gul

Tillægsmærkeseddel til forseglede partier af vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale eller vinterrug, der produceres i perioden 1. maj til 30. juni (afsnit 7.2.5).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
Vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale og vinterrug produceret 1. maj til 30. juni	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing
	Andre oplysninger Zusätzliche Angaben Other information
Formular 62 LIMO 2018-01	Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret

Formular 64

Hvid med diagonal
violet streg

Mærkeseddel til partier af præ-basisfrø, der certificeres efter OECD-systemet (afsnit 7.2.4).

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
 Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency	
TystofteFoundation	
Præ-basisfrø · Vorstufen-Saatgut Pre-Basic Seed · Semences de Prébase	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Ref.
	Avisland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 64 LIMO 2020-01	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 65
Hvid

Mærkeseddel til partier af basisfrø, der certificeres efter OECD-systemet (afsnit 7.2.4).

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
Basisfrø · Basis-Saatgut Basic Seed · Semences de base	 Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency TystofteFoundation
	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
Formular 65 LIMO 2020-01	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 66
Blå

Mærkeseddel til partier af certificeret frø 1. generation (C1), der certificeres efter OECD-systemet (afsnit 7.2.3).

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
Certificeret frø, 1. generation · Zertifiziertes Saatgut, 1. Vermehrung Certified Seed, 1st generation · Semences certifiées de 1re reproduction Formular 66 LIMO 2020-01	 Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency TystofteFoundation
	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 67
Rød

Mærkeseddel til partier af certificeret frø 2. generation (C2), der certificeres efter OECD-systemet (afsnit 7.2.4).

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
Certificeret frø, 2. generation Certified Seed, 2nd generation Semences certifiées de 2e reproduction	 Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency
	TystofteFoundation
	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
Formulær 67 LIMO 2020-01	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 70
Rød og hvid

Mærkeseddel til identitetsmærkning af partier (kapitel 7.2.6).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency
TystofteFonden
Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et and de la fermeture
Andre oplysninger Zusätzliche Angaben Other information Autres informations

Formular 70
LIMO 2018-01

Formular 71

Rød og hvid

Mærkeseddel til partier af Forædlermateriale (afsnit 7.2.6).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
Art Art Species Espèce	
F-Materiale · Ursprungs-Saatgut Breeders Seed · Matériel de départ	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et année de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 71 LIMO 2018-01	

Formular 72
Grå

EU-Mærkeseddel til ikke endeligt certificerede partier (afsnit 7.2.6).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency TystofteFonden 	
Ikke endeligt certificeret · Nicht endgültig anerkannt Not finally certified · Non certifiées définitivement	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Kategori Kategorie Category Catégorie
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 72 LIMO 2018-01	

Formular 72P
Grå

EU-Mærkeseddel til ikke endeligt certificerede partier af arter, hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas/Plant Passport	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
Ikke endeligt certificeret · Nicht endgültig anerkannt Not finally certified · Non certifiées définitivement	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Kategori Kategorie Category Catégorie
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 72 P LIMO 2019-12	

Formular 72PZ

Grå

EU-Mærkeseddel til ikke endeligt certificerede partier af arter, hvor der er krav om plantepas til særlige beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
Ikke endeligt certificeret · Nicht endgültig anerkannt Not finally certified · Non certifiés définitivement	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Kategori Kategorie Category Catégorie
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 72 PZ LIMO 2019-12	

Formular 72A
Grå

OECD-Mærkeseddel til ikke endeligt certificerede partier (afsnit 7.2.6).

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
 Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency	
TystofteFoundation 	
Ikke endeligt certificeret · Nicht endgültig anerkannt Not finally certified · Non certifiées définitivement	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Kategori Kategorie Category Catégorie
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 72 A LIMO 2018-02	

Formular 84

Hvid med diagonal
violet streg

EU-mærkeseddel til partier af præ-basisfrø (Pba) efter danske kvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Præ-basisfrø · Vorstufen-Saatgut · Pre-Basic Seed	Art Art Species
	Sort Sorte Variety
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight
Formular 84 LIMO 2018-01	

Formular 85

Hvid

EU-mærkeseddel til partier af basissæd (BA) efter danske kvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

Miljø- og Fødevareministeriet
 Landbrugsstyrelsen
 The Danish Agricultural Agency

TystofteFonden

EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards
HØJERE DANSKE NORMER
 Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules

Art
 Art
 Species

Sort
 Sorte
 Variety

Ref. nr.
 Anerk.-nr.
 Ref. No.

Forseglingsmåned og år
 Monat und Jahr der Verschliessung
 Month and year of sealing

Avlsland
 Erzeugerland
 Region of Prod.

Angivet vægt
 Angegeb. Gewicht
 Declared Weight

Formular 86
Blå

EU-mærkeseddel til partier af certificeret sædekorn 1. generation (C1/C) efter danske kvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Certificeret sædekorn, 1. generation Certified Seed, 1st Generation Zertifiziertes Saatgut, 1. Vermehrung	Art Art Species
	Sort Sorte Variety
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod.
Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight	
Formular 86 LIMO 2018-01	

Formular 87

Rød

EU-mærkeseddel til partier af certificeret sædekorn 2. generation (C2) efter danske kvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Certificeret sædekorn, 2. generation Certified Seed, 2nd Generation Zertifiziertes Saatgut, 2. Vermehrung	Art Art Species
	Sort Sorte Variety
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight
Formular 87 LIMO 2018-01	

Formular 88L
Rød

EU-mærkeseddel til partier af frøblandinger af markfrø (afsnit 7.2.3).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Certificeret frøblanding · Zertifizierte Saatgutmischung Certified seed mixture · Mélange de semences certifiées	Frøblanding til Saatgutmischung für Mixture of Seed for Mélange de semences pour
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Arternes og sorternes vægtforhold Zusammensetzung Percentage by Weight of Components Proportion des différents composants
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 88 L LMO 2018-01	

Formular 88c
Grøn

EU-mærkeseddel til partier af sortsblandinger af sædekorn, til omsætning efter danske kvalitetsnormer (kapitel 7.2.3).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Certificeret sædekorn, Sortsblanding Certified Seed, mixture of varieties	Art Species
	Sorter og vægtforhold Varieties and proportion by weight
	Ref. nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Month and year of sealing
	Avlsland Region of Prod.
Formular 88 C LIMO 2018-01	Angivet vægt Declared Weight

Formular 88cm
Grøn

EU-mærkeseddel til partier af sortsblandinger af sædekorn og markfrø. Sædekorn i disse blandinger skal opfylde højere danske normer (kapitel 7.2.3).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER for sædekorn Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Certificeret frø, artsblanding sædekorn og markfrø Certified Seed, mixture of cereal seed and other species	Arter og sorter Species and varieties
	Arternes vægtforhold Proportion by weight of species
	Ref. nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Month and year of sealing
	Avlsland Region of Prod.
Formular 88 CM LIMO 2018-01	Angivet vægt Declared Weight

Formular 89

Brun

Mærkesedler til partier af handelsfrø (kapitel 7.2.3).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Art Art Species Espèce	
Handelsfrø · Handelsaatgut Commercial Seed · Semences Comerciales	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 89 LIMO 2018-01	

Formular 92
Orange

EU-mærkeseddel til partier af sorter, der endnu ikke er på officiel sortsliste (Kapitel 7.2.5).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
Sorten er endnu ikke opført på den officielle sortsliste Variety not yet officially listed	Art Species
	Sortsbetegnelse Varietal description
	Ref. nr. Ref. No.
	Forseglingstidspunkt og år Month and year of sealing
	Angivet vægt Declared Weight
	Kun til forsøg og afprøvninger For test and trials only 2004 / 842 / EU
Formular 92 LIMO 2018-01	

Formular 94

Hvid med diagonal
violet streg

EU-mærkeseddel til partier af præ-basisfrø (Pba), efter EU-minimumskvalitetsnormer (kapitel 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Art Art Species Espèce	
Sort Sorte Variety Variété	
Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.	
Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture	
Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product	
Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré	
Formular 94 LIMO 2018-01	

Formular 94P

Hvid med diagonal
violet streg

EU-mærkeseddel til partier af præbasisfrø (PBa), efter EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas/Plant Passport	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Præ-basisfrø · Vorstufen-Saatgut Pre-Basic Seed · Semences de Prébase	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 94 P LIMO 2019-12	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 94PZ

Hvid med diagonal
violet streg

EU-mærkeseddel til partier af præbasisfrø (PBa), efter EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas til særlige beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
 TystofteFonden	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Præ-basisfrø · Vorstufen-Saatgut Pre-Basic Seed · Semences de Prébase	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 94 PZ LIMO 2019:2	

Formular 95

Hvid

EU-mærkeseddel til partier af basisfrø (Ba), efter EU-minimumskvalitetsnormer (kapitel 12.5).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
 TystofteFonden	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Art Art	

Formular 95P

Hvid

EU-mærkeseddel til partier af basisfrø (Ba), efter EU-minimumskvalitetsnormer til arter hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

	Plantepas/Plant Passport
	Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency
TystofteFonden	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Basissæd · Basis Saatgut · Basic seed · Semences de base Formular 95 P LIMO 2020-01	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 95PZ

Hvid

EU-mærkeseddel til partier af basisfrø (Ba), efter EU-minimumskvalitetsnormer til arter hvor der er krav om plantepas til særlige beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Basissæd · Basis Saatgut · Basic seed · Semences de base Formular 95 PZ LIMO 2020-01	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 96

Blå

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 1. generation (C1), efter EU-minimumskvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Certificeret frø, 1. generation · Zertifiziertes Saatgut, 1. Vermehrung Certified Seed, 1st Generation · Semences certifiées de 1re reproduction	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 96 LIMO 2018-01	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 96P

Blå

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 1. generation (C1), efter EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas/Plant Passport	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Art Art Species Espèce Sort Sorte Variety Variété Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf. Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré	
Certificeret frø, 1. generation · Zertifiziertes Saatgut, 1. Vermehrung Certified Seed, 1st Generation · Semences certifiées de 1re reproduction Formular 96 P LIMO 2019-12	

Formular 96PZ

Blå

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 1. generation (C1), efter EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas i særligt beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Certificeret frø, 1. generation Certified Seed, 1st Generation Formular 96 PZ LIMO 2019-12	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 97

Rød

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 2. generation (C2), efter EU-minimumskvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency			
		TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards			
Certificeret frø 2. generation · Zerifiziertes Saatgut, 2. Vermehrung Certified Seed, 2nd Generation · Semences certifiées de 2e reproduction	Art		
	Art		
	Species		
	Espèce		
	Sort		
	Sorte		
	Variety		
	Variété		
	Ref. nr.		
	Anerk.-nr.		
Ref. No.			
N° de Réf.			
Forseglingstidspunkt og år			
Monat und Jahr der Verschlussung			
Month and year of sealing			
Mois et ans de la fermeture			
Avlsland			
Erzeugerland			
Region of Prod.			
Pays de Product			
Angivet vægt			
Angegeb. Gewicht			
Declared Weight			
Poids déclaré			

Formular 97P

Rød

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 2. generation (C2), efter EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas/Plant Passport	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Certificeret frø 2. generation · Zertifiziertes Saatgut, 2. Vermehrung Certified Seed, 2nd Generation · Semences certifiées de 2e reproduction	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 97 P LIMO 2020-01	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 97PZ

Rød

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 2. generation (C2), efter EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas i særligt beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Art Art Species Espèce	
Sort Sorte Variety Variété	
Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.	
Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture	
Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product	
Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré	

Formular 98c
Grøn

EU-mærkeseddel til partier af sortsblandinger af sædekorn, efter EU-minimumskvalitetsnormer (afsnit 7.2.3).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU Regler og normer / EU Rules and standards	
Certificeret sædekorn, Sortsblanding Certified Seed, mixture of varieties	Art Species
	Sorter og vægtforhold Varieties and proportion by weight
	Ref. nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Month and year of sealing
	Avlsland Region of Prod.
	Angivet vægt Declared Weight
Formular 98 C LIMO 2018-01	

Dæk- og forseglingsetiketter

Dæketiket til brug ved prøvetagning med stiksøger af partier i papir- og plastsække (kapitel 4.5.1), formular 55.

Forseglingsetiket til brug ved forsegling af sække, kasser og octabins (kapitel 8.1.4), formular 56.

Formular 55

Hvid med grøn tekst

The image shows the template for Formular 55, a white label with green text. At the top left is a green crown logo. To its right, the text reads: "Miljø- og Fødevareministeriet", "Landbrugsstyrelsen", and "The Danish Agricultural Agency". Below this is the "TystofteFonden" logo, which includes a stylized green leaf. In the bottom left corner, the text "Formular 55" and "LIMO 2018-01" is printed vertically.

Formular 56

Hvid med grøn tekst

The image shows the template for Formular 56, a white label with green text. It features the same crown logo and text as Formular 55: "Miljø- og Fødevareministeriet", "Landbrugsstyrelsen", "The Danish Agricultural Agency", and the "TystofteFonden" logo. In the bottom left corner, the text "Formular 56" and "LIMO 2018-01" is printed vertically. A small green square is located in the bottom right corner of the label.

Bilag 5. Oversigter til opslagstavlen

*Kontaktpersoner og telefonnumre i
TystofteFonden*

Navn	Arbejdsområde	Telefon	E-mail
TystofteFonden	Generelle henvendelser & omstilling	5080 8450	info@tystofte.dk
Frøcertificering	Generelle henvendelser om certificering	8172 8402	certificering@tystofte.dk
Claire Mouillet	Prøvetagning, avlskontrol, kontrolmark, statistikker, nyhedsbreve, auditering	8172 8400	clm@tystofte.dk
Sanne B. Blinaa	Administration, generelle besvarelser, certificering af markfrø og sædekorn	8172 8402	sbb@tystofte.dk
Maria H. Jensen	Avlskontrol, kontrolmark, statistikker, hjemmeside	5080 8462	mje@tystofte.dk
Anne K. Samsøe	Kontrolmark, avlskontrol, laboratorier	5080 8469	asa@tystofte.dk
Jeppe R. Andersen	Ledelse, prøvetagning, uddannelse, auditering, ISTA, EU og OECD-spørgsmål, kvalitetssikring	8172 8401	jra@tystofte.dk

Artsnavne på latin, dansk, tysk, engelsk og fransk

	Sædekorn	Getreide	Cereals	Céréales
<i>Avena nuda</i>	Nøgen havre	Nackthafer	Naked oat	Avoine nue
<i>Avena sativa</i>	Havre	Hafer	Oats	Avoine
<i>Avena sativa</i>	Vinterhavre	Winterhafer	Winter oat	Avoine d'hiver
<i>Hordeum vulgare</i>	Vinterbyg	Wintergerste	Winter barley	Orge d'hiver
<i>Hordeum vulgare</i>	Vårbyg	Sommergerste	Spring barley	Orge de printemps
<i>Oryza sativa</i>	Ris	Reis	Rice	Riz
<i>Panicum miliaceum</i>	Almindelig hirse	Echte hirse	Common millet	Millet commun
<i>Phalaris canariensis</i>	Almindelig kanariegræs	Kanariensaar	Canary grass	Alpiste
<i>Secale cereale</i>	Almindelig rug	Roggen	Rye	Seigle
<i>Sorghum bicolor</i>	Almindelig durra	Mohrenhirse	Sorghum	Sorgho
<i>Triticum aestivum</i>	Vinterhvede	Winterweizen	Winter wheat	Blé tendre
<i>Triticum aestivum</i>	Vårhvede	Sommerweizen	Spring wheat	Blé tendre
<i>Triticum durum</i>	Durumhvede	Hartweizen	Durum wheat	Blé dur
<i>Triticum spelta</i>	Spelt	Spelz	Spelt wheat	Épeautre
<i>X Triticosecale</i>	Triticale	Triticale	Triticale	Triticale
<i>Zea mays</i>	Majs	Mais	Maize	Maïs

	Markfrø Græsser	Futterpflanzen und gräser	Fodder Plants and Grass	Fourragères et gazon
<i>Agrostis canina</i>	Hundehvene	Hunds-Straußgras	Velvet bent	Agrostide de chien
<i>Agrostis capillaris</i>	Almindelig hvene	Rotes straußgras	Brown top	Agrostide ténue
<i>Agrostis gigantea</i>	Stortoppet hvene	Weißes Straußgras	Red Top	Agrostide Blanche
<i>Agrostis stolonifera</i>	Krybhvene	Flecht-straußgras	Creeping bent	Agrostide stolonifère
<i>Alopecurus pratensis</i>	Engrævehale	Weisen-Fuchßchwanz	Meadow foxtail	Vulpin des près
<i>Arrhenatherum elatius</i>	Almindelig draphavre	Glatthafer	Tall oatgrass	Avoine élevée
<i>Bromus arvensis</i>	Agerhejre	Acker-Trespe	Field Brome	Brome des Champs
<i>Bromus catharticus</i>	Amerikansk hejre	Horntrespe	Rescue Grass	Brome
<i>Bromus sitchensis</i>	Alaskahejre	Alaska-Trespe	Alaska brome Grass	Brome
<i>Cynodon dactylon</i>	Bermudagræs	Bermudagrass	Bermuda grass	Chiendent pied-de-poule
<i>Dactylis glomerata</i>	Almindelig hundegræs	Knaulgras	Cocksfoot	Dactyle
<i>Festuca arundinacea</i>	Strandsvingel	Rohrschwingel	Tall fescue	Fétuque élevée
<i>Festuca trachyphylla</i>	Bakkesvingel	Raublättriger Schafschwingel	Hard fescue	Fétuque ovine durette
<i>Festuca ovina</i>	Fåresvingel	Schafschwingel	Sheep's fescue	Fétuque ovine
<i>Festuca pratensis</i>	Engsvingel	Wiesenschwingel	Meadow fescue	Fétuque des prés
<i>Festuca rubra</i>	Rød svingel	Rotschwingel	Red fescue	Fétuque rouge
<i>X Festulolium</i>	Rajsvingel	<i>Festulolium</i>	<i>Festulolium</i>	<i>Festulolium</i>
<i>Lolium x boucheanum</i>	Hybridrajgræs	Bastardweidel-gras	Hybrid ryegrass	Ray-grass hybride
<i>Lolium multiflorum</i> var. <i>westersoldicum</i>	Westerwoldisk rajgræs	Einjähriges W. Weidelgras	Westerwold ryegrass	Ray-grass Westerwold
<i>Lolium multiflorum</i>	Italiensk rajgræs	Welsches weidelgras	Italian ryegrass	Ray-grass D'Italie
<i>Lolium perenne</i>	Almindelig. rajgræs	Deutsches weidelgras	Perennial ryegrass	Ray-grass anglais
<i>Phleum bertolonii</i>	Knoldrottehale	Zwiebelliesch-gras	Timothy	Fléole bulbeuse
<i>Phleum pratense</i>	Timoté	Wiesenliesch-gras	Timothy	Fléole des prés
<i>Poa nemoralis</i>	Lundrapgræs	Hainrispe	Wood meadowgrass	Pâturin des bois
<i>Poa palustris</i>	Stortoppet rapgræs	Sumpf-Rispengras	Swamp Meadowgrass	Pâturin des marais

	Markfrø Græsser	Futterpflanzen und gräser	Fodder Plants and Grass	Fourragères et gazon
<i>Poa pratensis</i>	Engrapgræs	Wiesenrispe	Smooth-stalked meadowgrass	Pâturin des prés
<i>Poa trivialis</i>	Almindelig rapgræs	Gemeine rispe	Rough-stalked meadowgrass	Pâturin commun
<i>Trisetum flavescens</i>	Almindelig Guldhavre	Goldhafer	Golden Oat-grass	Avoine jaunâtre
	Markfrø Bælgplanter	Leguminosen	Leguminous plants	Légumineuses
<i>Fagopyrum esculentum</i>	Almindelig boghvede	Buchweizen	Buchwheat	Sarrasin
<i>Glycine max</i>	Sojabønne	Soja	Soyabean	Soja
<i>Hedysarum coronarium</i>	Rød hanekløver	Spanische Espарsette	Sulla	Sainfoin d'Espagne
<i>Lens culinaris</i>	Linse	Linse	Lentil	Lentille
<i>Lotus corniculatus</i>	Almindelig kællingetand	Hornschotenklee	Birdsfoot Trefoil	Lotier Corniculé
<i>Lupinus albus</i>	Hvid lupin	Weißer Lupine	White lupin	Lupin blanch
<i>Lupinus angustifolius</i>	Smalbladet lupin	Blaue lupine	Blue lupin	Lupin bleu
<i>Lupinus luteus</i>	Gul lupin	Gelbe Lupine	Yellow Lupin	Lupin jaune
<i>Medicago lupulina</i>	Humlesnegle-bælg	Gelbklee	Trefoil	Minette
<i>Medicago sativa</i>	Lucerne	Blaue luzerne	Lucerne	Luzerne
<i>Medicago sativa</i> nothosubsp. <i>varia</i>	Sandlucerne	Bastardlucerne	Lucerne	Luzerne
<i>Onobrychis viciifolia</i>	Foderesparsette	Espарsette	Sainfoin	Sainfoin
<i>Pisum sativum</i> convar. <i>Speciosum</i>	Markært	Futtererbse	Field pea	Pois fourrager
<i>Trifolium alexandrinum</i>	Aleksandriner- kløver	Alexandrinerklee	Egyptian Clover	Trèfle D'Alexandrie
<i>Trifolium hybridum</i>	Alsikekløver	Schwedenklee	Alsike clover	Trèfle hybride
<i>Trifolium incarnatum</i>	Blodkløver	Inkarnatklee	Crimson Clover	Trèfle incarnat
<i>Trifolium pratense</i>	Rødkløver	Rotklee	Red clover	Trèfle violet
<i>Trifolium repens</i>	Hvidkløver	Weissklee	White clover	Trèfle blanc
<i>Trifolium resupinatum</i>	Omvendt kløver	Persischer klee	Persian clover	Trèfle Perse
<i>Trigonella foenum- graecum</i>	Almindelig bukkehorn	Bockshornklee	Fenugreek	Fenugrec

	Markfrø Bælgplanter	Leguminosen	Leguminous plants	Légumineuses
<i>Vicia faba</i>	Hestebønne	Ackerbohne	Field bean	Féverole
<i>Vicia pannonica</i>	Ungarsk vikke	Pannonische Wicke	Hungarian Vetch	Vesce de Pannonie
<i>Vicia sativa</i>	Fodervikke	Saatwicke	Common vetch	Vesce commune
<i>Vicia villosa</i>	Sandvikke	Zottelwicke	Hairy Vetch	Vesce velue

	Markfrø Bederoe	Betarüben	Beets	Betteraves
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>altissima</i>	Sukkerroe	Zuckerrübe	Sugar beet	Betterave sucrière
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>rapacea</i>	Foderbede	Futterrübe	Fodder beet	Betterave fourragère

	Markfrø Olie-spindplanter	Öl- und Faserpflanzen	Oil and Fibre plant	Plantes oléagineuses et à fibres
<i>Brassica juncea</i>	Sareptasennep	Sareptasenf	Brown mustard	Moutarde brune
<i>Brassica napus</i>	Raps	Raps	Swede rape	Colza
<i>Brassica nigra</i>	Sort sennep	Schwarzer senf	Black mustard	Moutarde noire
<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>oleifera</i>	Rybs	Rübsen	Turnip rape	Navette
<i>Cannabis sativa</i>	Hamp	Hanf	Hemp	Chanvre
<i>Carum carvi</i>	Kommen	Kümmel	Caraway	Cumin
<i>Helianthus annuus</i>	Almindelig Solsikke	Sonnenblume	Sunflower	Tournesol
<i>Linum usitatissimum</i>	Oliehør, form af almindelig hør	Lein	Linseed	Lin
<i>Linum usitatissimum</i>	Spindhør, form af Almindelig hør	Lein	Flax	Lin
<i>Papaver somniferum</i>	Opiumvalmue	Mohn	Opium poppy	Pavot
<i>Sinapis alba</i>	Gul sennep	Weisser senf	White mustard	Moutarde blanche

	Markfrø, andre arter	Andere Arten	Other species	Autres espèces de plantes
<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i>	Kålroe	Kohlrübe	Swede	Chou-avet/rutabaga
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>medullosa</i>	Fodermarvkål	Futterkohl	Fodder Kale	Chou fourrager
<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Almindelig honningurt	Phazelie	California bluebell	Phacélie
<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i>	Foderræddike, olieræddike	Ölrettich	Fodder radish	Radis oléifère
	Grønsagsfrø	Gemüsen	Vegetables	Légumes
<i>Allium cepa</i>	Kepaløg	Zwiebel	Onion	Oignon
<i>Allium porrum</i>	Porre	Porree	Leek	Poireau
<i>Anthriscus cerefolium</i>	Havekørvel	Kerbel	Chervil	Cerfeuil
<i>Apium graveolens</i> var. <i>dulce</i>	Bladselleri	Schnitt- und bleichsellerie	Celery	Céleri à côtes et à couper
<i>Apium graveolens</i> var. <i>rapaceum</i>	Knoldselleri	Sellerie	Celery	Céleri
<i>Asparagus officinalis</i>	Almindelig asparges	Spargel	Asparagus	Asperge
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>cicla</i>	Bladbede	Mangold	Spinach beet/Chard	Bette poirée
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>vulgaris</i>	Rødbede	Rote rübe	Beetroot	Betterave rouge
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>alba</i>	Hvidkål	Weisskohl/Weisskraut	Cabbage	Chou cabus
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>botrytis</i>	Blomkål	Blumenkohl	Cauliflower	Chou-fleur
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>conica</i>	Spidskål	Weisskohl/Weisskraut	Cabbage	Chou cabus
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gemmifera</i>	Rosenkål	Rosenkohl	Brussels sprouts	Chou de Bruxelles
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>italica</i>	Broccoli	Brokkoli	Sprouting broccoli, calabrese	Brocoli
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>rubra</i>	Rødkål	Rotkohl	Red cabbage	Chou rouge
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>sabauda</i>	Savoykål	Wirsing	Savoy cabbage	Chou de Milan
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>sabellica</i>	Grønkål	Grünkohl	Curly kale	Chou frisé
<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>pekinensis</i> (<i>Brassica</i>)	Kinakål	Chinakohl	Chinese cabbage	Chou chinois
<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>	Majroe	Mairübe	Turnip	Navet de printemps
<i>Cichorium endivia</i>	Endivie	Endivie	Endivie	Chicorée frisée

	Grønsagsfrø	Gemüsen	Vegetables	Légumes
<i>Cichorium intybus.</i>	Almindelig cikorie	Zichorie	Witloof chicory	Chicorée sauvage
<i>Cucumis sativus</i>	Almindelig agurk	Gurke	Cucumber	Concombre
<i>Cucurbita maxima</i>	Centnergræskar	Riesenkürbis	Gourd	Potiron
<i>Cucurbita pepo</i>	Mandelgræskar	Garten courgette	Marrow	Courgette
<i>Cynara cardunculus</i> (<i>Cynara scolymus</i>)	Artiskok, kardon	Artischocke	Artichoke	Artichaut
<i>Daucus carota</i> subsp. <i>sativus</i>	Havegulerod	Möhre	Carrot	Carotte
<i>Lactuca sativa</i>	Havesalat	Salat	Lettuce	Laitue
<i>Petroselinum crispum</i>	Almindelig persille	Petersilie	Parsley	Persil
<i>Phaseolus coccineus</i>	Pralbønne	Feuer-Bohne, Prunkbohne	Runner Bean	Haricot d'Espagne
<i>Phaseolus vulgaris</i>	Havebønne	Gemüsebohne	French bean	Harricot
<i>Raphanus sativus</i>	Radise	Radieschen	Radish	Radis
<i>Raphanus sativus</i> var. <i>niger</i>	Ræddike	Schwarze Rettich	Black radish	Radis noir
<i>Scorzonera hispanica</i>	Haveskorzoner	Schwarzwurzel	Scorzonera, Black salsify	Scorsonère
<i>Solanum lycopersicum</i>	Tomat	Tomate	Tomato	Tomate
<i>Spinacia oleracea</i>	Spinat	Spinat	Spinach	Epinard
<i>Valerianella locusta</i>	Tandfri vårsalat	Feldsalat	Corn salad	Mâche
<i>Vicia faba</i>	Valsk bønne	Dicke Bohne	Broad bean	Fève

	Andre arter	Andere Arten	Other species	Autres espèces de plantes
<i>Arachis hypogaea</i>	Jordnød	Erdnuss	Peanut	Arachide
<i>Gossypium</i> sp.	Bomuld	Baumwolle	Cotton	Coton
<i>Humulus lupulus</i>	Almindelig humle	Hopfen	Hops	Houblon

Artsforkortelser til brug ved elektronisk indberetning

Navn	Ident	Videnskabeligt navn	Artsgruppe
Alm. agurk (inkl. drue)	AGURK	<i>Cucumis sativus</i> L.	Grønsager
Alaskahejre	ALASKA-HEJRE	<i>Bromus sitchensis</i> Trin.	Græsser
Aleksandrinerkløver	ALEXANDRIN	<i>Trifolium alexandrinum</i>	Græsmarksbælgplanter
Alm. asparges	ASPARGES	<i>Asparagus officinalis</i> L.	Grønsager
Alm. bukkehorn	BUKKEHORN	<i>Trigonella foenum-graecum</i>	Bælgsæd
Alm. draphavre	D	<i>Arrhenatherum elatius</i>	Græsser
Alm. fennikel	FENNIKEL	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	Grønsager
Alm. guldhavre	GULDHAVRE	<i>Trisetum flavescens</i>	Græsser
Alm. havre	HA	<i>Avena sativa</i>	Sædekorn
Alm. honningurt	HONNINGURT	<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Andre Foderplanter
Alm. hundegræs	HGR	<i>Dactylis glomerata</i>	Græsser
Alm. hvene	ALM-HVENE	<i>Agrostis capillaris</i>	Græsser
Alm. hør	HØR	<i>Linum usitatissimum</i>	Olie-Spindplanter
Alm. kanariegræs	CANARIEGR	<i>Phalaris canariensis</i>	Sædekorn
Alm. kællingetand	ALM-KÆ	<i>Lotus corniculatus</i>	Græsmarksbælgplanter
Alm. persille	PERSILLE	<i>Petroselinum crispum</i>	Grønsager
Alm. rajgræs	ARI	<i>Lolium perenne</i>	Græsser
Alm. rapgræs	ARP	<i>Poa trivialis</i>	Græsser
Alm. ært	ÆRT	<i>Pisum sativum</i>	Grønsager
Alsikekløver	ALS	<i>Trifolium hybridum</i>	Græsmarksbælgplanter
Amerikansk hejre	AMER-HEJRE	<i>Bromus catharticus</i>	Græsser
Artiskok	ARTISKOK	<i>Cynara cardunculus</i> L.	Grønsager
Aubergine	AUBERGINE	<i>Solanum melongena</i>	Grønsager
Bakkesvingel	BAKKESV	<i>Festuca trachyphylla</i>	Græsser
Bermudagræs	BERMUDAGRÆS	<i>Cynodon dactylon</i>	Græsser
Bladbede	BLADBEDE	<i>Beta vulgaris</i> subsp. <i>cicla</i>	Grønsager
Bladselleri	BLADSELLER	<i>Apium graveolens</i> var. <i>dulce</i>	Grønsager
Blodkløver	BLOD	<i>Trifolium incarnatum</i>	Græsmarksbælgplanter
Blomkål	BLOMKÅL	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>botrytis</i>	Grønsager
Broccoli	BROCCOLI	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>italica</i>	Grønsager
Cayennepeber	CAYENNEPEB	<i>Capsicum annuum</i> L.	Grønsager
Centnergræskar	CENTNERGR	<i>Cucurbita maxima</i>	Grønsager
Cikorierod	C-ROD	<i>Cichorium intybus</i> L. (partim)	Grønsager
Cikoriesalat	C-SALAT	<i>Cichorium intybus</i> L.	Grønsager
Durumhvede	DURUMHVEDE	<i>Triticum durum</i>	Sædekorn
Endivie	ENDIVIE	<i>Cichorium endivia</i> L.	Grønsager
Engrapgræs	ERP	<i>Poa pratensis</i>	Græsser
Engrævehale	ERÆV	<i>Alopecurus pratensis</i>	Græsser
Engsvingel	ESV	<i>Festuca pratensis</i>	Græsser
Enårig rapgræs	ENÅRP	<i>Poa annua</i>	Græsser
Finbladet svingel	FINBL-SV	<i>Festuca filiformis</i>	Græsser

Navn	Ident	Videnskabeligt navn	Artsgruppe
Foderbede	FO	<i>Beta vulgaris</i> var. <i>rapacea</i>	Rodfrugter
Foderesparsette	ESPA	<i>Onobrychis viciifolia</i>	Græsmarksbælgplanter
Fodermarkål	FODERMARVK	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>medullosa</i>	Andre Foderplanter
Foderræddike	FODERRÆD	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i>	Olie-Spindplanter
Fodervikke	FVK	<i>Vicia sativa</i>	Bælgsæd
Fåresvingel	FSV	<i>Festuca ovina</i>	Græsser
Grønkål	GRØNKÅL	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>sabellica</i>	Grønsager
Gul lupin	G-LUP	<i>Lupinus luteus</i>	Bælgsæd
Gul sennep	G-S	<i>Sinapis alba</i>	Olie-Spindplanter
Hamp	HAMP	<i>Cannabis sativa</i>	Olie-Spindplanter
Havebønne	BØNNE	<i>Phaseolus vulgaris</i>	Grønsager
Havegulerod	HAVEGU	<i>Daucus carota</i> L.	Grønsager
Havekørvel	HAVEKØ	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	Grønsager
Haverabarber	HAVERABARBER	<i>Rheum rhubarbarum</i>	Grønsager
Havesalat	SALAT	<i>Lactuca sativa</i> L.	Grønsager
Haveskorzoner	SKORZONER	<i>Scorzonera hispanica</i>	Grønsager
Humlesneglebælg	SNE	<i>Medicago lupulina</i>	Græsmarksbælgplanter
Hundehvene	HUNDEHVE	<i>Agrostis canina</i>	Græsser
Hvid lupin	H-LUP	<i>Lupinus albus</i>	Bælgsæd
Hvidkløver	H	<i>Trifolium repens</i>	Græsmarksbælgplanter
Hvidkål	HVIDKÅL	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>alba</i>	Grønsager
Hvidløg	HVIDLØG	<i>Allium sativum</i> L.	Grønsager
Hybridrajgræs	HRI	<i>Lolium x boucheanum</i>	Græsser
Italiensk rajgræs	IRI	<i>Lolium multiflorum</i>	Græsser
Japanræddike	JAPANRÆDD	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>acanthiformis</i>	Grønsager
Julesalat	JULESALAT	<i>Cichorium intybus</i> L.	Grønsager
Kardon	KARDON	<i>Cynara cardunculus</i>	Grønsager
Kepaløg	KEPA	<i>Allium cepa</i>	Grønsager
Kinakål	KINAKÅL	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>pekinensis</i>	Grønsager
Knoldrottehale	KNOLD	<i>Phleum nodosum</i>	Græsser
Knoldselleri	KNOLDSELLE	<i>Apium graveolens</i> var. <i>Rapaceum</i>	Grønsager
Knudekål/Glaskål	KNUDEKÅL	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gongylodes</i>	Grønsager
Kommen	KO	<i>Carum carvi</i>	Olie-Spindplanter
Krybhvene	KRYBHVE	<i>Agrostis stolonifera</i>	Græsser
Kålraabi	KÅLRABI	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gongylodes</i>	Grønsager
Kålroe	KÅ	<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i>	Rodfrugter
Lucerne	LUC	<i>Medicago sativa</i>	Græsmarksbælgplanter
Lundrapgræs	LUNDRP	<i>Poa nemoralis</i>	Græsser
Majroe	MAJROE	<i>Brassica rapa</i> var. <i>rapa</i>	Grønsager
Majs, foder	MAJS	<i>Zea mays</i>	Sædekorn
Majs, sukker	SUKKERMAJS	<i>Zea mays</i>	Grønsager
Mandelgræskar	MANDELGR	<i>Cucurbita pepo</i> L.	Grønsager

Navn	Ident	Videnskabeligt navn	Artsgruppe
Markært	MA	<i>Pisum sativum</i> convar. <i>speciosum</i>	Bælgsæd
Melon	MELON	<i>Cucumis melo</i> L.	Grønsager
Mosebunke	MOSEBUNKE	<i>Deschampsia cespitosa</i>	Græsser
Nøgen havre	HANØ	<i>Avena nuda</i>	Sædekorn
Oliehør	OLIEHØR	<i>Linum usitatissimum</i>	Olie-Spindplanter
Olieræddike	ORÆD	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i>	Andre Foderplanter
Omvendt kløver	OMVENDT-KL	<i>Trifolium resupinatum</i>	Græsmarksbælgplanter
Opiumvalmue	O-VAL	<i>Papaver somniferum</i>	Olie-Spindplanter
Persillerod	PERSILLEROD	<i>Petroselinum crispum</i> subsp. <i>tuberosum</i>	Grønsager
Pibeløg	PIBELØG	<i>Allium fistulosum</i> L.	Grønsager
Porre	PORRE	<i>Allium porrum</i> L.	Grønsager
Pralbønne	PRALBØNNE	<i>Phaseolus coccineus</i>	Grønsager
Purhavre	PURHA	<i>Avena strigosa</i>	Sædekorn
Purløg	PURLØG	<i>Allium schoenoprasum</i> L.	Grønsager
Radise	RADIS	<i>Raphanus sativus</i>	Grønsager
Rajsvingel	RAJSVINGEL	<i>X Festulolium</i>	Græsser
Rosenkål	ROSENKÅL	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gemmifera</i>	Grønsager
Rybs	RYBS	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>oleifera</i>	Olie-Spindplanter
Rød hanekløver	HANEKLØ	<i>Hedysarum coronarium</i>	Græsmarksbælgplanter
Rødbede	RØDBEDE	<i>Beta vulgaris</i> var. <i>conditiva</i>	Grønsager
Rødkløver	R	<i>Trifolium pratense</i>	Græsmarksbælgplanter
Rødkål	RØDKÅL	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>rubra</i>	Grønsager
Rødsvingel	RSV	<i>Festuca rubra</i>	Græsser
Sandlucerne	SANDLUCERN	<i>Medicago varia</i>	Græsmarksbælgplanter
Sandvikke	SANDVK	<i>Vicia villosa</i>	Bælgsæd
Sareptasennep	SAREPTASEN	<i>Brassica juncea</i>	Olie-Spindplanter
Savojkål	SAVOYKÅL	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>sabauda</i>	Grønsager
Skalotteløg	SKALOTTELØG	<i>Allium cepa</i> var. <i>aggregatum</i>	Grønsager
Smalbladet lupin	SM-LUP	<i>Lupinus angustifolius</i>	Bælgsæd
Sojabønne	SOJABØNNE	<i>Glycine max</i>	Olie-Spindplanter
Sort sennep	SS	<i>Brassica nigra</i>	Olie-Spindplanter
Spansk peber	SPANSK-PEB	<i>Capsicum annuum</i> L.	Grønsager
Spelt	SPELT	<i>Triticum spelta</i>	Sædekorn
Spidskål	SPIDSKÅL	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>conica</i>	Grønsager
Spinat	SPINAT	<i>Spinacia oleracea</i>	Grønsager
Spindhør	SPINDHØR	<i>Linum usitatissimum</i>	Olie-Spindplanter
Squash	SQUASH	<i>Cucurbita pepo</i> L.	Grønsager
Stivbladet svingel	SSV	<i>Festuca lemanii</i>	Græsser
Stortopet hvene	STORT-HVENE	<i>Agrostis gigantea</i>	Græsser
Stortopet rapgræs	STORTRP	<i>Poa palustris</i>	Græsser
Strandsvingel	STRANDSVIN	<i>Festuca arundinacea</i>	Græsser
Sukkerroe	SU	<i>Beta vulgaris</i> var. <i>altissima</i>	Rodfrugter

Navn	Ident	Videnskabeligt navn	Artsgruppe
Tandfri vårsalat	VÅR	<i>Valerianella locusta</i>	Grønsager
Timoté	TIM	<i>Phleum pratense</i>	Græsser
Tomat	TOMAT	<i>Solanum lycopersicum</i>	Grønsager
Turnips	TU	<i>Brassica rapa subsp. rapa</i>	Rodfrugter
Ungarsk vikke	UNGARSK-VI	<i>Vicia pannonica</i>	Bælgsæd
Valsk bønne	VALSK-BØN	<i>Vicia faba</i>	Grønsager
Vandmelon	VANDEMELON	<i>Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. et Nakai</i>	Grønsager
Vinterbyg	VIBY	<i>Hordeum vulgare</i>	Sædekorn
Vinterhestebønne	VIHEST	<i>Vicia faba</i>	Bælgsæd
Vinterhvede	VIHV	<i>Triticum aestivum</i>	Sædekorn
Vinterraps	VIRA	<i>Brassica napus</i>	Olie-Spindplanter
Vinterrug	VIRU	<i>Secale cereale</i>	Sædekorn
Vintertriticale	VITRI	<i>X Triticosecale</i>	Sædekorn
Vårbyg	VÅBY	<i>Hordeum vulgare</i>	Sædekorn
Vårbyg, nøgen	VÅBYNØ	<i>Hordeum vulgare</i>	Sædekorn
Vårhestebønne	VÅHEST	<i>Vicia faba</i>	Bælgsæd
Vårhvede	VÅHV	<i>Triticum aestivum</i>	Sædekorn
Vårraps	VÅRA	<i>Brassica napus</i>	Olie-Spindplanter
Vårrug	VÅRU	<i>Secale cereale</i>	Sædekorn
Vårtriticale	VÅTRI	<i>X Triticosecale</i>	Sædekorn
Westerwoldisk rajgræs	WRI	<i>Lolium multiflorum var. Westerwoldicum</i>	Græsser

EU- og OECD-landekoder

Lande	EU-koder	OECD-koder ¹
Belgien	BE	BEL
Bulgarien	BG	BGR
Cypern	CY	CYP
Danmark	DK	DNK
Estland	EE	EST
Finland	FI	FIN
Frankrig	FR	FRA
Grækenland	EL	GRC
Holland	NL	NLD
Irland	IE	IRL
Island	IS	ISL
Italien	IT	ITA
Kroatien	HR	HRV
Letland	LV	LVA
Litauen	LT	LTU
Luxemburg	LU	LUX
Malta	MT	MLT
Norge	NO	NOR
Polen	PL	POL
Portugal	PT	PRT
Rumænien	RO	ROU
Schweiz	CH	CHE
Slovakiet	SK	SVK
Slovenien	SI	SVN
Spanien	ES	ESP
Storbritannien	UK	GBR
Sverige	SE	SWE
Tjekkiet	CZ	CZE
Tyskland	DE	DEU
Ungarn	HU	HUN
Østrig	AT	AUT

1) OECD følger landekode angivet i ISO-3166-3, versionen med 3 bogstaver.

Bilag 6. Følgedokument, salg af løst sædekorn og bælgssæd til slutbruger

Virksomhed: Virksomhedens navn
Vejnavn samt husnummer
Postnr. By

Køber: Fornavn Efternavn
Vejnavn samt husnummer
Postnr. By

Udlevering af løst sædekorn og bælgssæd til den endelige forbruger er underkastet følgende bestemmelser:

1. Sædekornet eller bælgssæden må ikke videresælges eller overdrages og kan ikke returneres til sælger.
2. Beholderen, hvori sædekornet eller bælgssæden anbringes ved afhentning eller levering, skal lukkes efter påfyldning. Lukning kan fx være overdækning med presenning, se dog pkt. 5 nedenfor.

Ved køb af bejdsset sædekorn eller bælgssæd i løs vægt gælder følgende bestemmelser:

3. Vogne/holdere, der anvendes til transport og opbevaring, skal være forbeholdt denne specielle anvendelse. Hvis vogne/holdere anvendes til andre formål, skal de rengøres efter hver levering, og eventuelle rester af partiet, bejdsstøv og skyllevand skal betragtes som kemikalieaffald. Vogne/holdere kan i stedet fores med plastikfolie. Efter endt brug betragtes plastikforingen som kemikalieaffald.
4. Ved lukning af beholderen, se pkt. 2, skal der påklæbes/fastgøres en rød etiket med følgende advarsel:

Den bejdsede udsæd er giftig og må ikke anvendes til menneskeføde eller foder.
Beholderen/emballagen må ikke anvendes til brødkorn, andre levnedsmidler eller foderstoffer.
5. Hvis en rest af udsæden gemmes til senere brug, skal denne ligeledes opbevares i lukkede holdere og mærkes som under pkt. 4.

Nederst på følgedokumentet
fastklæbes en partimærkeseddel for partiet
med alle relevante informationer